Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Fontane, Theodor.; af Theodor Fontane.
Titel | Title:	Effi Briest : Roman
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : "Politiken"s Trykkeri, 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	437 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

EFFI BRIEST

ROMAN

AF

THEODOR FONTANE.

K 23!

KJØBENHAVN.
POLITIKENs TRYKKERI,
1897.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

1. Kapitel.

Paa den middagsstille Landsbygade og paa Façaden af den Herregaard, der allerede i Kurfyrst Georg Wilhelms Tid tilhørte Familien Briest, skinnede Solen i fuld Pragt, medens en senere tilbygget Sidefløj ud imod Park og Have kastede en bred Skygge først over en hvid- og grøntærnet Flisegang og helt hen paa en stor Bladgruppe med Rabarber og Canna, i hvis Midte en Solskive hævede sig. En Snes Skridt længere borte i Retning med Sidefløjen løb Kirkegaardsmuren, der var ganske overgroet m[ed] smaabladet Vedbend, undtagen paa det Sted, hvor en lille hvidmalet Gitterport afbrød Muren, bag hvilken man saa' Hohen Cremmens tagspaantækkede Kirketaarn med en Vejrhane, der glimtede i splinterny Forgyldning og fangede Middagssolens Straaler. Hovedbygning, Sidefløj og Kirkegaardsmur dannede en Hestesko udenom en lille Blomsterhave; paa den aabne

Side saa's en Dam med en fortøjet Lystbaad og tæt derved en Gynge, hvis Bjælker i Tidens Løb var komne til at hælde en Smule. Mellem Dammen og Bladgruppen stod et Par mægtige gamle Plataner, der halvvejs skjulte Gyngen.

Naar Himlen var overtrukken, sad man udmærket paa Forsidens Rampe med Aloer i Vaser og flere bekvemme Havestole; her havde man Udsigt over de Forbikørende og kunde se, hvad der ellers foregik paa Landsbyens Gade; men midt paa Dagen med brændende Sol blev Havesiden bestemt et langt behageligere Opholdssted, især foretrak Husets Frue og Datter den kølige Skygge; de sad da paa Flisegangen med Ryggen mod et Par aabne, med vild Vin omslyngede Vinduer ved Siden af en lille, fremspringende Stentrappe, hvis fire Trin førte fra Haven op i Sidefløjens nederste Stokværk. Begge Damerne sad flittigt bøjede over deres Haandarbejde — et stort Kanevasbroderi, bestemt til et Altertæppe — utallige Uld- og Silkedukker laa paa et stort, rundt Bord i broget Forvirring hobet op om et Par Desserttallerkener og en stor Majolikskaal, fuld af friske, indbydende Stikkelsbær. Rask og sikkert fløj Naalene op og ned i Stramajet, men medens Moderen ikke

løftede Øjnene fra sit Arbejde, lagde Datteren, Effi, nu og da Sytøjet fra sig, stod op og gennemgik i kunstige, regelmæssige Bøjninger og Strækninger et helt Kursus for Stue- og Sundhedsgymnastik. Det var øjensynligt, at den unge Pige, trods det lidt komiske, der er ved disse Rørelser, med Liv og Lyst hengav sig til sine Øvelser, og naar hun saaledes langsomt hævede Haandfladerne og lagde dem sammen højt over Hovedet, kunde Moderen ogsaa kaste et stjaalent Blik paa den smukke, smidige Skikkelse, men hun bøjede sig igen hastigt over Arbejdet — hun vilde ikke vise, hvor yndig hun fandt sit eget Barn, og hvor berettiget hendes Moderstolthed var.

Effi var iført en blaa- og hvidstribet, bluseformet Lærredskjole, der holdtes sammen om Livet af et bredt, brunt Læderbælte; Halsen var fri, og over Skuldre og Ryg faldt en hvid Matroskrave. Enhver af den unge Piges Bevægelser røbede Ynde og Livsglæde, medens de store, smilende, brune Øjne udtrykte baade Forstand og Hjærtensgodhed. Man kaldte hende „den Lille“, og deri fandt hun sig kun, fordi den smukke, slanke Mama endnu var en Haandsbred højere end hun.

Effi var atter staaet op, havde

sat Hænderne i Siden og var aldeles optagen af at dreje Overkroppen afvekslende tilhøjre og tilvenstre, da hendes Mama, idet hun saa' op fra sit Broderi, bemærkede:

„Effi, Du skulde vist egenlig have været Kunstberiderske — altid Trapez, altid Luftens Datter, det var noget for Dig?"

„Det kan gærne være, Mama, men hvis er da Skylden? Fra hvem har jeg det? Fra Dig alene, thi Papa har ikke den Slags luftige Tilbøjeligheder! Der lo Du selv! Og desuden — hvorfor trækker Du mig i disse Drengebluser. Sommetider tror jeg, at jeg snart igen kan faa korte Skørter, og kommer jeg først saa vidt, giver jeg mig til at knikse som en rigtig Skolepige, og naar Rathenawerne gør Visit, sætter jeg mig paa Oberst Gøtzes Skød og rider Ranke, han er dog mere Onkel end Kurmager! Det er din Skyld, Du kan give mig voksne Kjoler og lade mig være Dame."

„Vilde Du gærne være Dame?"

„Nej — aldeles ikke!"

Og dermed styrtede hun sig om Halsen paa Moderen og kyssede hende hæftigt.

„Vær ikke saa vild, saa lidenskabelig, jeg ængstes altid, naar jeg ser Dig saaledes." Moderen syntes

for Alvor at ville udbrede sig over sine Bekymringer, men hun blev afbrudt af tre unge Piger, som kom ind i Haven gennem den lille Gitterdør i Kirkegaardsmuren og gik ad Grusgangen hen imod Bladgruppen med Solskiven. Alle tre vinkede med Parasollerne til Effi og ilede hen til Fru Briest for at kysse hende paa Haanden. Hun gjorde et Par hastige Spørgsmaal og bad de unge Piger holde hende eller i det mindste Effi med Selskab.

„Jeg har nok at bestille, og de Unge holder mest af at være ene. Farvel Børn!“

Hermed gik hun op ad den til Sidefløjen førende Trappe — og nu var Ungdommen virkelig alene. To af de unge Piger — smaa buttede Personer, til hvis krusede, rødblonde Haar deres Fregner og gode Humør passede ypperligt — var Døtre af Kantor Jahnke, en svoren Tilbeder af Hansestæderne, Skandinavien og Fritz Reuter, og som derfor i Følge sin Beundring for sin mecklenborgske Landsmand og Yndlingsdigter med Minny og Linny som Forbillede havde døbt sine egne Tvillinger Bertha og Hertha. Den tredje unge Pige, Hulda Niemeyer, Pastor Niemeyers eneste Barn, var mere dameagtig end de to andre, men derfor

ogsaa lidt kedelig og indbildsk; hun var en blegsottig Blondine med fremstaaende, udtryksløse Øjne, der stadig søgte efter noget, hvorfor Løjtnant Klitzing i Husarerne plejede at sige: „Ser hun ikke ud, som om hun ventede Englen Gabriel“. Effi fandt, at den noget kritiske Klitzing havde aldeles Ret, men passede dog ikke at gøre Forskel mellem de tre Veninder; i det mindste var dette nu hendes Hensigt, og medens hun støttede Armene paa Bordet, sagde hun:

„Aa, hvor dette evindelige Broderi er kedsommeligt. Gud ske Lov, I kom!“

„Men vi har dog jaget din Moder bort,“ sagde Hulda.

„Aldeles ikke! Hun var dog gaaet, som hun sagde. Hun venter nemlig Besøg af en gammel Ungdomsven, om hvem jeg siden skal fortælle Jer en Kærlighedshistorie, hvor Helt og Helinde ikke faar hinanden. I vil gøre store Øjne og blive højst forbavsede. Forresten har jeg allerede set den omtalte Ven i Schwantikow, han er Landraad, har en smuk Figur og ser meget mandig ud. Det er Hovedsagen. Kvinder skal være kvindelige, Mænd mandige, er, som I véd, en af Papas Yndlingssætninger. Men hjælp mig nu lidt med at rydde op her paa Bordet, ellers vanker der Skænd.“

I et Nu var Garnet pakket sammen, og da Alle igen var komne til Sæde, sagde Hulda:

„Naa, Effi, lad os saa faa den Historie om ulykkelig Kærlighed, eller er den maaske ikke saa slem?“

„Nej, denne er ikke slem! Men før Hertha har faaet nogle Stikkelsbær, nytter det ikke at begynde. Hun spiser dem allerede med Øjnene. Tag Du bare saa mange, Du vil, vi kan jo altid faa flere, men kast endelig Skallerne langt bort eller læg dem allerhelst paa denne Morgenavis, saa kan vi lave et Kræmmerhus og skaffe det Hele bort; Mama kan ikke lide, at Skallerne flyder omkring, hun siger, man kan glide paa dem og brække sine Ben.“

„Det tror jeg ikke paa“, sagde Hertha, medens hun indledede en livlig Samtale med Stikkelsbærrene.

„Jeg ikke heller! Jeg, der falder i det mindste to eller tre Gange om Dagen, har da endnu ikke knækket noget. Naar et Ben er ordenligt, holder det saamæn nok! Jeg svarer for dine og mine, Hertha — hvad mener Du, Hulda?“

„Man skal ikke friste Skæbnen! Hovmod staar for Fald!“

„Altid Guvernante! Du er født gammel Jomfru!“

„Da haaber jeg dog endnu at blive gift, og maaske før Dig.“

„For min Skyld ingen Alarm. Tror Du, jeg længes derefter? Det manglede bare. Forresten faar jeg nok én og det maaske snart. Det er jeg ikke bange for. For nylig sagde den smaa Ventivegni: „Frøken Effi, hvad vædder De, inden et Aar er her Bryllup.“

„Og hvad svarede Du dertil?“

„Meget muligt, sagde jeg, meget muligt; Hulda er den ældste og kan hver Dag blive gift. Men derom vilde han slet ikke høre Tale: „Nej, hos en anden ung Dame, der er lige saa brunet, som Frøken Hulda er blond.“ Og saa saa' han ganske alvorligt paa mig. Men jeg springer jo fra det ene til det andet og glemmer ganske Historien.“

„Ja, Du bryder selv af hele Tiden — naar det kommer til Stykket, vil Du sagtens slet ikke ud med den.“

„Jo vist vil jeg det, men jeg maa indrømme, at den er lidt mærkelig, næsten romantisk.“

„Du sagde jo før, at han var Landraad, det er da ikke romantisk.“

„Landraad er han, det er vist. Og han hedder Geert v. Instetten — Baron Instetten.“

Alle tre brast i Latter.

„Hvad lér I af?“ spurgte Effi stødt. „Hvad skal det betyde?“

„Aa, Effi, vi vil virkelig ikke fornærme Dig — Baronen heller ikke. Instetten, siger Du? Og Geert? Det er saa sære Navne — men i adelige Familier træffer man jo slige Mærkværdigheder — det lyder alligevel komisk: Geert v. Instetten!“

„Men fint, min Pige! Fornemme Folk kan netop tillade sig den Slags Ting, og jo længere man gaar tilbage — jeg mener i Tiden — jo særere bliver det. Men det forstaar I Jer ikke paa — det maa I ikke tage mig ilde op. Vi kan være lige gode Venner for det. Geert v. Instetten er altsaa Baron. Han er paa Alder med Mama — de har endogsaa Fødeby sammen.“

„Og hvor gammel er egenlig din Mama?“

„Otte og tredive.“

„Det er en smuk Alder.“

„Deri har Du Ret, især naar man ser ud som Mama. Hun er en smuk Dame, ikke sandt? Og hun er saa fin og sikker i sit Væsen, aldrig upassende som Papa. Dersom jeg var en ung Løjtnant, vilde jeg straks blive indtagen i Mama!“

„Men Effi! Hvor kan Du dog sige noget saa letsindigt. Du synder

imod det fjerde Bud ved saadan Tale," sagde Hulda.

„Vrøvl! Hvad har den Ting med det fjerde Bud at bestille? Jeg tror netop, Mama vilde glæde sig, dersom hun havde hørt, hvad jeg her sagde."

„Det kan godt være," faldt Hertha hende i Talen.

„Men lad os nu endelig faa den Historie."

„Naa, vær rolig, nu begynder jeg jo. Altsaa Baron Instettens Ungdomskærlighed! Da han endnu ikke var tyve Aar, stod han derovre ved Rathenawerwe og kom meget paa de forskellige Herregaarde her i Nabolaget; allerhelst tog han til Schwantikow, hvor min Bedstefader Belling boede. Selvfølgelig kom han ikke i Huset for Bedstefaders Skyld, og naar Mama taler om dette, kan Enhver se, hvem han haabede at træffe. Og det er nu min Tro, at det var gengældt."

„Men hvad skete saa?"

„Naa — ja, der skete det, som i Almindelighed sker i slige Tilfælde. Han var jo altfor ung, og da Papa mældte sig som Frier — Papa var allerede i en smuk Stilling og ejede Hohen-Cremmen — da var der ingen Tid til lang Betænkning; Mama tog ham og blev Fru v. Briest, og saa véd

I, hvad der kom — jeg kom — ikke sandt?“

„Ja, deri skal Du min Sandten have Ret, Effi,“ udbrød Bertha; „Dig havde vi ikke haft, hvis det var gaaet anderledes. Men det var dog lidet mærkeligt.“

„Tror Du, han har erklæret sig?“

„Nej — det véd jeg, at han ikke gjorde; men han kunde ikke udholde at blive her paa Egnen, var ogsaa aldeles ked af Soldatervæsnet. Det var jo ogsaa Fredstid. Kort og godt, han tog sin Afsked, gav sig til at studere sit Juristeri — som Papa siger — med megen Iver; da Krigen erklæredes, mældte han sig atter, men denne Gang ved Perlebærgerne, ikke ved sit gamle Regiment, og han blev dekoreret. Selvfølgelig, for han er en meget flot Person! Straks efter Fredens Slutning sad han atter i Dokumenter til op over Ørene, og det hedder sig, at Bismarck sætter stor Pris paa ham, og Kejseren ogsaa; derfor er han nu allerede Landraad — Landraad i Kessiner-Kresen.“

„Hvad er Kessin for noget? Jeg kender ikke noget, der hedder Kessin her omkring.“

„Nej, for Kessin ligger et godt Stykke herfra, i Bagpommern endogsaa, hvilket ikke gør noget til Sagen, da det alligevel er et Badested (i det

Land er alle Steder Badesteder!), og den Ferierejse, Baronen nu foretager her paa Egnen, gøres for at opfriske gamle Bekendtskaber og se gamle Venner igen.“

„Har han Familie her paa Egnen?“

„Ja og nej — det er, som man tager det. Her er ingen af det Navn — jeg tror oven i Købet, Baronen er den sidste og eneste Instetten. Men han har nok nogle Slægtninge paa mødrene Side, og fremfor alt ønsker han sagtens at se Schwantikow og det Bellingske Hus, til hvilket saa mange Minder knytter sig for ham. Han var der i Forgaars, og i Dag kommer han til Hohen-Cremmen.“

„Og hvad siger din Papa?“

„Han siger aldeles Intet. Saadan er han ikke. Og han kender jo ogsaa Mama. Han driller hende bare lidt.“

I dette Øjeblik slog Klokken tolv, og før Slagene var døde hen, saa' man Wilke — Familiens gamle Tjener og Faktotum — vise sig med en Besked til Effi:

„Fruen bad Frøknen passe at være paaklædt i rette Tid, thi Hr. Baronen kunde være her Klokken lidt over ét.“

Og medens Wilke kom med denne Mælding, begyndte han at rydde op paa Damernes Arbejdsbord, og greb

straks efter Avisen med Stikkelsbærskallerne.

„Nej, nej, Wilke, lad dem ligge — dette skal vi nok selv sørge for at faa kastet bort. Hertha, lav straks Kræmmerhuset, put en Sten i, saa drager vi i stort Optog ned til Dammen og kaster det Hele i den dybe Sø.“

Wilke smilede fornøjet, idet han saa' paa Effi.

„Vor Frøken er dog en Pokkers flink Pige,“ tænkte han, medens Effi lagde Kræmmerhuset midt paa Tæppet og sagde:

„Nu tager vi alle fire fat hver i sit Hjørne, og saa synger vi noget sørgmodigt.“

„Det er nemt sagt, Effi — men hvad skal vi synge?“

„Hvad som helst — bare noget med mange u'er i — det lyder altid saa trist.“

„Og hermed gav de sig paa Vej ned til den lille Bro, hvor Baaden laa fortøjet — dér gik de ud og kastede højtidelig Stikkelsbærskallerne i Dammen.

„Nu er den Brøde begravet i Bølgerne,“ sagde Effi; „hvorved det pludselig falder mig ind, at man i gamle Dage sænkede arme, elendige Kvinder i Vandet — naturligvis fordi de havde været utro.“

„Jamen — da ikke i dette Land, Effi?“

„Nej, ikke her,“ smilede Effi; „her hænder slige Rædsler aldrig. Men i Konstantinopel — det maa Du da forresten vide lige saa godt som jeg, for Du var jo med, da Kandidat Holzapfel i Geografitimen fortalte os det.“

„Ja,“ bemærkede Hulda, „han skal altid fortælle saadant noget ækelt. Heldigvis glemmer man det lige saa hurtigt.“

„Jeg ikke. Den Slags Ting husker jeg netop.“

2det Kapitel.

De talte endnu en Stund om Timerne og gennemgik med Harme og Fornøjelse en hel Række af Kandidat Holzapfels mindre nette Historier. Ja, de blev alle fire meget ivrige, indtil den fornuftige Hulda endelig sagde:

„Nu er det paa høje Tid, Du gaar ind og klæder Dig om, Effi — Du ser jo ud — ja, Du ser ud, som om Du lige havde været med til at plukke Kirsebær, saa forkrøllet og forjasket — og saa den ækle, store

hvide Krave — Du ligner jo formelig en Skibsdreng.“

„En Kadet — om jeg maa bede! Lidt skal man da have, fordi man er adelig. Forresten er jeg lige glad, enten det bliver Skibsdreng eller Kadet; Papa har lige lovet mig et Mastetræ med Ræer og Rebstige her nede ved Gyngen. Jeg kunde lide selv at hejse Vimplen! Du, Hulda, skulde prøve at entre fra den anden Side, saa kunde vi give hinanden et Kys helt oppe i Mastetoppen! Bomber og Granater — det skulde smage godt!“

„Bomber og Granater — naada — Du taler som en rigtig Kadet — men jeg skal vel vogte mig for at klatre efter Dig — jeg er ikke saadan en Vovehals. Jahnke har Ret i at sige, Du er en rigtig Belling, Du slægter din Moder paa, og jeg er kun en fredelig Præstedatter.“

„Aa, Snik Snak! Det stille Vand har den dybe Grund. Har Du glemt, hvorledes Du og Fætter Briest rutschede ned ad Ladetaget sammen? Og hvorfor Du gjorde det — Du var ikke ganske lille den Gang? Naa, jeg skal ikke røbe den Hemmelighed! Men kom nu med, vi skal have os en Gyngetur, to paa hver Ende af Brædtet, Tovene holder saamæn nok, men dersom I ikke har Lyst — jeg synes,

I bliver saa lange i Ansigtet — kan vi ogsaa hitte paa en anden Leg. Jeg har et helt Kvarter for mig. Jeg er for Resten aldeles ikke opsat paa at komme ind for at hilse paa en Landraad, der ovenikøbet er fra Bagpommern. En gammel Fyr er det jo ogsaa, han kunde næsten være min Fader, og naar han er fra en Søstad, mener jeg, han maa synes allerbedst om mig i mit Sømandsantræk, som han kan tage for en fin Opmærksomhed. Jeg véd fra Papa, at Fyrster og Konger plejer at vælge deres Uniformer med Hensyn til dem, der aflægger Besøg. Altsaa har jeg intet at være bange for — kom nu bare med ned; vi faar os en rask Tagfat, Fristed nede ved Bænken.“

Hulda vilde endnu komme med et Par Indvendinger; men Effi var allerede langt nede ad Gangen, hun gjorde en rask Drejning og var borte.

„Effi, Effi! Det gælder ikke, det er Tagfat, ikke Skjul vi leger — værs'go at komme frem.“

Med disse og lignende Bebrejdelser fo'r Veninderne efter Husets Datter langt forbi Platanerne og Bladgruppen, indtil den Forsvundne endelig brød frem af sit Skjulested og pustende kastede sig paa Bænken.

„Hvor var Du henne?“

„Bagved Rhabarberne! De kan sige Sparto til Figenblade . . .“

„Fy, Effi!“

„Selv fy! I bar jeg rigtig dumt ad, Hulda rendte lige forbi mig med sine store Øjne paa vid Gab, som sædvanlig.“

Og med disse Ord fløj Effi fra Fristedet, øjensynlig med den Hensigt igen at spille de Andre et Puds, da man pludselig hørte hendes Navn lyde højt inde fra Huset; hun vendte sig og saa Mama paa Trappen, vinkende med Lommetørklædet. Et Øjeblik senere stod Effi aandeløs ved Siden af Moderen.

Her farer Du endnu om i Blusen, og vi har faaet Fremmede! Aldrig kan Du passe Tiden, din Vildkat.“

„Jeg passer Tiden, det er de Fremmede, der er upræcise! Klokken er langtfra Et!“ svarede Effi og vendte sig om mod Tvillingerne, Hulda var langt borte.

„Leg bare videre, jeg er her igen om et Minut.“

* * *

Og straks efter traadte Effi Briest ind i den store Havesal, der næsten helt optog Sidefløjens Stueetage.

„Mama, skænd ikke. Klokken er virkelig først halv. Hvorfor har han

saadant Hastværk? Det er ligesaa ufint at komme for tidlig som at lade vente paa sig.“

Fru Briest var øjensynlig forlegen, men Effi trykkede sig kærtegnende op ad hende og sagde indsmigrende:

„Vær ikke vred, Du véd, jeg kan skynde mig, og om fem Minutter skal Askepot vise sig i Prinsesseskrud. Saa længe kan han virkelig godt passiare med Papa.“

Hun nikkede til Moderen og skulde løbe ud; men Fru Briest, der ved given Lejlighed ogsaa kunde overse Formerne, holdt hende pludselig tilbage, saa et Øjeblik paa den ungdommelige, yndige Skabning, der endnu var forpustet af Legen, og sagde saa næsten fortrolig:

„Naar jeg ret betænker det, bør Du komme ind, som Du gaar og staar. Ja, det er rigtigst! Du ser netop godt ud saaledes. Det er bedst, man ikke tror, Du er forberedt. Jeg maa nemlig sige Dig, min søde Effi,“ her tog hun begge Datterens Hænder, „jeg maa sige Dig . . .“

„Men Mama! Hvad fejler Dig? Jeg bliver baade angst og bange.“

„ . . . Jeg maa sige Dig, Effi — at Baron Instetten kommer her for at anholde om din Haand.“

„For at fri til mig? . . . . For Alvor?“

„Det er ikke noget, man spøger med, Effi! Du saa ham jo i Forgaars, og jeg tror, Du syntes om ham. Han er en Del ældre end Du, hvilket vist maa betragtes som en Lykke; dertil kommer, at han er en Mand, hvis Stilling, Karakter og Sæder er upaaklagelige, og dersom min fornuftige Effi siger Ja, staar Du som tyveaarig dèr, hvor Andre er glade ved at naa i en meget modnere Alder. Du gaar langt forbi din Mama som Baronesse Instetten.“

Effi tav, hun ledte efter Ord.

Men førend hun havde samlet sig, hørte hun Papas Stemme i det tilstødende Værelse, og straks efter saas Godsejer Briest, en vel konserveret Herre paa de Halvhundrede med et fremtrædende Træk af Godmodighed lysende ud af Ansigt og Væsen, at skride over Dørtærskelen sammen med Baron Instetten, en slank, høj, mørk Herre med fornem militærisk Holdning.

Da Effi fik Øje paa ham, gennemrystedes hendes fine Skikkelse af en nervøs Skælven, men hun kom meget snart til sig selv, thi netop da Instetten med en venlig Hovedbøjning nærmede sig til hende, saas i den midterste Vindusaabning mellem den

vilde Vin Tvillingernes rødblonde Hoveder, og Hertha, der altid var modigst, raabte med høj Røst:

„Kommer Du saa, Effi?“

Derpaa forsvandt de, sprang rask ned af Bænkens Rygstød, og man hørte lette Fodtrin i Gruset, ledsaget af Fnisen og Hvisken.

3dje Kapitel.

Samme Dag blev Baron Instetten forlovet med Effi Briest.

Brudens joviale Fader, der med megen Møje paatog sig de ved slige Lejligheder nødvendige Miner og Lader, havde ved Forlovelsesmiddagen udbragt Parrets Skaal, hvilket ikke havde undladt at minde Fru Briest lidt pinligt om en lignende Højtidelighed for atten Aar siden. Men hun genvandt meget snart sin smilende Ligevægt; det var nu en Gang beskikket, at hun ikke skulde være Baronesse Instetten — naar Datteren blev gift med Genstanden for hendes Ungdomssværmeri, var denne Tingenes Ordning ligesaa god, ja maaske meget bedre.

Med Briest var hun virkelig ret lykkelig, trods hans prosaiske Anlæg

og de smaa Letfærdigheder, han nu og da tillod sig i Væsen og Tale. Ved Slutningen af Maaltidet, da Isen bødes om, tog Godsejeren atter Ordet for at drikke Dus med Instetten, som han straks omfavnede, idet han trykkede et Kys paa Svigersønnens venstre Kind.

Men hermed var den Sag ikke forbi, thi foruden det fortrolige Du maatte man bestemme, hvorledes Familiens ny Medlem skulde titulere sine Svigerforældre.

For sin Hustru foreslog Briest „Mama“ som mest passende, thi der gaves jo meget ungdommelige Mødre, mens han for sin egen Person gav Afkald paa det ærefrygtindgydende „Papa“ og foretrak Briest, især fordi det var saa nemt og saa kort.

Med Hensyn til „Børnene“, her kom et skælmsk Glimt i Godsejerens Øje, der hvilede paa den kun en halv Snes Aar yngre Instetten — naa — saa maatte det blive ved Effi — og Geert.

Hvis han ikke tog fejl, betød Geert en slank og rank Træstamme, saa maatte Effi altsaa være den Epheu, der skulde slynge sig om den.

De Forlovede saa ved denne Tale lidt flove ud, Effi smilede dog, som om hun var ved at le, men Fru Briest afbrød Husherren:

„Kære Briest, sig, hvad Du vil, og lav dine Skaaltaler efter bedste Skøn, men hold Dig fra poetiske Billeder, thi de ligger saa langt fra din Natur.“

Hvilken Tilrettevisning Briest tog med stor Ro og svarede, som han ved mange andre lignende Lejligheder havde svaret:

„Det er saamæn meget mulig, at Du har Ret, Louise.“

Straks efter at man var staaet fra Bordet, bad Effi om Lov til at aflægge et lille Besøg i Præstegaarden. Undervejs tænkte hun:

„Jeg er vis paa, Hulda vil ærgre sig. Nu kom jeg dog først; hun var saa forfængelig og indbildsk — det kan hun have rigtig godt af.“

Men Effi blev en Smule skuffet. Huldá var aldeles upaaklagelig, venlig og oprigtig i sine Lykønskninger — hun overlod Fru Pastorinden at give sin Ærgrelse Luft i ganske mærkelige Vendinger.

„Ja, ja — saaledes gaar det. Selvfølgelig. Naar Moderen ikke kunde faa ham, tager Datteren ham. Det kender vi nok. Gamle Familier holder sammen, og mere vil have mere!“

Gamle Niemeyer var højst betuttet over disse smagløse og simple Bemærkninger og beklagede i sit

stille Sind, at han havde ægtet sin Husholderske.

Fra Præstegaarden styrede Effi ganske naturlig sin Gang til Kantor Jahnkes.

Tvillingerne stod paa Udkig efter hende og modtog hende i Forhaven.

„Naa, Effi," sagde Hertha, mens de alle tre vandrede frem og tilbage mellem de blomstrende Studenternelliker, „naa, Effi, sig os nu, hvordan Du egenlig er tilmode."

„Jeg, Aa, jeg er meget vel tilmode. Vi siger „Du" og Fornavne til hinanden. Han hedder nemlig Geert, men det har jeg vist allerede fortalt Jer."

„Jo, det har Du. Men jeg er virkelig saa bekymret over det Hele, Effi! Er Du nu ogsaa aldeles vis paa, at han er den Rigtige."

„Javist er han det! Det forstaar Du ikke Hertha. Man vælger altid den Rigtige, naar man tager en adelig født Herre, i en god Stilling og som ovenikøbet ser godt ud.

Gud, hvor Du dog taler, Effi! I gamle Dage var Du af en ganske anden Mening."

„Ja — den Gang."

„Men er Du ogsaa lykkelig nu?"

„Naar man er bleven forlovet for to Timer siden, er man altid lykkelig. Det mener jeg idetmindste."

„Og sig mig saa, er Du ikke en lille Smule benovet?“

„Jo, det indrømmer jeg — men jeg haaber, det snart gaar over.“

Efter disse Besøg, der havde varet en god halv Time, kom Effi hjem igen og traf Selskabet paa Verandaen ud til Haven, hvor Kaffen var serveret.

Svigerfader spaserede i Grusgangen med Svigersønnen; Briest talte om de Vanskeligheder, en Landraads Stilling ofte frembød — han havde flere Gange afslaaet Tilbud om at overtage et saadant Hværv i sin Kres.

„Jeg har altid holdt mest af at skalte og valte med mit eget, det passer mig kun daarlig evig og altid — om Forladelse Instetten — at have Blikket rettet opad. Her lever jeg fri som en Fugl og kan uden Bagtanke glæde mig over hvert et grønt Blad, der vokser i min Have.“

Instetten nikkede en Gang imellem bifaldende, men man kunde nok se, at han var lidt adspredt og kun med det ene Øre lyttede til den gode Briest's Udtalelser; hans Blik vandrede uafladelig hen til Vinduerne med den vilde Vin — det forekom ham, at han hele Tiden saa de krusede, rødblonde Hoveder, og i hans

Øren genlød deres Kalden: „Effi, kommer Du saa!“

* * *

Instetten, der kun havde en kortvarig Permission, tog allerede bort næste Dag efter først at have lovet, han skulde skrive hver Dag.

„Ja, det maa Du endelig!“ udbrød Effi, der alle Dage havde elsket at faa Breve, især en Masse Fødselsdagslykønskninger. Da maatte Alle skrive. Sætninger som: „Gertrud og Klara sender Dig gennem mig de bedste Ønsker“ var hende en bitter Forargelse, dersom Gertrud og Klara vilde kaldes Veninder, maatte de virkelig ved selvstændige Skrivelser vise, at de fortjente og satte Pris paa Venskab; allerhelst maatte Brevene bære udenlandske Poststempler — og lykkeligvis faldt Effis Fødselsdag i Rejsesæsonen.

Instetten holdt sit Løfte: han skrev hver Dag.

Hvad der især gjorde Modtagelsen af hans Brev til en Fest, var den Omstændighed, at han kun nu og da ventede korte Svar, som han ogsaa fik, og hvis Indhold, trods deres barnlige Ubetydelighed, dog henrykkede ham.

Hvad der skulde alvorlig afhandles,

det meddeltes Fru Briest og besvaredes af hende; alle Spørgsmaal angaaende Bryllupsdagen, Udstyret og Husets Indretning afgjordes uden Effis Mellemkomst af Svigermoder og Brudgom.

I tre Aar havde Instetten beboet Kessin; hans Hus var, om ikke elegant, dog ganske standsmæssigt, og han meddelte Fruen, hvad han ejede, for at hun ikke skulde anskaffe overflødige Sager.

Da Alt var aftalt, besluttede Moder og Datter at gøre en Rejse til Berlin, for — som Brevet udtrykte sig — at indkøbe Prinsesse Effis „Trousseau“.

Effi glædede sig over al Beskrivelse til denne Udflugt, især da Faderen havde givet dem Lov at bo paa „Hotel du Nord“.

„Hvad det kommer til at koste, kan man jo spare ved Indkøbene — — Instetten har allerede næsten al Ting.“

Fru Briest frabad sig en Gang for alle slige „smaalige Beregninger“, hvorimod Effi var henrykt og tænkte meget mere paa det Indtryk, hun og Moderen vilde gøre ved Table d'hôte end paa sit Udstyr eller paa de Forretninger, de skulde unde deres Søgning.

Og hele hendes Holdning var al-

deles blottet for Alvor, da den store Berlinerrejse omsider stod for Døren. Fætter Briest, af Aleksander-Regimentet, en ualmindelig fiks, ung Løjtnant, der holdt „Fliegende Blätter“ og førte Bog over Dagens Vittigheder, stillede hele sin Fritid til Damernes Raadighed, og saa sad man da i Hjørnevinduet hos Kanzler eller paa den rigtige Tid i Kafé Bauer; om Eftermiddagen kørtes der til den zoologiske Have for at se Giraffeme, der efter Fætter Briest's Mening kun lignede Klosterfrøkner.

Hver Dag gennemgik man et righoldigt Program, det var himmelske Timer for dem alle tre, ikke mindst for Løjtnanten, der var en udmærket Cicerone og altid hurtig forstod at ordne Smaavanskeligheder til alle Parters Tilfredshed.

Heldigvis var Effi med Hensyn til alvorligere Spørgsmaal meget nem at komme tilrette med. Om man anskaffede 3 eller 6 Dusin, var hende aldeles ligegyldigt, og hun viste den mest paradisiske Uskyldighed, naar der taltes om Prisen paa de indkøbte Sager.

Fru Briest, der ellers var saa kritisk, ogsaa overfor den elskede Datter, bekymrede sig ikke om denne tilsyneladende Mangel paa Interesse,

hun tog den nærmest som en god Egenskab hos Effi.

„Alt dette," sagde hun til sig selv, „er ikke af Vigtighed for Effi. Hun er en fordringsløs ung Pige, lever i sine egne Forestillinger og Drømme, og naar Prinsesse Friederich Karl kører forbi og hilser venligt til hende fra sin Ekvipage, tænker hun meget mere paa Fyrstinden end paa hele Udstyret."

Heri havde Fruen dog ikke ganske Ret.

Effi lagde ingen videre Vægt paa hverdagsagtige Sager, men naar hun og Moderen vandrede frem og tilbage foran de prægtige Udstillingsvinduer „Unter den Linden" og kom ind i de store Butiker for at gøre Indkøb til den efter Bryllupet bestemte Rejse til Italien, viste den unge Pige sin sande Natur. Kun det allerfineste anstod hende, og naar hun ikke kunde faa det, brød hun sig aldeles ikke om det næstbedste, fordi Nr. 2 for hende var lig med Nul. Ja, hun kunde give Afkald, deri havde Moderen Ret, og deri saa hun Fordringsløshed; men naar Effi alvorlig ønskede et eller andet, kunde man være vis paa, at det var noget ganske Ejendommeligt. Og her viste hun sig i k k e fordringsløs.

4de Kapitel.

Fætter Dagobert var paa Banegaarden, da Damerne tiltraadte deres Tilbagerejse til Hohen-Cremmen. Det havde været lykkelige Dage, fremfor alt derved, at man ikke havde været generet af kedeligt og næsten ustandsmæssigt Slægtskab.

„For Tante Therese," havde Effi sagt straks efter Ankomsten, „maa vi denne Gang være inkognito. Det gaar ikke an, at hun kommer her i Hotellet. Enten Hotel du Nord eller Tante Therese; de to passer ikke sammen."

Moderen havde tilsidst erklæret sig enig med hende deri, ja endog givet sin Kæledægge et Kys paa Panden til Besegling af Forstaaelsen.

Med Fætter Dagobert forholdt det sig naturligvis ganske anderledes; han havde ikke blot Officerspli, men han havde fremfor alt ved Hjælp af hin ejendommelige Livlighed, som næsten er bleven traditionel for Alexanderofficererne, forstaaet fra Begyndelsen ogsaa at sætte baade Moder og Datter i godt Humør, og dette holdt sig til det sidste.

„Dagobert", lød det derfor ved Afskeden, „Du kommer altsaa til min „Polterabend", og naturligvis med Kamerater: Thi efter Forestillingerne —

men vov ikke at komme som Bybud eller Musefældemand — er der Bal. Og Du maa huske, at mit første store Bal maaske ogsaa er mit sidste. Mindre end seks Kamerater — selvfølgeligt de bedste Dansere — modtages ikke. Og med Morgentoget kan I være tilbage igen.“

Fætteren lovede Alt, og hermed skiltes man.

Henimod Middag indtraf begge Damerne til deres havellandske Jærnbanestation, midt i Luch, og kørte paa en halv Timestid til Hohen-Cremmen. Briest var meget glad over atter at faa sin Kone og Datter hjem og kom med Spørgsmaal paa Spørgsmaal, hvis Besvarelse han for det meste ikke afventede. Derimod fortabte han sig i Beretninger om, hvad han selv havde oplevet i Mellemtiden.

„I har allerede tidligere fortalt mig om Alt, hvad I har set — naa, vi har ogsaa oplevet noget her, mens I var borte: Inspektør Pink og Gartnerkonen! Naturligvis har jeg maattet lade Pink gaa, skønt med Sorg! Det er ærgerligt, at saadanne Historier næsten altid indtræffer i Høsttiden. Og Pink var i alle Henseender en usædvanlig flink Mand, her desværre paa et forkert Sted.

Men nok derom; Wilke begynder allerede at blive urolig.“

Ved Bordet hørte Briest bedre efter; den gode Forstaaelse med Fætteren, om hvem der blev fortalt ham meget, havde hans fulde Bifald, mindre Forholdet til Tante Therese. Men man mærkede tydelig, at midt under hans Misbilligelse glædede han sig egenlig derover, thi et lille Skælmsstykke passede ganske i hans Kram, og Tante Therese var virkelig en latterlig Figur.

Han tog sit Glas og klinkede med sin Kone og Datter.

Og da efter Bordet nogle af de smukkeste Indkøb blev udpakket og hans Dom derover afæsket ham, viste han megen Interesse for dem, som ikke engang holdt op, eller idetmindste ikke helt tabte sig, da han løb Regningen igennem.

„Noget dyrt, eller lad os hellere sige m e g e t dyrt, dog, det gør ikke noget, det er altsammen saa chic, jeg kunde næsten sige saa oplivende, og hvis Du forærer mig saadanne Kufferter og saadanne Rejsetæpper til Jul, saa er vi til Paaske i Rom og efter 18 Aars Forløb paa vor Bryllupsrejse. Hvad mener Du Louise? Skal vi indhente det forsømte? Sent er bedre end aldrig.“

Fru v. Briest gjorde en Haand-

bevægelse, som om hun vilde sige „uforbederlig“, og overlod ham iøvrigt til selv at skamme sig, hvad han dog ikke gjorde i højere Grad.

* * *

Det var henimod Slutningen af Avgust. Bryllupsdagen — 3. Oktober — rykkede nærmere, og saavel paa Herregaarden som i Præstegaarden og i Skolen var man uafbrudt i Gang med Forberedelserne til „Polterabend“.

Jahnke havde, sin Fritz-Reuter-Passion tro, som noget særlig „aandfuldt“ fundet paa at lade Bertha og Hertha optræde som Lining og Mining, naturligvis paa Plattysk, medens Hulda skulde forestille Kätchen von Heilbronn i Hyldetræsscenen med Løjtnant Engelbrecht i Husarerne som Wetter vom Strahl.

Niemeyer, der var Fader til Idéen, havde ikke forsømt at tildigte en bly Hentydning til Instetten og Effi. Han selv var tilfreds med sit Arbejde og fik efter Læseprøven mange Komplimenter fra alle Sider, rigtignok ikke fra sin Patronatsherre og gamle Ven, Briet, som, da han hørte dette Miskmask af Kleist og Niemeyer, ivrigt protesterede, selv om det ingenlunde var af literære Grunde.

„Høje Herre, og stadig om igen

„Høje Herre“ — hvad skal det til? Det fører paa Vildspor og bringer Forskydning i Alt. Instetten er, det benægter jeg ikke, et fortrinligt Eksemplar af Menneskeheden, en Mand med Karakter og en Verdensmand, men Briesterne — undskyld Louise — Briesterne er endelig heller ikke af simpel Oprindelse. Vi er dog nu en Gang en historisk Familie, lad mig tilføje Gud ske Lov — og det er Instetterne i k k e; Instetterne er blot gamle, for min Skyld gærne af Uradel, men hvad kalder man Uradel? Jeg vil ikke have, at en Briest eller dog idetmindste en Polterabendfigur, i hvilken Enhver maa se et Spejlbillede af vor Effi — jeg vil ikke have, at en Briest direkte eller indirekte uafbrudt siger „Høje Herre“. Da maatte Instetten idetmindste være en formummet Hohenzoller, saadanne findes jo. Men det er han ikke, og derfor kan jeg kun gentage, at det fordrejer Situationen.“

Og Briest holdt virkelig med stædig Sejghed en Tid lang fast ved sin Mening.

Først efter den anden Prøve, paa hvilken „Kätchen“ allerede halvt kostumeret var ført et meget stramt siddende Fløjlsliv, lod han, der altid var meget venlig mod Hulda, sig henrive til den Bemærkning: „Kätchen

er der i gode Hænder“, en Vending, der var saa temmelig ensbetydende med at strække Vaaben, eller i hvert Fald førte henimod det.

At alle disse Ting blev holdt hemmelige for Effi, er det overflødigt at sige.

Ved større Nysgærrighed fra dennes Side havde det ganske vist været fuldstændig umuligt, men Effi havde saa lidt Trang til at faa noget at vide om Forberedelserne og de planlagte Overraskelser, at hun med stærkt Eftertryk erklærede til Moderen: „hun kunde godt vente,“ og naar Moderen tvivlede derom, endte Effi med gentagende at forsikre, at det forholdt sig virkelig saaledes, Mama kunde stole paa det.

Og hvorfor ikke? Det var jo dog altsammen kun Teaterforestillinger, og smukkere og mere poetisk end „Askepot“, som de havde set den sidste Aften i Berlin, kunde det jo dog ikke blive. Da havde hun virkelig selv haft Lyst til at spille med, om ikke for andet saa for at sætte den latterlige Pensionslærer en Kridtstreg paa Ryggen.

„Og hvor henrivende var ikke i sidste Akt Askepots Opvaagnen som Prinsesse eller dog idetmindste som Grevinde, det var virkelig ganske som et Æventyr.“

Saaledes talte hun ofte, var for det meste mere aabenhjærtig end tidligere og ærgrede sig blot over Veninderne stadige Hvisken og Tisken og deres Hemmelighedskræmmeri.

„Jeg vilde ønske, at de beskæftigede sig mindre med sig selv og var mere for mig nu. Senere bliver de dog blot hængende i det, og jeg maa ængste mig for at skamme mig over, at de er mine Veninder.“

Saaledes spottede Effi, og det var umiskendeligt, at hun ikke brød sig videre om „Polterabend“ og Bryllup. Fru v. Briest havde sine egne Tanker herom, men bekymrede sig ikke videre derover, fordi Effi, hvad der var et godt Tegn, beskæftigede sig temmelig meget med sin Fremtid og, fantasirig som hun var, fortabte sig i lange Skildringer af sit Liv i Kessin, i hvilke hun desuden, til stor Fornøjelse for Moderen, fremkom med eller maaske med klog Beregning fremsatte mærkværdige Forestillinger om Bagpommern.

Hun fandt en Fornøjelse i at forestille sig Kessin som et halvt sibirisk Sted, hvor der var evig Sne og Is.

„I Dag har Goschenhofer sendt det sidste,“ sagde Fru v. Briest, da hun som sædvanlig sad i Sidefløjen sammen med Effi ved Arbejdsbordet,

paa hvilket Forsyningerne af Tøj og Linned stadigt voksede, medens Antallet af Aviserne, der blot tog Plads op, stadigt blev mindre. „Jeg haaber, Du nu har Alt, hvad Du behøver, Effi. Men hvis Du endnu har et eller andet lille Ønske, maa Du komme frem med det nu, helst straks. Papa har solgt sin Raps med Fordel og er i usædvanlig godt Humør.“

„Usædvanligt? Han er altid i godt Humør.

„I usædvanligt godt Hnmør,“ gentog Moderen, „og det maa benyttes. Sig derfor, hvad Du vil have. Flere Gange, medens vi var i Berlin, forekom det mig, som om Du dog havde særlig Lyst til et eller andet.“

„Ja, kære Mama, hvad skal jeg svare? Egenlig har jeg jo Alt, hvad man behøver, jeg mener, hvad man behøver h e r. Men da det nu en Gang er afgjort, at jeg skal saa langt mod Nord . . . jeg tilføjer, at jeg ikke har noget derimod, tværtimod jeg glæder mig dertil, til Nordlysene og Stjærnernes stærkere Glans . . . da det nu er bestemt saaledes, vil jeg gærne have en Pels.“

„Men Effi, mit Barn, det er jo den rene Daarskab. Du skal jo ikke til St. Petersborg eller Arkangel.“

„Nej, men dog paa Vejen dertil . . .“

„Ganske vist, mit Barn. Paa Vejen dertil kommer Du, men hvad vil det sige? Naar Du kører herfra til Nauen, er Du ogsaa paa Vejen til Rusland. Men forresten, naar Du ønsker det, skal Du ogsaa faa en Pels. Kun vil jeg i Forvejen sige Dig, at jeg fraraader Dig det. En Pels er for Ældre, selv din gamle Moder er endnu for ung dertil, og naar Du med dine sytten Aar viser Dig i Nerz- eller Maarskind, tror Kessinerne, at Du skal paa Maskerade.“

* * *

Det var den 2den September, at de talte saaledes, og Samtalen var vel vedbleven, hvis det ikke netop havde været Sedandagen.

Men nu blev de afbrudte af Trommer og Piber, og Effi, der allerede tidligere havde hørt om Fanetoget, men atter glemt det, styrtede pludselig bort fra Arbejdsbordet og forbi Bladgruppen og Dammen til en lille Altan paa Kirkegaardsmuren, til hvilken man gik op ad seks Trin, der ikke var bredere end en Stiges. I et Nu var hun deroppe, og ganske rigtigt, der kom ogsaa allerede alle Skolebørnene med Jahnke gravitetisk paa højre Fløj, medens en lille Tamburmajor marcherede langt foran i

Spidsen for Toget med et Udtryk i Ansigtet, som om det hvilede paa ham endnu en Gang at vinde Slaget ved Sedan.

Effi viftede med Lommetørklædet, og den lille Tamburmajor forsømte ikke at kaste saluterende sin blanke Kuglestok højt op i Luften.

En Uge senere sad Moder og Datter igen paa det samme Sted og atter beskæftigede med deres Arbejder. Det var en vidunderlig smuk Dag. Heliotroperne, der stod i en sirlig Krans omkring Solskiven, blomstrede endnu, og en let Brise bar Duften af dem over mod de to Damer.

„Aa, hvor jeg har det godt," sagde Effi, „saa godt og saa lykkeligt. Jeg kan ikke tænke mig Himlen skønnere. Og naar alt kommer til alt, hvem véd, om de har saa vidunderlige dejlige Heliotroper i Himlen?"

„Men Effi, saaledes maa Du ikke tale. Det har Du fra din Fader, hvem intet er helligt og som nylig endogsaa sagde: Niemeyer saa ud som Loth. Det er rædsomt, og hvad skal det sige? For det Første véd han ikke, hvorledes Loth har set ud, og for det Andet er det en grænseløs Hensynsløshed mod Hulda. En Lykke er det, at Niemeyer kun har den

eneste Datter, derved falder det Hele til Jorden. I en Henseende har han rigtignok kun altfor godt Ret, nemlig i Alt, hvad han sagde om „Loths Hustru“, vor kære Pastorinde ødelagde atter med sin Dumhed og anmassende Optræden hele Sedandagen. Herved falder det mig forresten ind, at vi den Gang, da Jahnke trak forbi med Skolen, blev afbrudte i vor Samtale — idetmindste kan jeg ikke tænke mig, at den Pels, hvorom Du den Gang talte, skulde være dit eneste Ønske. Lad mig altsaa høre, min Skat, hvad Du mere har paa Hjærte?“

„Intet,“ Mama.“

„Virkelig ikke noget?“

„Nej, virkelig ikke noget . . . Men hvis det endelig skulde være . . .“

„Naa . . .“

„Saa skulde det være et japanesisk Skærmbrædt, sort med Guldfugle paa, alle med lange Hejrenæb . . . Og saa maaske ogsaa en rød Ampel til Soveværelset.“

Fru v. Briest svarede ikke.

„Der ser Du, Mama, Du tier stille og ser ud, som om jeg havde sagt noget upassende.“

„Nej, Effi, ikke noget upassende, i hvert Fald ikke i din Moders Øjne, thi jeg kender Dig jo. Du er en fantastisk, lille Pige, der med Forkærlighed udmaler Dig Fremtidsbil-

leder, og jo mere farverige de er, desto skønnere og mere attraaværdige forekommer de Dig. Jeg saa det godt, da vi købte Rejsesagerne. Og nu finder Du det vidunderligt at have et Skærmbrædt med alle Slags fabelagtige Dyr paa i det dæmrende Lys fra en rød Ampel. Det forekommer Dig som et Æventyr, i hvilket Du har Lyst til at være Prinsessen."

Effi tog Moderens Haand og kyssede den.

„Ja, saaledes er jeg jo nu en Gang, Mama."

„Ja, saaledes er Du. Det véd jeg godt. Men, kære Effi, man maa være forsigtig i Livet, især naar man er Kvinde. Og naar Du nu kommer til Kessin, en lille By, hvor der om Natten næppe findes en Lygte, saa ler man ad sligt. Og naar man endda blot lo. De, der er paa Nakken af Dig, og saadanne findes altid, vil tale om daarlig Opdragelse, og Mange vil vel sige noget endnu værre."

„Altsaa slaar vi en Streg over det japanesiske Skærmbrædt og den røde Ampel. Men jeg tilstaar, at jeg havde forestillet mig det saa smukt og poetisk at se Alt i et rosenrødt Skær."

Fru v. Briest var bevæget. Hun rejste sig og kyssede Effi.

„Du er et Barn. Smukt og poetisk. Det er Indbildninger. Virkeligheden er anderledes, og ofte er det godt, at der i Stedet for Lys og Glans gives et Tusmørke.“

Effi syntes at ville svare, men i samme Øjeblik kom Wilke og bragte nogle Breve. Et af dem var fra Innstetten i Kessin.

„Naa fra Geert,“ sagde Effi, og medens hun puttede Brevet i Lommen, vedblev hun roligt: „Men Du maa i hvert Fald give mig Lov til at stille Flyglet paaskraa i Stuen. Og dit Portræt skal staa paa et Staffeli — helt uden Dig kan jeg ikke være. Aa, hvor vil jeg længes efter Eder, maaske allerede undervejs og ganske sikkert i Kessin. Der er jo ingen Garnison, ikke en Gang en Korpslæge.

En Lykke er det, at det i det mindste er et Badested. Fætter Briests Moder og Søster tager ellers altid til Warnemünde — jeg indser virkelig ikke, hvorfor han ikke engang kan dirigere de kære Slægtninge til Kessin. Dirigere, det lyder desuden af Generalstaben, som jeg nok tror er hans Ærgærrighed. Og saa kommer han naturligvis med og bor hos os. Forresten har Kessinerne, efter hvad jeg nys har hørt, et temmelig stort Dampskib, der to Gange om

Ugen gaar til Sverig. Og paa Skibet er der da Bal (de har naturligvis Musik med), og han danser meget godt . . .“

„Hvem?“

„Naturligvis Dagobert.“

„Jeg troede, Du mente Instetten. Men i hvert Fald er det paa Tide at faa at vide, hvad han skriver . . . . Du har jo endnu Brevet i Lommen.

„Du har Ret. Det havde jeg helt glemt.“

Og hun aabnede Brevet og løb det hurtigt igennem.

„Naa, Effi, Du siger intet. Du ser ikke straalende glad ud og ler ikke engang. Og han skriver dog altid saa fornøjeligt og underholdende og aldeles ikke i nogen faderlig Tone.“

„Det skulde jeg ogsaa nok have mig frabedt.. Han har sine Aar og jeg min Ungdom. Og jeg vilde da true ad ham og sige: Geert, tænk vel over, hvad der er det bedste.“

„Og da vilde han svare Dig: Hvad Du har Effi, er det bedste. Thi han er ikke blot en formfuldendt Mand, men han er ogsaa ærlig og forstandig, og han véd ganske godt, hvad Ungdom betyder. Han siger sig det selv bestandig, og lægger an paa at være ungdommelig, og hvis han bliver ved

dermed som gift Mand, vil Eders Forhold blive et Mønsterægteskab.“

Ja, det tror jeg ogsaa, Mama. Men kan Du tænke Dig, jeg skammer mig næsten over at sige det, jeg sværmer ikke saa meget for det, man kalder for et Mønsterægteskab.“

„Det ligner Dig. Men sig mig nu, hvad sværmer Du egentlig for?“

„Jeg . . . . naa, jeg sværmer for Ligeberettigelse og naturligvis for Frihed og Kærlighed. Og hvis det ikke kan være Frihed og Kærlighed, fordi Kærlighed, som Papa siger, dog kun er Mundsvejr (men det tror jeg nu ikke), naa, da sværmer jeg for Rigdom og et fornemt Hus, et r i g t i g t fornemt Hus, hvor Prins Friedrich Karl kommer til Jagt for at skyde Elsdyr eller Urhøns, eller hvor Kejseren kører forbi og har et naadigt Ord til enhver Dame, ogsaa til de unge. Og naar vi er i Berlin, da sværmer jeg for Hofballer og Galaoperaer, hvor jeg sidder tæt ved den store Midterloge.“

„Siger Du kun det i overmodig Overgivenhed?“

„Nej, Mama, det er mit fulde Alvor. Kærlighed kommer først, men lige derefter kommer Glans og Ære, og saa kommer Fornøjelser — ja, Fornøjelser, stadig noget nyt, stadig noget, som jeg kan le eller græde

over. Hvad jeg ikke kan udholde, er at kede mig.“

„Hvordan har Du da kunnet holde det ud med os?“

„Aa, Mama, hvor kan Du nu sige saadant noget. Ganske vist, naar den kære Familie om Vinteren kommer kørende og bliver her en halv Dag eller længere, og Tante Gudel og Tante Olga mønstrer mig og finder mig næsvis — Tante Gudel har endogsaa selv sagt mig det en Gang — ja, da er det undertiden ikke saa dejligt, det maa jeg tilstaa. Men ellers har jeg altid været lykkelig her, aa, saa lykkelig . . .“

Og medens hun sagde dette, kastede hun sig hæftigt grædende paa Knæ for Moderen og kyssede begge hendes Hænder.

„Staa op, Effi. Det er Stemningsudbrud, der kommer over En, naar man er saa ung som Du og staar overfor Bryllup og det Uvisse. Men læs nu det Brev for mig, hvis det da ikke indeholder noget særlig vigtigt eller maaske Hemmeligheder.“

„Hemmeligheder!“ brast Effi leende ud og sprang op i pludselig helt forandret Sindsstemning.

„Hemmeligheder! Ja, han gør altid et Tilløb dertil, men det meste kunde jeg lade slaa op paa Herredskontoret mellem de offenlige Bekendt-

gørelser. Naa, Geert er jo ogsaa Landraad."

„Læs, læs nu."

„Kære Effi . . . Saadan begynder hæn nemlig altid, og ofte kalder han mig sin ‚lille Eva'."

„Læs blot, Du har jo lovet at læse det."

„Altsaa: Kære Effi! Jo nærmere vi kommer vor Bryllupsdag, jo sjældnere bliver dine Breve. Naar Posten kommer, ser jeg altid først efter din Haandskrift, men som Du véd (og jeg har jo selv ikke villet det anderledes) i Reglen forgæves. Her hjemme er der nu Haandværkere, som skal sætte de, rigtignok faa, Værelser i Stand til din Ankomst. Det bedste vil dog først blive gjort, mens vi er paa Rejse. Tapetserer Madelung, der leverer alt, er en Original, om hvem jeg snart skal fortælle Dig mere, men fremfor alt hvor lykkelig jeg er over Dig, min søde, lille Effi. Jorden brænder mig her under Fødderne, og samtidig hermed bliver der stadig mere stille og ensomt i vor kære lille By. Den sidste Badegæst rejste i Gaar; Vandet var tilsidst kun 9 Grader, og Bademesteren var altid glad, naar han atter lykkelig og vel var kommen op. Thi han var bange for et Slagtilfælde, som kunde bringe Badestedet i Miskredit, ret

som om Bølgerne her var værre end andetsteds. Jeg er jublende glad, naar jeg tænker paa, at jeg allerede om fire Uger skal sejle med Dig fra Piazzettaen til Lido eller til Murano, hver de laver Glasperler og anden skøn Pynt. Og det skønneste skal Du have. Mange Hilsner til dine Forældre og det ømmeste Kys til Dig fra din Geert."

Effi foldede atter Brevet sammen for at lægge det i Konvolutten.

„Det er et meget smukt Brev," sagde Fru v. Briest, „og at han i enhver Henseende holder den rette Tone, er et Fortrin mere."

„Ja, den rette Tone, den holder han."

„Min kære Effi, tillad mig et Spørgsmaal: Vilde Du hellere have, at Brevet i k k e havde haft den rette Tone, at det havde været mere ømt, maaske sentimentalt ømt."

„Nej, nej, Mama. Det ønsker jeg i Sandhed ikke. Saa er det bedre, som det er."

„Saa er det bedre, som det er. Hvor det nu ogsaa lyder sært. Du er saa besynderlig, Og hvorfor græd Du før? Har Du noget paa Hjærte? Endnu er der Tid. Holder Du ikke af Geert?"

„Hvorfor skulde jeg ikke holde af ham? Jeg holder af Hulda og

Bertha og Hertha, og jeg holder ogsaa af gamle Niemeyer. Og at jeg holder af Eder, derom vil jeg nu slet ikke tale. Jeg holder af alle dem, der mener mig det godt og er gode mod mig og forkæler mig. Og Geert vil vel ogsaa nok forkæle mig. Naturligvis paa sin Maade. Han vil jo allerede forære mig Pynt i Venedig. Han har ingen Anelse om, at jeg ikke bryder mig om Pynt. Jeg klatrer og gynger langt hellere, og allerhelst naar jeg er bange for, at jeg kan falde ned og slaa Arme og Ben i Stykker. Hovedet holder vel nok."

„Og holder Du maaske ogsaa af din Fætter Briest?"

„Ja, meget. Han sætter mig altid i saadan et godt Humør."

„Og kunde Du have haft Lyst til at gifte Dig med din Fætter?"

„Gifte mig med ham? Nej, ikke for alt i Verden! Han er jo en halv Dreng. Geert er en Mand, en smuk Mand, en Mand, med hvem jeg kan gøre Stads, og som vil blive til noget i Verden. Hvad tænker Du dog paa, Mama!"

„Naa, det kan jeg lide, Effi, det glæder mig. Men Du har dog noget paa Samvittigheden."

Maaske."

„Naa, sig mig det saa."

„Ser Du, Mama, at han er ældre

end jeg, gør ikke noget, det er maaske endogsaa ganske godt; han er jo dog ikke gammel, og han er rask og stærk og saa militærisk og saa flot. Jeg er nærved at sige, at han helt og holdent vilde være noget for mig, naar han blot . . . ja, naar han blot var en Smule anderledes."

„Hvordan da, Effi?"

„Ja, hvordan? Nu maa Du ikke le ad mig. Der er noget, som jeg først for ganske nylig hørte ovre i Præstegaarden. Vi talte da om Instetten, og paa en Gang slog gamle Niemeyer Folder i Panden, men Respekts- og Beundringsfolder, og sagde: Ja, Baronen! Det er en Mand med Karakter, en Mand med Principer."

„Det er han ogsaa, Effi."

„Ganske vist. Og jeg tror, at Niemeyer bagefter endogsaa sagde, at han var en Mand med Grundsætninger. Og det betyder, tror jeg, endnu mere. Ak, og jeg . . . jeg har ingen. Ser Du, Mama, deri ligger noget, som piner og ænster mig. Han er saa kærlig og god mod mig, og saa hensynsfuld, men . . . . jeg er bange for ham."

5te Kapitel.

Festlighederne paa Hohen-Cremmen var nu forbi; alle Gæsterne var

borte, ogsaa de Nygifte, der tog afsted selve Bryllupsaftenen.

Bryllupsdagen selv var gaaet rigtig godt. Niemeyers Tale havde været ypperlig, og en af de gamle Berliner-herrer, der hørte til Hofkresen, havde paa Hjemvejen fra Kirken ytret, at det var mærkværdigt, hvormange talentfulde Mænd Staten nu besad.

„Jeg ser i denne Omstændighed en Triumf baade for vore Undervisningsanstalter og især for vor Filosofi. Naar jeg f. Eks. tænker paa denne gamle Landsbypræst, der ved sin Fremtræden var alt andet end imponerende, men ikke destomindre talte som en Hofprædikant. En Takt og en Veltalenhed — aldeles Kagel — og saa megen sand Følelse! Kagel har altid været mig for kold. Ganske vist maa en Mand i hans Stilling være kold. Thi hvad er det, der gør et Menneske usikker her i Livet? Varme i Følelsen og intet andet!“

Den ugifte, men aldeles ikke ufølsomme Samfundsstøtte, til hvem denne Bemærkning henvendtes, var naturligvis aldeles enig med den ærede Taler.

„Ak, kære Ven, De har desværre Ret. Varme Følelser er Grunden til mangt et Skibbrud i Tilværelsen — men forresten maa jeg i den Anled-

ning fortælle Dem en lille interessant Historie.“

* * *

Dagen efter Bryllupet var en klar Oktoberdag. Morgensolen blinkede varmt trods den fremrykkede Aarstid, og Briest, der just i sin Hustrus Selskab havde nydt sin Frokost, stod fra Bordet og stillede sig med Hænderne paa Ryggen foran Kaminen. Fru Briest tog sit Sytøj og rykkede sin Stol hen til Ilden, idet hun sagde til Wilke:

„Nu gør De allerførst i Stand oppe i Salen, og saa sørger De for, at den store Mandeltærte bliver sendt til Hr. Pastorens, og at Fadet med Smaakagerne kommer til Jahnkes, og pas paa, naar De tørrer Glassene af, jeg mener, de tynde slebne.“

Briest var allerede ifærd med den tredje Cigaret, han saa rigtig fornøjet ud og erklærede, at intet bekommer Folk saa godt som at være til Bryllup, det skulde da være, naar man selv spillede en af Hovedrollerne ved denne Højtidelighed.“

„Jeg fatter ikke, Briest, hvor Du kan komme med saadanne Bemærkninger. Jeg indser virkelig ikke, hvad Du har lidt i Gaar, og hvorledes Du skulde kunne befinde Dig ilde?“

„Louise, Du er saa stræng imod mig, men jeg tager Dig nu en Gang ikke din Strænghed mod mig ilde op. Forresten er det jo ikke værd at tale videre om vort tarvelige Bryllup, vi gjorde jo ikke en Gang Bryllupsrejse. Din Fader satte sig derimod. Men Effi er virkelig et Lykkens Skødebarn. Med Titoget er de rejste. De maa nu allerede være ved Regensburg, og jeg antager at han, uden at stige ud, forklarer hende Walhallas Kunstskatte. Innstetten er en udmærket Mand, Gudbevares, men han er en Stivstikker, og vor stakkels Effi er et rent Naturbarn, jeg er bange, han til Slutning piner hende med al sin Doceren og Kunstbegejstring.“

„Mænd piner altid deres Koner. Og Kunstbegejstringen er sandelig ikke det værste.“

„Nej, vist ej, i alt Fald skal vi to ikke blive uenige desangaaende, det vilde føre os for vidt. Menneskene er jo desuden saa forskellige. Du — naa ja — Du kunde nok lide den Slags Mænd. Overhovedet passede Du meget bedre til Innstetten end Effi. Men nu er det desværre for silde.“

„Uhyre galant, kære Briest, afset fra, at der ingen Mening er i det, Du siger. Sket er sket. Nu er han min Svigersøn, og det er aldeles

ørkesløst at rippe op i disse Barnagtigheder.“

„Jeg vilde bare bringe Dig i en oplivet Stemning.“

„Tusind Tak. Det er ganske overflødigt, at Du anstrænger Dig. Jeg e r i en oplivet Stemning.“

„Og i godt Humør?“

„Ja, det tror jeg nok, jeg tør sige. Men nu skal Du ikke ødelægge mit gode Humør. Hvad er det egenlig, Du vil? Jeg kan se, Du har noget paa Hjærtet.“

„Hør, Louise, hvad synes Du egenlig om Effi? Hvad siger Du egenlig til hele denne Affære? Hun er saa underlig, halvvejs et Barn, og paa den anden Side i høj Grad selvbevidst og aldeles ikke saa beskeden, som en ung Pige skulde være overfor en saadan Mand. Dog det maa jo komme af, at hun ikke ret forstaar ham. Eller er det simpelthen, fordi hun ikke elsker ham? Det vilde være meget slemt, thi han er med alle sine fortræffelige Egenskaber ikke Mand for at vinde en ung Hustru uden at gøre sig lidt Umage.“

Fru Briest tav og talte Stingene paa sit Kanevas. Omsider sagde hun:

„Hvad Du der siger, Briest, er det fornuftigste, jeg i de tre sidste Timer har hørt af Dig, din Skaaltale

ved Bordet iberegnet. Men jeg tror, vi kan være ret rolige.“

„Har hun da betroet sig til Dig?“

„Det kan jeg egenlig ikke sige. Hun føler nok Trang til at tale, men ikke til at tale sig ud, til at aabne sit Hjærte, hun er paa en Gang meddelsom og indesluttet, hun er i det Hele tuget en sammensat Natur.“

„Jeg er aldeles af din Mening. Men naar hun intet har betroet Dig, hvorfra véd Du saa, at vi kan være rolige?“

„Jeg sagde Dig jo, at hun ikke havde betroet sig til mig, den Slags Skriftemaal ligger slet ikke for hende. Det fo'r hende kun ud af Munden aldeles tilfældigt. Men just fordi det kom saa uvilkaarligt, er det saa vigtigt.“

„Hvad var det da, og hvordan kom det?“

„Det kan vel være en tre Ugerstid siden. Vi sad i Haven og talte om alle Slags Indretninger, da Wilke bragte et Brev fra Innstetten. Hun puttede det i Lommen, og et Kvarterstid efter maatte jeg huske hende paa, at hun havde faaet Brev. Saa læste hun det uden at fortrække enMine. Jeg tilstaar, at jeg blev ganske beklemt om Hjærtet, jeg blev saa ængstelig, at jeg syntes, jeg saa vidt

muligt maatte skaffe mig Vished om Tingenes Tilstand.“

„Aldeles rigtig — aldeles rigtig.“

„Hvad mener Du nu med det?“

„Aa, jeg mente bare, men det er jo saa ligegyldigt. Gaa Du kun videre, jeg er lutter Øre.“

„Altsaa spurgte jeg hende ud, og netop fordi jeg vilde have hele Sandheden, anslog jeg en let Tone, idet jeg spøgende bemærkede, at hun maaske hellere vilde have haft sin Fætter Briest, der virkelig i Berlin gjorde stærkt Kur til hende . . .“

„Og saa?“

„Ja, da skulde Du have hørt hende. Hun lo ganske haansk. Fætteren var Kadet i Løjtnantsuniform, og i en Kadet kunde man ikke for Alvor blive indtaget og aldeles ikke tænke paa som Ægtemand. Derefter talte hun om Instetten, som om hun tiltroede ham alle mulige gode Egenskaber.“

„Og hvad udleder Du heraf?“

„Simpelthen, at hun, saa lunefuld, ja saa lidenskabelig hun end er, eller maaske netop fordi hun ejer denne ildfulde Natur, maaske ikke saa meget tænker paa det, der virkelig fortjener at kaldes Kærlighed. Hun taler maaske derom, taler med en vis Overlegenhed, men kun fordi hun har læst og hørt, at Kærlighed er det

højeste, skønneste og herligste paa Jorden. Maaske snakker hun kun den sentimentale Hulda efter Munden uden selv at føle noget virkeligt. Maaske kommer det en Gang over hende — Gud forbyde det — men endnu kender hun ikke Lidenskab.“

„Men hvad føler hun da nu?“

„Ja, derfor har jeg hendes egne Ord. Hun er ærgærrig og hun vil more sig.“

„Ja ja — det er jo ikke saa galt. Saa er jeg rolig.“

„Men jeg er det ikke helt. Innstetten er med al sin Fornemhed en Mand, der v i l frem, og Effis Ærgærrighed vil han nok vide at tilfredsstille.“

„Naa — men det er da udmærket.“

„Ja vist saa — men det er jo kun det Halve. Vil han ogsaa forstaa at tilfredsstille hendes ungdommelige Forlystelsestrang, hendes Længsel efter Romantik og Æventyr? Det tvivler jeg om. Jeg er bange, Innstetten kun daarligt vil forstaa, hvilken alvorlig Fjende Kedsomhed er for en saa livlig og begavet Person som Effi. Naturligvis vil en saa klog Verdensmand gøre noget for sin Kones Aand, men han vil vistnok ikke tænke videre paa at more hende, og hvad der er allerværst, jeg frygter for, han

ikke vil sørge for, at hun faar nok at bestille. I Begyndelsen vil det vel nok gaa, men senere hen vil hun selv blive ked af en ørkesløs Tilværelse. Og saa kan jeg ikke svare for, hvad der kan hænde.“

I dette Øjeblik kom Wilke ind og mældte, at nu var Sølvtøj og Glas ordnet, kun e t af de fine Glas var gaaet itu, Frøken Hulda havde nok klinket for stærkt med Løjtnant Nienkirken.

„Det ligner Hulda — og hun er naturligvis ikke bleven bedre efter Hyldetræscenen. Hun er virkelig f o r affekteret, og jeg begriber ikke Nienkirken.“

„Da begriber jeg det saa udmærket.“

„Gifte sig med hende vil han dog ikke!“

„Nej.“

„Men hvad da?“

„Aa — det fører os virkelig for vidt, kære Louise.“

* *
*

Tre Dage efter denne Samtale kom et lille Brevkort fra München, hvor alle Navne kun stod med Begyndelsesbogstav:

„Kære Mama! I Formiddags var vi i Pinokateket. G. vilde ogsaa hen til det andet Sted, hvis

Navn jeg ikke rigtig kan stave, og jeg vil ikke spørge ham. Forresten er han meget elskværdig og forklarer mig alting saa udmærket. Alt er vidunderlig smukt, men anstrængende. I Italien bliver det maaske bedre. Vi bor i „de fire Aarstider“, hvilket fik G. til at sige: „Udenfor er det Høst, men jeg har Foraaret med mig!“ Var det ikke nydeligt? Han er i det Hele taget meget opmærksom, og véd Besked om alt muligt — jeg behøver aldrig at se efter i Rejsebogen. Han taler om Eder i høje Toner, især om Dig, Mama. Hulda finder ham lidt affekteret, men Niemeyer er han henrykt over. Tusinde Hilsner fra Eders glade, men lidt trætte

Effi.

Slige Kort kom omtrent hver Dag. Fra Innsbruck, fra Verona, Vicenza, Padua, alle berettede om Besøg i Galerier og Kirker. Fra Padua kom tilligemed Kortet et længere Brev, der endte saaledes:

„Gid jeg dog et Øjeblik kunde sidde hjemme i Haven og se mine egne Duer. Hugstjærten med det store Hoved maa I endelig ikke slagte, den maa jeg se igen. Men her er saa dejligt. G. er englegod imod mig, aldeles ikke over-

legen eller gammelagtig, men jeg er lidt træt i Benene af den megen Staaen stille foran alle Malerierne. Eders lykkelige, men meget trætte

Effi.“

Fru Briest foldede Brevet sammen og sukkede:

„Stakkels Barn! Hun har Hjemve.“

„Ja,“ svarede Briest, „hun længes efter os. Det er ogsaa en forbistret Opfindelse, dette Rejseri.“

„Hvorfor siger Du det først nu? Du havde jo saa godt kunnet hindre den Rejse. Men Du er altid saa klog bagefter. Naar Barnet er falden i Brønden, dækker Du den til.“

„Aa, Louise, kom nu ikke med den Slags Bebrejdelser. Effi er ganske vist vor Datter, men den tredje Oktober blev hun Baronesse Innstetten, og naar hendes Gemal, vor fornemme Svigersøn, vil gøre Bryllupsrejse og ved samme Lejlighed lave Katalog over alle mulige Malerisamlinger, kan jeg sandelig ikke blande mig deri. Det er jo netop det, man nuomstunder kalder at gifte sig.“

„Naa, saa det indrømmer Du dog. Overfor mig har Du alle Dage paastaaet, at en Hustru var aldeles sin egen Herre.“

„Ja, Louise, det har jeg. Men hvad nytter det at tale mere herom, det fører os for vidt.“

6te Kapitel.

I Midten af November — de var naaede til Kapri og Sorrent — udløb Innstettens Permission, og det passede ganske til hans Karakter og Vaner nøje at overholde Dag og Time.

Den 19de om Morgenen kom han derfor med Kurertoget til Berlin, hvor Fætter Briest modtog ham og Kusinen og foreslog at benytte de to Timer inden Stettinertogets Afgang til et Besøg i Privatpanoramaet og derefter at spise en lille Frokost. Begge Forslag blev modtagne med Tak.

Kl. 12 var man igen paa Banegaarden og tog her en hjærtelig Afsked, efter at saavel Effi som Innstetten ligesom tidligere havde udtalt den heldigvis aldrig alvorlig mente Opfordring til „dog en Gang at komme derhen“.

Endnu efter at Toget havde sat sig i Bevægelse, nikkede Effi ud ad Kupévinduet. Derpaa gjorde hun sig det mageligt og lukkede Øjnene, kun fra Tid til anden rejste hun sig op og rakte Innstetten Haanden.

Det var en behagelig Tur, og præcis kom Toget til Banegaarden i Klein-Tantown hvorfra en Chaussée førte til det to Mile længere borte liggende Kessin.

Ved Sommertid, navnlig i Bademaanederne, gik man hellere med en gammel Hjuldamper nedad Floden Kessine, som Kessin skyldte sit Navn, men fra 1. Oktober indstillede „Phønix“, som man længe havde ønsket i en passagerfri Time maatte svare til sit Navn og gaa op i Flammer, regelmæssig sine Ture, hvorfor Innstetten allerede i Stettin havde telegraferet til sin Kusk Kruse:

„Kl. 5, Klein—Tantow-Banegaard, hvis godt Vejr aaben Vogn.“

Og nu var det godt Vejr, og Kruse holdt med aaben Vogn ved Banegaarden og hilste paa de Ankomne med en herskabelig Kusks forskriftsmæssige Anstand.

„Naa, Kruse, alt i Orden?“

„Til Tjeneste, Hr. Landraad.“

„Stig saa op, Effi.“

Og medens Effi gjorde det, og en af Banegaardsbetjentene anbragte en lille Kuffert foran hos Kusken, gav Innstetten Besked om at sende Resten af Rejsegodset bagefter med Omnibussen.

Straks derefter tog han ogsaa Plads og bad for at gøre sig populær en af de Nærstaaende om Ild, og sagde til Kruse:

„Naa, kør saa, Kruse.“

Og tværs over Skinnerne, der ved Overkørslen laa i flere Rækker,

gik det paaskraa nedad fra Banelinjen forbi en ved Chausséen liggende Kro, der bar Navnet „Zum Fürsten Bismarck“. Her delte Vejen sig, den ene førte tilhøjre til Kessin, den anden tilvenstre til Varzin.

Foran Kroen stod en middelhøj, bredskuldret Mand med Pels og Pelshue, som han, da Landraaden kørte forbi, med megen Værdighed tog af.

„Hvem var det?“ sagde Effi, som var i højeste Grad interesseret af alt, hvad hun saa, og derfor ogsaa i udmærket Humør. „Han saa jo ud som en Starost, skønt jeg ganske vist maa tilstaa, at jeg aldrig har set en Starost.“

„Hvad heller ikke gør noget, Effi, Du har alligevel truffet Sømmet paa Hovedet. Han ser virkelig ud som en Starost og er ogsaa saadan noget. Han er nemlig halvvejs Polak og hedder Golochowski, og naar her er Valg eller Jagt, er han ovenpaa. Egenlig er han en temmelig tvivlsom Personnage, som jeg ikke har Spor af Tillid til, og som vistnok har en Del paa sin Samvittighed. Han giver imidlertid den loyale, og naar Herskabet fra Varzin kommer forbi, havde han mest Lyst til at kaste sig ned foran Vognen. Jeg véd, at han ogsaa er Fyrsten imod. Men hvad nytter det? Vi tør ikke lægge os ud

med ham, fordi vi benytter ham. Han har hele Egnen her i Lommen og forstaar at arrangere en Valgmanøvre som ingen Anden, desuden gaar han for at være velhavende, og endelig er han Aagerkarl, hvad Polakkerne ellers ikke er, snarere det modsatte.“

„Men han ser godt ud.“

„Ja han ser godt ud, det gør de Fleste her. En smuk Race Mennesker, men det er ogsaa det bedste, man kan sige om dem. Folkene paa din Egn ser ubetydeligere og mere gnavne ud, og deres Holdning er mindre ærbødig, eller rettere sagt, slet ikke, men deres Ja er Ja, og deres Nej er Nej, og man kan stole paa dem. Her er alle upaalidelige.“

„Hvorfor fortæller Du mig det? Jeg skal dog leve sammen med dem her.“

„Nej, Du vil ikke faa meget at se og høre til dem, thi By og Land er her forskellige, og Du vil kun lære Byens Borgere at kende, vore kære Kessinere.“

„Vore kære Kessinere? Er det Spot, eller er de virkelig saa rare?“

„At de virkelig er rare, vil jeg ikke paastaa, men de er dog anderledes end de Andre, ja, de har egen-

lig slet ingen Lighed med Landbefolkningen her.“

„Og hvoraf kommer det?“

„Fordi det er helt andre Mennesker efter deres Afstamning og Forhold. Inde i Landet træffer Du de saakaldte Kaschuber, om hvem Du maaske har hørt Tale, en slavisk Befolkning, som har været her i tusind Aar eller sandsynligvis endnu længere. Men alle de, der bor her ved Kysten i de smaa Byer, er senere indvandrede, og bryder sig ikke videre om det kaschubiske Indland, fordi de ikke har videre Fordel af det og er henviste til ganske andre Egne, med hvilke de driver Handel, og da de gør det med Alverden og staar i Forbindelse med hele Verden, vil Du mellem dem ogsaa finde Mennesker fra alle Verdens Hjørner og Kanter, ogsaa i vort kære Kessin, skønt det egenlig kun er en Ravnekrog.“

„Men det er jo fortryllende, Geert. Du taler altid om det som en Ravnekrog, og hvis Du ikke overdriver, finder jeg jo her en hel ny Verden, noget eksotisk. Ikke sandt, det er saadant noget lignende, Du mener?“

Han nikkede.

„En nel ny Verden, maaske en Neger eller Tyrk eller maaske endogsaa en Kineser?“

„Ogsaa en Kineser. Hvor Du gætter godt. Det er muligt, at vi virkelig har en endnu, men i hvert Fald har vi haft en, nu er han død og begravet paa et lille, indhegnet Stykke Jord tæt ved Kirkegaarden. Hvis Du ikke er bange af Dig, skal jeg ved Lejlighed vise Dig hans Grav; han ligger mellem to Klitter, kun omgiven af Marehalm og nu og da af et Par Evighedsblomster, og altid hører man dèr Havets Brusen. Det er smukt og meget trist.“

„Ja, trist, og jeg kunde nok have Lyst til at vide mere derom. Nej, alligevel, thi jeg faar da straks Syner og Drømme og har ikke Lyst til, naar jeg i Nat forhaabenlig sover godt, straks at se en Kineser staa ved min Seng.“

„Det gør han heller ikke.“

„Det gør han heller ikke. Hør, Du siger det saa sært, som om det dog var muligt. Du vil gøre Kessin interessant for mig, men Du gaar lidt for vidt deri. Og har I mange saadanne fremmede Folk i Kessin?“

„Overordenlig mange. Hele Byen bestaar af saadanne Fremmede, af Mennesker, hvis Forældre eller Bedsteforældre boede ganske andre Steder.“

„Højst mærkværdigt. Hør, fortæl mig mere derom, men ikke igen noget

uhyggeligt; Kinesere har altid noget gruopvækkende ved sig.“

„Ja, det har Du Ret i,“ lo Geert. „Men Resten er, Gud ske Lov, af en helt anden Slags, lutter skikkelige Folk, maaske lidt for meget Købmænd, lidt for meget tænkende paa egen Fordel og altid med Veksler af tvivlsom Værdi ved Haanden. Ja, man maa se sig for med dem. Men ellers ganske flinke. Og for at Du kan se, at jeg ikke har foregøglet Dig noget, skal jeg nu give Dig en lille Prøve, et Slags Register eller Personalfortegnelse.“

„Aa ja, Geert, gør det.“

„Der har vi f. Eks. halvthundrede Skridt fra vort Hus — vore Haver støder endogsaa sammen — Maskinmester Macpherson, en ægte Skotte og Højlænder.“

„Er han ogsaa klædt paa som Skotte?“

„Nej, Gud være lovet, thi han er hverken hans Clan eller Walter Scott vilde være videre stolte. Og saa bor der i samme Hus som Macpherson en gammel Kirurg ved Navn Beza, som egenlig kun er Barbér; han stammer fra Lissabon, hvorfra ogsaa den berømte General de Meza stammer — Meza, Beza, Du kan høre Landsmandskabet deri. Og opad Floden

ved Bolværket — der er nemlig en Kaj, hvor der ligger Skibe — bor der en Guldsmed ved Navn Stedingh, der stammer ned fra en gammel svensk Familie; jeg tror, der findes endogsaa Rigsgrever, der hedder saaledes, og længere oppe — og dermed vil jeg foreløbig holde op — har vi den gode, gamle Doktor Hannemann, der naturligvis er dansk og længe har været i Island og endogsaa skrevet en lille Bog om Heklas eller Krablas sidste Udbrud."

„Men det er storartet, Geert. Det er jo som seks Romaner, man kan jo slet ikke blive færdig dermed. Det klinger i Begyndelsen spidsborgerligt og er dog tilsidst helt ejendommeligt. Og saa maa I jo dogsaa have Mennesker, der ikke blot er Kirurger eller Barberer eller saadant noget, da Byen jo er en Havnestad. I maa dog ogsaa have Kaptajner, en eller anden flyvende Hollænder eller . . ."

„Selvfølgelig. Vi har endogsaa en Kaptajn, der har været Sørøver blandt det sorte Flags Mænd."

„Dem kender jeg ikke. Hvad er det sorte Flags Mænd?"

„Det er Folk langt borte i Tonkin og Sydhavet . . . . Men efter at han igen er kommen mellem Mennesker, har han atter den bedste Optræden og er ret underholdende."

„Jeg vilde dog være bange for ham.“

„Hvad Du slet ikke behøver, heller ikke, naar jeg er paa Landet eller til Te hos Fyrsten, thi foruden alt andet, hvad vi har, har vi Gud ske Lov ogsaa Rolf.“

„Rolf!“

„Ja, Rolf. Du kommer rimeligvis derved til at tænke paa Normannertogene, forudsat, at Du har hørt Tale herom hos Niemeyer eller Jahnke, men det er blot en Newfoundlænder, et prægtigt Dyr, som holder af mig og ogsaa vil holde af Dig. Thi Rolf er en Kender. Og saa længe Du har den om Dig, saa længe er Du sikker, og ingen Levende eller Død kan nærme sig Dig. Men se dog Maanen hist. Er her ikke smukt?“

Effi, der stille hensunken i sig selv, halvt ængstelig, halvt ivrig havde lyttet til hvert Ord, rejste sig nu op og saa over til højre, hvor Maanen bag en hvid, hurtig flyvende Sky netop var i Færd med at staa op.

Kobberrød stod dens store Skive bag et Ellekrat og kastede sine Straaler ud over en bred Vandflade, som Kessinefloden dannede.

Effi var helt betagen.

„Ja, Du har Ret, Geert, hvor her er smukt; men her er tillige noget uhyggeligt. I Italien har jeg aldrig

haft en saadan Følelse, ikke engang da vi tog fra Mestre til Venedig. Der var der ogsaa Vand og Maaneskin og Sumpe, og jeg troede, at Broen vilde gaa i Stykker, men det var dog ikke saa spøgelseagtigt. Hvori ligger det nu? Er det Norden, der gør det?“

Instetten lo.

„Vi er her femten Mil nordligere end i Hohen-Cremmen, og før Du møder den første Isbjørn, maa Du endnu vente en Stund. Jeg tror, Du er nervøs af den lange Rejse, St. Privatpanoramaet og Historien om Kineseren.“

„Den har Du jo slet ikke fortalt mig.“

„Nej, jeg har kun lige nævnt den. Men en Kineser er allerede i og for sig en Historie . . .“

„Ja,“ lo hun.

„Og i hvert Fald har Du nu overstaaet det. Ser Du der foran det lille Hus med Lyset i? Det er en Smedie. Der drejer Vejen. Og naar vi har gjort den Drejning, da ser Du allerede Taarnet i Kessin eller rigtigere begge Taarnene . . .“

„Er der da to?“

„Ja, Kessin slaar sig op; nu har den ogsaa faaet en katolsk Kirke.“

* * *

En halv Time senere holdt Vognen ved Landraadens i den modsatte Ende af Byen liggende Bolig, et tarveligt, noget gammeldags Bindingsværkshus med Façaden ud mod den til Søbadene førende Hovedgade, med Gavlen mod en mellem Byen og Klitterne liggende lille Skov, som kaldtes „Plantagen“. Dette gammeldags Bindingsværkshus var forøvrigt kun Instettens Privatbolig, ikke Amtshuset, som laa skraas overfor paa den anden Side af Gaden.

Kruse havde ikke nødig at mælde sin Ankomst ved et tredobbelt Piskeknald; allerede længe havde man kigget ud ad Døre og Vinduer efter Herskabet; endnu før Vognen var der, var alle Husets Beboere samlede paa den hele Fortovets Bredde indtagende Trappesten, forrest Rolf, der, i samme Øjeblik som Vognen holdt, begyndte at krese om den.

Instetten hjalp først sin unge Hustru ned, bød hende Armen og gik under venlig Hilsen forbi Tjenerskabet, som fulgte det unge Par ind i den med prægtige gamle Vægskabe forsynede Forstue.

Stuepigen, en køn, ikke mere helt ung Pige, hvis statelige Embonpoint klædte hende næsten lige saa godt som den sirlige lille Kappe paa det blonde Haar, hjalp Fruen af med

Muffe og Kaabe og bøjede sig ned for ogsaa at trække de med Pelsværk forede Gummistøvler af.

Men før hun var naaet dertil, sagde Instetten:

„Det er bedst, at jeg straks forestiller Dig vore Husfæller med Undtagelse af Madam Kruse, som — jeg formoder, at hun atter er hos sin uundgaaelige sorte Høne — ikke gærne lader sig se.“

Alle smilede.

„Det er min gamle Frederik, der allerede var hos mig, da jeg laa ved Universitetet ... Ikke sandt Frederik, det var rare Dage dengang . . . Og det er Johanne, som er fra samme Egn som Du, og det er Chrestel, som vi anbetror vort legemlige Velvære Middag og Aften, og som forstaar at lave Mad, det kan jeg forsikre Dig. Og det er Rolf. Naa Rolf, hvordan gaar det?“

Rolf syntes kun at have ventet paa denne særlige Tiltale, thi i samme Øjeblik, som den hørte sit Navn, gav den sig til at gø af Glæde, rejste sig op og lagde Poterne paa sin Herres Skuldre.

„Naa naa, Rolf; se, det er din Frue; jeg har allerede fortalt hende om Dig og sagt hende, at Du er et smukt Dyr, og at Du vil beskytte hende.“

Og nu hørte Rolf op at gø og lagde sig ned foran Instetten, nysgærrig seende op til sin unge Frue. Og da hun holdt Haanden hen til den, slikkede den den.

Effi havde under Præsentationen faaet Tid til at se sig om. Hun var som slaaet af alt, hvad hun saa, og blændet af et Lyshav. I den forreste Del af Forstuen brændte fire, fem Lampetter af almindeligt blankt Blik, hvad dog kun forøgede Glansen. To Astrallamper med røde Skærme, en Bryllupsgave fra Niemeyer, stod paa et mellem to Egeskabe anbragt Klapbord, og foran dem Tetøjet, paa hvilket Flammen under Kedlen allerede brændte.

Men der var endnu meget, meget andet og tildels meget mærkeligt at se. Tværs over Loftet løb tre Bjælker, der delte det i lige saa mange Felter; i det forreste hang et Skib for fulde Sejl, højt Agterdæk og Kanonporte, og længere tilbage syntes en kæmpestor Fisk at svømme i Luften. Effi tog sin Paraply, som hun endnu holdt i Haanden, og stødte let til Uhyret, saa at det kom i en langsomt gyngende Bevægelse.

„Hvad er det, Geert?“ spurgte hun.

„Det er en Haj.“

„Og det bagved, der ser ud som en stor Cigar foran en Tobaksbutik?“

„Det er en nng Krokodil. Men det kan Du altsammen bedre se i Morgen, kom nu og lad os faa en Kop Te. Thi trods alle Plæder og Tæpper har Du dog frosset. Det var tilsidst føleligt koldt.“

Han bød nu Effi Armen, og medens de to Piger trak sig tilbage, og kun Frederik og Rolf fulgte med, gik de tilvenstre ind i Herrens Arbejdsværelse.

Effi blev her ligesaa overrasket som ude i Forstuen, men før hun kunde komme tilorde herom, slog Innstetten en Portière tilside, bagved hvilket der laa et andet noget større Værelse med Udsigt over Gaarden og Haven.

„Det, Effi, er nu dit Værelse. Frederik og Johanne har, saa godt som de formaaede det, indrettet det efter min Anvisning. Jeg finder det ganske taaleligt, og det skulde glæde mig, om det ogsaa behagede Dig.“

Hun trak sin Arm ud af hans og løftede sig paa Tæerne for at give ham et hjærteligt Kys.

„Jeg stakkels, lille Pige, hvor Du dog forkæler mig. Flygel og Tæppe — jeg tror endog, det er tyrkisk — og Glas med Guldfisk og Blomster-

bord. Forkælelse overalt, hvor jeg ser hen.“

„Ja, kære Effi, det maa Du nu finde Dig i, derfor er man ung og smuk og elskværdig, hvad Kessinerne ogsaa allerede har faaet at vide, Gud véd hvorfra, thi Blomsterbordet er jeg idetmindste uskyldig i. Frederik, hvor er Blomsterbordet kommet fra?“

„Apoteker Gieshübler — hans Kort ligger paa det.“

„Aa, Gieshübler, Alenzo Gieshübler,“ sagde Innstetten og rakte leende og i næsten overgivent Humør Visitkortet med det noget fremmedklingende Fornavn til Effi. „Om Gieshübler har jeg glemt at fortælle Dig — i Forbigaaende bemærket har han en Doktortitel, men holder ikke af, at man kalder ham Doktor — han mener, og deri har han maaske Ret, at det blot ærgrer de rigtige Doktores. Jeg tænker, Du snart skal lære ham at kende, han er vor bedste Størrelse her, Skønaand og Original, og fremfor alt et Menneske, hvad dog er Hovedsagen. Men lad os nu sætte os og faa vor Te. Hvor skal det være? Her hos Dig eller inde hos mig? Thi andet er der ikke at vælge imellem. Min Hytte er lille og snæver.“

Hun satte sig i en lille Hjørnesofa.

„I Dag bliver vi her, i Dag er Du min Gæst. Eller det er bedre saaledes: Te hos mig, Frokost hos Dig, saa kommer Enhver til sin Ret, og jeg er nysgærrig efter at faa at vide, hvor jeg vil føle mig bedst tilpas.“

„Det er et politisk Spørgsmaal.“

„Ganske vist. Men hvorledes det stiller sig, eller rettere, hvorledes vi stiller os til det, derpaa kommer det an.“

Og hun lo og klyngede sig op til ham og vilde kysse hans Haand.

„Nej, Effi, for alt i Verden ikke saaledes. Jeg vil ikke være nogen ærefrygtindgydende Person undtagen for Kessinerne. For Dig er jeg ...“

„Naa, hvad er Du?“

„Aa nej, jeg skal nok tage mig i Agt for at sige det.“

7de Kapitel.

Det var højlys Dag, da Effi vaagnede. Hun havde lidt ondt ved at finde sig til Rette.

Hvor var hun dog? Ja, nu huskede hun det, hun var i Kessin hos Landraad Innstetten og hun var hans Hustru, Baronesse Innstetten. Nysgærrig saa hun sig om, hun havde

ved Ankomsten Aftenen forud været træt, altfor træt til ret at beskue disse gammeldags, men dog ny Omgivelser.

To Piller støttede Loftsbjælkerne, og et grønt Forhæng skilte fra det øvrige Værelse den store Alkove, hvori Sengene stod, kun paa Midten var Forhænget trukket tilside, saa at hun, hvor hun laa, havde et bekvemt Overblik.

Der mellem begge Vinduerne stod et smalt Toiletspejl, tilhøjre en sort Kakkelovn, fra hvilken en liflig Varme strømmede ud. Hvor det dog var dejligt at være i sit eget Hjem, saa hyggelig tilmode havde hun ikke følt sig paa Rejsen, ikke engang i Sorrent.

Men hvor var Innstetten? Alt var stille i Soveværelset. Hun hørte et lille Taffelurs Dikken og nu og da brummede Ilden i Kakkelovnen, hvoraf hun sluttede, at man puttede Brændsel i den, thi efter gammel Skik lagdes der i ude fra Forstuen.

Lidt efter lidt gik det op for hende, at Geert om Aftenen havde talt om et elektrisk Ringeapparat, som hun ikke længe behøvede at lede efter, lige ved hendes Hovedgærde var en lille Elfenbensknap, paa hvilken hun nu trykkede.

Straks efter viste Johanne sig.

„Fruen kaldte?“

„Aa, Johanne, jeg tror, jeg har sovet over mig. Klokken er vist mange?“

„Lige slog den ni.“

„Og Herren?“ Hun kunde endnu ikke rigtig komme ud af at sige „min Mand“, „Herren maa have klædt sig paa uden at gøre Støj, thi jeg har slet ikke hørt ham.“

„Fruen har vel sovet haardt efter Rejsen?“

„Ja, det har jeg. Staar Herren altid saa tidligt op?“

„Altid. Han kan ikke lide, man sover længe her i Huset, naar han kommer ind i sin Stue, maa der være varmt, og Kaffen maa ikke lade vente paa sig.“

„Har han da allerede spist Frokost?“

„Aa nej, Frue, Herren . . .“

Effi følte, at hun ikke skulde have gjort et saadant Spørgsmaal, det passede sig ikke, hun kunde formode, at Herren skulde have spist uden at vente paa hende. Derfor vilde hun hastigt gøre denne Fejl god, og da hun et Øjeblik senere sad foran sit Spejl, bemærkede hun:

„Herren har aldeles Ret. I mine Forældres Hus var Alle tidlig paa Benene. Naar man ligger til langt

op paa Dagen, er der aldrig Orden tilstede. Men Herren bærer nok over med mig, jeg har ligget vaagen en Del af Natten, ja, jeg var endogsaa lidt bange.“

„Hvad siger Fruen? Det var da forfærdeligt. Hvad var der i Vejen?“

„Jeg hørte en underlig Lyd, svag, men dog gennemtrængende. Først lød det, som om man slæbte lange Kjoler hen over et Gulv, og det forekom mig endogsaa et Par Gange, som om jeg saa smaa, hvide Atlaskessko. Det var, som om Nogen ganske sagte dansede ovenpaa.“

Medens Effi talte saaledes, stod Johanne bagved hende og iagttog i Spejlet sin Frues Ansigt, Saa svarede hun:

„Ja, det er oppe i Salen. Før kunde vi ogsaa høre det ned i Køkkenet, men nu lægger vi ikke Mærke dertil, vi er saa vante til det.“

„Men er det da noget underligt?“

„Aa nej — Gud bevares — det er slet ingen Ting. Længe vidste vi ikke, hvorfra Lyden kom, og Hr. Pastoren satte et underligt Ansigt, hvorimod Doktor Gieshübler bare lo, naar vi talte om det. Men saa opdagede vi, at det var Gardinerne. Der er lidt fugtigt deroppe, og derfor staar Vinduerne for det meste aabne,

naar det ikke ligefrem stormer. Og da der næsten altid er stærk Træk, fejer de gamle Gardiner, der ovenikøbet er altfor lange, frem og tilbage, det er det, der lyder som Kjoler, der slæber henover Gulvet, eller som de Atlaskessko, Fruen taler om.“

„Ja, saaledes maa det være. Men saa forstaar jeg ikke, hvorfor man ikke tager de Gardiner bort eller gør dem kortere. Denne Lyd er saa nervepirrende. Se saa, nu er jeg færdig. Herren er vel i sin Stue — han er da ikke allerede gaaet ud?“

„Jo, Herren har været ude, paa Amtshuset tror jeg, men han er kommet hjem for et Kvarterstid siden. Jeg skal sige til Frederik, at han sætter Frokosten ind.“

Og hermed forlod Johanne Værelset.

Effi kastede et Blik i Spejlet og gik gennem Forstuen, der ved Dagens Lys saa meget mere prosaisk ud end i Gaar, ind til Geert, der sad i sit Arbejdsværelse ved Skrivebordet, et massivt og gammeldags Møbel, som var et Arvestykke fra hans Forældre. Effi stod bagved ham og havde slynget Armene om hans Hals, førend han kunde rejse sig op.

„Er Du allerede oppe?“

„Allerede? Det siger Du vel for at gøre Nar ad mig?“

Innstetten rystede paa Hovedet.

„Ja men Du véd vel fra Rejsen," vedblev hun, „at jeg ellers aldrig plejer at sove over mig. I Dagens Løb kan jeg nok komme for silde, men jeg er morgenduelig, det maa Du indrømme. D e r har mine Forældre givet mig en god Opdragelse."

„Der! I alt, min søde Effi."

„Det siger Du, fordi vi endnu er i Hvedebrødsdagene, nej, de er da virkelig forbi nu! Men, Geert, vi er jo gamle Ægtefolk, det er over seks Uger siden, vi holdt Bryllup, saa vil jeg ikke vide af disse Smigrerier, jeg kunde let tage dem for gode Varer."

Nu kom Frederik med Kaffen, og de satte sig begge ned ved et lille Bord foran en Hjørnesofa.

„Den Kaffe er dejlig," sagde Effi, mens hun lod Øjnene løbe omkring i Stnen, „den er ligesaa god som Batteganes i Florents, husker Du, med Udsigt over Domkirken. Det maa jeg skrive til Mama, saadan Kaffe laver de ikke paa Hohen-Cremmen. Jeg ser med hver Dag, der gaar, hvilket fornemt Parti jeg har gjort, hjemme hos os er det kun saa som saa."

„Du maa tillade mig den Bemærkning, kære Effi, at jeg aldrig har set et mere velordnet Hus end Eders."

„Og hvor fint Du har det her. Da Papa havde faaet sig anskaffet et Bøsseskab og anbragt et Bøffelhoved over sit Skrivebord med gamle Wrangel lige nedenunder (han havde nemlig tjent som Adjudant hos Wrangel), saa syntes han, det var storartet, men naar jeg sammenligner dit Hus med mit gamle Hjem, da falder det rigtignok helt igennem. I Gaar Aftes, da jeg første Gang saa alting, havde jeg mange underlige Tanker.“

„Og hvad var det for Tanker, min søde Pige?“

„Ja, det maa Du nok spørge om, men Du maa ikke le ad mig. Jeg havde en Gang en Bog med Billedet af en persisk eller indisk Fyrste, siddende med korslagte Arme paa en tyk, højrød Silkepude. Paa Væggen bag ham hang Masser af Sværd og Dolke og Tigerskind og Skjolde og lange, tyrkiske Bøsser. Og nu er alting her hos Dig akkurat som i Billedbogen, Du behøver bare at sætte Dig i Sofaen med Benene overkors, saa har jeg min persiske Fyrste.“

„Effi, Du er et fortryllende Væsen, Du aner ikke, hvor sød jeg finder Dig, og hvor gærne jeg vilde bevise Dig min Kærlighed.“

„Naa, dertil har Du jo Tid nok,

jeg er kun sytten Aar og har ikke Lyst til at dø med det første.“

„Jeg maa da efter Naturens Orden gaa bort før Du. Men jeg tror, jeg helst tog Dig med, hvis jeg skulde dø. Jeg kan ikke lade nogen Anden faa Dig — eller hvad mener Du?“

„Det maa jeg tænke over. Eller — lad os meget hellere slet ikke tænke paa sligt. Jeg holder ikke meget af at tale om Døden, Livet ser mig saa smilende ud. Sig mig nu en Gang, hvordan lever vi egenlig her? Du har paa Vejen herhen fortalt mig saa mange mærkelige Ting om By og Land, men om vor egen fremtidige Tilværelse har Du været stum. At her er anderledes end hjemme og i Schwantikow, det ser jeg nok, men vi maa da her i det „gode Kessin“, som Du altid siger, ogsaa have noget, der hedder Selskab og Omgang. Er der fornemme Familier her i Byen?“

„Nej, min kære Effi, her bliver Du skuffet. Her paa Egnen er et Par adelige Familier, som Du nok vil komme til at gøre Bekendtskab med, men i Byen er der kun borgerlige.“

„Det var da mærkeligt. Der er dog 3000 Indbyggere i Kessin, og mellem dem maa der dog være nogle

Honoratiores foruden Barber Beza, eller hvad han hedder.“

Innstetten lo.

„Ja, Honoratiores gives der, men i fuld Belysning er de ikke meget bevendt. Selvfølgelig har vi en Præst og en Herredsfoged og en Rektor og en Lodskommandør, og af saadanne Embedsmænd findes der vel ialt en halv Snes, men om de Fleste af dem gælder det: Gode Mennesker, men slette Musikanter. Og de Øvrige er alle Konsuler.“

„Konsuler? Hvor kan Du sige det saa haansk? Det er dog noget meget betydeligt og stort, jeg kunde næsten fristes til at sige frygteligt. Konsuler var jo dem med Stokkeknippel, hvoraf, tror jeg, en Økse stak ud.“

„Ikke ganske, Effi, de hed Liktorer.“

„Rigtig, de hed Liktorer. Men Konsuler er dog ogsaa noget meget fornemt og højtideligt. Brutus var jo Konsul. — Ja, Brutus var Konsul, men vore ligner ham ikke meget; de nøjes med at handle med Sukker og Kaffe eller at slaa en Kasse Appelsiner op og sælge Dig dem til 10 Øre Stykket.“

„Det er umuligt!“

„Nej, det er ganske vist. Det er smaa, fiffige Købmænd, som, naar de

fremmede Skibe løber ind her og ikke véd rigtig Besked om et eller andet Forretningsspørgsmaal, da er ved Haanden med deres Raad, og naar de har givet et saadant Raad og ydet et eller andet hollandsk eller portugisisk Skib en Tjeneste, saa bliver de tilsidst saadanne fremmede Staters betroede Stedfortrædere; og lige saa mange Gesandter, som vi har i Berlin, lige saa mange Konsuler har vi her, og naar det er en eller auden Festdag — og der er mange Festdage her — da hejses alle Flag; og har vi da netop straalende Morgensol, kan Du paa en saadan Dag se alle Evropas Flag paa vore Tage og den kinesiske Drage oven i Købet.“

„Du er rigtig i dit spottende Lune, Geert, men har vel sagtens Ret. Jeg for min Del finder alt dette henrivende, og at vore Havellanderbyer ved Siden deraf svinder ind til Intet. Naar de dèr fejrer Kejserens Fødselsdag, er alle Flag sorte og hvide, højst med en Smule rødt i, men det kan jo slet ikke taale Sammenligning med den Verden af Flag, hvorom Du taler. Som jeg allerede har sagt Dig, finder jeg i det Hele taget, at alt her er saa fremmedartet, og jeg har endnu ikke set eller hørt noget, som ikke har sat mig i en vis Forbavselse; straks i Gaar Aftes det mærkværdige Skib der ude

i Forstuen, og Hajfisken og Krokodillen og dit eget Værelse. Alt er saa orientalsk og, jeg maa gentage det, som hos en indisk Fyrste ...“

„For min Skyld gærne. Til Lykke Fyrstinde ...“

„Og saa Salen ovenpaa med dens lange Gardiner, der fejer henover Gulvet.“

„Men hvad véd Du om den Sal, Effi?“

„Intet andet, end hvad jeg netop har sagt Dig. En hel Time igennem, medens jeg laa vaagen i Nat, kom det mig for, som om jeg hørte Sko svæve henover Gulvet, som om der blev danset, og næsten som om der lød Musik; men alt ganske sagte. Det fortalte jeg i Morges Johanne blot som en Undskyldning for, at jeg havde sovet saa længe. Og da sagde hun mig, at det var de lange Gardiner i Salen. Jeg tænker, at vi gør kort Proces og klipper et Stykke af Gardinerne, eller i det mindste lukker Vinduerne; det vil alligevel snart bliver stormfuldt nok; Midten af November er jo Stormenes Tid.“

Innstetten saa' lidt forlegen hen for sig og syntes uvis, om han skulde svare paa alt dette. Tilsidst bestemte han sig til at tie stille.

„Du har ganske Ret, Effi, vi lader Gardinerne gøre kortere. Men

det har ingen Hast dermed, saa meget mindre, som det ikke er sikkert, at det hjælper. Det kan ogsaa komme af noget Andet, Susen i Kaminen eller Orm i Træværket eller en Ilder. Vi har nemlig Ildere her. Før vi i hvert Fald begynder paa Forandringer, maa Du se Dig om i Huset, naturligvis under min Ledelse. Det er gjort i et Kvarterstid. Saa gør Du Toilette, kun ganske lidt, thi egenlig er Du mest indtagende, som Du nu er — Toilette for vor Ven Gieshübler. Klokken er nu over 10, og jeg sknlde tage meget fejl af ham, om han ikke Kl. 11 eller senest 12 skulde komme og nedlægge sin Respekt ydmygst for dine Fødder. Det er nemlig det Sprog, hvori han bevæger sig. Forresten er han, som jeg har sagt Dig, en fortrinlig Mand, som vil blive din Ven, hvis jeg kender Dig og ham ret.

8de Kapitel.

Klokken var lidt over elleve, men Gieshübler havde endnu ikke vist sig.

„Nu kan jeg ikke vente længere,“ sagde Geert, hvem Tjenesten kaldte. „Hvis Gieshübler kommer, vær da saa imødekommende som muligt, da vil det gaa udmærket. Han maa ikke

faa Tid til at blive forlegen, bliver han det, kan han ikke finde Ord eller siger de særeste Ting; men forstaar Du at vække hans Tillid og bringe ham i godt Humør, taler han som en Bog. Naa, det vil Du nok finde ud af. Du skal ikke vente mig før Kl. 3, jeg har en Del at gøre. Og det med Salen ovenpaa kan vi siden tænke paa, men det vil vist være det bedste at lade det blive ved det gamle."

Dermed gik Innstetten og lod sin unge Hustru alene.

Hun sad tilbagelænet i en hyggelig Krog ved Vinduet og støttede den venstre Arm paa en lille Klap, der var trukken ud af Chatollet. Vinduet vendte ud til Hovedgaden, der førte ned til Stranden, hvorfor der om Sommeren her herskede et muntert Liv, men nu, midt i November, var alt øde og stille, og kun et Par fattige Børn, hvis Forældre boede i nogle, ved den yderste Kant af Plantagen liggende straatækkede Huse, klaprede med deres Træsko foran Innstettens Hus. Effi mærkede dog ikke noget til Ensomheden, thi hendes Fantasi beskæftigede sig endnu mere de vidunderlige Ting, som hun havde set kort forud, medens hun gik rundt og mønstrede Huset. Denne Mønstring var begyndt med Køkkenet, hvor der var et Komfur af moderne Konstruk-

tion, medens der langs med Loftet og ind i Pigekammeret løb en elektrisk Ledning — begge Dele var nylig opsatte. Effi havde glædet sig, da Innstetten fortalte hende dette, men derpaa var de fra Køkkenet igen gaaede tilbage til Forstuen og derfra ud i Gaarden, som i sin forreste Halvdel kun var en mellem de to Sidefløje løbende smal Gang. I Sidefløjene var anbragt alt, hvad der hørte til Husholdningen, til højre Pigekammer, Tjenerværelse og Rullestue, til venstre en mellem Hestestalden og Vognremissen beliggende, af Familien Kruse beboet Huslejlighed. Ovenover var Hønsene indlogerede, og et Tagvindue ovenover Hestestalden førte ind til Dueslaget. Effi havde set paa alt dette med stor Interesse, men Interessen var stegen endnu mere, da hun under Innstettens Ledelse atter kom ind i Forhuset og gik opad Trappen, der førte ovenpaa. Den var skæv, forfalden og mørk; Forstuen, i hvilken den mundede ud, virkede næsten oplivende, fordi den havde meget Lys og en god, fri Udsigt, til den ene Side udover Tagene i Udkanten af Byen og Plantagen til en højt i Klitterne staaende hollandsk Vejrmølle, til den anden Side til Floden, der her, umiddelbart før dens Udmunding, var temmelig bred og gjorde et smukt

Indtryk, som man ikke kunde unddrage sig, og Effi havde da heller ikke undladt at give sin Glæde derover levende Udtryk.

„Ja, meget smukt, meget malerisk“, havde Innstetten svaret uden at gaa videre ind derpaa og derefter aabnet en Dobbeltdør, hvis Fløje hang noget skævt, og som førte ind i den saakaldte Sal. Denne gik gennem hele Etagens Bredde: Vinduerne til begge Sider stod aabne, og de oftere omtalte lange Gardiner bevægede sig frem og tilbage i den stærke Træk. Midt paa Langvæggen sprang en Kamin frem med en stor Stenplade, medens der paa Væggen lige over for hang et Par Bliklampetter, hver med Plads til to Lys, ligesom nede i Forstuen, men forsømte og upolerede.

Effi var noget skuffet, sagde det og erklærede, at hun i Stedet for den tomme, tarvelige Sal hellere vilde se Værelserne til den anden Side.

„Der er nu endeligt slet ikke noget at se,“ havde Innstetten svaret, men dog aabnet Dørene. Der fandtes her fire Værelser, hver med et Vindue, alle gult malede, ligesom Salen, og ligeledes helt tomme. Kun i et af dem stod tre mølædte Sivstole, og paa Ryggen af den ene var klistret et lille, kun en Tomme stort Billede, som forestillede en Kineser med blaa

Frakke, gule Pludderbukser og en flad Hat paa Hovedet. Effi saa' det og sagde: „Hvad betyder den Kineser?“ Innstetten selv syntes overrasket af Billedet og forsikrede, at det vidste han ikke.

„Det maa Christel eller Johanne have klistret paa. Narrestreger! Du kan se, at det er klippet ud af en ABC.“

Det fandt Effi ogsaa og var kun forbavset over, at Innstetten tog alt saa alvorligt, som om der var noget deri. Derpaa havde hun endnu engang kastet et Blik ind i Salen og ytret, at det dog egenlig var Skade, at det altsammen stod tomt.

„Underneden har vi jo kun tre Værelser, og naar vi faar Besøg, véd vi hverken ud eller ind. Synes Du ikke, at man kunde lave to smukke Gæsteværelser ud af Salen. Det vilde være noget for Mama, hun kunde have Soveværelse ud til Gaarden med Udsigt til Floden og begge Havnemolerne, og fra Værelset mod Gaden til Byen og Vejrmøllen. I Hohen-Cremmen har vi endnu bestandig kun en Stubmølle. Naa, hvad mener Du derom? Næste Foraar kommer jo Mama.“

Innstetten var enig med hende i Alt og havde kun tilsidst sagt: Alt det er rigtigt godt; men til syvende og sidst er det dog bedst at

lade din Moder bo ovre i Amtskontoret; hele første Etage staar tom der, ligesom hér, og hun har det da mere for sig selv.

* * *

Saaledes var Resultatet af den første Gang gennem Huset; derpaa havde Effi klædt sig om, ikke ganske saa hurtigt som Innstetten antog, og nu sad hun i sin Mands Værelse og beskæftigede sig i sine egne Tanker afvekslende med den lille Kineser ovenpaa og med Gieshubler, der stadigt ikke kom. For et Kvarter siden var ganske vist en lille, forvokset Herre i en kort, elegant Pelsfrakke og en høj, velbørstet sort Silkehat gaaet forbi paa den anden Side af Gaden. Men det kunde da ikke have været Gieshubler. Nej, denne lidt skæve Herre, der havde noget destingveret ved sig, det maatte have været Herredsfogden, og hun kom virkelig i Tanker om, at hun en Gang i et Selskab havde truffet en saadan.

Medens hun endnu sad hensunken i disse Betragtninger, blev Genstanden for disse, der øjensynligt først havde taget sig en Morgentur, eller maaske en Tur for at samle Mod, omkring Plantagen, atter synlig, og et Øjeblik

senere viste Frederik sig for at mælde Apoteker Gieshubler.

„Bed ham træde ind!“

Den stakkels unge Kones Hjærte bankede, fordi det var første Gang, hun skulde optræde som Værtinde og tilmed som Byens fornemste Dame.

Frederik hjalp Gieshubler Pelsen af og aabnede Døren for ham.

Effi rakte den forlegne indtrædende Gæst sin Haand, som han kyssede med en vis Varme. Den unge Frue syntes straks at have gjort et stærkt Indtryk paa ham.

„Min Mand har allerede sagt mig . . . Men jeg tager jo imod Dem i min Mands Værelse . . . han er ovre paa Kontoret og kan være her hvert Øjeblik . . . Tør jeg bede Dem komme ind til mig.“

Gieshubler fulgte efter Effi ind i Værelset ved Siden af, hvor hun bød ham en Lænestol, medens hun selv satte sig i Sofaen.

„De véd ikke, hvilken Glæde De i Gaar gjorde mig med Deres smukke Blomster. Jeg hørte straks op med at føle mig som fremmed her, og da jeg sagde det til Innstetten, svarede han, at vi to sikkert vilde blive gode Venner.“

„Sagde han det? Den gode Hr. Landraad. Ja, Hr. Landraaden og De naadige Frue, der har, De tillader

mig nok at tale saaledes, to gode Mennesker fundet hinanden. Thi hvorledes Hr. Landraaden er, det véd jeg, og hvorledes De er, naadige Frue, det ser jeg.“

„Naar De nu blot ikke ser med for venlige Øjne. Jeg er saa ung. Og Ungdom . . .“

„Ak, naadige Frue, sig ikke noget mod Ungdommen, Ungdommen er, ogsaa i sine Fejl, saa smuk og elskværdig, og Alderdommen duer, selv i sine Dyder, ikke meget. Personlig kan jeg rigtignok ikke tale med i dette Spørgsmaal, nok om Alderdommen, men ikke om Ungdommen, thi jeg har egenlig aldrig været ung. Mennesker som jeg er aldrig unge. Jeg tør vel sige, at det er det sørgeligste ved Sagen. Man har ikke rigtig Mod, ingen Tiltro til sig selv, man vover knap at anmode en Dame om en Dans, fordi man vil spare hende for en Forlegenhed, og saaledes gaar Aarene hen, man bliver gammel, og Livet har været fattigt og tomt.“

Effi gav ham Haanden.

„Aa, saaledes maa De ikke tale. Vi Kvinder er ikke saa slemme.“

„Ak nej, sikkert ikke . . .“

„Og naar jeg nu tilbagekalder i min Erindring,“ vedblev Effi, „alt, hvad jeg har oplevet . . . meget er det ikke, thi jeg er kun kommen lidt

ud, og har næsten altid levet paa Landet — saa synes jeg dog, at vi altid holder af det, som er værdt at holde af. Og jeg ser straks, at De er anderledes end Andre, derfor har vi Kvinder et skarpt Øje. Maaske er det ogsaa deres Navn, der virker med hertil. Det var altid en af gamle Pastor Niemeyers Yndlingssætninger: Navnet, navnlig Fornavnet har noget hemmelighedsfuldt bestemmende ved sig, og Alonzo Gieshübler lukker en hel ny Verden op for mig, ja, jeg kunde næsten have Lyst til at sige: Alonzo er et romantisk Navn, et Preziosa-Navn."

Gieshübler smilte med en sjælden behagelig Følelse og fik Mod til at sætte sin i Forhold til ham selv altfor høje Silkehat fra sig.

„Ja, naadige Frue, der træffer De det netop."

„Aa, jeg forstaar det godt. Jeg har hørt Tale om Konsuler, hvoraf Kessin skal have saa mange, og i den spanske Konsuls Hus har Deres Hr. Fader formodenlig lært en Datter af en spansk Skibskaptejn at kende, jeg antager en eller anden smuk Andalusierinde. Andalusierinderne er altid smukke."

„Det forholder sig ganske, som De formoder, naadige Frue. Og min Moder var virkelig en smuk Kone,

hvor vanskeligt det i saa Henseende end er mig personligt at føre Bevis herfor. Men da Hr. Landraaden for tre Aar siden kom hertil, levede hun endnu og havde endnu sine Ildøjne. Han vil kunne bekræfte det. Jeg personlig har mere det gieshüblerske Præg, Folk med et tarveligt Ydre, men ellers ganske nette. Vi har allerede været her i fire Generationer, fulde hundrede Aar, og hvis der gaves en Apotekeradel . . .“

„Saa kunde De gøre Krav derpaa. Og jeg for mit Vedkommende anser den for bevist og det uden Indskrænkninger. For os, der hører til de gamle Familier, falder det lettest, fordi vi, saaledes er jeg idetmindste bleven opdragen af min Fader og ogsaa af min Moder, med Glæde lader ethvert godt Sindelag gælde, hvorfra det saa end kommer. Jeg er en født Briest og stammer ned fra den Briest, der Dagen før Slaget ved Fehrbellin, udførte Overfaldet paa Rathenow, hvorom De maaske har hørt Tale?“

„Ganske vist, naadige Frue, det er jo min Specialitet.“

„Jeg er altsaa en Briest, og min Fader har mer end hundrede Gang sagt til mig: Effi, h e r sidder det kun her, og da Froben byttede Hest, da var han en Adelsmand, og da

Luther sagde: Her staar jeg, da var han først rigtig en Adelsmand. Og jeg tror, Hr. Gieshübler, at Innstetten havde fuldstændig Ret, da han forsikrede mig, at vi vilde blive gode Venner.“

Gieshübler havde nu helst straks gjort hende en Kærlighedserklæring og bedt om, at han maatte kæmpe og dø for hende som Cid eller en anden Campiador. Men da det ikke lod sig gøre, og hans Hjærte ikke kunde taale mere, rejste han sig, ledte efter sin Hat, som han heldigvis straks fandt, og trak sig uden at sige et Ord mere tilbage, idet han atter kyssede hendes Haand.

Niende Kapitel.

Saaledes var Effis første Dag i Kessin gaaet.

Innstetten gav hende endnu en halv Uge til at indrette sig i og skrive forskellige Breve til Hohen-Cremmen, til Moderen, Hulda og Tvillingerne, men derpaa havde de begyndt paa Visitterne, som tildels (det regnede saaledes, at man kunde tillade sig denne Luksus) blev foretagne i en lukket Vogn.

Da man var færdig dermed, kom Turen til Adelen paa Landet. Det

varede længe, da man paa Grund af de lange Afstande kun for det meste kunde gøre en Visit om Dagen.

Først besøgte de Borckes i Roothenmoor, derpaa tog de til Morgnitz, Dobergetz og Kroschentin, hvor man aflagde pligtskyldige Besøg hos Ahlemanns, Jatzkows og Grasenabbs.

Saa fulgte et Par andre Besøg, deriblandt hos Baron v. Güldenklee paa Papenhagen.

Det Indtryk, som Effi fik, var overalt det samme: middelmaadige Mennesker og for det meste tvivlsom Elskværdighed, som, medens de lod, som om de talte om Bismarck og Kronprinsessen, egenlig kun mønstrede Effis Toilette, som af nogle blev fundet at være altfor prætentiøst for en saa ung Kone, af andre for alt for udfordrende for en Dame i hendes Stilling.

Man mærkede overalt Berlinerskolen: Sans for det Ydre og en mærkværdig Forlegenhed og Usikkerhed overfor ethvert alvorligere Spørgsmaal.

I Rothenmoor hos Borckes og hos Familierne i Morgnitz og Dobergetz blev hun beskyldt for at være „rationalistisk“, men hos Grasenabbs i Kroschentin blev hun udenvidere erklæret for at være „Ateist“. Ganske

vist havde den gamle Fru v. Grasenabb, en sydtysk Dame (født von Stiefelstein) gjort et svagt Forsøg paa idetmindste at redde Effi som Deist, men Sidonie v. Grasenabb, en 33aarig gammel Frøken, havde barsk bidt hende af: Som jeg har sagt Dig, Moder, simpelthen Ateist, hverken mer eller mindre, og derved bliver det, hvorefter den Gamle, der var bange for Datteren, klogelig tav stille.

Den hele Turné havde omtrent varet 14 Dage, den 2den December kom de sent hjem fra det sidste Besøg hos Güldenklees paa Papenhagen, ved hvilken Lejlighed Innstetten ikke undgik sin Skæbne at maatte politisere med den gamle Güldenklee.

„Ja, bedste Landraad, naar jeg tænker paa, hvor Tiderne forandrer sig. I Dag for en Menneskealder siden eller saa omtrent var det ogsaa en anden December, og den kære Napoleons Nevø Louis — h v i s han da var det, og ikke nedstammede helt andetsteds fra — kardæskede den Gang Pariserpøblen. Naa, d e t kan jeg tilgive ham, til saadant noget var han den rette Mand, og jeg holder paa, at Enhver har det netop saa godt og saa daarligt, som han fortjener det. Men at han senere ganske tabte Hovedet og i 1870 saadan mir

nichts dir nichts vilde binde an med os, Baron, det var, som jeg har sagt dem, en Uforskammethed. Men det kom ham ogsaa dyrt at staa. Den Gamle deroppe lader sig ikke drive Spot med, han er med os.“

„Ja,“ sagde Innstetten, „der var klog nok til tilsyneladende i fuldt Alvor at gaa ind paa disse Filisterier. „Helten og Sejrherren fra Saarbrücken vidste ikke, hvad han gjorde. Men De maa ikke gaa for strængt i Rette med ham personligt. Hvem er til Syvende og Sidst Herre i sit eget Hus? Ingen. Jeg er allerede i Færd med at lægge Regeringens Tøjler i andre Hænder, og Louis Napoleon, ja, han var nu fuldstændig som Voks i sin katolske eller lad os hellere sige jesuitiske Hustrus Hænder.“

„Ja, Voks i sin Kones Hænder, som drejede ham rare Næser, det var han, Innstetten. Men dermed vil De vel ikke undskylde den Dukke. Hans Dom er fældet. I og for sig er det forresten slet ikke bevist,“ og han skævede ved disse Ord noget ængsteligt hen til sin bedre Halvdel, „om ikke Kvinderegimente er at foretrække, selvfølgelig maa Kvinden være derefter, men hvem var denne Kvinde? Var det overhovedet en Kvinde, i heldigste Tilfælde var hun en Dame i Ordets egenlige Forstand, dermed er

alt sagt. Denne Eugenie — fra hvis Forhold til den jødiske Bankier, jeg gærne ser bort, thi jeg hader Selvretfærdighed — havde noget af Café Chantanten ved sig, og saa vist som Byen, hvori hun levede, var et Babylon, var hun ogsaa Kvinden fra Babylon. Jeg har ikke Lyst til at udtrykke mig tydeligere, thi jeg véd," og her bøjede han sig mod Effi, „hvad jeg skylder tyske Kvinder. Tilgiv, naadige Frue, at jeg overhovedet har berørt saadanne Ting i deres Nærværelse.

Saaledes var Underholdningen gaaet, efter at man først havde talt om Valgene, Nobeling og Raps, og nn sad Innstetten og Effi igen hjemme og passiarede sammen. Begge Pigerne var allerede i Seng, thi Klokken var næsten 12.

Innstetten gik op og ned ad Gulvet i kort Hjemmefrakke og Safiansko, Effi var endnu i Selskabstoilette, Vifte og Handsker laa ved Siden af hende.

„Ja," sagde Innstetten, medens han afbrød sin Vandring, „denne Dag skulde vi egenlig højtideligholde, kun véd jeg ikke hvormed. Skal jeg spille en Sejrsmarsch for Dig eller faa Hajfisken derude til at gynge eller bære Dig i Triumf gennem Forstuen? Noget

maa der gøres, thi nu er vi færdige med Visiterne.“

„Gudskelov,“ sagde Effi, „men alene Følelsen, af at vi nu har Fred, synes jeg allerede er Fest nok. Giv mig kun et Kys, men derpaa tænker Du ikke. Paa hele Vejen har Du ikke rørt Dig, men været kold som en Snemand, og altid med en Cigar i Munden.“

„Jeg skal nok forbedre mig, men lad mig uu faa at vide, hvad Du siger til hele dette Omgangsspørgsmaal? Føler Du Dig tiltrukken af den Ene eller den Anden? Har Borckes slaaet Grasenabberne eller omvendt, eller holder Du paa den gamle Güldenklee? Hvad han sagde om Kejserinde Eugenie, gjorde dog et meget ædelt og rent Indtryk.“

„Naa, saa Hr. v. Innstetten kan ogsaa være maliciøs. Der lærer jeg Dem at kende fra en hel ny Side.“

„Og hvis vor Adel ikke er slaaet an,“ vedblev Innstetten uden at lade sig forstyrre, „hvad synes Du saa om vore Kessiner Honoratiores? Det er jo Reserven, og derpaa kommer det dog tilsidst mest an. Jeg saa Dig nylig tale med vor Reserveløjtnant og Underdommer, en pæn, lille Mand, som man godt kunde komme ud af det med, naar han blot kunde rive sig løs fra den Indbildning, at Til-

bagetagelsen af Le Bourget skyldtes hans Tilsynekomst i Flanken. Og hans Kone. Hun anses for den bedste til at spille Boston her. Tror Du, Effi. at Du kan leve Dig ind i Kessin? Vil Du blive populær og sikre mig Majoritet, hvis jeg vil ind i Rigsdagen? Eller foretrækker Du Eneboerliv, fjærnt fra Kessinerne baade i Byen og paa Landet?"

„Jeg vilde vel helst bestemme mig for Eneboerliv, hvis ikke Apoteket drager mig til sig. Jeg vil derved rigtignok synke endnu dybere i Sidonies Øjne, men jeg maa lade staa til, Kampen maa kæmpes ud. Jeg staar og falder med Gieshübler. Det lyder lidt komisk, men han er virkelig den Eneste, med hvem man kan tale, det eneste fornuftige Menneske her."

„Det er han," sagde Innstetten. „Hvor Du forstaar at vælge godt."

„Havde jeg ellers valgt D i g," sagde Effi og klyngede sig til hans Arm.

* * *

Det var den 2den December. En Uge senere kom Bismarck til Varzin, og nu vidste Innstetten, at der indtil Jul og maaske endnu længere ikke var Ro og Fred for ham. Fyrsten

havde fra gammel Tid Forkærlighed for Innstetten og bad ham ofte til Middag, ikke alene, naar der var Fremmede, men ogsaa, naar han var alene, thi den ungdommelige, kloge og fornemme Landraad stod ogsaa i stor Gunst hos Fyrstinden.

Den fjortende kom den første Indbydelse. Der laa Sne, hvorfor Innstetten maatte bruge Kane til Stationen, som laa to Timers Kørsel fra Byen.

„Vent ikke paa mig, Effi, jeg kan ikke være hjemme før over tolv, maaske kan Klokken blive baade et og to. Jeg skal ikke forstyrre Dig. Lev vel, saa ses vi igen i Morgen tidlig.“

Det var deres første Adskillelse, og den skulde vare næsten tolv Timer. Stakkels Effi, hvad skulde hun dog tage sig for hele Eftermiddagen og den lange Aften. At gaa tidlig i Seng, det var farligt, saa vaagnede man bare op, kunde ikke falde i Søvn og laa og lyttede efter alt muligt. Nej, hun vilde vente, til hun blev rigtig træt og saa søvnig, at hun næppe kunde holde sig oprejst. Hun skrev et Brev til Mama og gik saa over til Madam Kruse, hvis tungsindige Tilstand (hun kunde ofte sidde med den sorte Høne paa Skødet til langt ud paa Natten) indgød den

unge Kone Medlidenhed Men den Deltagelse og Venlighed hun viste Kuskens Kone, lod til ikke at gøre den mindste Virkning paa den melankolske Kvinde, der stum og stille sad i sin forfærdelig varme Stue uden at svare et Ord, hvorfor Effi meget rigtig antog, at hendes Besøg mere var til Ulejlighed end Trøst og rejste sig for at gaa, idet hun spurgte, om den Syge havde Lyst til et eller andet, men Madam Kruse rystede kun paa Hovedet, og Effi gik ret flov tilbage til sin egen Stue.

Imidlertid var det blevet Aften, og Lampen brændte allerede. Effi stillede sig ved Vinduet og saa ud over den lille Skov, hvis Træer var dækkede med knitrende hvid Sne, og hun var saa optaget, at hun slet ikke mærkede, hvad der foregik rundt om hende. Da hun igen saa sig om, bemærkede hun, at Frederik stille og lydløst havde lagt Dug paa Bordet og nu satte en Bakke med Te og Smørrebrød frem.

„Ja saa, Aftensmad, den maa jeg sagtens spise.“

Men det smagte ikke godt, og hun satte sig snart atter ved Skrivebordet, hvor hun læste Moderens Brev igennem. Følelsen af Ensomhed hvilede bestandig tungere paa hende, og hun vilde have givet alt muligt for at se de

rødblonde Tvillinger eller endogsaa Hulda vise sig i Døren. Omsider lykkede hun Flyglet op, vilde spille, men heller ikke dette lykkedes, og Tonerne gjorde hende endnu mere sørgmodig, hun vilde prøve at læse for at adsprede sig. Den første Bog, der faldt hende i Haanden, var en gammel Rejsebog i rødt Bind, en gammel Aargang fra Innstettens Løjtnantstid.

„Ja, det var en god Idé, intet er saa beroligende for Nerverne som slige Bøger.“

Ved Sfden af hende dikkede Uret, og hun hørte Rolf, som han om Aftenen plejede, lægge sig til Ro paa den store Maatte i Forstuen udenfor Sovekammerdøren. Det beroligede hende at vide den tro Hund saa nær, hun aabnede sin Bog ved Side 153, der stod at læse om „Eremitagen“, det bekendte markgrevelige Slot i Nærheden af Bayreuth, Richard Wagner, Bayreuth, det lød jo højst indbydende, og hun læste:

. . . Blandt Malerierne i Slottet maa vi endnu nævne et, der ikke ved Skønhed, men ved sin Ejendommelighed gør Krav paa Interesse. Det er et mørkt Dameportræt med lille Hoved og skarpe, ret uhyggelige Ansigtstræk. Damen bærer en stærktstivet og pibet Halskrave, der synes

at bære Hovedet. Nogle mener, det forestiller en Markgrevinde fra det femtende Aarhundrede, Andre tror, det er en Grevinde af Orlamünde, men Alle er enige om, at det er et Portræt af den Dame, der i Familien Hohenzollern gaar under Navn af „den hvide Dame“, og som saadan har erhværvet sig en vis Berømmelse. Det hedder sig f. Eks., at da Napoleon overnattede paa Eremitageslottet, traadte „den hvide Dame“ ud af Rammen og skred henimod hans Seng. Kejseren sprang forfærdet op, kaldte paa sin Adjutant og talte siden altid med Harme om dette „maudit château“.

„Nej, denne Bog maa jeg virkelig lægge fra mig,“ sagde Effi, „saa er det meget bedre, jeg lukker Øjnene og prøver at mindes den muntre Aften før mit Bryllup. Naar jeg ret betænker det, saa passer jeg kun daarligt i et saa stort Hus. Mama, hun kunde have ført sig ganske anderledes som Landraadinde, hun kunde have givet Tonen an, om hende vilde Sidonie Grasenabb ikke have vovet at komme med kritiske Bemærkninger, men jeg er kun et Barn og bliver sagtens aldrig andet. Jeg hørte en Gang, at det skulde være en Lykke, Gud véd, om det ogsaa er rigtigt. Man skulde dog kunne udfylde sin Plads her i Livet.“

Nu kom Frederik ind for at tage af Bordet.

„Hvad er Klokken, Frederik?“

„Den gaar til ni, Frue.“

„Naa, det var da godt. Bed Johanne komme ind til mig.“

* * *

„Fruen ønsker?“

„Ja, Johanne, jeg vil gærne i Seng. Egenlig er det lidt tidligt. Men jeg føler mig saa alene. Put dette Brev i en Postkasse og kom saa igen, til den Tid er Klokken vel nok henad halvti.“

Effi tog Lampen og gik over i Sovekamret. Rigtig, paa Maatten laa Rolf. Da Effi kom, stod den op, for at hun kunde komme forbi, og gned sit Hoved op mod hendes Haand, derpaa lagde den sig atter ned.

Johanne gik over paa Amtsstuen med Brevet; hun forhastede sig ikke, men indlod sig i en liden Passiar med Madam Paaschen, Amtsbudets Kone, naturligvis om sin unge Frue.

„Naa, hvordan er hun saa,“ spurgte Madammen.

„Hun er meget ung.“

„Det er da ingen Ulykke, tværtimod. Saadant ungt Blod staar altid og vender og drejer foran Spejlet, har travlt med at pynte og pudse sig, de

hverken ser eller hører og stikker ikke Næsen i, hvor de ingen Ting har at gøre!“

„Ja, min forrige Frue var ikke videre behagelig, hun skulde blande sig i al Ting, denne lader til at være anderledes.“

„Er han meget kærlig imod hende?“

„Ja, det kan De da nok selv forstaa.“

„Naa, men nu kører han da fra hende hele Dagen?“

„Men bedste Paaschen, De glemmer jo Fyrsten . . . desuden maa Manden da passe sit Embede — han er jo Landraad, og derved bliver det saamæn ikke, kender jeg ham ret!“

„Ja, vist saa. Han forstaar sine Ting, det maa man lade ham; det siger Paaschen ogsaa alle Tider.“

Imidlertid sad Effi og ventede foran sit Toiletspejl.

„De blev længe borte, Johanne.“

„Ja, Fruen maa undskylde, men jeg traf derovre Madam Paaschen, det sinkede mig en Smule. Her er saa ensomt, at man er glad over at tale et Par Ord med et Menneske. Christel er rigtig rar, men hun siger ingenting, og Frederik er hoven og vil aldrig ud med Sproget om noget. Naturligvis maa man kunne tie stille, og Madam Paaschen er egenlig saa

nysgærrig og ordinær, at jeg ikke særlig sætter Pris paa hende, men det er dog rart en Gang imellem at faa sig en Passiar.“

„Johanne gav sig til at flette Effis Haar op og børste det.

„Fruen har dejligt Haar, saa langt og saa silkeblødt.“

„Ja, det er blødt. Men det er ikke rart — Ens Karakter er jo som Haaret, siges der.“

„Men det er da stygt at være haard, Frue, jeg har ogsaa blødt Haar.“

„Ja, og Deres er lyst. Det synes Mænd altid bedst om.“

„Aa, det er saa forskelligt, Mange holder nu mest af de mørke.“

„Vist saa, den Erfaring har jeg ogsaa gjort,“ lo Effi. „Men det kommer vist ikke altid an paa Haarets Farve, Johanne. De har ogsaa en yndig, klar Hud — jeg er vis paa, De har mange Tilbedere. Jeg er jo kun ung, men lidt forstaar jeg dog allerede. Jeg har en Veninde, hun er saa lyshaaret som Hør, endnu mere blond end De, og hun er Præstedatter“ ...

„Aa, ja, Præstedøtre!“

„Men bedste Johanne, hvad mener De nu med det? De vil da ikke sige noget paa Præstedøtre — hun er en rigtig nydelig Pige, og selv vore Officerer — oven i Købet røde Husarer

— de synes udmærket godt om hende. Hun forstod at klæde sig — gik med sort Fløjlsspencer og en Blomst, en Rose, en Heliotrop, og dersom hendes Øjne bare havde været lidt mindre fremtrædende . . . aa, De skulde have set hendes Øjne, som Tekopper var de! — vilde hun have været en formelig Skønhed! Hun hedder Hulda Niemeyer, vi var fortrolige Veninder, og hvis jeg havde hende her i Sofakrogen, vilde jeg kunne snakke med hende hele Natten igennem. Jeg længes virkelig“ . . .

Her trykkede hun sig op til Johanne og hviskede:

„Jeg længes og er saa uhyggelig tilmode, saa bange!“

Ak ja, Frue, det kender vi Allesammen her i Huset.“

„Det kender I Alle, siger De? Hvad skal det betyde, hvad mener De?“

„Jeg mener, at hvis Fruen er bange, saa skal jeg blive her i Nat. Jeg tager min Madras og ligger her, til Herren kommer hjem, det kan jeg godt. Jeg kunde ogsaa sidde og sove i Sofaen.“

„Ja, det var maaske ikke saa galt. Men det gaar vist heller ikke an. Herren maa ikke vide, jeg er saa barnagtig, det kan han ikke lide. Han vil have, jeg skal være modig og

fornuftig som han. Og det er saa svært, jeg er ofte lidt nervøs, men sligt maa man se at overvinde; desuden har jeg jo Rolf. Han ligger derude paa Maatten.“

Johanne nikkede og tændte Lyset paa Natbordet ved Sengen. Saa tog hun Lampen.

„Var der mere, Fruen ønskede?“

„Nej tak, Johanne. Er Skodderne forsvarligt lukkede?“

„Nej, ikke helt, saa bliver her let beklumret.“

„Godt, godt!“

Og hermed fjærnede Johanne sig.

Effi gik i Seng og trak Tæpperne om sig.

Hun lod sit Lys brænde, fordi hun ikke straks vilde sove, men tænke paa sin Bryllupsrejse; imidlertid var hun ikke naaet til Verona, førend hendes Øjne lukkede sig; Lyset i den lille Stage brændte ned, flimrede et Øjeblik og slukkedes.

Effi sov først en Stund. Men pludselig fo'r hun op med et højt Skrig; hun vaagnede ved det og hørte i det samme Rolf gø voldsomt, som om han ogsaa blev bange. Det var hende, som om hendes Hjærte stod stille, kalde kunde hun ikke; hun syntes, der fo'r noget koldt henover hende, og Døren til Forstuen fløj op. Men saa stilledes ogsaa hendes Angst,

thi i Stedet for noget fælt mærkede hun, at Rolf kom hen til hende og rørte med sit Hoved ved hendes Haand, hvorefter den lagde sig ned paa Tæppet foran Sengen.

Effi trykkede nu tre Gange paa det elektriske Ringeapparat, og et Minut efter stod Johanne hos hende med bare Fødder, Kjolen over Armen og et stort, tærnet Sjal over Skuldrene.

„Gud være lovet, De kom, Johanne!“

„Hvad er der i Vejen, Frue? Har Fruen haft slemme Drømme?“

„Ja, jeg maa have drømt, men der var ogsaa noget andet.“

„Hvad var det?“

„Jeg sov ganske fast, men saa maa jeg vist have faaet Mareridt — ja, det maa det have været — det har Papa ogsaa undertiden; Mama siger, det skal man aldrig bryde sig om, men det er let nok sagt; altsaa fo'r jeg op, saa' mig om i Mørket, og da strøg noget koldt forbi mig, akkurat hvor De nu staar, Johanne. Og naar jeg nu skal forklare, hvad det var, saa tror jeg —“

„Naa, hvad tror Fruen?“

„Saa tror jeg, det var Kineseren. Jeg er ikke vis paa det, men jeg synes, det var ham!“

„Ham deroppe fra?“ og Johanna

forsøgte at le, „vor lille Kineser, som Christel og jeg har klistret paa Stolen? Aa, Fruen har saamæn drømt det altsammen.“

„Ja, gid jeg havde! Men netop i samme Øjeblik gav Rolf sig til at gø — han maa altsaa ogsaa have set eller mærket det. Døren fløj op, og det kære, tro Dyr sprang herind, som om han vilde redde mig. Ak, kære Johanne, det var rædsomt. Og jeg er saa alene her. Gid her dog var En, der kunde græde med mig. Men jeg er saa langt fra mit Hjem, fra alle mine, og jeg er saa ung . . .“

„Nu kommer Herren jo straks hjem. Han kan være her naar som helst . . .“

„Nej, han maa slet ikke komme, han maa ikke se mig saaledes. Han vilde maaske gøre Nar ad mig, le mig ud, og det kan jeg ikke taale i dette Øjeblik. Det vilde være skrækkeligt. Men De maa endelig ikke gaa fra mig, Johanne, De maa blive hos mig, saa lader vi Christel og Frederik sove, og de maa ikke ane, hvad her er sket.“

„Vi kunde maaske hente Madam Kruse, hun sover vist ikke, hun sidder tidt oppe hele Natten igennem.“

„Nej, ikke Madam Kruse, hun er selv saa underlig. Dette med den sorte Høne, det er ogsaa uhyggeligt;

hun maa ikke komme. Nej, Johanne, De skal blive hos mig. Det er rart, at Skodderne ikke er helt lukkede, skub dem op, lad mig høre en ordenlig menneskelig Støj og aabn saa Vinduet, at jeg kan faa lidt frisk Luft, det trænger jeg til nu.“

Johanne gjorde, som Effi bad, og hun lagde sig tilbage paa Puden, hvor hun snart faldt i en dyb, tung Søvn.

10de Kapitel.

Innstetten var først kommen tilbage fra Varzin Kl. 6 om Morgenen og var saa sagte som muligt gaaet ind i sit eget Værelse. Her gjorde han sig det bekvemt og tillod kun, at Frederik lagde et Rejsetæppe over ham. „Væk mig Kl. 9“. Det blev han, stod hurtigt op og sagde: „Lad os faa Frokost.“

„Fruen sover endnu.“

„Men det er jo sent. Er der hændet noget?“

„Det véd jeg ikke, jeg véd kun, at Johanne har maattet sove i Nat inde hos Fruen.“

„Lad saa Johanne komme herind.“

Hun kom. Hun havde den samme

blomstrende Farve som altid og syntes ikke at være videre paavirket af Nattens Begivenheder.

„Hvad er der i Vejen med Fruen? Frederik har sagt mig, at der er sket noget, og at De har maattet blive hos Fruen i Nat.“

„Ja, Hr. Baron. Fruen ringede tre Gange lige efter hinanden, saa jeg tænkte straks, at det maatte betyde noget. Og det gjorde det ogsaa. Fruen har vel drømt, eller maaske var det det andet.“

„Hvilket andet?“

„Det véd Herren jo nok.“

„Jeg véd Intet. I hvert Fald skal dette have en Ende. Og hvad var der da i Vejen med Fruen?“

„Hun var ganske ude af sig selv og holdt fast i Halsbaandet paa Rolf, der stod ved Siden af Sengen og ogsaa var bange.“

„Og hvad havde hun drømt eller, for min Skyld gærne hørt eller set? Hvad sagde hun?“

„Der var Noget, der havde sneget sig tæt forbi hende.“

„Hvad? Hvem?“

„Ham ovenfra, fra Salen eller det lille Værelse.“

„Vrøvl. Altid det dumme Vaas; jeg gider ikke høre mere derom. Og saa blev De hos Fruen?“

„Ja, jeg lagde mig paa Gulvet

tæt ved hende og maatte holde hende i Haanden, til hun faldt i Søvn.“

„Og hun sover endnu?“

„Ja, rigtig fast.“

„Det ængster mig, Johanne. Man kan sove sig rask, men man kan ogsaa sove sig syg. Vi maa vække hende, men naturligvis forsigtigt, for at hun ikke atter skal blive bange. Og Frederik skal ikke sætte Frokosten ind, jeg vil vente, til Fruen kommer.“

* * *

Efter en halv Times Forløb kom Effi. Hun saa henrivende ud, var meget bleg og støttede sig til Johanne. Men da hun blev Innstetten va'r, styrtede hun henimod ham, omfavnede og kyssede ham, medens Taarerne løb ned ad hendes Kinder.

„Aa, Geert, Gud være lovet, at Du er her. Nu er Alt godt igen. Du maa ikke tage bort igen, Du maa ikke lade mig være alene.“

„Men kære Effi, jeg forlader Dig jo ikke hensynsløst eller paa Grund af et Lune, men fordi jeg er nødt dertil. Jeg har intet Valg, jeg er Embedsmand og kan ikke sige til Fyrsten eller Fyrstinden: Deres Højhed, jeg kan ikke komme, min Hustru føler sig saa ene, eller: min Hustru er bange. Hvis jeg sagde det, vilde

vi komme til at staa i et temmelig komisk Lys, baade Du og jeg. Men drik nu først en Kop Kaffe.“

Effi gjorde det og livede synligt op derved. Hun tog igen sin Mands Haand og sagde:

„Du har Ret, jeg indser, at det ikke gaar an. Og vi vil jo ogsaa højere op. Jeg siger vi, thi jeg er egenlig mere ivrig derefter end Du . . .“

„Det er Konerne altid,“ lo Innstetten.

„Det er altsaa afgjort; Du tager mod Indbydelserne som før, og jeg bliver her og venter paa min „høje Herre“, ligesom Hulda under Hyldetræet. Gud véd, hvordan det gaar hende?“

„Damer som Hulda gaar det altid godt. Men hvad vilde Du sige mere?“

„Jeg vilde sige, at jeg bliver her alene, naar det skal være, men ikke i dette Hus. Lad os flytte. Der er jo smukke Huse ved Bolværket, et mellem Konsul Martens og Konsul Grützmacher og et paa Torvet lige overfor Gieshübler; hvorfor kan vi ikke bo dèr? Hvorfor netop her? Jeg har, naar vi havde Besøg af Slægt og Venner, tidt hørt, at Familier i Berlin ofte flytter paa Grund af Klavérspil eller Kakerlaker eller en

uforskammet Portnerkone; naar man gør det for saadanne Ubetydeligheder . . .“

„Ubetydeligheder? En Portnerkone? Sig ikke det . . .“

„Naar det er muligt af saadanne Grunde, maa det da ogsaa være muligt her, hvor Du er Landraad, og Folk gærne vil være Dig til Tjeneste og endog takskyldige. Gieshübler vilde sikkert være os behjælpelig dermed, alene for min Skyld, thi han vil have Medlidenhed med mig. Lov mig nu, Geert, at vi opgiver dette forheksede Hus med . . .“

„. . . Kineseren, vilde Du sige. Du ser, Effi, at man kan udtale dette frygtelige Ord, uden at han viser sig. Det, som Du har set eller troet at se snige sig forbi din Seng, var den lille Kineser, som Pigerne har klistret paa Stoleryggen ovenpaa; jeg vædder, at han havde en blaa Frakke paa og en flad Hat med en blank Knap oveni.“

Hun nikkede.

„Naa, ser Du, Drøm og Øjenforblændelse. Og saa har Johanne vel i Aftes fortalt Dig noget om Bryllupet her ovenpaa . . .“

„Nej.“

„Det var endda godt!“

„Ikke et Ord har hun fortalt mig. Men jeg ser af Alt, at der er

noget besynderligt her. Og saa er der Krokodillen. Alt her er saa uhyggeligt.“

„Den første Aften, da Du saa' Krokodillen, fandt Du den interessant.“

„Ja, dengang . . .“

„Jeg kan ikke godt, selv om det var muligt, sælge Huset eller bytte det bort med et andet, Effi. Det er ganske som at ville sige nej til Varzin Folk her i Byen maa ikke kunne sige, at Landraad Innstetten sælger sit Hus, fordi hans Kone har set den lille paaklistrede Kineser som Spøgelse ved sin Seng. Saa er det ude med mig, Effi. Efter den Slags Latterligheder rejser man sig aldrig.“

„Ja, men Geert, er Du vis paa, at der ikke gives Spøgelser?“

„Det vil jeg ikke paastaa. Det er en Ting, som man kan tro eller hellere ikke tro paa. Men selv om man antager, at de findes, hvad gør det saa? At der flyver Bakterier om i Luften, som Du vel har hørt, er langt farligere end dette Spøgelsehalløj, forudsat at Spøgelserne farer om, og at de virkelig eksisterer. Jeg er overrasket over at træffe en saadan Frygt netop hos Dig, hos en Briest. Det er jo, som om Du nedstammede fra et lille, borgerligt Hus. Spøgelser er noget fint, ligesom et Stamtræ og lignende, og jeg kender Familier, der

lige saa gærne gav slip paa deres Vaaben som paa deres „hvide Dame“, der selvfølgelig ogsaa kan være sort“.

Effi tav.

„Naa Effi, Du svarer ikke?“

„Hvad skal jeg svare? Jeg har givet efter for Dig og bøjet mig, men jeg synes, at Du paa den anden Side nok kunde have vist Dig mere deltagende. Vidste Du blot, hvor jeg længes efter at komme bort. Jeg har virkelig lidt meget, og da jeg saa' Dig, tænkte jeg, at nu vilde jeg blive befriet for min Angst. Men Du svarer mig blot, at Du ikke har Lyst til at gøre Dig latterlig for Fyrsten eller Byen. Det er en daarlig Trøst, saa meget mere som Du tilsidst modsiger Dig selv og ikke alene selv synes at tro derpaa, men ogsaa fordrer en adelig Spøgelsestolthed af mig, som jeg ikke har. Og naar Du taler om Familier, hvis Spøgelser er dem lige saa dyrebare som deres Vaaben, saa er det en Smagssag; mig er mit Vaaben mere; vi Briest'er har lykkeligvis ingen Spøgelser; det hænger vel sammen med, at Briest'erne altid har været brave Folk.“

* * *

Striden havde vel varet noget ved endnu og maaske ført til en første alvorlig Uoverensstemmelse, hvis ikke

Frederik var kommen ind for at give Effi et Brev.

„Fra Hr. Gieshübler. Budet venter paa Svar.“

Alt Mismod forsvandt straks fra Effis Ansigt. Blot at høre Gieshüblers Navn gjorde hende godt, og hendes Følelse at Velbehag steg, da hun saa' paa Brevet. For det første var det ikke noget Brev, men en Billet med Adressen: „Fru Baronesse v. Innstetten, født v. Briest“ i vidunderlig Skrift med Snirkler og Sving og i Stedet for Segl et paaklistret rundt lille Billede, en Lyre med et Plekter. Men Plektret kunde ogsaa ligne en Pil. Hun rakte sin Mand Billetten, der ogsaa beundrede den.

„Men læs den nu.“

Effi tog Oblaten af og læste:

„Højstærede Frue, naadige Fru Baronesse! Tillad mig til min ærbødige Formiddagshilsen at maatte føje en underdanigst Bøn. Med Middagstoget vil hertil indtræffe en mangeaarig, kær Veninde, en Datter af vor gode Stad Kessin, Frøken Marietta Trepelli, og blive hos os til i Morgen tidlig. Den 17de skal hun være i St. Petersborg for at give Koncerter dèr til midt i Januar. Fyrst Kotschukoff aabner hende ogsaa denne Gang sit gæstfrie Hus. I hendes altid lige store Venlighed mod mig har Frk.

Trepelli lovet mig at tilbringe Aftenen hos mig og synge nogle Sange efter mit Valg (thi hun kender ikke til Vanskeligheder). Kunde De, Fru Baronesse, ikke indlade Dem paa at bivaane denne Musikaften? Deres Hr. Gemal, paa hvis Nærværelse jeg med Sikkerhed regner, vil understøtte min underdanigste Bøn. Til Stede vil kun være Pastor Lindequist (der akkompagnerer) og naturligvis Enkepastorinde Trippel.

Med udmærket Højagtelse

A. Gieshübler."

„Naa," sagde Innstetten, „ja eller nej?"

„Naturligvis ja. Det vil rive mig ud af mine Tanker, og jeg kan da ikke straks give min kære Gieshübler en Kurv ved hans første Indbydelse."

„Jeg er ganske enig med Dig. Altsaa, Frederik, sig til Mirambo, som vel har bragt Billetten, at vi skal have den Ære at komme."

Frederik gik. Da han var borte, sagde Effi:

„Hvem er Mirambo?"

„Den ægte Mirambo er Røverhøvedsmand i Afrika . . . ved Tanganikasøen, hvis din geografiske Viden rækker saa langt — men vor Mirambo er kun Gieshüblers Karl og Faktotum

og vil højst sandsynlig i Aften varte op i Kjole- og Bomuldshandsker.“

Det var tydeligt, at denne lille Begivenhed havde gjort en god Virkning paa Effi, men Innstetten vilde imidlertid ogsaa gøre sit for at fremskynde hendes Helbredelse.

„Det glæder mig, at Du saa rask sagde ja, og nu har jeg et Forslag at gøre Dig, der helt vil bringe Dig i Ligevægt. Vejret er udmærket smukt, ganske stille og mildt, har Du ikke Lyst til en Tur i frisk Luft, ikke en lille Vending i Plantagen, men en ordenlig Kanetur i Kane med Bjælder og Topper. Klokken fire kan vi godt være her tilbage, Du hviler Dig lidt, og Klokken syv er vi hos Gieshübler for at høre Tripelli.“

Effi tog hans Haand:

„Hvor god Du dog er og saa betænksom. Du skal altid sætte mig Stolen for Døren, hører Du, Geert, det har jeg altid bedst af, thi det er dog Manden, der skal regere. Du aner ikke, hvor ærgærrig jeg er. Jeg har egenlig giftet mig med Dig af lutter Ærgærrighed. Naa, sæt nu ikke saadant et alvorligt Ansigt op, jeg elsker Dig jo ogsaa . . . hvad er det nu, man siger, naar man river Bladene af den Blomst: af Hjærte, med Smærte, overmaade meget.“

Og hun lo højt, saa vedblev hun, da Innstetten tav:

„Men sig mig dog, hvor vi skal hen?“

„Jeg tænker til Stationen ad en Omvej, og saa hjem ad Hovedlandevejen. Og paa Banegaarden eller hellere hos Golchawski i Hotel „Bismarck“ kan vi spise til Middag. Jeg kan da med det samme faa mig en Valgpassiar med Starosten af Effis Naade; selv om han ikke har meget personlig Værd, saa holder han sit Hus i Orden, og paa Mad og Drikke forstaar han sig udmærket.“

Klokken var henad elleve, da de førte denne Samtale. En Time senere holdt Kruse med Kanen, og Effi steg ind. Innstetten fulgte efter, satte sig tilrette og sagde til Kruse:

„Saa kører vi langs Plantagen tilvenstre efter Kroschentins Kirketaarn. Lad Hestene tage Benene med sig, Klokken et skal vi være ved Banegaarden.“

Og saa gik det rask afsted. Over de hvide Tage i Staden laa Røgen stille, thi der var kun ringe Bevægelse i Luften.

Utpatels Mølle drejede kun langsom sine Vinger, nu gled Kanen langs Kirkegaarden, hvis Berberisbuske voksede ud gennem Gitret og strejfede Effi med Grenene, saa at der drys-

sede Sne paa hendes Rejsetæppe. Paa den anden Side af Vejen var en indhegnet Plads, ikke meget større end et Havebed, der voksede kun et ungt Fyrretræ.

„Ligger Nogen begraven der?“ spurgte Effi.

„Ja, der ligger Kineseren.“

Effi fo'r sammen, hun var lige ved at udstøde et Skrig, men beherskede sig og vedblev i en nogenledes rolig Tone:

„Vor Kineser?“

„Ja, han kunde jo ikke saa godt begraves paa den kristne Kirkegaard, derfor købte Kaptejn Thomsen, der var en Ven af ham, dette Sted. Der er en Sten med Indskrift. Det Hele var før min Tid. Men man taler endnu om den Historie.“

„Der var altsaa dog en Historie — Du sagde det forresten i Morges. Og Du gør alligevel bedst i at fortælle mig det altsammen. Saalænge jeg ikke véd rigtig Besked, piner jeg mig med alskens Urimeligheder. Virkeligheden kan da umulig plage mig som mine egne Paafund.“

„Deri har Du aldeles Ret, kære Effi. Jeg vilde lade den Sag falde hen, men naar Du taler saa forstandig, vil jeg med Fornøjelse sige Dig Alt — forresten er der intet videre mærkeligt i det Hele.“

„Ja enten der nu er meget eller lidt, saa lad mig faa Beretningen. Begynd kun.“

„Det er let nok sagt. Begyndelsen er altid svær ogsaa i Historier. Naa — men jeg mener, jeg skal begynde med Kaptejn Thomsen.“

„Godt, tag saa fat paa Kaptejn Thomsen.“

„Altsaa: Thomsen, hvis Navn Du allerede flere Gange har hørt, var i mange Aar det, man kalder Kinafarer, rejste mellem Shanghai og Singapore med Ris, og var vel omkring de tres, da han kom her. Jeg véd sandelig ikke, om han var barnefødt i Kessin, eller om han havde andre Forbindelser med vor gode Stad. Kort at mælde kom han og solgte sit Skib, en gammel Kasse, der ikke indbragte ham meget, derpaa købte han et Hus, det, vi nu bebor. Thi han havde tjent mange Penge dernede i Kina. Fra ham skriver sig baade Krokodillen og Hajen og naturligvis Skibet.

Kaptejn Thomsen havde i Huset hos sig en ung Pige paa omtrent tyve Aar. Nogle sagde, det var hans Søsterdatter, Andre, at det var en Datterdatter. Foruden hende var der ogsaa en Kineser, den samme, hvis Grav vi lige nu har set.“

„Naa og hvad saa?“

„Kineseren var Thomsens Tjener,

og Thomsen satte saa stor Pris paa ham, at han behandlede ham meget mere som en Ven end som Tjener. Der gik lang Tid hen saaledes, indtil man pludselig fortalte i Byen, at Thomsens Niece, Nina tror jeg, hun hed, skulde giftes med en Kaptejn. Det viste sig at være ganske rigtig. Thomsen gjorde stort Bryllup, Berlinerpræsten viede Parret, Müller Utpatel og Gieshübler og mange Kaptejner med Fruer og Døtre var indbudne. Og som Du selv kan tænke Dig, gik det festligt til. Om Aftenen dansedes der, Bruden dansede med dem Alle, og tilsidst med Kineseren. Med ét fo'r det som en Løbeild gennem Selskabet, at Bruden var forsvunden, hvilket var ganske rigtig — hun var borte og blev borte, og Ingen véd, hvad her er sket. Fjorten Dage efter døde Kineseren. Thomsen købte den lille Begravelsesplads, som Du før saa, og der blev han jordet. Berlinerpræsten skal forresten have sagt, at man meget godt kunde have lagt ham i Kristenjord, da han var et udmærket hæderligt Menneske, ligesaa god som de Andre. Men hvem han har ment med „de Andre", véd Gieshübler ikke rigtig."

„Her holder jeg ikke med Præsten, man skal ikke tale letsindigt om

sligt, det vilde Niemeyer aldrig have gjort.“

„Ja, det kom saamæn ogsaa den stakkels Mand dyrt at staa — han hed Trippel — og hvis han ikke var død kort efter, havde han nok faaet sin Afsked paa graat Papir.“

„Du siger, han hed Trippel? Saa har han vel noget at bestille med den Fru Trippel, som vi skal træffe i Aften?“

„Naturligvis er hun hans Kone og Moder til Frøken Trepelli.“

Effi lo.

„Nu forstaar jeg det Hele. Gieshübler skrev jo, at hun var født i Kessin, men jeg troede, hun var Datter af en italiensk Konsul. Her er jo saa mange mærkelige Navne. Og nu hedder hun simpelthen Frøken Trippel. Maa jeg spørge Dig, hvorfor hun saaledès har lavet om paa sit gode, tyske Navn?“

„Det er noget, hun selv har ordnet, antager jeg. Men hun er en flink Person. Hun har i et Par Aar lært at synge hos den berømte Fru Viardot, hvor hun ogsaa har gjort den russiske Fyrstes Bekendtskab, og Kotschukoff og Gieshübler, hvem hun kalder Onkel, har egenlig gjort den lille Marie Trippel til det, hun nu er. Det var Gieshüblers Skyld, hun kom til Paris, og i Paris har Kotschukoff

nok faaet hendes Navn lavet om til Trepelli.“

„Aa, Geert, hvor dette dog er interessant. Og hvor Livet paa Hohen-Cremmen dog var hverdagsagtig. Intet mærkværdigt skete der nogensinde.“

Innstetten tog hendes Haand og sagde:

„Effi, saaledes maa Du ikke tale. Overfor Spøgeri har man Lov at stille sig, som man vil. Men tag Dig i Agt for det, der er altfor „interessant“, som Du siger. Hvad der for Udenforstaaende kan se yderst tiltalende ud — f. Eks. Frøken Trepellis Tilværelse — det betales i Reglen med Vedkommendes Livslykke. Jeg véd jo, hvor meget Du i Virkeligheden holder af Alt, hvad der hører til dit Hjem, men Du holder Dig dog undertiden op over Hohen-Cremmen, og det er, fordi Du ingen Anelse har om, hvad en saadan stille Tilværelse betyder for et Menneske.“

„Ak jo, Geert, det véd jeg saa godt. Men det morer mig alligevel at høre om noget andet, og saa faar jeg ogsaa Lyst at være med. Jeg indser forresten, at Du har aldeles Ret, egenlig længes jeg dog efter Ro og Fred.“

Innstetten truede smilende ad hende:

„Min egen Effi. Dette er atter noget, Du bilder Dig ind. Du er saa fuld af Fantasterier.“

11te Kapitel.

Turen forløb ganske som bestemt. Klokken et holdt Slæden foran Gæstgiveriet „Fyrst Bismarck“, og Golschowski, der var lykkelig over at se Landraaden hos sig, gjorde sig Umage for at servere en fortrinlig Frokost. Da tilsidst Desserten kom med ungarsk Vin, kaldte Innstetten paa Værten, der af og til havde vist sig for at se, om alt var i Orden, og opfordrede ham til at tage Plads ved Bordet og fortælle dem noget.

Dertil var Golschowski netop den rette Mand. I to Miles Omkres blev der ikke lagt et Æg, uden at han vidste det, og det kom ogsaa for Dagen nu.

Sidoni Grasenabb var, som Innstetten rigtig havde formodet, ligesom forrige Jul rejst paa et fire Ugers Besøg til „Hofpræsten“. Fru v. Palleske havde over Hals og Hoved maattet afskedige sin Jomfru paa Grund af en kedelig Historie, og med den gamle Fraude var det daarligt bevendt — det hed sig nok, at han var falden, men det havde været et Slagtilfælde, og Sønnen, der stod ved

Husarerne i Lissa, blev ventet hvert Øjeblik.

Efter denne Passiar gik man over til noget alvorligere og tog fat paa Varzin.

„Ja," sagde Golschowski, „naar man tænker sig Fyrsten som Papirmøller. Det er dog altsammen meget mærkeligt, og egenlig kan han ikke lide Skriveri og fremfor alt ikke trykt Papir, og nu anlægger han selv en Papirmølle."

„Det har De Ret i, min kære Golschowski," sagde Innstetten, men saadanne Inkonsekvenser træffer man overalt i Livet. Da gælder hverken Fyrste eller Storhed."

„Nej, nej, da gælder ingen Storhed."

Sandsynligvis var Samtalen om Fyrsten vedbleven, hvis ikke netop i samme Øjeblik Signalklokken paa Banen havde anmældt, at et Tog nærmede sig.

„Hvad er det for et Tog, Golschowski?"

„Det er Iltoget fra Danzig, det holder ikke her, men jeg gaar dog altid op og tæller Vognene, og undertiden staar ogsaa En eller Anden ved Vinduet, som jeg kender. Her lige bag Gaarden fører en Trappe op til Jærnbanevolden."

„Aa, det kan vi have Nytte af,"

sagde Effi, „det morer mig at se Togene.“

„Da er det den højeste Tid, naadige Frue.“

De begav sig alle tre paa Vej og stillede sig, da de var komne derop, i en ved Vogterhuset liggende lille Have, der var dækket af Sne, men i hvilken der dog var et Sted, der var skuffet.

Banevogteren stod der allerede med Flaget i Haanden. Og nu fo'r Toget forbi Banegaarden og et Øjeblik efter forbi det lille Hus og Haven.

Effi var saa bevæget, at hun intet saa, men helt betagen kun med Øjnene fulgte den sidste Vogn, ovenpaa hvilken der sad en Konduktør.

„Seks halvtreds er det i Berlin,“ sagde Innstetten, „og en Time senere kan Beboerne i Hohen-Cremmen, hvis Vinden bærer paa, høre det fare forbi i det Fjærne. Vilde Du gærne med, Effi?“

Hun svarede ikke. Men da han saa paa hende, havde hun Taarer i Øjnene.

* * *

Effi var, da Toget fo'r forbi hende, bleven greben af en dyb Hjemve. Hvor godt hun end havde

det, følte hun sig dog som i et fremmed Land. Selv om hun havde været henrykt snart over et, snart over et andet, havde hun straks efter Følelsen af, at hun savnede noget. Histovre laa Varzin, og paa den anden Side blinkede Kirketaarnet i Kroschentin og længere borte det i Morgenitz, og der sad Grasenahber og Borcker, men ikke Bellinger og ikke Briester. „Ja, dem var det.“

Innstetten havde set fuldstændig rigtig paa hendes hurtigt vekslende Stemning, og nu saa hun atter Alt, hvad der laa bagud, som forklaret. Men saa vist som hun fuld af Længsel havde set efter Toget, var hun dog paa den anden Side af et altfor bevægeligt Sind til længe at dvæle derved, og allerede paa Hjemturen, da den nedgaaende Sols røde Skive kastede sine Straaler udover Sneen, følte hun sig igen fri; Alt syntes hende smukt og frisk, og da de var komne tilbage til Kessin og næsten paa Slaget syv traadte ind i Gieshüblers Forstue, følte hun sig ikke alene rigtig vel, men var næsten overgiven, hvortil den Duft af Baldrian- og Violrod, som gennemtrængte Huset, maaske bidrog sit.

Innstetten og hans Hustru var komne præcis, men desuagtet efter de

andre Gæster. Pastor Lindequist, den gamle Fru Trippel og Frk. Trepelli var allerede komne.

Gieshübler — i blaa Kjole med blanke Knapper, Næseklemmer i et bredt, sort Baand, der som et Ordensbaand laa paa hans hvide Piquévest — kunde kun med Møje blive Herre over sin Sindsbevægelse.

„Tør jeg forestille: Baron og Baronesse Innstetten, Fru Trippel, Frk. Marietta Trepelli.“

Pastor Lindequist, som kendte hele Selskabet, saa smilende til.

Frk. Trepelli, i Begyndelsen af Trediverne, af stærk mandlig, udpræget hnmoristisk Type, havde hidtil indtaget Ærespladsen i Sofaen. Efter Præsentationen sagde hun, idet hun gik hen mod en tæt ved staaende højrygget Stol:

„Nu beder jeg Dem, Frue, at overtage de med Deres Værdighed forbundne Byrder og Farer. Thi om Farer — og hun pegede paa Sofaen — lader sig i dette Tilfælde godt tale. Jeg har for Aar og Dag siden allerede gjort Gieshübler opmærksom derpaa, men desværre forgæves; lige saa god som han er, lige saa egensindig er han.“

„Men Marietta . . .“

„Denne Sofa, hvis Fødselsdag mindst ligger 50 Aar tilbage i Tiden,

er bygget efter det gammeldags Nedsynkningsprincip, og den, som betror sig til den uden først at have lagt et Taarn af Puder under, synker ned i det Bundløse, i hvert Fald dybt nok til, at kun Knæene rager op som et Monument.“

Alt dette sagde Frk. Trepelli med lige saa meget Lune som Sikkerhed og i en Tone, der skulde udtrykke: „Du er Baronesse Innstetten, og jeg er Frk. Trepelli.“

Gieshübler holdt entusiastisk af sin kunstneriske Veninde og havde store Tanker om hendes Talent; men al hans Begejstring kunde dog ikke gøre ham blind for den Kendsgærning, at der kun var blevet beskaaret hende et beskedent Maal af selskabelig Finhed. Og det var netop denne Finhed, som han personligt dyrkede.

„Kære Marietta, De forstaar at behandle saadanne Spørgsmaal paa en indtagende munter Maade; men hvad min Sofa angaar, har De virkelig Uret; enhver Sagkyndig vil kunne dømme os imellem. Selv en Mand som Fyrst Kotschukoff . . .“

„Aa, Gieshübler, lad os være fri for h a m. Altid Kotschukoff. De faar Fruen til at mistænke mig for, at jeg lige overfor denne Fyrste — der forøvrigt kun regnes til de mindre og ikke har mere end tusind Sjæle,

eller rettere havde, dengang man endnu regnede efter Sjæle — vilde være stolt af at være hans 1001 Sjæl. Nej, det forholder sig ganske anderledes; „Frihed over Alt“, De kender mit Valgsprog, Gieshübler. Kotschukoff er en god Kamerat og min Ven, men paa Kunst og lignende Sager forstaar han sig slet ikke, paa Musik i hvert Fald ikke, selv om han komponerer Masser af Oratorier — de fleste russiske Fyrster har, naar de dyrker Kunsten, en Tilbøjelighed for det gejstlige eller ortodokse — og til de mange andre Ting, som han ikke forstaar sig paa, hører ubetinget Udstyrelses- og Sadelmagerspørgsmaalene. Han er lige fornem nok til at lade sig foresnakke, at Alt, hvad der er spraglet og koster mange Penge, er smukt.“

Innstetten og Pastor Lundequist morede sig øjensynligt i højeste Grad. Men Fru Trepelli faldt fra den ene Forlegenhed i den anden over Datterens fri Tone, medens Gieshübler ansaa det for klogest at afbryde en Underholdning, der truede med at blive besværlig; og dertil var Musik det bedste Middel. At Marietta skulde vælge Sange med tvivlsomt Indhold, kunde ikke antages, og selv om det skulde ske, var hendes Fore-

dragskunst saa stor, at Indholdet derved blev adlet.

„Kære Marietta," sagde han, „jeg har sat vort lille Aftensmaaltid til Kl. 8. Vi har altsaa endnu tre Kvarter tilbage, og hvis De ikke foretrækker ved Bordet at synge os en lystig Sang eller maaske bagefter . . ."

„Men Gieshübler dog! De, Æstetikeren! Der gives ikke noget mere uæstetisk end at synge med fuld Mave. Desuden — og jeg véd, at De er en Gourmand — smager Maden bedre, naar man først har sunget. Først Kunst og saa Pistacheis, det er den rigtige Rækkefølge."

„Maa jeg altsaa bringe Dem Noderne, Marietta?"

„Bringe mig Noderne. Ja, hvad betyder det, Gieshübler? Kender jeg Dem rigtigt, har De hele Skabe fulde af Noder. Hvad for Noder, Gieshübler, derpaa kommer det an, og saa at de ligger rigtigt for en Altstemme . . ."

„Nu skal jeg hente nogle."

„Og han gav sig til at søge i et Skab, trækkende den ene Skuffe ud efter den anden, medens Frk. Trepelli skød sin Stol tilvenstre, saa at hun kom til at sidde tæt ved Effi.

„Jeg er spændt paa at se, hvad han bringer," sagde hun.

Effi kom derved lidt i Forlegenhed.

„Jeg antager," svarede hun forlegent, „noget af Gluck, noget rigtig dramatisk. . . . Hvis jeg maa tillade mig en Bemærkning, Frøken, er jeg overrasket over at høre, at De alene er Koncertsangerinde. Jeg synes, at De, som Faa, maa være kaldet til at optræde paa Scenen. Deres Ydre, Deres Energi, Deres Organ . . . jeg har kun paa korte Besøg i Berlin haft Lejlighed til at lære noget deraf at kende, og da var jeg endnu halvt et Barn. Men jeg tænkte noget som Orfevs eller Chrimhild eller Vestalinden."

Frk. Trepelli bøjede Hovedet og stirrede hen for sig, men naaede ikke til at svare, fordi Gieshübler nu netop kom med en halv Snes Nodehæfter, som han det ene efter det andet rakte sin Veninde.

„„Erlkönig" naa, „Bächlein lass' dein Rauschen sein", men Gieshübler dog, er De et Murmeldyr, der har sovet i syv Aar . . . Og Löwes Ballader, ikke Spor af noget nyt: „Glocken von Speier", aa, det evindelige Bim Bam; men her er Gades „Elverskud", det gaar an."

Hun rejste sig, og medens Præsten akkompagnerede, sang hun med

stor Sikkerhed og Bravur og høstede almindeligt Bifald herfor.

Der blev nu fundet andre lignende romantiske Ting, noget af den flyvende Hollænder og af Zampa, og derpaa „Heideknabe„, lutter Ting, som hun foredrog med ligesaa megen Virtuositet som Sindsro, medens Effi var helt betagen baade af Tekst og Komposition.

Da Trepelli var færdig med „Heideknabe“, sagde hun:

„Nu er det nok,“ en Erklæring, der blev udtalt saa bestemt, at hverken Gieshübler eller nogen anden havde Mod til at bede hende om at synge mere. Allermindst Effi. Hun sagde kun, da Gieshüblers Veninde atter sad ved Siden af hende:

„Jeg kan ikke sige Dem, kære Frøken, hvor taknemmelig jeg er Dem. De sang Alt saa smukt, saa sikkert, saa dygtigt. Men ét beundrer jeg næsten endnu mere, den Ro, hvormed De foredrog disse Sange. Jeg giver saa let efter for Indtrykkene, og naar jeg hører selv de ubetydeligste Spøgelsehistorier, gyser jeg. Men De foredrager Deres Sange saa kraftigt og rystende, selv om det er helt muntre Ting.“

„Ja, Frue, saaledes er det i Kunsten og fremfor alt paa Teatret, for hvilket jeg lykkeligvis er bleven

forskaanet. Thi saa vist som jeg personlig føler mig usaarlig mod dets Fristelser — det fordærver Ens Rygte, det bedste, som man har. Desuden bliver man sløvet af det, det har mine Kolleger hundrede Gange forsikret mig. Der bliver kæmpet med giftige Vaaben, og den døde Julie hvisker Romeo en Brander eller en Ondskabsfuldhed i Øret, eller han trykker hende et Kærlighedsbrev i Haanden.“

„Det er mig ubegribeligt. Og for at blive ved det, som jeg er Dem særlig taknemmelig for i Aften, f. Eks. det spøgelseagtige i Elverskud, saa forsikrer jeg Dem, at naar jeg har haft en uhyggelig Drøm, eller naar jeg tror at have hørt sagte Dans eller Musik ovenover mig, uden at der er Nogen, eller Nogen sniger sig forbi min Seng, er jeg ganske ude af mig selv og kan ikke glemme det Dage igennem.“

„Ja, hvad De der beskriver, Frue, er ogsaa noget helt andet, det er jo virkeligt eller kan i det mindste være noget virkeligt. For et Spøgelse, der gaar gennem en Romance, er jeg slet ikke bange, men et Spøgelse, der gaar gennem min Stue, er for mig ligesaa ubehageligt som for andre. Deri føler vi ganske ens.“

„Har De da oplevet noget saadant?“

„Ja, hos Kotschukoff. Og jeg har derfor ogsaa betinget mig, at jeg denne Gang vilde sove i et andet Værelse, maaske sammen med den engelske Guvernante; hun er nemlig Kvækerinde, og saa er man sikker.“

„Og De anser saadan noget for muligt?“

„Naar man er saa gammel som jeg og har flakket saa meget om og været i Rusland og endog et halvt Aar i Rumænien, anser man alt for muligt. Der gives saa mange slette Mennesker, at det andet ogsaa nok findes, det hører saa at sige med dertil.“

Effi lyttede til.

„Jeg hører,“ vedblev Frøken Trepelli, „til en meget oplyst Familie — kun ikke rigtigt min Moder — og dog sagde min Fader, dengang det med Psykografien kom op: „Hør Marie, der er noget i det“. Og han havde fuldstændig Ret; der er noget i det. Man bliver i det Hele taget passet paa tilhøjre og tilvenstre, forfra og bagfra. De vil nok faa det at føle.“

I dette Øjeblik kom Gieshübler og bød Effi Armen, Innstetten førte Marietta og Pastor Lindequist Enkefru Trippel. Saa gik man til Bords.

12te Kapitel.

Det blev silde, før man brød op. Ved Titiden havde Effi sagt til Gieshübler, „at nu var det vist bedst, man tænkte paa at komme hjem; Frøken Trepelli skulde jo med Morgentoget og maatte saa op Klokken seks“, men Damen, der stod lige ved Siden af dem, hørte disse Ord og protesterede straks med sædvanlig Frejdighed mod en slig overflødig Omhyggelighed.

„Ak, kære Baronesse! Tro endelig ikke, at Folk som vi trænger til regelmæssig Søvn, vi trænger til Bifald og til høje Priser. Ja, le De kun. Forresten lærer man efterhaanden at sove i en Jærnbanekupé — at sove endogsaa paa venstre Side uden at knappe Kjolen op. Ganske vist er jeg aldrig snørt; Brystkassen og Lungerne maa kunne arbejde frit, Hjærtet frem for alt. Ja, Baronesse, Hjærtet frit, det er Hovedsagen. Og apropos om Søvn, er det ikke Kvantiteten, men Kvaliteten, det gælder om; en god Skraber paa fem Minutter er bedre end fem Timers Vælten om! I Rusland sov jeg dejligt, trods den stærke Te. Det maa sagtens være Luften eller den sildige Middag eller al den Forkælelse, man er Genstand for. I Rusland har man ingen Bekymringer for

det daglige Brød, deri ligner Amerika Rusland, men jeg foretrækker nu Rusland.“

Efter denne Erklæring af Frøken Trepelli, tog Effi bestemt Afstand fra alle Paamindelser om at tage Afsked, og saaledes blev Klokken da tolv. Man skiltes i en munter og fortrolig Stemning.

Vejen fra Apoteket til Landraadens Bolig var ikke saa kort, men man mærkede det ikke, da Pastor Lindequist bad om at maatte ledsage Innstetten et Stykke. En lille Spaseretur under Stjærnehimlen var udmærket efter Gieshüblers Rhinskvin. Naturligvis passiarede man paa hele Hjemturen om Trepelli, Effi gjorde Begyndelsen, og Pastoren stemmede straks i. Denne, der egenlig var ironisk anlagt, havde moret sig med efter en temmelig ivrig Samtale, at lede Frøkenen ind i en kirkelig Retning, hvorved han erfarede, at hun kun respekterede, hvad der var ortodoks.

Hendes Fader var ganske vist Rationalist, han vilde jo have lagt Kineseren i kristen Jord, men hun selv var af stik modsatte Anskuelser, skønt hun for sit eget Vedkommende nød den store Fordel aldeles ikke at tro paa noget.

Men midt i denne hendes negative Tilstand var det hende aldeles

klart, at man kun som Privatmenneske kunde tillade sig en saadan Luksus. Som Undersaat maatte hun stille sig ganske anderledes, og naar man stod under et Kultusministerium, maatte man være stræng og staalsat.

„Jeg føler mig formelig som en Torquemadar," havde hun med det mest smilende Ansigt erklæret.

Mens de saaledes samtalede, naaede de Landraadens Bolig, og tre Dage senere mindedes man igen om Gieshüblers Veninde ved et til Effi adresseret Telegram fra St. Petersborg. Det lød saaledes:

Madame la Baronne Innstetten,
née de Briest.

Bien arrivée. Prince K. à la gare. Plus épris que jamais. Mille fois merci de votre bon accueil. Compliments à Monsieur le Baron.

Marietta Trepelli.

Innstetten var henrykt og gav denne Henrykkelse varmere Udtryk, end Effi egenlig kunde forstaa.

„Jeg begriber Dig ikke, Geert."

„Fordi Du heller ikke kan begribe Trepelli. Jeg fryder mig over denne yderliggaaende Konsekvens over alt, ligetil Prikkerne over i'et."

„Du mener altsaa, det Hele er beregnet?"

„Selvfølgelig. Alt er indrettet efter Forholdene her og der, for

Kotschikoff og for Gieshübler. Gieshübler ender naturligvis med at testamentere hende en rund Sum.“

Gieshüblers musikalske Aften fandt Sted midt i December. Straks efter begyndte Forberedelserne til Jul, og Effi, der ellers kun med Vanskelighed var kommet gennem disse Uger, var meget glad over nu selv at have en Husholdning, der lagde Beslag paa hendes Tanker.

Lillejuleaften kom Gaver fra Forældrene, og i Kassen laa Smaating fra Tvillingerne, desuden dejlige Reinetter fra det Træ i Jahnkes Have, som Kantoren og Effi selv havde podet. Hulda skrev et Par Linjer i Hast, hun havde saa frygtelig travlt med at strikke et stort Rejsetæppe „til en vis Person“.

„Det er naturligvis et af hendes sædvanlige Paafund,“ sagde Effi. „Jeg tør vædde, at den „visse Person“ aldeles ikke er til. Hun er altid omsværmet af Tilbedere, der kun eksisterer i hendes livlige Fantasi.“

Innstetten pyntede selv Træet til sin unge Hustru, og en lille Engel svævede i Toppen med en Indskrift, som fint hentydede til en Begivenhed, som i det ny Aar skulde forøge Husstanden.

Effi læste den rødmende. Saa gik hun hen til sin Mand for at takke

ham, men inden hun havde naaet ham, fløj Døren op, og efter gammel pommersk Skik blev en „Julklap“ kastet ind i Stuen: en stor Kasse med en Masse herlige Sager. Selvfølgelig var Gieshübler Ophavsmanden til Overraskelsen, og Effi læste med Glæde det lille Vers, den poetiske Alonzo havde forfattet til hendes Ære.

„Et godt Menneskes gode Ønsker er altid saa velgørende. Synes Du ikke, Geert?“

„Jo, det gør jeg rigtignok. Det er egenlig noget af det bedste her i Verden. Gieshübler har særlig Greb paa at fornøje Andre. Men Enhver har jo ikke den Gave.“

Helligdagene gik med flere Selskaber, og Nytaarsaften skulde der være Sylvesterbal, hvor Effi ikke kunde undgaa at vise sig, og hvor hun ogsaa gik med stor Glæde, hun skulde for første Gang se Kessinerdamerne i fuld Galla.

Johanne fik travlt med sin Frues Balstads. Gieshübler plyndrede sine Kameliatræer, medens Innstetten maatte køre til Papenhagen, hvor tre Lader var gaaede op i Luer.

Det var ganske stille i Huset. Christel var færdig med sit Arbejde og sad paa en Skammel ved sit Komfur.

Effi gik tidlig ind i sit Sove-

værelse, hvor hun havde indrettet sig en hyggelig, lille Krog med sit Skrivebord foran Hjørnesofaen. Hun vilde benytte Tiden til at takke Mama for Julegaverne, thi det var flere Uger siden, hun havde haft Ro til at sende et ordenligt Brev til Hohen-Cremmen.

Kessin, 31. Decbr.

Min kære Mama.

Dette skulde være et rigtig langt Brev, det er en Evighed siden I har hørt fra mig, men Juletravlheden har overvældet mig, og jeg har ikke haft en Times Ro til at skrive. Innstetten og vor gode Ven, Gieshübler, har gjort Alt for at glæde mig, men Juleaften følte jeg mig dog ensom og længtes meget efter Eder. Skønt jeg jo har al Aarsag til at være glad, kan jeg ikke rigtig overvinde denne Ensomhedsfornemmelse, og naar jeg i gamle Dage maaske lidt vel ofte holdt mig op over Huldas sentimentale Taarer, bliver jeg nu ofte straffet, thi jeg maa selv ofte kæmpe med en underlig Trang til at græde uden Grund. Men jeg behersker mig, thi Innstetten maa ikke se mig bedrøvet, og jeg er sikker paa, at alting nok snart bliver bedre, naar her kommer mere Liv i Huset.

Hvad jeg i mit sidste Brev til

Dig antydede, er nu ganske vist, og Innstetten bevidner mig hver Dag sin Glæde over den forestaaende Begivenhed. At jeg selv er henrykt, behøver jeg vel ikke at fortælle Dig, kære Mama. Innstetten siger, at „det kære Legetøj“ nok vil bringe Liv og Munterhed i Huset. Han har sagtens Ret, men hver Gang, han taler om Legetøj, bliver jeg dog lidt bedrøvet, thi dette Ord minder mig om, hvor ung jeg er, og at jeg endnu halvt om halvt hører til i Barnestuen. Denne Forestilling kan jeg ikke blive kvit — Geert mener, det er sygeligt, og det er Grunden til, at min Glæde undertiden blandes med en vis Forlegenhed.

Ja, kære Mama, forleden Dag spurgte Fru Flemming mig saa nøjagtig ud, at jeg stod som en Skolepige, der ikke kan sine Ting til Eksamen, og jeg er bange for, jeg kom med mange dumme Svar. Men det kom sagtens af, at jeg ogsaa blev lidt ærgerlig, thi denne Deltagelse hos Fremmede er ofte kun Nysgærrighed og virker især som Paatrængenhed, naar den store Begivenhed endnu ligger saa langt ude i Fremtiden. Jeg tænker, det bliver i Begyndelsen af Juli Maaned. Da maa Du komme, eller det var

maaske endnu bedre, om jeg til den Tid tog mig en lille Ferie og var hos Eder paa Hohen-Cremmen. Ak, hvor jeg dog glæder mig til igen at indaande Hjemmets Luft, her er næsten altid koldt og raat, og jeg ser allerede, hvordan Barnet vil trives, thi paa Hohen-Cremmen er dog bedst at være. Men det siger jeg kun til D i g. Innstetten maa ikke vide noget herom, og Du maa heller ikke blive vred, fordi jeg saa betids anmælder mit Besøg istedetfor at bede Dig komme hertil Kessin, der jo er Badested og om Sommeren er fuldt af Badegæster og Flag og endogsaa har et Klithotel.

Du maa ikke tro, jeg er ugæstfri, det vilde være en Skam for din og Papas Datter, men Sagen er den, at vort Hus ikke er et ordentligt stort Hus som Hohen-Cremmen, jeg har ikke en Gang en Spisestue, og det er dog ret nødvendigt, naar man skal se Folk hos sig. Der er saavist Plads nok ovenpaa, fire Værelser og en Sal, men de er ikke tiltalende, jeg vilde kalde dem Pulterkamre, hvis der bare v a r gammelt Skrammel; de er imidlertid aldeles tomme og gør et rigtigt uhyggeligt Indtryk. Du mener maaske, at sligt let kunde ændres,

men det er ganske umuligt, for det Hus, vi bebor, er — naa — ja — det er et Spøgelsehus, saa véd Du, hvordan Sagerne staar. Dog maa Du endelig ikke omtale dette i dine Breve til mig, thi dem lader jeg altid Innstetten læse, og han vilde blive rigtig vred, dersom han vidste, jeg skriver om saadant. Egenlig burde jeg hellere have tiet stille, især da jeg i den senere Tid er roligere og ikke mere ængster mig, men Johanne siger, det viser sig altid igen, naar ny Mennesker kommer tilhuse her. Og jeg kan ikke forsvare at ndsætte Dig for en saadan Fare eller i alt Fald for en slig ubehagelig Forstyrrelse af din Ligevægt.

Med selve Historien vil jeg denne Gang ikke videre plage Dig, idetmindste ikke udførligt, kun saa meget skal Du vide, at der er noget om en Brud, der blev borte paa sin Bryllupsaften, og en ung Kineser, som døde kort efter, og nu ligger begravet paa et ensomt Sted udenfor Kirkegaarden. Jeg har selv kørt der forbi, men jeg vendte Hovedet bort, thi det forekom mig, at jeg saa ham sidde paa Graven. Jeg kendte ham godt, thi jeg har virkelig set ham eller troet, jeg saa ham en Nat, da jeg var alene og

Innstetten var paa Besøg hos Fyrsten. Det var rædsomt, jeg haaber aldrig sligt skal gentage sig. Du kan nok selv indse, at jeg ikke tør have Dig i et saadant Hus, hvor smukt og sælsomt det forresten er, for det er just hyggeligt og ængsteligt paa samme Tid.

Innstetten er god og kær, men jeg maa sige, at han i denne Sag maaske ikke har baaret sig rigtig ad. Han fordrede, at jeg skulde slaa det Hele hen, lo ad mine Fruentimmersyner og mente endogsaa, at et saadant Genfærd var fint og fornemt. Men det kan jeg ikke finde, jeg synes, han i dette Stykke mangler den Hensynsfuldhed, der ellers er hans Særpræg overfor mig. Og at det Hele er sandt, det véd jeg baade fra Johanne og fra Madam Kruse, Kuskens Kone, som bestandig sidder i sin ophedede Stue med den sorte Høne. Og nu véd Du, hvorfor jeg vil komme hjem, saa snart det lader sig gøre. Ak, gid det var snart.

I Aften skal jeg til Sylvesterbal, og Gieshübler, det eneste rare Menneske her, trods hans daarlige Figur, Gieshübler har sendt mig dejlige Kamelier. Maaske tør jeg ogsaa danse en lille Smule; vor Læge har sagt, det kan ikke skade

mig, tværtimod. Og Innstetten holder med ham, hvilket forresten overraskede mig lidt.

Kys nu den kære Papa, hils Alle og modtag mine kærligste Ønsker for det ny Aar.

Din Effi.

13de Kapitel.

Sylvesterballet varede til den lyse Morgen, og Effi blev beundret, skønt maaske ikke saa meget som den Kameliabuket, Alle vidste kom fra Gieshüblers Drivhus.

Forresten blev alting ved det gamle efter Festen, kun faa Forsøg paa Selskabelighed gjordes i den gode Stad Kessin, og derfor forekom Vinteren Effi meget lang. Kun sjælden kørte de ud til Egnens Godsejere; thi Effi var paa disse Pligtbesøg ved at forgaa af Kedsomhed, og Innstetten var aldeles af samme Mening. Derfor vilde det ofte have set ret sort ud for Effi, hvis hun ikke havde haft Gieshübler, der paa alle mulige Maader søgte at adsprede den unge Kone, bragte hende Aviser og Tidsskrifter, forærede hende Blomster og Bonbons, Figen og Dadler i fint Papir med røde Silkebaand.

Effi var rørt over hans Godhed

og skrev saa meget om ham, at Moderen begyndte at drille hende med hendes Forkærlighed for „Alkymisten“, men denne Spøg forfejlede sin Hensigt, ja den berørte ofte Effi lidt smærteligt, fordi hun havde en ubestemt Følelse af, at hun i sit Ægteskab savnede Hyldest, Adspredelse og Smaaopmærksomheder.

Innstetten var god og rar, men han var ikke en ungdommelig Elsker. Han vidste, at han elskede Effi, og i denne gode Samvittigheds Fred afholdt han sig fra alle videre Anstrængelser. Det var næsten bleven en Regel, at han, naar Frederik bragte Lampen ind i Fruens Værelse, trak sig tilbage i sit eget. Portiéren var ganske vist slaaet tilside, hun havde den Glæde at høre ham blade i Aktstykkerne eller kradse med Pennen paa Papiret, men det var det Hele. Rolf kunde nu og da komme hen og lægge sig ved hendes Fødder, se paa hende, som om den vilde sige:

„Jeg maa dog kigge lidt ind til Dig — ellers er der Ingen, der tager sig af Dig.“

Saa bøjede hun sig over Hunden, klappede hans Hoved og sagde:

„Ja, Rolf, vi er saa alene.“

Innstetten viste sig atter ved Teen, fordetmeste med en Avis i Haanden, talte om Fyrsten, om dennes

Ærgrelser, gennemgik de sidste Forfremmelser og Ordensuddelinger, hentydede til Valgene og ytrede sin Glæde over at være i en Kres, hvor man idetmindste blev respekteret.

Naar han var kommen gennem disse Æmner, bad han sin Kone spille lidt af Lohengrin eller Valkyrien, thi han sværmede for Wagner. Grunden til denne Kendsgærning var et Spørgsmaal — Nogle mente, han trods sin Nøgternhed alligevel var en meget nervøs Natur, Andre, at hans Glæde over den store Komponist skyldtes dennes Stilling til Jødespørgsmaalet. Maaske havde begge Parter Ret.

Ved Titiden var Innstetten træt og søvnig, han kunde da paa en velment, men træt Maade kærtegne Effi, der fandt sig i hans Kys uden egenlig at gengælde dem.

* * *

Vinteren gik imidlertid. Ovre i Plantagen blev der nu grønt og livligt, man hørte Fuglene synge mellem det unge Løv. Storkene kom ogsaa og nedlod sig paa deres gamle Sted, en Lade ved Utpatels Mølle. Om denne Begivenhed skrev Effi til sin Moder, hun skrev i det Hele taget meget oftere

end før, og i Slutningen af det Brev hed det:

„Noget meget vigtigt var jeg virkelig nærved at glemme, kære Mama, vi har faaet en ny Udskrivningschef, en Major Crampas, og jeg er meget spændt paa at se, hvorledes han er, og om han vil kunne live lidt op i denne Udørk — her er virkelig næsten Ingen at omgaas. Hans Forgænger var rædsom, baade med Hensyn til Manerer og Sæder, og ovenikøbet meget daarligt stillet i finansiel Retning, baade Innstetten og jeg var hjærtelig kede af ham, især Innstetten, der havde mest med ham at gøre, saa Du kan selv forstaa, at vi var glade, da vi nu i April hørte, Major Crampas skulde træde i hans Sted. Desværre faar vi vist, set fra et selskabeligt Synspunkt, ikke videre megen Glæde af den Nyankomne. Crampas er gift, har to Børn paa ti og otte Aar, hans Kone er et Aarstid ældre end han — sagtens fem og fyrre — det gjorde i og for sig ikke noget, thi jeg kunde godt trænge til en ældre Veninde, men Majorinden bliver ikke noget for mig — det indser jeg allerede. Hun er altid i daarligt Humør, næsten melankolsk, som Madam Kruse var, om hvem hun forresten minder mig. Det er Skinsyge, der piner Fruen, thi Crampas skal nok være en stor Dame-

ven med mange mærkelige Oplevelser, noget, jeg forresten finder latterligt, og som ogsaa her vilde være det, dersom Majoren ikke for en slig Histories Skyld havde haft en Duel med en Kamerat. Han fik den venstre Arm knust tæt under Skuldren. Majoren og hans Frue var her for en fjorten Dages Tid siden og gjorde Visit, det var langtfra morsomt, thi Fru Crampas sad hele Tiden og vogtede paa Manden, saa at han tilsidst ikke vidste, hvad han skulde sige til mig. At han ellers kan være meget talende og munter, mærkede jeg forleden, da han var alene inde hos Innstetten og jeg sad og hørte, hvad de sagde. Senere hen kom han ind i min Stue. Han er en fuldendt Verdensmand og usædvanlig dannet. Han stod i Krigen ved samme Brigade som Innstetten, og de har oftere truffet hinanden hos Grev Gröben i Paris. Blot han ikke havde den Kone. Uden hende kan man jo ikke bede ham — og med hende e det endnu værre.“

Effi fik Ret, det blev ikke til noget med Familien Crampas, man mødtes en Gang hos Borckes, traf ogsaa sammen paa en Skovtur, men det blev ved en flygtig Samtale og en Hilsen paa Gaden, og Effi var glad, da Badesæsonen i Juni aabnedes. I

Plantagen blev der indrettet Karrusel og Skiveskydning, Baadene blev kalfaltrede og opmalede, der kom rene, hvide Gardiner i alle Husene, og der luftedes dygtigt ud i alle de smaa, fugtige Værelser, der skulde lejes ud.

Ogsaa i Effis egen Bolig havde man travlt med forskellige Tilberedelser til den ny Gæst, selv Madam Kruse vilde være med, men det modsatte Effi sig paa det bestemteste, hun var altid uhyggelig tilmode, naar den underlige Kone var i Nærheden. Innstetten lod sin Hustru have sin Vilje og søgte at lede hendes Tanker fra Alt, hvad der kunde ængste og forurolige hende. Derfor spurgte han hende en Dag, om hun havde set, at Badegæsterne begyndte at vise sig.

„Hvem er kommet?“ spurgte Effi.“ Er det en Herre?“

„Nej, en Dame, som tidligere har været her og boet i samme Hus som i Aar. Hun plejer at komme saa betids, fordi hun ikke kan lide at være sammen med altfor mange fremmede Mennesker.“

„Deri kan jeg ikke fortænke hende. Hvad hedder hun?“

„Hun er en formuende Enke, hun hedder Fru Rode, og hun kommer altid med stor Oppakning, uendelig meget mere, end hun behøver, hun lader i det Hele taget til at være lidt

sær, sygelig og især daarlig tilbens. Derfor havde hun en ældre Person med sig, der saa overmaade robust ud. I Aar har hun en ny, der minder om Prøken Tripelli.“

„Aa — saa har jeg sét hende! Venlige, brune Øjne med et tillidsfuldt, men lidt enfoldigt Udtryk?“

„Ja, det maa være hende!“

Effi stod nu hver Dag i sit Værelse ved Dampskibets Ankomst og saa paa Badegæsterne, der drog forbi og snart optog den til dem indrettede Plads.

Henved St. Hans Tid traf det sig, at der istedetfor de Rejsendes brogede Tog drog et Ligtog gennem Gaden fulgt af to Sørgevogne. Enkefru Rode var nemlig for nogle Dage siden afgaaet ved Døden, og de kort efter ankomne Slægtninge havde besluttet, at hun skulde begraves paa Kirkegaarden i Kessin.

Da Toget satte sig i Bevægelse, gik Effi ud i den lille Have bagved Gaarden for at forvinde det sørgelige Indtryk, hun havde faaet af dette Skue. Men da dette ikke ret vilde lykkes hende, fik hun Lyst til at foretage sig en længere Spaseretur, især da Lægen havde sagt hende, at Bevægelse i fri Luft var meget god i hendes Tilstand.

Johanne bragte altsaa Hat,

Handsker og Parasol, hvorpaa Effi gik ad Lunden til ad en smallere Sti for Fodgængere, der fulgte den brede Chaussé lige ned til det ved Stranden liggende Badehotel. Der stod Bænke ved Stien, og hun maatte flere Gange hvile sig, thi det trættede hende at gaa, men medens hun saaledes sad og fra sin bekvemme Plads betragtede Folk, der i lyse og smukke Sommerdragter kørte eller spaserede forbi, blev hun atter i godt Humør — det var hende en Trang at se Liv og Munterhed i sin Nærhed.

Da hun var gaaet helt igennem Plantagen, kom et slemt Stykke Vej med Sand og Sand og intet uden Sand — Skygge og Trær fandtes ikke, saa at hun var baade træt og ophedet, da hun omsider naaede til Strandhotellet.

I den store Spisesal var Gæsterne samlede om Middagsbordet, men udenfor var der stille og fredeligt, hvilket i dette Øjeblik passede hende bedst. Hun bestilte et Glas Sherry og en Flaske Bilinervand, og saa lod hun sit Blik glide henover Havet, hvis glatte Flade beskinnedes af den klare Sol. Lidt efter syntes hun, man skød Stolene tilbage inde i Spisesalen, og da hun ikke følte sig oplagt til at se de mange fremmede Ansigter, stod hun hastigt op fra sin Plads for at gaa

hjem ad en lille Omvej, som førte hende ganske tæt forbi Klitkirkegaarden.

Porten stod aaben, og Effi traadte ind. Alt stod her i fuld Blomstring. Sommerfugle flagrede om mellem Gravene, og højt oppe i Luften svævede nogle Maager. Der var saa smukt og saa fredeligt, at hun fik Lyst til at blive staaende ved de første Grave, men det blev varmere, saa hun vandrede lidt højere op til en skyggefuld Gang, hvor nogle store Hængeask skærmede hende for Middagssolens Straaler.

Da hun kom hen til Enden af Gangen, fik hun tilhøjre Øje paa en ganske frisk Grav med fire, fem Kranse, og tæt ved den paa en lige i Solen staaende Bænk sad den skikkelige, svære Person, der ved Værtindens Side havde fulgt den nys begravede Enkefrue til det sidste Hvilested.

Effi kendte hende straks igen, og hun blev rørt over at se det trofaste Menneske sidde her i den brændende Hede. Der kunde vel være hengaaet et Par Timer siden Begravelsen.

„De har valgt Dem en varm Plads," sagde Effi, „meget for varm! De skulde tage Dem i Agt for at blive siddende — De kunde let faa Solstik!"

„Det var saamæn ogsaa det bedste, der kunde hænde mig.“

„Hvorfor det?“

„Jo — saa fik jeg vel Ende paa det!“

„Saaledes maa man ikke tale, selv om man er ulykkelig over at have mistet en af sine Kære. Holdt De saa meget af den Afdøde?“

„Jeg! Af hende! Ih — Gud bevares!“

„Jamen, De er da meget bedrøvet, det kan jeg se — og dertil maa De vel have en Grund?“

„Det har jeg saamæn ogsaa, naadige Frue!“

„Kender De mig?“

„Ja — De er Baronesse Innstetten, Landraadens Frue, som boer lige overfor os. Den gamle Dame og jeg talte ofte om Dem. Tilsidst kunde hun ikke mere faa Vejret — men saa længe hun havde Kræfter, snakkede hun hele Tiden. Hun var en rigtig, berlinsk . . .“

„Var hun en rar Kone?“

„Rar! Nej — hvis jeg sagde det om hende, vilde jeg rigtignok lyve slemt! Nu ligger hun her, og man skal jo ikke tale ondt om de Døde, især i Begyndelsen, for saa faar de ingen Ro i Graven. Men der var ikke meget ved hende, hun var urimelig og nærig og har intet gjort for

mig. Hendes Slægtninge, som i Gaar kom fra Berlin, har ikke bestilt andet end skændes, fra de kom til langt ud paa Aftenen, saa jeg tror ikke, der er meget ved dem heller. De er saa begærlige og haardhjærtede, har talt saa stygt og saa ondt til mig, da de betalte mig min Løn. En iturevet Femmarksseddel gav de mig til at rejse til Berlin for — den strækker vel til, haaber jeg, men ikke mere end til fjerde Klasse paa Jærnbanen — jeg kommer nok til at sidde paa min Kuffert! Men jeg har ingen Lyst til den Rejse, jeg har allermest Lyst til at blive siddende her! Gid jeg ogsaa var død og begravet! . . . Jeg tænkte, at jeg nu endelig en Gang havde faaet Ro, og jeg skulde saamæn ærlig og redelig have passet den Gamle! Men saa skal jeg igen ud i Verden og kastes hid og did. Katolsk er jeg ogsaa. Det var meget bedre, om jeg var gaaet bort i den Gamles Sted; hun kunde for min Skyld gærne leve, naar jeg blot havde faaet Fred — og den er kun at finde i den sorte Jord!“

Rolf havde sat sig ned og saa nu paa den Fremmede med sine kloge Øjne — da hun tav, stod den op, gik helt hen til hende og lagde sit Hoved paa hendes Skød.

Pludselig lyste det op i det bedrøvede Ansigt — hun udbrød:

„Ak Gud! Dette maa betyde noget! Saadan en Skabning forstaar tidt mere end Mennesker — det er længe siden Nogen har set saa venligt paa mig arme Stakkel. Hvad hedder Du? Du er et dejligt Dyr!“

„Den hedder Rolf!“

„Rolf! Det var et underligt Navn; et Fornavn mener jeg — og andet har man jo ikke i min Stilling.“

„Hvad hedder De da?“

„Raswitha.“

„Det er et sjældent Navn, — det er jo —“

„Ja — naadige Frue — det er ganske rigtigt — det er et katolsk Navn, men det er ikke saa sært, da jeg er Katolik. Fra Eichsfeld! Og det med Religionen gør En ogsaa Alting saa surt og besværligt her. Man kan ikke faa Plads, fordi man maa rende saa meget i Kirke. „Altid til Skrifte, og saa siger De kun det Halve!“ Den Sætning hører man evig og altid. Men jeg er ikke videre flittig til at gaa i Kirke, derfor er det maaske gaaet mig saa ilde — man skal ikke forsømme sine Pligter mod Vorherre!“

„Raswitha,“ sagde Effi og satte sig ned paa Bænken, „hvad tænker De nu at tage Dem for?“

„Ak, naadige Frue! Hvad skulde jeg vel have for? Slet ingen Ting! Jeg blev helst siddende her! Jeg har ikke Lyst at rejse mig fra dette Sted! Saa troede Folk vel sagtens, at jeg havde holdt saa grumme meget af den Gamle, og at jeg var død her paa hendes Grav som en tro Hund! Men det er slet ikke Tilfældet — for et saadant Menneskes Skyld tager Ingen sin Død! Jeg er bare saa led og ked af Livet.“

„Nu vil jeg gøre Dem et Spørgsmaal, Raswitha! Holder De af Børn, og har De nogensinde været ved ganske smaa Børn?

„Ja, det har jeg rigtignok, naadige Frue! Børn er det bedste, der er til i Verden! Det er noget andet end saadan gnavne, gamle Mennesker, som bare piner og plager deres Folk fra Morgen til Aften! Nej — smaa Børn, som ser paa En med deres søde, smaa Øjne, saa at man bliver ganske øm om Hjærtet, det er dog det eneste, som gør et Menneske fornøjet! I Halle har jeg flasket et Par Tvillinger op, og Fruen kan tro, de var tykke og dejlige begge to — det er noget, jeg forstaar mig paa og har Lyst til!“

„Hør, véd De hvad, Raswitha — jeg kan se paa Dem, at De maa være en god og trofast Person — en

Smule ligefrem — men det skader ikke; og jeg har straks faaet Tillid til Dem. Vil De tjene hos mig? Jeg har en Følelse af, at Gud har ført os sammen. Jeg venter om en Maanedstid et lille Barn — og naar det med Guds Hjælp er kommet til Verden, skal jeg have En til at passe og pleje det; maaske maa det flaskes op, man véd jo aldrig, hvad der kan ske. Har De Lyst at komme til mig? Jeg tror ikke, jeg tager tejl af Dem!“

Raswitha var faret op fra Bænken, nu greb hun Effis Haand og kyssede den hæftigt.

„Ak, saa er der dog en Gud i Himlen — naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. De skal se, naadige Frue, at det vil gaa godt, jeg er et ordenligt Menneske, har gode Anbefalinger, det skal De se, naar jeg bringer Dem min Bog. Straks den første Gang, jeg saa Fruen, tænkte jeg: Havde Du bare saadan en Plads. Og nu skal jeg være hos Dem. Hvem i Alverden kunde tænke sig, at en saadan Lykke skulde falde i min Lod.“

„Ja, saaledes gaar det ofte, men nu maa vi gaa herfra. Rolf bliver utaalmodig og løber allerede hen til Porten.“

Raswitha var straks rede, men

hun traadte dog først et Par Skridt nærmere til Graven, mumlede nogle Ord hen for sig, idet hun korsede sig.

Paa den anden Side af Vejen laa den lille indhegnede Plads, paa hvis hvide Sten Solens Straaler spillede. Effi kunde nu betragte den lidt roligere.

En kort Tid gik de endnu ad Stien gennem Klitterne, førend de lige ved Utpatels Mølle naaede Plantagen. Derefter drejede Vejen tilvenstre, og ad en skraanende Allé, kaldet Reberbanen, kom de begge til Landraadens Bolig.

14de Kapitel.

I Løbet af næppe et Kvarter havde de naaet Huset.

Da de kom ind i den svale Forstue, blev Raswitha helt betagen af alt det Vidunderlige, som omgav hende.

Effi gav hende ikke Tid til videre Betragtninger, men sagde:

„Gaa nu derind, Raswitha, det er vort Soveværelse. Jeg vil først gaa over i Amtshuset til min Mand — det store Hus derovre ved Siden af det lille, hvori De har boet — og sige ham, at jeg maa have Dem til at være

mig behjælpelig med at passe Barnet. Han er nok enig med mig deri, men jeg maa dog først have hans Samtykke dertil. Og naar jeg har det, maa vi indkvartere ham et andet Sted, og saa sover De inde hos mig. Jeg haaber, vi skal komme godt ud af det."

Da Innstetten fik at vide, hvad det drejede sig om, sagde han hurtigt og fornøjet:

„Det har Du gjort Ret i, og hvis hendes Skudsmaalsbog ikke indeholder for slemme Ting, antager vi hende paa hendes gode Ansigt. Det er dog, Gud ske Lov, sjældent, at det bedrager En."

Effi var meget glad over at møde saa ringe Vanskelighed og sagde:

„Naa, det gaar nok. Nu er jeg ikke mere bange."

„For hvad, Effi?"

„Aa, Du véd jo nok . . . Men Indbildning er det værste, undertiden værre end alt andet."

* * *

Raswitha holdt straks sit Indtog med sine faa Ejendele i Landraadens Hus og indrettede sig i den lille Alkove. Om Aftenen gik hun tidlig til Sengs og faldt straks i Søvn, træt, som hun var.

Næste Morgen spurgte Effi — som i nogen Tid (det var netop Fuldmaane) atter havde levet i Angst — hvorledes Raswitha havde sovet, og om hun havde hørt noget?

„Hvad for noget?“ spurgte hun.

„Aa, intet. Jeg mener kun saadan, som naar man fejer med en Kost eller slæber noget henover Gulvet.“

Raswitha lo, hvad der gjorde et godt Indtryk paa hendes unge Frue. Effi var protestantisk opdragen og vilde være bleven meget forskrækket, hvis man havde opdaget noget katolsk ved hende, men desuagtet troede hun, at Katolicismen beskytter bedre mod saadant noget som „det derovenpaa“, ja, denne Betragtning havde væsenlig medvirket til Planen om at tage Raswitha i Huset.

Samlivet gik godt, thi Effi hørte, som de fleste unge Piger fra Landet, med Lyst og Liv paa alle Slags smaa Historier, og den afdøde Registrators Kone, hendes Gærrighed, hendes Nevøer og deres Koner, afgav et uudtømmeligt Stof.

Ogsaa Johanne hørte gærne til, om end hun, naar Effi paa de drastiske Steder ofte lo højt, smilede og i sit stille Sind undrede sig over, at Fruen kunde finde Behag i alt det dumme Tøjeri, men denne Forundring,

der gik Haand i Haand med en stærk Overlegenhedsfølelse, var paaden anden Side en Lykke, der bevirkede, at der ikke kunde opstaa Rangstridigheder.

Raswitha var simpelthen en komisk Figur, og at være misundelig paa hende vilde for Johanne ikke være andet, end om hun havde været misundelig paa Rolf for hans Stilling i Huset.

Saaledes gik en Uge under gemytlig Passiar, og Effi imødesaa det, som forestod hende, med mindre Ængstelse end tidligere; hun troede heller ikke, at det var saa snart forestaaende. Men niende Dag efter var det forbi med Passiaren og Gemytligheden, da begyndte der en Løben frem og tilbage, Innstetten selv kom helt ud af sin sædvanlige reserverede Holdning, og om Morgenen den 30je Juli stod der en Vugge ved Effis Seng.

Doktor Hannemann klappede den unge Kone paa Haanden og sagde:

„Det er Aarsdagen for Slaget ved Königgrätz, Skade, at det er en Pige. Men det kan jo komme en anden Gang, og Prøjsen har mange Sejrsdage.“

Raswitha tænkte vel noget lignende, men glædede sig foreløbig ubegrænset over det, som var der, og

kaldte udenvidere Barnet „Lütt-Annie“, hvad der var den unge Moder et godt Tegn.

Det maa dog vel have været en Indskydelse, at Raswitha netop var kommen paa det Navn.

Selv Innstetten vidste ikke noget at indvende derimod, og saaledes blev der allerede længe før Daaben talt om „lille Annie“.

Effi, som fra Midten af Avgust skulde være hos sine Forældre i Hohen-Cremmen, havde gærne udsat Daaben til den Tid, men det lod sig ikke gøre. Innstetten kunde ikke tage Permission paa den Tid, og saa blev 15de Avgust, skønt det var Napoleonsdagen — hvad der ogsaa blev anket over fra nogle Familiers Side — fastslaaet for Daaben i Kirken.

Da der i Landraadens Hus ikke var nogen stor Sal, blev Festmiddagen afholdt i Ressourcehotellet ved Kajen, og hele Adelen fra Omegnen var indbudt og mødte.

Pastor Lindequist talte for Moder og Barn i en elskværdig fra alle Sider beundret Tale, ved hvilken Lejlighed Sidonie v. Grasenabb bemærkede til sin Sidemand, en adelig, ortodoks Assessor:

„Ja, hans Lejlighedstaler gaar an, men hans Prædikener kan han ikke staa Gud og Mennesker til An-

svar for; han er en Halvmand, en af dem, som kastes paa Ilden, fordi de er lunkne. Jeg vil ikke citere Bibelstedet ordret.“

Straks efter tog den gamle Hr. v. Borcke Ordet for at udbringe en Skaal for Innstetten.

„Mine Damer og Herrer, det er vanskelige Tider, vi lever i. Opsætsighed, Trods, Mangel paa Disciplin overalt, hvor vi ser hen. Men saa længe vi endnu har Mænd, og jeg tør tilføje Kvinder og Mødre (og her bøjede han sig med en elegant Haandbevægelse henimod Effi), saalænge vi endnu har Mænd som Baron Innstetten, som jeg er stolt af at turde kalde min Ven, saa længe gaar det endnu, saa længe holder vort gamle Prøjsen nok. Ja, mine Venner, Pommern og Brandenborg, ved Hjælp af dem undertvinger vi og søndertræder vi Revolutionens giftige Dragehoved. Støt og trofast, saa sejrer vi. Katolikerne, vore Brødre, som vi, ogsaa naar vi bekæmper dem, maa agte, har Petersklippen, men vi Broncklippen. Baron Innstetten leve!“

Innstetten takkede kort.

Effi sagde til Major v. Crampas, som sad ved Siden af hende:

„Det med „Petersklippen“ skulde sandsynligvis være en Artighed til Raswitha.“

Hun vilde senere spørge den gamle Justitsraad Gadebusch, om han ikke var af samme Mening. Crampas tog mærkelig nok denne Bemærkning for Alvor og fraraadede hende at spørge Justitsraaden, hvad der i høj Grad morede Effi:

„Jeg havde dog anset Dem for en bedre Menneskekender.“

„Ak, Frue, overfor unge, smukke Damer, der endnu ikke er atten Aar, lider al Menneskekundskab Skibbrud.“

„De gør dem mere og mere umulig, Hr. Major. De maa gærne kalde mig Bedstemoder, men at komme med Hentydninger til, at jeg endnu ikke er atten Aar, tilgiver jeg Dem aldrig.“

Da man var gaaet fra Bordet, kom Eftermiddagsdamperen nedad Floden og lagde til ved Landgangsbroen lige overfor Hotellet.

Effi sad sammen med Crampas og Gieshübler ved Kaffen og saa ud ad det aabne Vindue.

„I Morgen tidlig Kl. 9 fører det samme Skib mig opad Floden, ved Middagstid er jeg i Berlin, og om Aftnen er jeg i Hohen-Cremmen, og Raswitha gaar ved Siden af mig og bærer Barnet. Forhaabenlig skriger det ikke. Aa, hvor jeg er glad tilmode allerede i Dag. Kære Gies-

hübler, har De ogsaa en Gang været saa glad ved at skulle se Deres Fædrenehjem igen?“

„Ja, jeg har ogsaa kendt denne Følelse, Frue. Kun bragte jeg ikke en lille Annie med, fordi jeg ikke havde nogen.“

„Kan komme endnu,“ sagde Crampas, „klink med mig, Gieshübler, De er det eneste fornuftige Menneske her.“

„Ja, men, Hr. Major, vi har jo kun Kognak i Glasset.“

„Saa meget desto bedre.“

15de Kapitel.

Effi tog bort midt i Avgust, ved Slutningen af September var hun atter i Kessin.

Mangen Gang i de forløbne seks Uger havde hun længtes efter sit Hjem, men da hun atter betraadte den mørke Forstue og saa det sære, gule Lys, der faldt over den fra Trappegangen, blev hun uhyggelig tilmode og hviskede:

„Et saa underligt Skær er der aldrig over Stuerne i Hohen-Cremmen.“

Men selv om hun nu og da havde tænkt med Længsel paa Spøgelse-

huset, var hendes Ferie dog gleden hen i Lykke og Tilfredshed.

Med Hulda, der ikke rigtig kunde finde sig i endnu at sidde hen, ventende paa Frieren, havde hun ikke været slet saa fortrolig som før, men desbedre var det gaaet med Tvillingerne, med hvem hun i timevis havde spillet Boldt og Krocket saa ivrigt, at hun ofte rent glemte, hun var gift og hjemfaren.

Dette var hendes daglige Adspredelse, hvortil nu og da kom Køreture, men hvad Effi dog satte mest Pris paa, var den Passiar, hun hver Formiddag fik med Mama.

De sad da i den store, luftige Havestue. Raswitha vuggede Barnet og sang alle Slags Viser som Ingen, og maaske heller ikke hun selv, forstod. Effi og Fru Briest rykkede hen til det aabne Vindue og saa ud over Parken, alt mens de talte sammen, nedenunder paa Verandaen sad Papa og læste Bladene, hver Gang han vendte Avisen, tog han sin Næseklemmer af og vinkede op til Kone og Datter, og saa saare han var kommet igennem hele Bunken, gik Effi ned og underholdt sig lidt med ham, eller hun spaserede en lille Tur med ham gennem Have og Park.

Ved en saadan Lejlighed spurgte Briest hende:

„Kan Du spasere saaledes om i Kessin med Innstetten, og fortæller han Dig saa morsomme Ting som jeg?“

„Nej, Papa, vi kan umulig vandre om i vor Park, da vi kun har en lille Stump Have bagved Huset. Innstetten har ikke Sans for sligt, han tror vist ikke, han kommer til at blive længe i Kessin.“

„Ja men, Du maa da have lidt Bevægelse og frisk Luft, Barn, det er Du jo vant til.“

„Det faar jeg ogsaa. Vort Hus ligger nær ved en ret stor Plantage, der spaserer jeg meget med Rolf.“

„Altid hører jeg tale om Rolf,“ sagde Briest smilende. „Naar man ikke vidste bedre, skulde man tro, Rolf stod dit Hjærte nærmere end baade Mand og Barn.“

„Sig ikke saa rædsomme Ting, Papa. Men det maa jeg forresten indrømme, der var virkelig en Tid, hvor jeg aldeles ikke kunde have undværet Rolf. Det var den Gang, Du nok véd, den Nat frelste han mig, eller jeg troede det idetmindste, og siden den Tid er Rolf en Ven, som jeg har ganske særlig Tillid til. Men han er jo kun en Hund alligevel, og Mennesker maa dog komme først i Rækken.“

„Ja, Effi, det siger man jo nok,

men undertiden har jeg mine egne Tanker om den Ting. Tro Du mig, Barn, det fører os altfor vidt. Men naar jeg tænker paa, hvordan saadan en Hund som din opfører sig, naaret Menneske kommer til Ulykke f. Eks. paa Isen, saa forekommer det mig virkelig, at Menneskeheden burde skamme sig, thi i slige Tilfælde staar et Dyr højere!“

„Men Papa, dersom jeg sagde saadan noget til Innstetten . . .“

„Lad hellere være med det, min Pige!“

„Rolf vilde naturligvis redde mig, men det vilde Innstetten ogsaa. Han er en Hædersmand.“

„Selvfølgelig.“

„Og han elsker mig.“

„Det forstaar sig! Og Kærlighed vækker Kærlighed. Saadan gaar det altid. Forresten undrer det mig, at han ikke kommer og ser til os, mens Du er her. Naar man har saa ung en Kone . . .“

Effi rødmede, thi hun havde netop tænkt det samme. Men hun turde ikke indrømme det.

„Instetten er saa uhyre samvittighedsfuld, og jeg tror, det er ham meget om at gøre at være godt anskreven hos Fyrsten; han har sine Planer for Fremtiden og anser sin Stilling i Kessin for en Overgang·

— Og desuden har jeg heller ikke i Sinde at løbe fra ham — han véd, hvor han kan finde mig! Naar man hænger alt for meget over hinanden — og der er saa stor en Aldersforskel — bliver man bare gjort Nar ad!“

„Ja, det er ogsaa sandt, Effi. Men det skal man forresten aldeles ikke bryde sig om. Hør — Du skal ikke tale om dette til Mama. Det er ikke saa let at vide, hvad man skal gøre, eller hvad man skal lade være! Det fører En altfor vidt.“

* * *

Imidlertid forsvandt det uhyggelige Indtryk fra det første Øjeblik snart. Innstetten var fuld af Opmærksomhed, og da Teen var drukket og alle Historier fra Byen uddebatterede, tog Effi ham kærligt under Armen for at gaa ovenpaa med ham og høre, hvad han vidste om Frøken Trepelli, som stod i livlig Brevveksling med Gieshübler, hvilket sikkert vilde bevirke, at den gode Alonzo bragte hendes altid vaklende pekuniære Status paa Fode.

Effi morede sig over Innstellens Beretninger, følte sig ganske som ung Kone og var glad ved at være bleven

fri for Raswitha, der nu sov i Pigekamret.

Næste Morgen foreslog hun at spise Frokost i Verandaen, der egenlig var et Telt, ud mod Plantagen, hvis Indretning havde vakt hele Kessins udelte Beundring og Badegæsternes Misundelse.

Effi havde lænet sig tilbage i en Gyngestol og sagde, medens hun skød Bakken med Kaffen hen til sin Mand:

„Gert, Du kunde gærne i Dag give den elskværdige Vært; jeg befinder mig saa vel i Gyngestolen, at jeg ikke har Lyst til at rejse mig. Gør Dig derfor Umage, og hvis Du rigtigt glæder Dig over atter at have mig her, saa skal jeg ogsaa vide at gøre Gengæld.“

Og dermed lagde hun sin Haand paa den hvide Damaskdug, og Innstetten greb den og kyssede den.

„Hvordan er det egenlig gaaet Dig uden mig?“

„Daarligt nok, Effi.“

„Det siger Du saadan hen i Vejret og sætter et bedrøvet Ansigt op, og saa er det dog slet ikke sandt.“

„Men Effi . . .“

„Jeg skal bevise Dig det. Thi hvis Du havde længtes en Smule efter dit Barn — om mig selv vil jeg

slet ikke tale, hvad betyder man for saadan en høj Herre, der længe har været Ungkarl og ingen Hast havde . . . . . "

„Naa?"

„Ja, Gert, hvis Du blot havde længtes en lille Smule, saa havde Du ikke ladet mig sidde muttersalene som Enke i Hohen-Cremmen i seks Uger, hvor der ikke kom andre end Niemeyers og Jahnkes og en Gang imellem Schwantekows. Af Rathenowerne kom slet ingen, ret som om de var bange for mig, eller som om jeg var bleven for gammel."

„Ak, Effi, som Du taler. Ved Du, at Du er en lille Kokette?"

„Gud ske Lov, at Du siger det. Det er for Eder det bedste, man kan være. Og Du er ikke anderledes end de andre. Egenlig er Du . . ."

„Naa, hvad er jeg?"

„Naa, det vil jeg heller ikke sige. Men jeg kender Dig ganske godt; Du er egenlig, som Onkel fra Schwantekow en Gang sagde, et Følelsesmenneske, født under en Kærlighedsstjærne, og Onkel Belling havde fuldstændig Ret, da han sagde det. Du vil blot ikke vise det og tænker, at det passer sig ikke og ødelægger Ens Karière. Har jeg ikke Ret?"

Innstetten lo. „Lidt Ret har Du. Ved Du hvad, Effi, Du synes mig at

være en helt anden. Indtil Annie kom, var Du et Barn; men paa én Gang . . . .“

„Naa?“

„Paa én Gang er Du som forvandlet; men det klæder Dig, Effi; Du har faaet noget forførerisk over Dig.“

„Aa, sødeste Gert, det er dejligt, hvad Du der siger; nu først føler jeg mig rigtig i mit Es . . . . Giv mig endnu en halv Kop . . . Du véd ikk, at det er, hvad jeg altid har ønsket. Vi maa være forføreriske, ellers er vi slet intet . . .“

„Har Du det fra Dig selv?“

„Jeg kunde vel have det fra mig selv. Men jeg har det fra Niemeyer . . . . .“

„Fra Niemeyer! Gud Fader i Himmelen, er det en Præst. Nej, den Slags har vi ikke her. Men hvordan kommer han til sligt? Det er jo, som om en eller anden Don Juan eller Hjærteknuser talte.“

„Ja, hvem kan vide det,“ sagde Effi leende . . . „Men kommer ikke Crampas derhenne fra Stranden? Han har dog vel ikke været i Bad . . . . 27de September . . .“

„Det gør han ofte; lutter Blæreri.“

Imidlertid var Crampas kommen tæt hen til dem og hilste.

„God Morgen," sagde Innstetten. „Træd nærmere."

Crampas kom hen til dem; han var civilklædt og kyssede Effi, der vedblev at gynge frem og tilbage i Stolen, paa Haanden.

„Undskyld, Hr. Major, at jeg gør saa daarlig Honnør paa Husets Vegne, men en Veranda er ikke noget Hus, og Kl. ti er egenlig ikke nogen Tid, saa bliver man formløs eller, om De vil, intim. Men sæt Dem nu og gør os Regnskab for, hvad De har bedrevet; thi paa Deres Haar — jeg knnde ønske Dem, at De havde mere deraf — ser man tydeligt, at De har været i Bad."

Han nikkede bekræftende.

„Uforbederlig," sagde Innstetten halvt alvorligt, halvt spøgende. „Der har De nu selv for fire Uger siden oplevet Historien med Bankier Heinersdorf, der ogsaa tænkte, at Havet og det storslaaede Bølgeslag nok skulde respektere ham for hans Millions Skyld. Men Guderne er indbyrdes skinsyge, og Neptun gik udenvidere imod Pluto eller idetmindste mod Heinersdorf."

Crampas lo.

„Ja, en Million Mark! Hvis jeg ejede d e n, kære Innstetten, da havde jeg heller ikke dristet mig dertil; thi hvor smukt Vejret end er, var Vandet

dog kun ni Grader. Men vi Andre med en Million Underbalance — De tilgiver mig nok dette lille Praleri — kan tillade os sligt uden at frygte for Gudernes Skinsyge, og trøste os med Ordsproget: Den drukner ej, som hænges skal.“

„Men, Hr. Major, hvor kan De sige noget saa ærkeprosaisk, jeg kunde fristes til at sige halsbrækkende. Ganske vist tror Mange, at — jeg mener d e t, hvorom De nu talte — at De mer eller mindre fortjener det. Men alligevel . . . for en Major . . .“

„Er det ikke nogen anstændig Dødsmaade, det indrømmer jeg fuldt ud, Frue. Ikke anstændig og for mit Vedkommende ikke en Gang meget sandsynlig — altsaa blot et Citat eller rigtigere en Façon de parler. Og dog var jeg ærlig og oprigtig, da jeg sagde, at Havet ikke vil have mig. Jeg er nemlig vis paa, at jeg skal dø en rigtig og forhaabenlig hæderlig Soldaterdød.“

Innstetten lo.

„Det vil have sine Vanskeligheder, Crampas, hvis De ikke har i Sinde at tage Tjeneste hos Tyrkerne eller Kineserne. Herhjemme er den Historie, tro De mig, forbi for de første tredive Aar, og den, som vil dø en Soldaterdød . . .“

„. . . Han maa først bestille sig en Krig

hos Bismarck. Det véd jeg altsammen, Innstetten. Men det er jo Smaating for Dem. Nu er vi i Slutningen at September, senest om to Maaneder er Fyrsten atter i Varzin, og da han har en „Faible“ for Dem, vil De da vel nok hjælpe en gammel Kamerat fra Vionville til en Smule Krig.“

Effi havde under denne Samtale rullet nogle Brødkugler, spillet Boldt med dem og lagt dem i Figurer for at antyde, at en Forandring af Temaet vilde være hende kærkommen. Allige-vel lod det til, at Innstetten vilde svare paa Crampas' spøgende Be-mærkninger, hvilket bestemte Effi til at gribe direkte ind.

„Jeg indser ikke, Hr. Major, hvorfor vi skal beskæftige os med Deres Dødsmaade. Livet ligger os nærmere og er fremfor alt en langt alvorligere Sag.“

Crampas nikkede.

„Det er pænt, at De giver mig Ret. Hvorledes skal man leve her? D e t er foreløbigt Spørgsmaalet, d e t er vigtigere end alt andet. Gieshübler har skrevet til mig derom, og hvis det ikke var indiskret og forfængeligt — thi der staar en Del andet deri — viste jeg Dem Brevet — Innstetten behøver ikke at læse det, thi han har ikke Sans for sligt — Haandskriften som graveret, og Udtrykkene, som var

vor Ven opdragen ved et fransk Hof i gamle Dage i Stedet for paa Gammeltorv i Kessin. Og at han er forvokset og gaar med Kalvekryds, hvad ingen andre Mennesker gør — jeg kan blot ikke begribe, hvem der stryger for ham — det passer alt udmærket. Naa, Gieshübler har skrevet til mig om Planer for nogle Aftensammenkomster og om en Arrangør ved Navn Crampas. Det behager mig meget mere end Deres Soldaterdød og alt det andet.“

„Mig personlig ikke mindre. Det vil blive en Pragtvinter, naar vi kan stole paa Fruens Hjælp. Frk. Trepelli kommer ogsaa.“

„Saa er jeg overflødig.“

„Aldeles ikke, Frue. Frk. Trepelli kan ikke synge fra Søndag til Søndag, det vil blive for meget baade for hende og for os. Afveksling fryder er en Sandhed, som rigtignok hvert lykkeligt Ægteskab synes at modbevise.“

„Hvis der gives lykkelige Ægteskaber, mit undtagen,“ og hun gav Iunstetten Haanden.

„Altsaa,“ vedblev Crampas, „og for at skaffe Afveksling i vore Sammenkomster, hvis Viceformand jeg for Tiden har den Ære at være, udfordres alle anerkendte Kræfter. Naar vi slaar os sammen derom, sætter vi

hele Ravnekrogen paa Hovedet. Skuespillene er allerede bestemte: Krig i Fred, Verdens Herkules, Wilbrandts Ungdomskærlighed, maaske ogsaa Gensichens Eufrosyne. De skal være Eufrosyne, jeg den gamle Goethe. De vil blive forbavset over, hvor godt jeg giver Digterfyrsten . . . hvis „giver“ da er det rigtige Ord.“

„Det tvivler jeg ikke om. Jeg har nemlig af min alkymistiske Korrespondents Breve faaet at vide, at De, foruden meget andet, ogsaa lejlighedsvis er Digter. I Begyndelsen forundrede det mig . . .“

„Ja, det havde De ikke troet om mig.“

„Nej. Men nu da jeg véd, at De gaar i Vandet, naar det kun er ni Grader, har jeg skiftet Mening om Dem . . . ni Grader Østersøvand, det tager ganske Luven fra den kastaliske Kilde . . .“

„Hvis Temperatur er ubekent.“

„Ikke for mig, idetmindste vil Ingen kunne modbevise mig. Men nu maa jeg op. Der kommer Raswitha med Litt Annie.“

Hun rejste sig hurtig op og gik Raswitha imøde, tog Barnet fra hende og holdt det stolt og lykkelig i Vejret.

16de Kapitel.

Vejret var smukt og mildt helt ind i Oktober, saa at Verandaen kom til sin Ret, og idetmindste et Par Formiddagstimer tilbragtes altid der.

Ved Ellevetiden plejede Majoren at vise sig for at erkyndige sig, om den naadige Frues Befindende og dernæst for at „skumle“ lidt, noget han til Fuldkommenhed forstod.

Derefter aftalte han en Ridetur med Innstetten.

Naar de to Herrer var borte, legede Effi med Barnet eller læste i de af Gieshübler sendte Journaler og Tidsskrifter. Undertiden kaldte hun paa Raswitha, de satte Annie i en lille Kurvevogn og kørte hende omkring i Plantagen, indtil de standsede ved nogle store Træer, hvis nedfaldne Kastanier var et udmærket Legetøj for den Lille.

Inde i Byen viste Effi sig kun sjælden, der var Ingen, hun rigtig kunde tale med, efter at et nyt Tilnærmelsesforsøg til Majorinden var strandet. Fru v. Crampas var og blev menneskesky.

Saaledes hengled mange Uger, indtil Effi en Gang pludselig ytrede Ønsket om at ride, hun havde faaet en hæftig Lyst til at ride med paa disse Ture og det vilde dog være for

dumt at bryde sig om Kessins Snak, naar det gjaldt noget, hun virkelig satte Pris paa.

Majoren fandt Idéen storartet, Innstetten var ikke slet saa henrykt og erklærede, at det vilde blive ganske umuligt at opdrive en Damehest, men maatte omsider give efter, da Crampas forsikrede, at „det tog han paa sig“. Han fandt ganske rigtig, hvad de søgte, og Effi var henrykt over at kunne jage afsted langs Stranden, hvor Ordene „Damebade og Herrebade“ ikke mere virkede som Fugleskræmsler. Ofte var Rolf med, og da det flere Gange hændtes, at man fik Lyst at hvile eller gaa et Stykke Vej til Fods, blev man enig om at tage Tjenerskab med, hvorefter Majorens Oppasser, en forhenværende Treptower Ulan og Innstettens Kruse forvandledes til Rideknægte og til Effis Fortvivlelse viste sig i et Fantasiliberi, der kun højst ufuldkomment skjulte deres virkelige Stilling og nærmest virkede som Forklædning.

Man var midt i Oktober, da Kavalkaden for første Gang red ud, Innstetten og Crampas med Effi imellem sig, saa Kruse og Knud, tilsidst Rolf, der meget snart blev ked af at trave bagefter og galopperede foran Rytterne. Da de havde passeret det nu lukkede Klithotel, holdt de

tilhøjre langs Bredden, der beskylledes af Brændingen, og fik snart Lyst til at spasere ud paa Kajen. Effi var først af Sadlen.

Mellem to Stensætninger flød Kessinen bred og rolig ud mod Havet, der laa som en umaadelig solbeskinnet Flade, hvor kun hist og her en let Krusning viste sig.

Effi havde aldrig været herude, thi da hun Aaret forud i November kom, var det Stormtid, og om Somren kunde hun ikke gaa ret lange Spasereture. Hun var derfor aldeles henrykt over det storslaaede Skue og fortabte sig i krænkende Sammenligninger mellem den elendige lille Luch derhjemme og det vældige Hav. Hun greb, hvor hun kunde, smaa Stykker Træ, som hun kastede i Vandet, og Rolf, der var lykkelig, naar han kunde være sin Herskerinde til Tjeneste, styrtede sig hver Gang ud for at apportere, men pludselig blev dens Opmærksomhed draget fra Effi, den listede sig næsten ængstelig frem og sprang saa ud mod en Genstand, som den forresten ikke fik fat i, thi over den tangklædte Sten gled en Sælhunds glatte Krop lydløst ud i Havet. En kort Stund saa man det runde Hoved, saa blev det ogsaa borte.

Alle var ivrige og Crampas fan-

taserede om Sælhundejagt, Bøsser og Kugler, „for de Dyr har tykt Skind.“

„Det gaar aldeles ikke an,“ forsikrede Innstetten, „Havnepoliti.“

„Havnepoliti,“ gentog Crampas, „naar jeg hører saadant et Ord, maa jeg sandelig le. De tre Betjente, der sjokker om her, kan man vel lukke Øjnene paa. Skal man altid være under Loven? Al Lovlighed er saa uhyre kedsommelig.“

Effi tilklappede ham Bifald.

„Ja, Crampas, det ligner Dem. Og Effi holder med Dem ser jeg, naturligvis! Damer raaber ved enhver mulig eller umulig Lejlighed paa Politiet, men Love vil de ikke vide af.“

„Det er jo fra Arilds Tid Damernes Ret, og vi vil jo ikke forandre ved den, vel Innstetten?“

„Nej,“ lo han, „det vilde virkelig være aldeles unyttigt, jeg indlader mig ikke paa at vaske Negere hvide. Men De, Crampas, der er vokset op i militær Disciplin, véd jo, at man maa holde Tugt og Orden — en Mand som De burde end ikke for Spøg føre slig Tale. Jeg véd jo nok, at De holder af at lade fem være lige og tror, at Himmel og Jord ikke straks staar i Et. Nej — ikke lige straks — men en Gang gaar det dog galt. Krukken gaar saa længe tilvands — og saa videre.“

Crampas saa et Øjeblik lidt forlegen ud, fordi han troede, disse Ord sigtede til ham, hvilket aldeles ikke var Tilfældet. Innstetten holdt kun et af sine sædvanlige moralske Foredrag. Han tilføjede:

„Da priser jeg, Gieshübler, han er Ridderligheden selv og har ovenikøbet Grundsætninger.“

Majoren havde imidlertid genvundet sin Ligevægt og sagde spøgende:

„Ja, Gieshübler! Men hvoraf kommer det? Den, der har en rank Skikkelse, bliver lettere letsindig end Andre, der ser mindre godt ud. Forresten vilde Livet da ikke være et Skud Krudt værd, naar man ikke en Gang imellem var en Smule letsindig.“

„Crampas, Crampas — Letsindighed er farlig, det véd De da ogsaa“.

Og hermed kastede han et Blik til Majorens venstre Arm.

Effi havde ikke hørt Herrernes Samtale, hun var med Rolf bleven staaende paa det Sted, hvor Sælhunden havde ligget, og stirrede ud over Havet, om „Havfruen“ ikke igen skulde vise sig.

* * *

Mod Slutningen af Maaneden tog Valgkampagnen sin Begyndelse, og Effi og Crampas vilde have opgivet

deres Rideture for de gode Kessineres Skyld, hvis de ikke havde haft Knud og Kruse som et Slags Dydsdragoner med sig.

Vejret var imidlertid blevet mindre heldigt, en vedvarende Nordveststorm blæste Havet skummende vredt, men Regn og Kulde var endnu ikke indtraadt, saa at de ind i November endnu stadig red ud, og disse Udflugter under en graa Høsthimmel langs den larmende Brænding var maaske endnu mere tiltalende. Ved Stranden gjorde Havets Brusen al Samtale umulig, men inde i Fyrreskoven blev det stille bag de skærmende Klitter. Effis Slør flagrede ikke mere, Stien var saa smal, at Hestene maatte gaa tæt ved hinanden, og man maatte ride i Skridt paa Grund af Jordsmonnets Ujævnheder og Træernes Rødder. Crampas var en morsom Fortæller, kunde mange Historier fra sin Regimentstid og fra sit og Instettens Samliv; han meddelte Effi flere Smaatræk om hendes Mand, der med sin lidt stive og tilknappede Natur egentlig aldrig havde passet mellem de mere letbenede Officerer og var mere agtet end afholdt iblandt dem.

„Det kan jeg saa godt tænke mig," bemærkede Effi, „det er jo et Held, at Respekt er Hovedsagen."

„Enhver Ting til sin Tid! Men altid passer den dog ikke. Til det andet kom nu ogsaa hans mystiske Retning, der undertiden kunde irritere os; Soldater har jo Hang til den Slags Ting, og saa havde vi dog en Gang imellem en Fornemmelse af, at han dog ikke var, hvor han vilde have os til at tro, han stod.“

„Instettens mystiske Retning?“ gentog Effi. „Hvad mener De egenlig hermed, Major? Han kan da umulig have spillet Profet?“

„Nej — saa vidt gik han ikke. Men maaske var det bedst, vi ikke talte mere om den Sag Jeg vil ikke paa hans Ryg sige noget, der kunde mistydes. Forresten kan vi allerbedst behandle dette Æmne i hans Nærværelse; man siger let mer end man vil, naar Vedkommenbe ikke selv kan gribe ind i rette Øjblik og standse eller udle En.“

„Men dette er jo forfærdeligt, Major. Hvor kan De nænne saaledes at spænde min Nysgærrighed paa Pinebænken! Først er det Noget — og saa er det Ingenting. Og saa Mystik! Han er da ikke synsk?“

„Synsk! Det vil jeg egenlig ikke sige. Men han havde en vis Forkærlighed for Spøgelsehistorier. Og naar han saa havde bragt os i yderste Effekt, ja næsten Ængstelse, lod han

pludselig, som om han kun gjorde Nar ad vor Lettroenhed. Kort at mælde, sagde jeg ham en Gang lige op i Ansigtet: Innstetten, hør nu bare — det Hele er Skaberi. Jeg ser overmaade godt, at De har os til Nar alle tilhobe. De tror lige saa lidt paa det som vi, men De vil gøre Dem interessant og har den Forestilling, at alt „Usædvanligt“ er vel set paa højere Steder. Hverdagsmennesker passer ikke til at gøre Karrière. Da De nu stiler højt, har De søgt at være aparte og taget Spøgeri som Specialitet.“

Effi sagde ikke et Ord; saa at Majoren endogsaa fandt hendes Tavshed paafaldende.

„De tier, naadige Frue?“

„Ja.“

„Tør jeg spørge om Grunden. Har jeg stødt Dem? Eller finder De det uridderligt, at jeg skumler en Smule — thi det har jeg gjort — over en fraværende Ven? Alligevel gør De mig der Uret. Vi kån tale mere om den Ting, naar han er tilstede, og jeg skal gentage hvert Ord, her er blevet sagt.“

„Det tror jeg gærne!“

Og nu brød Effi Tavsheden med at fortælle Crampas alt, hvad hun havde oplevet hjemme i sit Hus, og

hvor underligt Innstetten havde stillet sig. —

„Han sagde hverken ja eller nej — og jeg kunde aldeles ikke blive klog paa ham.“

„Altsaa er han ganske den samme den Dag i Dag,“ lo Crampas. „Saadan var han i Liancourt og senere hen i Beauvais, hvor vi laa i Kvarter sammen i Bispeboligen — i Forbigaaende kan det maaske interessere Dem, at det var en Biskop af Beauvais, der heldigvis hed Cochon, som dømte Jomfruen fra Orleans til Baalet — og der gik ikke en Dag — eller rettere sagt ikke en Nat, hvor Instetten ikke oplevede de utroligste Ting. Det vil sige altid saadan halvt om halvt. Og efter denne Grundsætning er det, han stadig virker!“

„Ja vist saa! Men nu et eneste Ord i Alvor, Crampas, paa hvilket jeg beder Dem svare mig alvorligt! . . . . . Hvordan forklarer De nu dette?“

„Ja — jeg mener, naadige Frue . . . .“

„Ingen Udflugter eller Omsvøb, Major! Dette er for mig en vigtig Sag; han er Deres Ven — jeg er Deres Veninde. Jeg vil vide, hvordan det hænger sammen. Hvad mener De om det?“

„Jeg mener, at Gud ser Hjær-

terne og at en Udskrivningschef ikke ser nær saa dybt. Hvor kan De forlange, at jeg skal kunne løse en saadan Gaade? Jeg er jo en enfoldig Mandsperson!“

„Aa, Crampas — sig ikke saa dumme Ting! Jeg er jo for ung til at være Menneskekender, men jeg maatte da være født i Gaar, dersom jeg skulde tage Dem for en enfoldig Mandsperson. De er akkurat det Modsatte — De er ligefrem farlig!“

„En Mand paa fyrretyve Aar kan ikke omtales af en ung Dame med mere smigrende Ord! Og hvad nu Innstetten angaar . . .“

Effi nikkede.

„Ja, naar jeg endelig skal tale rent ud, saa tror jeg, han mener, at Landraad, Baron Innstetten, der hver Dag kan vente at blive Departementschef eller noget lignende, thi — tro De mig — han stiler højt — at en Mand som han ikke kan bo i et ganske almindeligt Hus, idetmindste ikke i en saadan Rønne som Deres — med Respekt at mælde — virkelig er. Saa maa der gøres noget! Og et Hus med Spøgelser er ikke et almindeligt Hus! Det er det første.“

„Det første! Men Du milde Gud — er der endnu mere?“

„Ja, der er.“

„Naa — jeg er lutter Øre. Men

prøv paa at lade det blive noget godt denne Gang!“

„Det kan jeg ikke love. — Det er maaske dristigt af mig at sige det — især til Dem, naadige Frue!“

„Det gør mig kun saa meget nysgærrigere.“

„Ja, ja da. Foruden at være saa ærgærrig, at han for at fremme sine Planer endogsaa drager Genfærd ind i Spillet, har Instetten ogsaa en anden Passion; han sværmer for at spille Opdragerens Rolle, er født Pædagog og passede udmærket mellem Basedow og Pestalozzi.“

„Og saa vil han opdrage mig? Opdrage mig ved Spøgeri?“

„Opdrage er vist ikke Ordet. Men opdrage — ad en Omvej.“

„Nu forstaar jeg Dem ikke.“

„En ung Hustru er en ung Hustru, og en Landraad en Landraad. Han maa ofte køre Landet rundt, og da sidder den unge Frue alene i et ubevogtet Hus. Men saadant et Spøgelse er som en Kerub med et flammende Sværd —“.

„Saa — nu kom vi ud af Skoven,“ sagde Effi. „Og der ligger Utpatels Mølle. Nu skal vi kun forbi Kirkegaarden.“

Straks efter passerede de Hulvejen mellem Kirkegaarden og den indhegnede Plads og Effi saa efter

Stenen under Fyrretræet, hvor Kineseren laa.

17de Kapitel.

Klokken var to, da de kom hjem fra Rideturen. Crampas sagde Farvel og red ad Byen til — hans Bolig laa paa Torvet. Effi klædte sig om og prøvede at tage sig en Middagslur, men hun kunde ikke sove, hun var mere forstemt end træt. At Innstetten holdt sig parat med en Spøgelsehistorie, fordi han ikke kunde lide at bo i et almindeligt Hus — det passede med hans hele Karakter — men at han skulde bruge Spøgeriet som et Opdragelsesmiddel, det var næsten oprørende. Og forresten passede Ordet „Opdragelsesmiddel“ ikke — Crampas havde egenlig ment noget andet — noget mere, han havde ment, Innstetten af Beregning skræmmede Effi med denne Snak om Kineseren. Det var jo noget, der formelig smagte af Grusomhed. Blodet steg hende til Hovedet, og hun knyttede Haanden i Harme, mens hun grundede over, hvad hun skulde gøre — men lige med ét maatte hun le ad sig selv.

„Jeg er dog et stort Barn. Hvem siger, at Crampas har Ret? Crampas er meget underholdende, fordi han

taler ondt om Folk, men han er en utilforladelig Person, der ikke kan sammenlignes med Innstetten.“

I dette Øjeblik kørte Landraaden op for Døren — han kom i Dag tidligere hjem, end han plejede. Effi sprang op og løb ud i Forstuen for at modtage ham saameget kærligere, som hun følte, at hun havde noget at gøre godt.

Men hun kunde dog ikke helt glemme Majorens Ytringer, og mens hun med tilsyneladende Opmærksomhed lyttede til sin Mands Ord, lød det i hendes Øre: Spøgeriet er altsaa opfundet for at holde mig til Vinden — det er noget, han har beregnet — og det er rigtig stygt.

Omsider glemte hun det imidlertid og lod Innstetten fortælle om sin Ildebrand.

* * *

Nu var November kommen, og med den til Storm stigende Nordvestvind voksede Kessinen, traadte over sine Bredder og flød ind over Gaderne. Men da det slemme Vejr havde udraset, kom der endnu et Par smukke Efteraarsdage.

„Hvem véd, hvorlænge det varer,“ sagde Effi til Crampas. Og derfor

blev det bestemt, at man skulde ride ud næste Formiddag.

Innstetten var heldigvis fri og havde stor Lyst til at være med. Turen skulde gaa ad Kajen til, der vilde de stige af, spasere en Smule og endelig spise en let Frokost i det Fri i Ly af de skærmende Klitter. Næste Morgen viste Crampas sig ganske rigtig foran det Innstetten'ske Hus — Kruse holdt der allerede med Baronessens Hest.

Effi svang sig rask i Sadlen, idet hun undskyldte Innstetten, der ikke kunde ledsage dem: der havde Natten forud igen været Brand i Margenitz, den tredje i Løbet af tre Uger — han antog, den var paasat, og nu var han til sin store Ærgrelse bleven nødt til straks om Morgenen at tage bort, var saaledes lovlig forhindret fra at være med til denne Tur, der sagtens blev deres sidste — nu Aarstiden var saa fremrykket.

Crampas udtrykte sin Beklagelse, maaske for at sige noget, maaske ogsaa fordi han virkelig var oprigtig, thi han var en god Kamerat trods sin Samvittighedsløshed i Elskovsæventyr. Han var et naturligt og ganske overfladisk Menneske, der godt kunde hjælpe sin Ven i det ene Øjeblik og bedrage ham fem Minuter efter, det stred aldeles ikke med hans

Begreber om Ære. Han var i Stand til begge Dele med utrolig Sindsligevægt.

Altsaa red de som sædvanlig gennem Plantagen. Rolf var atter foran, saa Crampas og Effi, tilsidst Kruse. Knud manglede.

„Hvor har De Knnd i Dag?“ spurgte Effi.

„Han har Faaresyge“.

„Det var højst mærkeligt,“ sagde Effi og lo. „Men han ser egenlig ud, som om han altid havde det Tilfælde.“

Aldeles rigtig! Men De skulde bare se ham i Dag! Eller det er bedre, De ikke faar ham at se. Den Sygdom er saa uhyre smitsom, man kan faa den blot ved at betragte en Patient.“

„Det tror jeg ikke.“

„Unge Damer tror ikke paa meget.“

„Eller de tror, hvad de meget hellere vilde lade være.“

Skal dette være en Hentydning til mig?“

„Nej!“

„Det var kedeligt!“

„Hvor det ligner Dem at sige: Det var kedeligt! Jeg er virkelig nær ved at tro, De vilde finde det ganske natnrligt, om jeg gjorde Dem

en Kærlighedserklæring, Major Crampas!“

„Saa vidt gaar jeg dog ikke. Men jeg gad nok se den, der ikke ønskede noget saadant. Forresten er Ønsker og Tanker toldfri!“

„Det er et Spørgsmaal! Allenfals er der da Forskel paa Ønsker og Tanker; disse holder sig som Regel i Baggrunden, mens hine for det meste ligger paa Læberne!“

„Brug nu ikke netop den Sammenligning, Frue!“

„Aa — Crampas — De — De er dog virkelig . . .“

„En Nar!“

„Nej — her gaar De atter for vidt. Men De er noget andet. Hjemme plejede vi altid at sige, at en Husarfændrik paa atten Aar var den mest indbildske Skabning paa Jorden . . .“

„Og nu?“

„Ja — nu siger jeg, at jeg kender en endnu mere indbildsk Skabning: nemlig en Udskrivningschef paa to og fyrre!

„De to Aar, De eftergiver mig, gør alt godt! . . . Jeg kysser i Ydmyghed Deres Haand!“

„Aa, kom nu ikke med Deres Wienermanerer! Det ligner Dem ogsaa! Wienerne kender jeg fra Karlsbad, hvor jeg opholdt mig for

fire Aar siden, og hvor man gjorde Kur til mig trods mine fjorten Aar. Jeg hørte saamæn nok der!“

„Vist ikke mer, end hvad Ret var!“

„Aa, jeg kan ikke sige, jeg var begejstret over mine Kurmagere, de var næsten for oprigtige! . . . Men se dog ud paa Bøjerne, hvor de svømmer og kappes. Nu er de smaa røde Flag tagne ned! Det Par Gange, jeg naaede herned i Sommer og saa paa de røde Flag, bildte jeg mig altid ind, at der laa Vineta, og det var Spirene af Taarnene, jeg kunde se!“

„Det kommer af, at De kender Heines Digt!“

„Hvilket Digt!“

„Digtet om Vineta!“

„Nej, det kender jeg ikke. Jeg har overhovedet læst saa lidt. Desværre.“

„Og De har dog Gieshübler og Læsetasken! Forresten tror jeg, Heine kalder Digtet: „Havspøgelser“, eller saadan noget. Men han har ment Vineta. Undskyld, at jeg prøver paa at fortælle Dem Indholdet, han selv, Heine, ligger paa et Skibsdæk og sejler forbi Stedet — han ser ned i Bølgerne og faar Øje paa de smalle middelalderlige Gader med trippende Kvinder i store Kysehatte,

alle har de Salmebog i Haanden og gaar til Kirke; thi alle Klokker ringer. Og da han hører dette, gribes han af Længsel efter ogsaa at komme i Herrens Hus, maaske kun for de store Kysehattes Skyld; han raaber sin Længsel ud og vil styrte sig i Søen. Men i dette Øjeblik griber Kaptejnen ham i Benet og raaber: Er De besat af Djævlen.“

„Det er jo morsomt. Det vilde jeg gærne læse? Er Digtet langt?“

„Nej det er egenlig kort; kun lidt længere end „Du har Diamanter og Perler,“ eller „Dine bløde Lilliefingre“ . . . og han berørte let hendes Haand. „Men enten det nu er langt eller kort, saa maa man begejstres over Heines Magt til at skildre og anskueliggøre. Han er min Yndlingsdigter, jeg kan ham udenad, skønt jeg selv, trods et Par smaa Forsyndelser ufortalte, ikke befatter mig med at lave Vers. Hos Heine er alting Liv, han forstaar bedre end nogen anden Kærlighed — og den er og bliver dog Hovedsagen. Forresten er han ikke ensidig . . .“

„Hvordan mener De?“

„Jeg mener, at det ikke alene er Kærlighed . . .“

„Aa, om han ogsaa var ensidig, saa var det da heller ingen Ulykke.

Men hvad mere finder man hos Heine?“

„Man finder Romantik, hvilket nu har en hel Del med Kærlighed at gøre og efter Fleres Mening betyder det samme; det er nu ikke min Anskuelse. Thi i hans senere Digtninger handler det virkelig om andet, i et Par er der endogsaa Tale om noget saa grovt som Politik. Karl Stuart viser sig f. Eks. med sit Hoved under Armen, og endnu fatalere er Historien om Vitzliputzli.“

„Om hvem?“

„Om Vitzliputzli, det er den meksikanske Krigsgud; Meksikanerne fanger 20—30 Spaniere, der alle tilhobe ofres til Guden. Saadan var Landets Skik — Maven sprættedes op — Hjærtet reves ud!“

„Nej, ved De hvad, Crampas, nu skal De tie stille! Dette er baade upassende og væmmeligt. Især nu, da vi om et Øjeblik skal spise Frokost!“

„Ja, paa min Appetit gør slige Krigsofringer ingensomhelst Virkning; jeg lader mig kun paavirke af Menu'en.“

Mens de talte saaledes, var de i Følge Programmet naaet til en Bænk mellem Klitterne, hvor Kruse allerede havde pakket Frokosten ud: Tebrød, Smørrebrød med kold Steg,

en Flaske Rødvin med et Par nydelige smaa Glas, af den Slags, man ved Badesteder køber som Erindring.

Crampas og Effi stod af. Kruse havde bundet sin egen Hest og tog nu de to Andre, som han førte frem og tilbage, mens Herskabet tog Plads paa et Sted, hvor de mellem to Klitter havde Udsigt over Strand og Kaj. Over det fra Stormdagen endnu bevægede Hav kastede den halv vinterlige Novembersol sit blege Lys og Brændingen skummede og brusede mod Sandet. Nu og da drev et Vindstød Skumflokker tæt hen til dem, Marehalmen voksede rundt omkring, og de gule Evighedsblomster skilte sig klart ud fra det blegede Sand.

Effi var Værtinde.

„Det gør mig ondt, Major, at jeg maa byde Dem dette Smørrebrød paa Kurvelaaget . . .“

„Et Kurvelaag er jo ingen Kurv . . .“

„Men Kruse har ordnet det saaledes! Og der er Du ogsaa, Rolf! Dig havde vi sandelig glemt! Hvad skal vi finde paa at give Dig?“

„Jeg synes, vi kan give ham det altsammen; jeg er parat dertil, jeg føler mig i dette Øjeblik som Skæbnens Skyldner. Thi sér De, dyrebare Effi . . .“

Effi saa paa ham.

„Thi ser De, naadige Frue, Rolf husker mig paa et Digt, der er en Fortsættelse eller et Sidestykke til Vitzliputzli, og som jeg kunde have Lyst at fortælle Dem. Det er noget mere romantisk, fordi det er en Kærlighedshistorie. Har De nogensinde hørt Tale om Pedro den Grusomme?“

„Aa jo, jeg har en dunkel Forestilling om ham!“

„Det var en Slags Kong Blaaskæg!“

„Saa véd jeg det! De er altid saa interessante, jeg husker endnu, at min Veninde Hulda Niemeyer aldrig fik lært andet af Verdenshistorien end den engelske Blaaskæg Henrik den Ottendes seks Koner. Dem kunde hun paa sine Fingre, og naar hun kom til Dronning Elisabeths Moder, hvis Navn hun radbrækkede paa det grufuldeste, saa hun ud, som om hun mente, at Turen med det allerførste kom til hende . . . Men — det var Historien om Don Pedro, vi skulde have . . .“

„Ja, ved Don Pedros Hof levede altsaa en smuk, mørk, spansk Ridder, der paa sit Bryst bar Kalatrava Korset, hvilket betød noget som den sorte Ørn og Fortjenstmedaillen i Forening. Dette Kors hører med til Historien, fordi han altid maatte

bære det. Ridderen af Kalatrava har selvfølgelig ogsaa en hemmelig Kærlighed til Dronningen."

„Selvfølgelig."

„Ja, vi er jo i Spanien!"

„Naa ja, det er ogsaa sandt!"

„Ridderen havde en dejlig Hund, en Newfoundlænder, hvilket er en Anakronisme, saasom Historien foregik 100 Aar før Amerikas Opdagelse. Altsaa var den en dejlig Hund, vi kan jo sige, den lignede Rolf . . ."

Hunden gøede muntert og logrede med Halen, da dens Navn blev nævnet.

Saaledes gik mange Dage, men den hemmelige Kærlighed blev med eller trods sin Hemmelighedsfuldhed for meget for Kongen; han kunde overhovedet ikke lide den smukke Kalatravaridder, thi han var ikke alene grusom, men ogsaa en skinsyg Kamel eller — hvis dette Ord ikke er høvisk nok for en Konge eller for min elskværdige Tilhørerinde, — da han var meget mistænksom, saa besluttede han hemmeligt at lade Ridderen henrette for hans hemmelige Kærlighed!"

„Og deri kan jeg ikke fortænke ham!"

„Det véd jeg dog ikke, naadige Frue! Men hør nu videre. Kongen overskred her det Tilladeliges Græn-

ser, han gik et godt Stykke for vidt, efter min Mening. Han lod nemlig, som om han i Anledning af bemældte Ridders Bedrifter vilde foranstalte en Fest; ved det lange pragtfuldt smykkede Taffel sad alle Granderne i Række, paa Midten var Kongens Plads og ligeoverfor Æresgæstens, Kalatravaridderens, som fejredes ved denne Højtidelighed. Men han viste sig ikke, og da man i nogen Tid havde ventet paa ham, maatte man omsider begynde uden ham, saa at der stod en tom Plads overfor Kongens Højsæde."

„Og hvad saa?"

„Og saa kan De selv forestille Dem, hvorledes Kongen efter nogen Tids Forløb vil rejse sig og udtale sin Beklagelse over at savne en saa kær Gæst, da man med ét ude paa Trappen hører et Forfærdelsens Skrig fra det forsamlede Tjenerskab, der farer tilside og giver Plads for „noget", som jager gennem den lange Festsal, springer op paa den tomme Stol, lægger et afhugget Hoved foran Kongen, og over dette Hoved staar Rolf og stirrer paa sin Genbo. Rolf havde ledsaget sin Herre paa hans sidste Vandring; da Øksen faldt, havde det trofaste Dyr grebet Hovedet, og nu stod Hunden der som Anklager overfor den kongelige Morder."

Effi var bleven ganske stille. Endelig talte hun:

„Crampas, det er paa sin Vis meget smukt, og derfor vil jeg tilgive Dem. Men De kunde dog en anden Gang lade være at fortælle mig slige oprivende Historier! Kom her Rolf, det er en Skam at blande dit Navn ind i saadanne Rædsler, nu maa jeg jo tænke paa denne Kalatravaridder, hver Gang jeg ser paa Dig . . . aa vær saa elskværdig at kalde paa Kruse, han maa gærne samle Sagerne, og paa Tilbagevejen maa De virkelig være mindre uhyggelig!“

Han kaldte paa Kruse og sagde:

„Kruse, — det ene af Glassene, — det der, kan De lade staa. Det tager jeg selv!“

„Vel Hr. Major!“

Effi, der hørte dette, rystede paa Hovedet, saa smilede hun.

„Crampas, hvad skal nu dette betyde? Kruse er dum nok til ikke at tænke videre over denne Ordre, eller til ikke at forstaa noget, selv om han skulde tænke.“

„Men derfor har De ikke Lov til at bruge dette 30 Øres Glas fra Josefinehytten . . .“

„Netop Deres haanske Omtale af Glassets Billighed forøger dets Værdi i mine Øjne.“

„Aa, De er altid den samme! De er en underlig Blanding af Spøg og Alvor. Forstaar jeg Dem ret — naa, saa, det er saa latterligt, at jeg næsten er flov paa Deres Vegne, saa har De i Sinde at bære Dem ad med det tossede Glas som den tidt besungne Konge af Thule!“

Han nikkede, og i hans Øjne saas et skælmsk Glimt.

„Naa, for mig gærne! Hver Mand sin Lyst. Men den Rolle, De her tiltænker mig, er slet ikke smigrende. Jeg gider ikke gaa omkring og være med i den Sang. Behold De kun Glasset, men gør mig den Tieneste ikke heraf at udlede Slutninger, der kunde være kompromitterende for mig. Jeg vil sige det til Innstetten.“

„Det skulde De hellere lade være med, naadige Frue!“

„Hvorfor?“

„Fordi Innstetten ikke vil kunne se paa den Slags Ting, som man skal!“

Hun saa et Øjeblik fast paa ham. Men saa slog hun Øjnene ned med et forvirret og næsten forlegent Udtryk.

18de Kapitel.

Effi var utilfreds med sig selv og glædede sig over, at det nu var forbi med disse Udflugter, idet mindste i det første halve Aar. Naar hun i Tankerne gennemgik, hvad man havde talt om eller hentydet til i den forløbne Tid, fandt hun rigtignok intet, for hvilket hun kunde gøre sig direkte Bebrejdelser. Crampas var en klog og morsom Verdensmand, frisindet, ogsaa i god Betydning, og det vilde være ussel Smaalighed overfor ham at tage Anstød, naar han undertiden maaske havde ladet sig henrive til en Bemærkning, som kunde udtydes paa en uheldig Maade. Nej — hun havde ikke kunnet lade være at slaa ind i samme Tone, men dog havde hun en underlig Fornemmelse af at have overstaaet en Fare, og hun var glad over, at der ingen Udsigt gaves til at træffe videre sammen med Majoren; Fruen var omtrent umulig af Skinsyge og Uvenlighed, og hos fælles Bekendte i Byen og paa Landet vilde Berøringen kun blive yderst flygtig. Det regnede Effi ud, og hun fandt til sin store Glæde, at hun uden videre Anstrængelse vilde kunne undvære den Fornøjelse, Majorens Selskab foraarsagede hende. Dertil kom endnu, at Innstettens Rejser til Varzin i Aar vilde

blive sjældnere, Fyrsten holdt stadig mere til paa Friedrichsruh — paa en Maade, savnede Innstetten sin høje Velynder, men paa den anden Side kunde han være meget mere for Hjem og Familie, og hvis det passede Effi kunde de jo nu faa Stunder til at gennemlæse hans Optegnelser fra den italienske Rejse — en saadan Gentagelse var egenlig efter hans Mening meget morsommere end selve Rejsen, man opfriskede eller næsten forglemte Begivenheder og blev sig først saaledes bevidst, i hvor høj Grad man ved en slig Udflugt berigede Aand og Hjærte. Han fortalte Effi, at Gieshübler, der var som hjemme paa den „italienske Staub“, havde anmodet ham om at turde være med, og Effi, der holdt meget mere af en lun Aftenpassiar end af denne „Rekapitulation“ (man skulde endogsaa studere medbragte Fotografier!) svarede med en Ligegyldighed, som Innstetten i sin Begejstring slet ikke lagde Mærke til; og det blev ikke ved Planen; Gieshübler gav Møde, og denne Underholdning vilde maaske have strakt sig over mange Uger, hvis den uskyldige, intet anende Alonzo ikke selv havde givet Idéen til ganske andre Adspredelser. Han stod nemlig under to Herrer, den gode Apoteker; Innstet-

ten var den ene, Crampas den anden, og naar han for Effis Skyld tog Del i Landraadens „italienske Rejse“, saa bragte dette ham dog ikke til at lukke sine Øren for Crampas, som havde store Planer i Hovedet og før Jul foreslog en Privatkomedie: „Et Skridt fra Vejen“. — Den tredje italienske Aften var knap begyndt, da Gieshübler fandt Lejlighed til at meddele Effi denne vigtige Nyhed, idet han med det samme anmodede hende om at overtage Ellas Rolle.

Effi var som elektriseret; dette var sandelig noget Andet end Padua og Vicenza. Hun holdt nu en Gang ikke af apvarmede Sager, men længtes efter noget nyt, noget, der kunde friske op i hendes ensformige Tilværelse og bringe lidt Afveksling ind i det daglige. Men pludselig hørte hun en Stemme hviske: „Se Dig for,“ derfor spurgte hun, inden hun ret hengav sig til sin Glæde. „Er det Majoren, der har faaet denne Idé?“

„Ja, kære Frue, han er jo enstemmig valgt til Formand for Fornøjelseskomitéen og jeg tror nok, vor Forening gaar en smuk Vinter i Møde. Han er som skabt for den Post.“

„Og spiller han selv med?“

„Nej, det har han nægtet. Jeg siger desværre! Thi han kan Alt og

vilde være en aldeles udmærket Arthur v. Schmettwitz. Han har paataget sig at være Instruktør."

„Det er meget værre!"

„Værre?" gentog Gieshübler.

„Aa, kære Ven, tag det endelig ikke højtideligt. Det er bare saadan en Talemaade, og den betyder akkurat det modsatte! Men jeg indrømmer, at der er noget mægtigt ved Majoren, at han gærne vil herske, hvor han kommer. Og saa maa man spille, som han vil, og ikke, som man selv vil."

Hun snakkede videre og indviklede sig stedse mere og mere i Modsigelser.

* * *

„Et Skridt fra Vejen" kom virkelig til Opførelse, og just fordi man knap havde tre Uger til at blive færdig (i Juleugen kunde naturligvis Ingen beskæftige sig, med Komedie), anstrængte man sig og Alt gik fortræffeligt; Skuespillerne, især Effi, vandt meget og fortjent Bifald. Crampas havde ladet sig nøje med at være Instruktør, og hvor stræng han end havde været mod de Andre, Effi var aldeles gaaet fri for Paamindelser. Enten havde han fra Gieshübler hørt, hvad Effi hin Dag havde sagt, eller ogsaa havde han selv lagt Mærke til,

at hun undgik ham. Og klog, som han var, vilde han maaske ikke forstyrre Udviklingen af hendes Følelser.

Den Aften, Komedien spilledes, skiltes man sildig ad, og Klokken var over tolv, da Innstetten og Effi igen var hjemme. Johanne var endnu oppe, for at hjælpe sin Frue og Innstetten, der var meget stolt af den Lykke, Effi havde gjort, fortalte hende, hvor yndig hendes Frue havde været, og hvor udmærket hun havde spillet. Lidt efter gik Johanne til sit Værelse og Effi, der følte sig meget træt, lagde sig til Sengs, men Innstetten, der endnu havde Lyst at faa sig en lille Passiar, satte sig ned ved sin Kones Seng, saa venligt paa hende og klappede hendes Haand.

„Ja, Effi, det var en nydelig Aften! Jeg har rigtig moret mig over det udmærkede Stykke. Og tænk Dig, Forfatteren er Assessor, det er næsten utroligt. Han er oven i Købet fra Königsberg, hvad synes Du? Men hvad der allermest har glædet mig, er dog min yndige, lille Kone, som har gjort dem alle forstyrrede i Hovedet.“

„Aa, Gud, det skulde Du ikke sige. Jeg er allerede indbildsk nok.“

„Det er udmærket, man skal vide, hvad man er værd. Men de andre Damer er rigtignok meget mere

indbildske. Og læg saa det til dine syv Skønheder . . .“

„Syv Skønheder har Alle.“

„Ja, hvad Dig angaar, kan Du saamæn godt sige syv Gange syv.“

„Hvor Du er galant, Geert. Hvis jeg ikke kendte Dig, kunde jeg blive ganske bange. Eller er der virkelig Ugler i Mosen?“

„Har Du maaske selv en daarlig Samvittighed? Har Du selv ikke ganske rent Mel i Posen?“

„Nej, men Geert, jeg er virkelig bange.“ Og her satte hun sig op, idet hun saa vist paa ham. „Skal jeg ringe paa Johanne og bede hende give os Te. Du vil jo gærne have Te før Du lægger Dig?“

Han kyssede hendes Haand.

„Nej, Effi. Efter Klokken tolv kan selve Kejseren ikke forlange Te, og Du véd, jeg holder ikke af at stille for store Fordringer til mine Folk. Nej, jeg vil sidde her og se paa Dig, glæde mig over den Skat, jeg ejer, Du kunde jo være som den stakkels Fru Crampas, det er dog en rædsom Kone, uvenlig imod Alle, Dig vilde hun gærne se forsvinde fra Jordens Overflade.“

„Aa, kære Geert, der ser Du Syner. Den stakkels Kone, det har jeg ikke lagt Mærke til.“

„Fordi Du nu én Gang ikke har

Øje for den Slags Ting. Men det er, som jeg siger, og den arme Crampas var saa elendig, vidste knap, paa hvad Ben han skulde staa, og var formelig bange for at komme Dig nær. Hvilket saa højst mærkeligt ud, thi for det Første er han jo en Dameven og for det Andet sværmer han netop for Damer som Dig. Og jeg tør vædde, at min lille Kone ikke er ganske uvidende om den Kendsgærning. Jeg véd nok, hvor Sladderen havde travlt, naar han om Formiddagen kom i Verandaen eller naar vi spaserede paa Kajen og ved Stranden. Men i Dag vovede han end ikke at se paa Dig, saa angst var han for Konen. Og deri kan jeg ikke fortænke ham. Majorinden minder mig virkelig om vor Madam Kruse, og hvis jeg skulde vælge, véd jeg ikke, hvem jeg tog."

„Da véd jeg det rigtig godt, der er en stor Forskel paa de To. Den stakkels Majorinde er ulykkelig og Madam Kruse uhyggelig."

„Og Du hælder til den ulykkelige?"

„Aldeles bestemt."

„Naa, det er jo en Smagsag, man kan mærke, at Du endnu aldrig har været ulykkelig. Forøvrigt har Crampas en Gave til at blive fri for den arme Kone. Han er utrolig opfind-

som, naar det gælder at finde Grunde til at lade hende blive hjemme.“

„Men i Aften var hun da med.“

„Ja, i Aften. Da kunde han ikke slippe for hende. Men jeg aftalte en Tur til Overførster Ring med Crampas, Gieshübler og Pastoren, og da skulde Du bare have hørt ham bevise, at Majorinden umulig kunde have den Fornøjelse.“

„Men er der da kun Herrer?“

„Gud bevare mig. I saa Tilfælde vilde jeg sandelig have betakket mig. Du og to, tre andre Damer tager med, for ikke at tale om Damer derude fra Egnen.“

„Men det er da stygt af ham, af Crampas, mener jeg, og saadant straffer sig altid.“

„Ja, en Gang gaar det galt. Men jeg tror, vor gode Ven ikke lader Tanken om Fremtiden sætte sig graa Haar i Hovedet.“

„Tror Du, han er et slet Menneske, Geert?“

„Nej, det er han langt fra. Snarere det modsatte, i alt Fald har han mange gode Sider. Men han er halvvejs Polak, og de er utilforladelige, især overfor Kvinder. En Spillernatur. Han spiller ikke ved Spillebordet, men han vover altfor meget i Livet, og man maa se ham paa Fingrene.“

„Det glæder mig, at Du siger mig dette. Jeg skal nok være lidt forsigtig med ham.“

„Gør Du det, deri gør Du ret. Men Du maa heller ikke gaa til den anden Yderlighed, da hjælper det ikke. Vær ganske fri og naturlig, det bedste er selvfølgelig Karakterstyrke, og hvis jeg maa bruge et saa højtideligt Ord — Sjælsrenhed.“

Hun saa paa ham med store Øjne. Saa sagde hun:

„Ja, naturligvis. Men tal nu ikke mere eller sig kun Ting, der kan opmuntre mig. Véd Du, at jeg igen synes, jeg hører dem danse oven paa. Det er sært, at den Lyd altid skal komme igen. Jeg troede dog, Du mente, det var noget Snak altsammen,“

„Det vil jeg ikke sige, Effi. Men hvad det er, maa man dog helst have Orden i sine Sager, saa behøver man vist ikke at være bange.“

Effi nikkede og kom pludselig i Tanker om de Ord, Crampas havde sagt, da han kaldte Innstetten en Pædagog.

* * *

Juleaften kom og gik aldeles som forrige Aar, fra Hohen-Cremmen kom Gaver og Breve, Juletræet pyntedes og tændtes og lille Annie greb efter

Lysene med de smaa Hænder, mens hun jublede højt. Innstetten var munter og glad, saa ud til at fryde sig over sin huslige Lykke og beskæftigede sig meget med Barnet. Raswitha havde aldrig set Herren saa oprømt. Ogsaa Effi talte og lo, men hendes Glæde kom ikke fra Hjærtet, hun var nedtrykt og forstemt, men vidste ikke hvorfor. Fra Crampas var ingen Julehilsen indtruffen, og det var hun egenlig ganske glad over, det var saa sælsomt, hans Hyldest gjorde hende ængstelig, og hans Ligegyldighed forstemte hende, hun forstod, at al Ting ikke var, som det burde være.

„Du er saa urolig," sagde Innstetten lidt efter.

„Ja! Alle Mennesker her mener mig det jo godt og har været venlige imod mig, allermest Du. Det trykker mig, fordi jeg synes, jeg ikke fortjener det."

„Dermed maa Du ikke pine Dig, kære Barn. Man faar det dog, naar Alt kommer til Alt, som man fortjener det."

Effi saa paa ham, og hendes daarlige Samvittighed fik hende til at spørge sig selv, om det var med Hensigt, at han havde brugt denne tvetydige Form.

Sent paa Aftenen kom Pastor

Lindequist for at ønske glædelig Jul og spørge, hvad det blev til med Turen til Uvagla, der naturligvis skulde foretages pr. Kane.

Crampas havde budt ham Plads, men hverken Majoren eller hans Oppasser, der blandt Andet skulde agere Kusk, kendte Vejen, saa det vilde vist være hensigtsmæssigt, om man fulgtes ad; Instettens Kane kunde køre foran og Majorens bagefter, sandsynligvis ogsaa Gieshüblers, thi med Mirambos Kendskab til Vejen stod det endnu værre til end med den fregnede Treptowerulans, og dog tøvede Alonzo ikke med at betro sig i Mirambos ukyndige Hænder. Innstetten morede sig kosteligt over disse Smaavanskeligheder og gik straks ind paa Pastorens Forslag; Klokken 2 præcis skulde han køre over Torvet og føre Kanetoget godt i Hus. Saaledes gik det ogsaa.

Crampas svingede op efter at have hilst Effi. Pastoren sad hos ham, derpaa kom Gieshübler med Doktor Hannemann, den flotte Alonzo bar en elegant Maarskindspels, mens den gamle Læge viste sig i en Bjørneskindsdito, som man havde set første Gang for henved tredive Aar siden. Mirambo sad foran, yderst ophidset over at skulle figurere som Kusk,

ganske som Lindequist havde formodet.

Det gik nu rask afsted, paa to Minuter naaede man Utpatels Mølle, og henved Klokken tre kørte Kaner og Ekvipager med Egnens Honoratiores frem for Overførsterens Dør.

Ring, en statelig, militærisk Herre, der havde udmærket sig i flere Felttog, stod paa Trappen og modtog sine Gæster, der, efter at have lagt Tøjet og hilst paa Husets Frue, straks bænkedes ved et langt Kaffebord med kunstigt opstablede Kagepyramider. Fru Ring var af Naturen meget ængstelig, eller i det Mindste forlegen, viste sig som en lidt undselig Værtinde, hvilket i høj Grad ærgrede den forfængelige Overførster, der holdt af en flot og sikker Optræden.

Heldigvis kom hans Harme ikke til Udbrud, thi hvad der manglede Fruen, det besad Døtrene, to overordenlig smukke, unge Piger, til Overflot, thi skønt de kun var tretten og fjorten Aar gamle, koketterede de straks med Innstetten og Crampas, der ikke viste sig uvillige til at besvare deres Imødekommen.

Effi ærgrede sig og skammede sig straks over, at hun kunde tage sig sligt nær. Derfor sagde hun ogsaa til Sidonie Grasenabb, der sad ved Siden af hende:

„Det er underligt, men jeg var vist lige saadan, da jeg var fjorten Aar.“

Effi mente, at Sidonie vilde gøre nogle Indvendinger eller i det Mindste prøve paa lidt Modsigelse; men til hendes store Ærgrelse svarede den elskværdige Dame straks:

„Ja, det kan jeg tænke.“

„Og hvor den Fader dog forkæler dem,“ vedblev Effi for at skjule sin Forlegenhed, og dog sige Noget.

Sidonie nikkede:

„Deri ligger det. Ingen Tugt. Det er Tidens Løsen.“

Effi gad ikke tale mere.

Kaffen var snart drukket, og Selskabet stod op for at spasere en lille Tur i den nærliggende Skov og besøge Indhegningen, hvor Vildtet opholdt sig.

Cora, den ældste og smukkeste af de unge Piger, aabnede Laagen, og saa snart, hun var traadt ind, kom Dyrene hen til hende. Det var egentlig et yndigt Syn, ganske som i et Æventyr. Men den unge Skabnings selvbevidste Holdning forstyrrede den Glæde, Effi havde af at se paa hendes Skønhed.

„Nej,“ tænkte hun, „saadan har jeg aldrig været. Maaske har jeg ogsaa manglet Tugt, som den ækle Sidonie sagde; hjemme var de altfor

overbærende imod mig, fordi de holdt saa meget af mig. Men jeg tror nok, jeg tør sige, at jeg aldrig skabede mig. Det gjorde Hulda, og derfor syntes jeg heller ikke om hende sidste Sommer.“

Paa Tilbagevejen begyndte det at sne. Crampas kom hen til Effi og udtrykte sin Beklagelse over ikke før nu at have haft Lejlighed til at hilse paa hende. Han pegede paa de store, hvide Sneflokke, der langsomt dalede ned over dem, og sagde:

„Hvis dette bliver ved, risikerer vi at blive indesneede her.“

„Det var ikke saa slemt. Jeg har altid med Indesnening forbundet en venlig Forestilling om Beskyttelse og Bistand.“

„Det er noget ganske nyt for mig, naadige Frue.“

„Ja,“ vedblev Effi, idet hun forsøgte at smile, „det er saa sin egen Sag med den Slags Tankeforbindelser, de har ikke altid deres Rod i Selvoplevelser, men skriver sig som her fra en eller anden Historie, man har hørt, De er saa belæst, Major, men i dette Tilfælde har jeg Noget forud for Dem. Mit Digt er hverken om Havspøgelser eller Vitzliputzli, det hedder „Guds Mur“ og jeg har lært det hjemme af min gamle Præst for mange, mange Aar siden.“

„Guds Mur!“ gentog Crampas, „Titlen er smuk og poetisk, hvad indeholdt Digtet?“

„Aa, det var ganske kort. En gammel Enke sad i Krigstid og skælvede for den mægtige, fremrykkende Fjende. Hun bad i sin Nød til Gud, at han vilde bygge en Mur om hende til Værn mod Landets Fjender. Og da lod Gud Sneen falde, saa at den skjulte hendes Hytte, og Fjenden drog forbi uden at se den.“

Crampas saa ud, som om han følte sig truffen og førte Samtalen hen paa et andet Æmne.

Det begyndte at mørknes, da man atter kom tilbage til Overførsterens Bolig.

---

19. Kapitel.

Klokken var lidt over syv, da man gik tilbords, og Alle glædede sig, da et Juletræ, pyntet med utallige Sølvkugler, atter tændtes. Crampas, der ikke før havde været i det Ringske Hus, var begejstret. Det fine Dækketøj, Vinkøler, Sølvtøj, Alt virkede fornemt og herskabeligt, hvilket havde sin Grund i, at Fruen, der var saa sky og forlegen, var Datter af en hovedrig Danzigerkøbmand. Alle Gæ-

sterne var komne i en glad Stemning ved det udmærkede Maaltid, Alle med Undtagelse af den altid eddikesure Sidonie Grasenabb, der havde faaet Plads mellem Lindequist og Innstetten og ærgrede sig gyseligt over den smukke Cora.

„Jeg kan ikke udholde den utaalelige Tingest!“ udbrød hun tilsidst bristefærdig af Harme, „se nu der, hvordan hun svanser om med de Vinglas. Hun kunde saamæn paatage sig en Plads som Opvartningsjomfru, naar- og hvorsomhelst. Det er oprørende. Og saa de Øjne, Deres Ven Crampas sender hende. Hun kan blive god. Jeg spørger Dem, hvordan dette vil ende?“

Innstetten, der i Grunden maatte give Frøknen Ret, fandt dog hendes Tale saa uforskammet, at han i en lidt spodsk Tone svarede:

„Naadige Frøken, det er vanskeligt at sige.“

Hvorpaa Sidonie arrigt vendte sig om tilvenstre:

„Sig mig, Pastor Lindequist, gaar denne fjortenaarige, men virkelig udlærte Kokette til Præsten hos Dem?“

„Ja, hun gør, min Naadige.“

„Da maa De tillade mig den Bemærkning, at De ikke tager hende paa den rigtige Maade. Jeg véd saa godt, at det nuomstunder kan være

vanskeligt, og at det ofte mangler paa virkelig Alvor hos dem, der har Omsorg og Ansvar for slige ubefæstede Sjæle. Jeg synes, Forældre og Lærere dèr har mere Skyld end selve det unge Pigebarn.“

Lindequist slog ind paa samme Tone, svarede, at hun selvfølgelig havde Ret, men at Tidens Aand var f o r mægtig.

„Tidens Aand!“ gentog Sidonie. „Aa, kom mig ikke med den! Det er simpelthen en Falliterklæring. Jeg kender det saa godt, man bøjer af, man gaar tilside, fordi man mangler den nødvendige Karakterfasthed. Man sskal og bør gribe ind Hr. Pasor, Kødet er skrøbeligt, men . . .“

I dette Øjeblik bød man en engelsk Rostbeef, som Frøknen ikke kunde modstaa at forsyne sig rigelig med uden at mærke Pastorens ironiske Sideblik til hendes fyldte Tallerken, thi hun vedblev med største Frejdighed:

„For Resten kan det selvfølgelig ikke være Andet her i Huset. Det udgaar fra Toppen. Ring — der var nok en Gang en svensk Sagnkonge af det Navn. Ring opfører sig, som om han nedstammede fra ham, og saa var hans Moder Strygekone i Coslin.

„Deri ser jeg intet Ondt, min Naadige.“

„Ondt. Nej, det gør jeg for Resten heller ikke. I alt Fald kunde det være meget værre. Men saa meget kan jeg dog vente af Dem, en Kirkens Tjener, at De overholder Rangfølgen. En Overførster bør virkelig ikke have saadant Sølvtøj og en saadan Vinkøler, det passer sig ligesaalidt, som det passer sig at opdrage sine Døtre til at være som Frøken Cora.“

Sidonie, hvis Forudsigelser altid gik i den skrækindjagende Retning, naar Aanden kom over hende, og hun udtømte sine Vredes Skaaler, vilde sikkert med sit Kassandrablik have overskuet en rædsom Fremtid for den intet anende Cora, blev heldigvis atter forstyrret, thi nu kom den vældige Punsebolle, der altid afsluttede Rings Juleselskaber, paa Bordet, ledsaget af en taarnhøj Kagebygning, i Sammenligning med hvilken Kaffekagernes Pyramider var for intet at regne. Overførsteren fyldte med vanlig Behændighed sine Gæsters Glas, og da det var besørget — Cora havde imidlertid taget Plads paa „Onkel Crampas“' Skød — rejste den gamle Papenhagen sig, som han plejede, for at udbringe den kære Overførsters Skaal, der modtoges med stormende Begejstring, en Begejstring, som steg til Kogepunktet, da

Huslæreren styrtede fra Bordet og med vældigt Anslag intonerede en Nationalsang.

„Hvor dette er skønt!“ udbrød gamle Borcke til Innstetten, som ikke sværmede for den Art Punsepatriotisme, sligt har man dog ikke i andre Lande!“

„Nej“ svarede Landraaden køligt, i andre har man noget andet!“

Alle Versene blev sungne staaende — saa hed det, at Vognene var ved at køre frem, og straks efter hævedes Taflet, da Ingen vilde lade Hestene vente; i Kessin og Omegn var det en Dødssynd at lade „Hestene vente.“ I Forstuen stod to nette Stuepiger, der hjalp Gæsterne Rejsetøjet paa. Alle var muntre, nogle mer end muntre — og Indstigningen i de forskellige Køretøjer lod til at skulle foregaa uden Forstyrrelse, da man pludselig opdagede, at Gieshübler Kane manglede — den høflige Alonzo var altfor artig til straks at vise Uro i den Anledning, men omsider spurgte Majoren, „hvad der dog egenlig var paa Færde?“

„Mirambo kan ikke køre,“ svarede Gaardskarlen, „den fjærmer Hest har sparket ham paa Skinnebenet — han ligger og skriger i Stalden.“

Nu blev der naturligvis kaldt

paa Doktor Hannemann, der gik ud og efter fem Minutters Forløb kom tilbage med den Besked, at Merambo ikke kunde tage hjem, men maatte holde sig i Ro til i Morgen, ellers var der intet alvorligt i Vejen med ham. Det var jo beroligende nok, men derimod var man ikke over Forlegenheden, indtil Landraaden erklærede, at han vilde tage Tømmen i Mirambos Sted og i egen høje Person køre Doktor og Apoteker hjem.

Leende og under megen munter Spøg over den mest forekommende af alle Landraader, der endogsaa af Tjenstvillighed gav Afkald paa sin henrivende unge Frues Selskab, steg man i Kanen, og Innstetten med Hannemann og Gieshübler kørte foran, Crampas og Pastoren fulgte lige efter, og da nu Kruse kørte frem, traadte Sidonie sødt smilende hen til Effi og bad om at maatte benytte den tomme Plads ved hendes Side.

„I vor Karet er der altid saa kvalmt — og desuden vilde jeg saa gærne passiare lidt med Dem. Men kun til Quappendorf. Hvor Margnitzervejen drejer af, maa jeg ind i vor kedsommelige Kasse, hvor Papa ovenikøbet sidder og ryger!“

Effi var ikke videre henrykt over denne Ledsagelse og foretrak bestemt at køre alene, men her havde

hun intet Valg, og næppe var begge Damerne komne tilsæde, før Kruse gav Hestene et Smæk, og Kanen rask gled ned ad den temmelig stejle Klitbakke, som skraanede fra Overførsterens Bolig ad Kessin til. Snefaldet var ophørt for en Timestid siden. Luften var frisk, og Maanens Skin oplyste den mørke Havflade. Kruse kørte langs Stranden, undertiden naaede Brændingens Skum Hestenes Hove, og Effi, der frøs en Smule, svøbte sig ind i sin Kaabe og sad tavs. Hun gad ikke tale, hun vidste saa godt, at Sidonie kun havde brugt den kvalme Karet som Paaskud til at faa Lejlighed til at sige hende en eller anden Ubehagelighed. Og den lod heller ikke vente paa sig. Forresten var hun virkelig træt, derfor lod hun, som om hun sov, og hendes Hoved hældede stedse mere til venstre.

„Kære Baronesse," lød Sidonies Stemme. „De skulde virkelig ikke hælde Dem saa meget til den ene Side, dersom vi kører mod en Sten, kunde De let blive slynget ud, især da Deres Kane mangler Overlæder."

„Jeg kan ikke lide Overlæder, — det er saa prosaisk. Og desuden vilde jeg ikke bryde mig om at slynges ud i Brændingen — det blev maaske et koldt Bad, men det skader

ikke — hører De ikke noget usædvanligt?“

„Nej.“

„Hører De ikke noget, dər ligner Musik?“

„Orgel?“

„Nej — som Orgel lyder det ikke — saa vilde jeg tro, det kom ude fra Havet. Men dette er noget andet, en fin, skinger Tone — næsten som menneskelige Stemmer . . .“

„Det er kun Sansebedrag!“ sagde Sidonie i en belærende Tone. „Deres Nerver er vist angrebne. De hører Stemmer, give Gud, det maa være de rigtige Stemmer!“

„Aa — det er vist Dumhed af mig — men det forekom mig, som hørte jeg Havfruesang — men sé nu der — hvad kan det være, som skinner der højt oppe paa Himlen? Det maa være Nordlys!“

„Ja,“ sagde Sidonie. „Det er da ikke saa mærkeligt! Det er virkelig et Held, at vor indbildske Overførster ikke er her til at væve om Nordlyset, han var i Stand til at tro det var tændt bare for at lyse hans Gæster hjem! Han er en stor Nar, og det ærgrer mig at høre Folk udbringe begejstrede Skaaler for ham. Det irriterer mig ogsaa, at Rings spiller gudelig og forærer Kirken Altertæppe — som denne Cora vel

ogsaa har syet paa — den Families Verdslighed er oprørende, de mener, det ikke alvorligt, har ingen Tanke for deres Sjæls Frelse.“

„Det er ikke saa let at læse i Hjærtet, bedste Frøken!“

„Aa — undertiden er det virkelig ikke saa svært!“ og ved disse Ord betragtede hun Effi med et betydningsfuldt Blik.

„Jeg siger, at det undertiden er en let Sag,“ gentog Sidonie, der nu havde faaet Samtalen drejet i den forønskede Retning og derfor vedblev med et roligt Smil: „Med vor gode Overfører f. Eks. er det ikke vanskeligt. Den, der opdrager sine Børn paa den Maade, ham beklager jeg oprigtigt, men der er dog det gode ved ham, at han er saa uhyre gennemsigtig, baade han og Døtrene. Cora kommer selvfølgelig til Amerika og bliver gift med en Millionær eller Metodistpræst; forkælet er hun i alt Fald. Jeg har aldrig set en Pige paa fjorten Aar . . .“

I dette Øjeblik holdt Kanen, og da begge Damerne saa sig om efter Grunden til denneStandsning, bemærkede de, at de andre Kaner ligeledes havde gjort Holdt omtrent en 30 Alen tilhøjre.

„Hvad er der i Vejen?“ spurgte Effi.

Kruse vendte sig halvt om og sagde:

„Kviksandet Deres Naade.

„Kviksandet! Hvad er det? Jeg kan ingenting sé!“

Kruse rokkede med Hovedet, som om han mente, det var et vanskeligt Spørgsmaal at besvare, hvori han forresten ikke helt havde Uret, thi man kan daarligt i Korthed forklare dette Fænomen. Imidlertid blev Kruse denne Gang hurtig hjulpen ud af Forlegenheden, thi Sidonie, den velunderrettede, vidste selvfølgelig ogsaa her Besked.

„Ja, bedste Baronesse — det er en slem Historie! Ikke for mig — jeg kommer nemt derfra, thi vor Vogn har høje Hjul, og desuden er Hestene vante til det. Men med en Kane er det noget helt andet — den skærer ned i Kviksandet og synker efterhaanden i — saa De bliver vist nødt til at køre udenom.“

„Synker i! Dette lyder jo ganske forfærdeligt, Frøken! Er der da en Afgrund, hvor man forgaar med Mand og Mus? Sligt kan jeg daarligt tænke mig hertillands.“

„Og dog er det saaledes, kun i det smaa! Dette Kviksand er i Grunden kun et usselt Aaløb, der kommer fra Gathenersøen og lister sig gennem Klitterne. Om Somren

kan det undertiden ganske tørre hen, men om Vinteren, især naar vi har Paalandsvind, drives Havvandet op i Aaens Leje, man kan ingenting se, det er netop det farlige ved Sagen; at alting foregaar under Overfladen, og at Sandet er gennemsivet af Vand, saa at man ganske langsomt, men sikkert, synker i det bundløse Dyb som i en Sump eller Mose."

„Saa kender jeg det!" udbrød Effi, „vi har det samme hjemme med vor Luchflod."

Mens Damerne talte saaledes, var Crampas stegen ud af sin Kane, og holdt nu Raad med Innstetten om hvad her burde gøres. Knud, mældte Majoren, vilde risikere Overkørslen, men Knud var et Fæ, der ikke forstod sig paa den Ting, man maatte gøre, som Folk her fra Egnen raadede; til hans store Forbavselse var Innstetten enig med Knud, „man burde virkelig ikke bryde sig om Kælingesnak — dette Kviksand var snart som en Overtro, og det havde vist ikke meget at betyde, naar alt kom til alt. Knud vidste naturligvis ingen Besked, men Kruse skulde sandelig prøve at komme over — hvis Crampas vilde være saa elskværdig at tage Plads paa det lille Forsæde i Damernes Kane, for i Nødsfald at være ved Haanden, hvis Ka-

nen skulde vælte, hvilket vist var det værste, der kunde hænde.“

Med denne Besked kom Majoren hen til Damerne og lystrede smilende Landraadens Ordre med Hensyn til at tage Plads paa det ret ubekvemme Sæde. Saa raabte han, at Kruse skulde køre til — denne havde rykket Kane og Heste hundrede Skridt tilbage og mente, at han med dette Tilløb nok vilde naa over — men ligesom Hestene satte Fødderne paa Kviksandet, sank de i til højt op over Koderne, saa at man kun med stort Besvær fik dem halet tilbage.

„Det gaar nok ikke Kruse?“ spurgte Crampas.

Kusken nikkede.

Imidlertid var Grasenabbs Køretøj endelig kommet til. Sidonie steg ud efter at have takket Effi i en kort Tone, og førend mange Minutter var forløbne, saas den kvalme Karet paa den anden Side det skæbnesvangre Sted og forsvandt snart i Mørket. Andre Vogne fulgte efter, Effi betragtede dem med en Smule Misundelse, men snart var Ventetiden overstaaet ogsaa for Kanernes Vedkommende; Innstetten besluttede ganske simpelt at køre ad en Omvej over en Bro, der noget højere oppe førte over Aaen; man skulde altsaa køre gennem Klitterne paa denne

Side Vandløbet, og nu traadte Crampas, der havde hjulpet Sidonie i Vognen, hen til Effi og sagde:

„Jeg kan ikke lade Baronessen køre alene!“

Effi tøvede et Øjeblik, saa rykkede hun rask tilside og gjorde Plads til Majoren.

Alt dette kunde maaske mistydes, men til Crampas' Ære være det sagt, at han meget vel indsaa, det var umuligt for Effi at handle anderledes under de forhaanden værende Omstændigheder, hun kunde daarligt frabede sig hans Nærværelse. Og altsaa gik det afsted bagefter de andre Kaner, som nu gled afsted langs den Vej, der gik hinsides Aaløbet, og som man havde fulgt om Eftermiddagen.

Innstetten mente imidlertid, man kunde skyde Genvej, og saa saare Broen var passeret, slog han ind paa en smallere Vej, der gik lige ind i Skoven.

Effi to'r sammen. Indtil da havde Farten gaaet i fri Luft og i Maanelys, men nu hvælvede Fyrretræernes mørke Kroner sig over Kanen. Hun foldede Hænderne fast, mens Tanker og Billeder jagede hende gennem Hovedet. Hun vilde som den gamle Morlille bede Gud slaa Mur om hende, men hun følte godt, at

det kun var tomme Ord. Hun skælvede af Angst, men var som fortrylllet, turde ikke gøre en Bevægelse.

„Effi!“ hørte hun nu Crampas hviske — hans Stemme rystede.

Han tog hendes Hænder, løste de fast knyttede Fingre og bedækkede Haanden med hede Kys. Hun syntes, hun skulde besvime, og lukkede Øjnene af Skræk.

Da hun atter aabnede dem, var man ude af Skoven, og lige foran hørte hun Bjælderne fra de andre Slæder. Stedse nærmere lød de — nu saa hun tæt ved sig Utpatels Mølle — Vejen svingede ind i Byen, med de smaa snedækte Tage.

Effi saa sig om, som vaagnede hun af en Drøm, og i næste Øjeblik holdt Kanen foran hendes Bolig.

20de Kapitel.

Innstetten saa vist paa Effi, da han hjalp hende ud af Kanen, men sagde intet om den underlige Fart; han var tidlig oppe næste Morgen og søgte saa godt, han kunde, at faa Bugt med sin Forstemthed.

„Har Du sovet godt?“ spurgte han, da Effi kom ind til Frokost.

„Ja!“

„Det er rart for Dig, desværre kan jeg ikke sige det samme.“

„Jeg drømte, Du sank i Kviksandet med Kanen, og at Crampas anstrængte sig for at redde Dig, men ogsaa blev borte.“

„Du siger dette saa underligt, Geert — jeg skimter en Bebrejdelse bag dine Ord — og jeg aner, hvorfor Du er misfornøjet.“

„Højst mærkeligt!“

„Var det ikke Dig selv, der sendte Crampas hen til os?“

„Os?“

„Ja netop. Til Sidonie og mig. Du lader til rent at glemme, hvem der bad Majoren tage Plads i vor Kane. Og da han først var der — han sad overmaade daarligt paa det lille Sæde — da han først var der, kunde jeg ikke uden at gøre mig til Latter vise ham bort, saa saare Frøknens Vogn kom efter hende. Du véd selv, Du hader, at man gør sig latterlig! Og desuden har jeg da tidt nok med dit Samtykke redet alene med Majoren. Det er galt — sagde man altid hjemme — at vise sig mistroisk overfor en Adelsmand!“

„En Adelsmand!“ gentog Innstetten med et Anstrøg af Spot.

„Ja, er han da ikke det? Du selv kalder ham da en Kavaler — en fuldendt Kavalér!“

„Ganske vist," svarede Innstetten, og hans Stemme blev venligere, skønt det ironiske Tonefald ikke ganske var forsvundet. „Han er en uldendt Kavaler! Men Adelsmand! Saaledes sér man ikke ud, naar man i Sandhed er Adelsmand. Jeg sér intet ædelt ved Crampas!"

Effi saa ned for sig og tav.

„Du lader til at være af samme Mening som jeg. Forresten er jeg selv i dette Tilfælde den Skyldige, hvis man ellers her kan tale om Skyld. Men sligt skal ikke hænde ofterə, hvis jeg ellers kan forhindre det. Desuden maa Du selv være paa din Post. Han er langtfra ufarlig for unge Damer. Jeg kender ham fra tidligere Dage."

„Jeg skal nok mindes, hvad Du her siger. Men jeg troer dog, Du miskender ham."

„H a m miskender jeg ikke!"

„Saa mig da!" sagde hun med en Kraftanstrængelse og prøvede at møde hans Blik.

„Heller ikke Dig, min kære Effi! Du er en sød, lille Kone, men Karakterfasthed er ikke din Specialitet!"

Han stod op for at gaa. I Døren mødte han Frederik, som bragte en Billet fra Gieshübler — naturlig-

vis adresseret til Effi, der tog den og sagde:

„En hemmelig Brevveksling med Gieshübler! Mere Stof til Skinsyge for min strænge Herre. Ikke sandt?“

„Nej — ikke ganske! Jeg er saa dum at gøre Forskel mellem Crampas og Gieshübler. De er ikke af samme Karat. Mig er Alonzos Kalvekrøs meget kærere end Majorens rødblonde Sapørskæg! Men Damers Smag er jo ofte saa forskellig fra vor!“

„Du holder Damer for svagere, end de virkelig er!“

„En overordenlig daarlig Trøst i Praksis. Men lad nu den Sag falde. Læs meget hellere dit Brev!“

Og hun læste:

„Tør jeg spørge til min naadige Frues Befindende? Jeg véd, at De lykkelig kom udenom Kviksandet, men der kunde jo ogsaa være farligt gennem Skoven. Nu kom Hannemann fra Uvagla og bragte de mest beroligende Efterretninger fra Mirambo. — Det var en henrivende skøn Tur! — Om tre Dage har vi Nytaarsaften — vi tør ikke tænke paa en Fest som den i Fjor, men Bal bliver her naturligvis, og Deres Nærværelse vil lyksaliggøre de Dansendes Verden,

for ikke at tale om Deres ærbødigst hengivne

Alonzo G.

Effi lo.

„Naa, hvad siger Du saa?“

„Kun, at jeg meget hellere betroer Dig til Gieshübler end til Crampas!“

„Fordi Du tager for tungt paa denne og for let paa hin!“

Innstetten truede spøgende ad den unge Kone.

* * *

Tre Dage senere var det Nytaarsaften. Effi viste sig i en nydelig Baldragt — en Julegave fra Innstetten, men hun dansede ikke, hun tog Plads mellem de ældre Damer, ganske nær ved Orkestret. Af de adelige Familier, med hvem Innstetten hovedsagelig omgikkes, var de fleste denne Gang fraværende, fordi den gamle Guldenklee atter havde beskyldt Keessinerne for „ødelæggende Tendenser,“ imidlertid havde Foreningen som sædvanlig indbudt tre, fire Familier hinsides Floden — og disse havde ogsaa givet Møde, Effi sad mellem en gammel Grevinde Padden og en noget yngre Fru v. Titjewitz. Grevinden var en fortræffelig Person, en stor Original, der

var ligesaa bekendt for sine mange Mærkeligheder som for sin store Fromhed.

„Naa, mit Barn," bemærkede Grevinden efter at have sét lidt paa den smukke, unge Kone, „hvordan har De det nu egenlig?"

„Godt, Deres Naade — jeg har en udmærket Mand!"

„Det véd jeg. Men det hjælper ikke. Jeg havde ogsaa en overmaade udmærket Mand. Hvordan staar det til her? Ingen Anfægtelser?"

Effi fo'r sammen, men følte sig tillige rørt over den Godhed og Naturlighed, der lyste ud af den gamle Dames Ansigt — og da hun vidste, at Grevinden var ligesaa from, som hun var fornem, blev hun snart rolig og svarede med et lille Suk.

„Ak— Deres Naade —."

„Saa — der har vi det! Det kender jeg. Saadan gaar det altid. Der forandrer Tiderne sig ikke. Og det er maaske meget godt. Thi hvorpaa kommer det egenlig an her i Livet? Paa Kampen! Altid maa man jo kæmpe med sin Menneskenatur. Og naar man overvinder sig og er nær ved at skrige højt af Smærte — da smiler alle gode Engle i Himlen!"

„Ak — ja, men undertiden er det saa tungt!"

„Vist saa — det er tungt og svært, mit kære Barn. Men jo tungere det er, desbedre bliver det. Kødet er og bliver skrøbeligt, det kender jeg fra mine Børnebørn! Bøje sig i T'roen, mit Barn — det er det eneste sande. Det har vor gamle Luther selv indset, den Guds Mand. Kender De hans Bordtaler?“

„Nej, Deres Naade.“

„Saa skal De faa dem af mig!“

I dette Øjeblik kom Major Crampas hen til Effi, spurgte til hendes Befindende — Blodet fo'r hende til Kinderne, men førend hun kunde svare, sagde han:

„Vil Baronessen være saa elskværdig at forestille mig for Damerne?“

Effi gjorde, hvad han bad hende om, og snart var han i en livlig Passiar om fælles Bekendte. Tillige bad han om Undskyldning, fordi han endnu ikke havde gjort Besøg og forestillet Majorinden, men Vandet havde en sælsom adskillende Magt.

„For hver tyve Tyskere, der rejser til Frankrig, kommer kun en eneste til England, og det er altsammen Kanalens Skyld.“

Grevinde Padden, der med sit fine Instinkt mærkede, at der var en vis Forlegenhed i Majorens Snaksomhed, gav sig til at modsige ham,

men han blev ved med stor Tungefærdighed. Saa drejede han Samtalen i en anden Retning og henledede Damernes Opmærksomhed paa den smukke Frøken v. Stajenten, der absolut var Ballets Dronning. Derefter anbefalede han sig med et Buk og forlod dem.

„En smuk Mand," sagde Grevinden. „Kommer han i Deres Hus."

„Ja, lidt."

„Virkelig. Naa, ja, han er en meget smuk Mand. Lidt selvsikker, og Hovmod staar for Fald . . . Men se, der kommer han virkelig dansende med Grete Stajentin. Han er egenlig for gammel, han maa da være midt i Fyrrerne."

„Fire og fyrre."

„Ej, ej, De lader til at kende ham nøje."

* * *

Det passede Effi godt, at det ny Aar straks bragte en hel Del Begivenheder. En stærk Storm havde raset Aarets to første Dage, og den tredje Januar om Eftermiddagen hed det, at et Skib stod fast paa den yderste Revle og var strandet omtrent 100 Skridt fra Kajen. Det var et engelsk Skib fra Sunderland, og saa

vidt man kunde se, med en Besætning paa syv Mand.

Lodserne kunde, trods alle deres Anstrængelser, Intet gøre, og at sætte Baad ud fra Stranden, var umuligt, man vilde blive knust i Brændingen. Dette lød bedrøveligt nok. Men Johanne, der bragte Efterretningerne, havde dog den trøstefulde Nyhed, at Konsul Eschricht allerede var ude med Redningsbaad og Raketapparat; man haabede, Arbejdet vilde lykkes, thi Skibet laa ikke saa langt borte som i 75, da man endogsaa havde faaet reddet Puddelhunden, og det var rørende at se Dyret slikke Kaptajnens Kone og Barn, en lille En paa Annikens Alder, med sin røde Tunge.

„Geert, det maa jeg se. Vi maa derud," havde Effi straks erklæret, og begge var straks ilet afsted, for ikke at komme for silde. Heldigvis kom de netop ud af Plantagen, just som det første Skud affyredes, og de kunde tydeligt se Raketten med Fangelinen falde hinsides Skibet.

Nu fik Alle travlt ombord, det tykke Tov haledes ind og ikke længe efter gled Kurven ind med en Matros, en høj, slank, meget smuk Mand i Olietøj. Derefter bjærgedes Resten af Besætningen, og da Effi en Timestid senere vandrede hjem med sin

Mand, havde hun Lyst til at kaste sig ned i Klitterne og græde.

En skøn Følelse boede atter i hendes Hjærte, og hun frydede sig over at have Fred med sig selv.

Det var den tredje. Allerede den femte hændte igen noget mærkeligt, men af en ganske anden Art. Innstetten møder udenfor Raadhuset. Gieshübler, der naturligvis var Medlem baade af Byraad og Kommunalbestyrelse, erfarede af ham, at der fra Krigsministeriet var indløbet Forespørgsel om, hvorledes Byen vilde stille sig, hvis man garnisonerede to Eskadroner røde Husarer i Kessin. Med lidt Imødekommen fra Avtoriteternes Side, navnlig med Hensyn til Kaserne og Staldbygninger, kunde det Hele godt lade sig gøre.

„Hvad siger Du dertil, Effi?“

Effi var aldeles betaget. Al hendes uskyldige Barndomsglæde stod for hendes Erindring, det forekom hende, at netop røde Husarer, som dem hjemme i Hohen-Crammen, var Vogtere for Uskyldigheds Paradis. Men hun tav.

„Du siger ingen Ting?“

„Ja, det er underligt, Geert. Men det er fordi jeg er saa glad, at jeg ikke kan tvinge et Ord frem. Tror Du, det bliver til Noget. Og naar tror Du, de kommer?“

„Ja, det er ikke let at svare paa disse to Spørgsmaal.“

Gieshübler var rasende, han fandt, Byens vise Fædre ikke fortjente det. I Stedet for at glæde sig over Æren, eller blot over Fordelen ved en Garnison, var de kommet med en Masse Indvendinger; havde vist sig smaalige med Hensyn til Bygningerne, og desuden havde Sæbesyder Michelsen ytret Frygt for at Soldaterne skulde fordærve Byens gode Sæder, saa at alle de, der havde Døtre, maatte gitre deres Vinduer til.-

„Det er dog aldeles utroligt. Jeg har aldrig set nettere Mennesker end vore Husarer, det véd Du ogsaa selv, Geert. Og saa taler den Michelsen om at sætte Gitter for Vinduerne. Har han da Døtre?“

„Ja, det véd Himlen, han har hele tre, men de er samtlige hors concours.“

Effi lo saa hjærteligt, som hun ikke havde leet i mange Tider. Men hendes Munterhed var ikke af lang Varighed, og da Innstetten var gaaet, satte hun sig ved Barnets Vugge og hendes Taarer faldt paa Puden. Det brød atter ind over hende, og hun følte sig som en Fange, der aldrig kan blive sine Lænker kvit.

Hun led og hun kæmpede under denne Tyngsel. Men skønt hun havde

stærke Følelser, var hun dog ingen stærk Natur, hun manglede Udholdenhed, kunde ikke gennemføre sine gode Forsætter, og det Forbudne, det Hemmelighedsfulde vedblev at have altfor stærk Indflydelse paa hende.

Og saaledes skete det, at hun, der af Naturen var frimodig og aabenhjærtig, mer og mer henfaldt til et underligt Komediespil. Undertiden blev hun næsten bange, fordi det faldt hende saa let. Kun i Et var hun den gamle: hun saa klart paa sig selv, besmykkede ikke sin egen Handlemaade.

En Aften silde stod hun for Spejlet i Sovekammeret. Lysene flagrede frem og tilbage, og det forekom hende pludseligt, at Nogen stod bagved hende. Men hun tog sig hastig sammen.

„Jeg véd godt, hvad det er. Det er ikke ham der," og hun saa op imod Loftet. „Det er noget Andet, min egen Samvittighed . . . Effi, Du er fortabt."

Men alligevel rullede Kuglen videre ned ad Skraaplanet, og den ene Dags Hændelse drog den andens med sig.

Mod Midten af Maaneden indløb fra Godsejerne Middagsinvitationer, fra Borckes, Flemmings, Grasenabbs og Guldenkies, med en Uges Mellem-

rum skulde Innstettens spise paa de forskellige Herregaarde.

„Jeg tager ikke med, Geert. Du maa bede vore Venner have mig undskyldt, jeg drikker det Jærnvand, Dr. Hannemann har anbefalet mig — og saa er Middagsselskaber virkelig ganske utilladelige.“

Innstetten lo.

„Du bruger din Kur som Paaskud, Sandheden er den, Du ikke gider.“

„Nej, jeg er virkelig ret ærlig her. Du har selv villet have, jeg skulde tale med Lægen, han mener, jeg har Blegsot, og Du maa selv indrømme, at naar man kan risikere Aal i Gelé og Grisesylte, gør man bedst i at blive hjemme, det kunde jo blive min Død, men det er maaske, hvad Du vil . . .“

„Aa, Effi, maa jeg bede Dig . . .“

„Men en Ting glæder mig ved disse Indbydelser, jeg skal køre et Stykke med Dig paa Vej, til Møllen eller Kirkegaarden eller til Skoven, hvor Vejen drejer af til Morgnitz. Saa vandrer jeg hjem, der er altid saa yndigt i Klitterne.“

Instetten kørte altsaa afsted nogle Dage efter denne Samtale; ved Skovbrynet steg Effi ud.

„Lad mig komme af her, Geert, nu kører Du tilvenstre, saa gaar jeg

tilhøjre ned mod Stranden og hjem gennem Plantagen. Det er langt, men Hannemann siger altid, at Bevægelse i frisk Luft er det bedste Middel mod Blegsot. Hils Alle fra mig, undtagen Sidonie.“

Disse Ture gentog sig hver Uge, men ogsaa de andre Dage spaserede Effi, mest om Eftermiddagen, naar hun saa Manden fordybe sig i Avisbunken. Vejret var smukt, mild Luft og skyet Himmel. Hun plejede at gaa ud alene og sagde til Roswitha:

„Roswitha, nu gaar jeg altsaa ned til Chausseen og saa tilhøjre til det Sted, hvor Karussellen er, der venter jeg Dig, der kan Du hente mig, saa gaar vi hjem ad Birkealléen og Reberbanen. Men kom kun, hvis Anni sover, ellers kan Johanne gaa ud at møde mig. Eller Du kan helt lade være, det er ikke nødvendigt, jeg kan godt gaa alene.“

Den første Dag traf de hinanden, men flere Gange skete det, at Roswitha ikke traf Nogen paa det aftalte Sted, og naar hun kom hjem, var Effi der allerede og sagde:

„Hvor blev Du af, jeg har længe været hjemme?“

Paa denne Maade forløb flere Uger. Spørgsmaalet angaaende Husarerne mødte Vanskeligheder, og da Forhandlingerne trak i Langdrag,

blev Crampas kaldet til Stettin, hvor man ønskede at høre hans Mening om Sagen. Derfra skrev han den anden Dag til Innstetten:

„Pardon, Instetten, at jeg rejste uden at sige Farvel. Det kom altsammen saa pludseligt. For Resten har jeg ikke i Sinde at paaskynde Afgørelsen, det er saa behageligt at faa lidt frisk Luft. Anbefal mig til Fru Baronessen, min naadige Velgørerinde.“

Han læste dette for Effi, der sad ganske rolig. Omsider sagde hun:

„Det er saamæn ogsaa det bedste.“

„Hvad mener Du med det?“

„Jeg mener, det er meget rart, han er borte. Han siger egenlig altid det samme, naar han kommer tilbage, har han forhaabenlig noget Nyt at fortælle.“

Innstettens Blik fløj henover hende. Men han bemærkede Intet, og hans Mistanke svandt bort.“

„Jeg tager ogsaa bort,“ sagde han lidt efter, „jeg tager endogsaa til Berlin, maaske har jeg da ogsaa, som Crampas, helt nyt at mælde ved min Hjemkomst. Min kære Effi keder sig nok her med vore gode Kessinere. Jeg bliver borte en otte Dagestid, maaske lidt længere. Og Du skal ikke ængste Dig, det kommer forhaabenlig ikke igen, Du véd

nok, det deroppe . . . Og desuden har Du jo Rolf og Roswitha.“

Effi smilede hen for sig, med et Anstrøg af Vemod. Hun kom til at tænke paa den Dag. Crampas første Gang havde sagt, at Innstetten spillede Komedie med Spøgeriet. Den store Pædagog. Men havde han ikke Ret? Var denne Komedie ikke paa sin Plads? Og mange sære modstridende Tanker fløj hende gennem Hovedet.

Den tredje Dag rejste Innstetten.

Han havde ikke sagt, hvorfor han tog til Berlin.

---

21. Kapitel.

Innstetten havde kun været fire Dage borte da Crampas kom tilbage fra Stettin og bragte den Efterretning at man paa højere Steder helt havde opgivet Bestemmelsen om at forlægge to Eskadroner til Kessin; der var saa mange smaa Byer, som arbejdede paa at faa en Kavallerigarnison, at man var vant til at vise stor Imødekommen mod saadanne Andragender, men aldrig til selv tøvende bevilge et eneste. Da Crampas meddelte dette, satte Magistraten et temlig forlegent Ansigt op, kun Gieshubler triumferede da han undte sine filestrøse Kolleger et

Nederlag. Meddelsen gav Smaafolk Anledning til en vis Forstemning, ja endogsaa nogle af Konsulerne med Døtre var momentant utilfredse; men i det Hele kom man hurtigt ud over Sagen, maaske fordi det samtidige Spørgsmaal, „hvad Innstetten havde for i Berlin“, i højere Grad interesserede Kessinerbefolkningen eller i det mindste Byens Honoratiores. Disse vilde ikke gærne miste den overordenlig afholdte Landraad, og dog gik der derom vidtsvævende Rygter, som Gieshübler, selv om han ikke var Opfinderen deraf i det mindste nærede og udbredte videre. Blandt andet hed det at Innstetten skulde være Leder af et Gesandtskab til Marokko med Gaver blandt disse ikke alene den traditionelle Vase med Prospekt af Sanssouci og det ny Palæ, men fremfor alt ogsaa en stor Ismaskine. Dette sidste syntes, naar Hensyn toges til de marokkanske Temperaturforhold saa sandsynlig at man troede det Hele.

Effi hørte ogsaa Tale herom; den Tid, da hun vilde have moret sig derover, var vel forbi for ikke saa længe siden, men i den Sindsstemning, i hvilken hun befandt sig ved Slutningen af Aaret, var hun ikke mere i Stand til at lé af fuldt

Hjærte af den Slags Ting. Hendes Ansigt havde faaet et helt andet Udtryk, og det halvt rørende halvt skælmsk barnlige, som hun endnu havde haft som gift Kone var borte. Spasereturene til Stranden og Plantagen, som hun havde opgivet medens Crampas var i Stettin, tog hun atter op efter hans Hjemkomst og lod sig ikke en Gang afholde derfra af daarligt Vejr. Som tidligere blev det bestemt, at Raswitha skulde møde hende ved Reberbanen eller i Nærheden af Kirkegaarden, men de gik endnu oftere end tidligere fejl af hinanden. „Jeg burde skænde paa Dig, Raswitha, fordi Du aldrig kan finde mig. Men det gør ikke noget, jeg er ikke mere bange, ikke en Gang paa Kirkegaarden, og i Skoven har jeg endnu ikke mødt en Menneskesjæl.“

Det var Dagen før Innstettens Hjemkomst fra Berlin, at Effi sagde dette. Raswitha tog ikke videre Notits heraf og beskæftigede sig heller ikke med at hænge Guirlander op over Dørene; ogsaa Hajfisken fik en Fyrregren og saa endnu mærkeligere ud end ellers.

Effi sagde:

„Det er rigtigt, Raswitha; han vil glæde sig over alt det grønne, naar han kommer i Morgen. Skulde

jeg gaa en Tur endnu i Dag? Doktor Hannemann holder derpaa, og mener stadigt, at jeg tager det ikke alvorligt nok, ellers maatte jeg se bedre ud; men jeg har ikke rigtig Lyst i Dag, det stænker, og Himlen er saa mørk".

„Jeg skal bringe Fruen Regnkappen."

„Ja gør det — men Du behøver ikke at komme efter mig, vi træffer jo dog ikke hinanden," sagde hun leende. „Du har virkelig ikke Sporsans, Raswitha, og jeg vil ikke have, at Du skal forkøle Dig for ingen Ting".

Raswitha blev saa hjemme, og da Annie sov, gik hun hen til Kruses for at snakke med Konen.

„Kære Madam Kruse," sagde hun, „De lovede jo at fortælle mig det om Kineseren. I Gaar kom Johanne og forstyrrede os, hun er altid saa fornem, det er ikke noget for hende. Men jeg tror dog, at der har været noget, jeg mener med Kineseren og Thomsens Niece, hvis det da ikke var hans Barnebarn".

Madam Kruse nikkede.

„Enten", vedblev Raswitha, „har det været en ulykkelig Kærlighed (Madam Kruse nikkede atter), eller det kan ogsaa have været en lykkelig, og Kineseren kunde blot ikke holde

det ud, at det Hele saadan paa en Gang skulde være forbi. Thi Kineserne er dog ogsaa Mennesker, og det gaar vel med dem ligesom med os Andre.“

„Ja,“ forsikrede Madam Kruse og skulde lige til at bekræfte Historien yderligere, da hendes Mand kom ind og sagde:

„Mutter Du kunde give mig Flasken med Læderlakken, jeg maa have Seletøjet rigtig blankt til Herren kommer hjem i Morgen; han sér alt, og selv om han ikke siger Noget mærker man dog, at han har sét det.

„Jeg bringer den Sværte herud til Dem, Kruse,“ sagde Raswitha. Deres Kone er bare ved at fortælle mig en Historie, hun er om et Minut færdig, saa kommer jeg med Flasken til Dem.“

Et Par Minuter efter viste hun sig ganske rigtig og stillede sig op ved Seletøjet, som Kruse havde hængt ud paa Havegærdet.

„Aa, ja,“ sagde han mens han tog Flasken fra hende, „hvad hjælper al den Pudsen og Blanken, naar det hele Tiden smaaregner. Men al Ting maa sagtens alligevel holdes i Orden!“

„Ja vist maa det saa! Og det er udmærket Selesværte, det kan jeg

sé, den bliver hurtig tør, og saa kan Tøjet godt taale et Par Stænk! Men hør Kruse, jeg maa dog sige at den Kineserhistorie — den var rigtig mærkelig!

Kruse lo.

„Aa, det er bare Vrøvl altsammen; Raswitha! Og i Stedet for at sige det, sidder min Kone der og snakker op ad Vægge og ned ad Stolper, hun skulde meget hellere passe at mine Skjorter var i Stand og ikke manglede Knapper! Det har været saadan lige siden vi kom hertil. Hun har Hovedet fuldt af slige Historier — og saa denne sorte Høne, der ikke saa meget som lægger en Smule Æg, naa den er vel lovlig undskyldt, for den kommer aldrig udenfor en Dør, det sølle Kræ, og Æg lægger man ikke bare ved at kagle! Det kan man ikke forlange.“

„Hør nu Kruse, det skal jeg sige til Deres Kone. Jeg havde dog troet, De var en anstændig Person, men nu siger De saadanne stygge Ting, Mandfolk er dog altid meget værre, end man tror og tænker, jeg kunde have Lyst til at tage Penslen her og male Dem tre sorte Streger i Panden til Straf for Deres løse Tale.“

„Ja, siden det er Dem, Raswitha, skal jeg finde mig deri!“ lo Kruse

der ellers plejede at opføre sig med megen Værdighed, men nu lidt efter lidt lod til at ville slaa Gækken løs da han med ét fik Øje paa den unge Frue som kom hjem fra Plantagen og gik forbi Havegærdet.

„God Dag, Raswitha, jeg synes Du er saa munter! Hvad tager Annie sig for?“

„Hun sover, Deres Naade.“

Men Raswitha blev ganske rød i Hovedet og skyndte sig hjem for at hjælpe sin Frue med Omklædningen, thi hun var ikke vis paa, at Johanne var til Stede, hun kunde godt være ovre paa den anden Side af Gaden paa „Kontoret“, meget var der ikke at gøre og hun kedede sig gyseligt med Christel og Frederik.

Annie laa endnu i den sødeste Søvn. Effi bøjede sig over Vuggen, lod Raswitha tage hendes Overtøj og satte sig paa den lille Hjørnesofa i Soveværelset. Det fugtige Haar strøg hun langsomt bort fra Panden, lagde Fødderne op paa en lav Stol som Raswitha skød hen til hende, og mens hun lod til at glædes over Hvilen efter en lang Spaseretur, sagde hun:

„Hør Raswitha, jeg maa gøre Dig opmærksom paa, at Kruse er en gift Mand.“

„Det véd jeg nok, Deres Naade.“

„Ja, man véd baade Dit og Dat og handler alligevel som om man intet anede. Det kan aldrig blive til Noget!“

„Det skal heller ikke blive til Noget!“

„Thi Du maa endelig ikke regne paa, at hun er syg! De Syge lever altid længst. Og saa har hun den sorte Høne. Vogt Dig for den, den véd alt og pludrer ud med alt, jeg véd ikke hvordan det er, men jeg har en Skræk for den. Og jeg tør vædde paa at alt det ovenpaa hænger sammen med Hønen.“

„Aa, det tror jeg ikke. Men rædsomt er det dog. Og Kruse, der altid siger sin Kone imod, kan ikke rigtig klare mig den Sag.“

„Hvad sagde han?“

„Han sagde, at det var blot Mus.“

„Naa, Mus er da forresten fælt nok! Jeg kan ikke fordrage de smaa Dyr. Men jeg saa godt at Du stod og fjasede med Kruse, — ja, at Du vilde male ham i Ansigtet med Penslen. Det synes jeg, er en Smule for meget. Og bagefter gaar det dog ud over Dig. Du er jo køn, og Mænd synes om Dig, men sé Dig bare for det raader jeg Dig til. Hvordan var det egenlig, Du kom i Ulykke første Gang? Kan Du for-

tælle mig det, eller er Du hellere være fri?“

„Aa — det kan jeg saamæn nok fortælle! Men rædsomt var det alligevel, saa Fruen kan være ganske rolig angaaende Kruse. Den, der en Gang har oplevet noget saadant, han passer nok paa for Fremtiden. Undertiden drømmer jeg om det, og saa er jeg aldeles ødelagt hele den næste Dag. En saa forfærdelig Angst og Elendighed . . .

Effi havde rettet sig op og støttede Hovedet paa Haanden.

„Lad mig høre, hvorledes det gik til. Jeg véd jo nok derhjemme fra hvordan det for det meste skete med Eder, det er altid den samme Historie.“

„Ja, med mig var det vel sagtens ogsaa den gamle Historie, i det mindste i Førstningen. Men da jeg maatte tilstaa Elendigheden, da jeg maatte svare; Ja, det er saadan! . . . aa . . . da var det forfærdeligt. Med Moder gik det endda nogenledes men Fader, han var Smed, han var stræng og hæftig og da han hørte det, fo'r han op som en Rasende og styrtede mod mig med en Jærnstang, han lige havde haft i Ilden, han vilde slaa mig ihjel. Jeg skreg jo og flygtede op paa Loftet for at skjule mig og der laa jeg rystende og

bævende til de kaldte paa mig, at nu kunde jeg komme ned igen. Jeg havde en yngre Søster, hun pegede Fingre ad mig og skammede mig ud. Da Barnet skulde komme listede jeg mig ind i en Lade ved Siden af, fordi jeg ikke turde være hjemme. Der fandt fremmede Folk mig og bragte mig hjem mere død end levende. Den tredje Dag tog de Barnet fra mig og naar jeg spurgte efter det, sagdc de, det skulde jeg ikke bryde mig om, det havde det godt. Ak, naadigste Frue, den hellige Gudsmoder bevare Dem for saadan Elendighed!“

Effi fo'r op og saa paa Raswitha med store Øjne. Men hun var mere forskrækket end egenlig vred.

„Hvor kan Du tale saaledes! Jeg er jo en gift Kone! Du maa ikke sige sligt, det passer sig ikke!“

„Ak, naadige Frue . . .

„Fortæl mig saa heller, hvad der blev af Dig bagefter. De havde taget Barnet fra Dig, hvad saa?

„Ja, saa nogle Dage efter kom der nogle Folk fra Erfurt, de tog ind hos Sognefogden og spurgte om han ikke kendte en Amme. Han sagde straks ja, Gud lønne ham derfor! . . . den fremmede Herre tog mig straks med og siden den Dag har jeg ikke haft det videre slemt,

selv hos min gamle gnavne Dame her i Kessin kunde man da endelig holde det ud, og omsider kom jeg jo her til Fruen og Anniken, det er det allerbedste!

Og med disse Ord greb hun Effis Haand som hun kyssede.

„Raswitha, Du maa ikke kysse mig paa Haanden, det kan jeg ikke lide. Tag Dig nu i Agt for Kruse, Du er jo ellers baade god og fornuftig, men en gift Mand maa man ikke fjase med.

„Ak, naadige Frue, Gud og hans Helgene fører os jo vidunderligt her paa Jorden og en Ulykke er altid god for noget . . . den som ikke vil høre, han maa føle . . . Jeg kan nu egenlig godt lide Mandfolk alligevel".

„Der sér Du selv, Rawitha!

„Men dersom sligt skulde komme over mig igen, da styrtede jeg mig lige paa Hovedet i Vandet! Det var altfor rædsomt at opleve en Gang til. Og hvem véd, hvad der er blevet af det stakkels, elendige lille Barn? Jeg tror ikke, det lever, de Andre har nok ladet det omkomme, men det er dog min Skyld, at det blev født!"

Og saa kastede hun sig ned paa Knæ ved Barnets Vugge, mens hun halvt græd, halvt sang en af sine sædvanlige meningsløse Viser.

„Aa, lad være!" sagde Effi.

„Syng ikke, jeg har ondt i Hovedet. Bring mig hellere Avisen. Eller har Gieshübler sendt Modejournalerne?“

„Ja han har, de ligger ovenpaa. Vi bladede i dem, Johanne og jeg, Johanne ærgrer sig altid over at hun jkke har alt det fine Stads! Skal ieg hente dem?

„Ja, hent baade dem og Lampen!“

Raswitha gik og da Effi var alene sagde hun til sig selv:

„Hvad hjælper det altsammen? Jeg maa sé at bringe Tankerne i en anden Retning.“

* * *

I Løbet af næste Formiddag kom Telegram fra Innstetten med Meddelelse om at han først kom med andet Tog, altsaa ikke var i Kessin før Aften. Dagen hengik i nogen Uro — heldigvis kom Gieshübler om Eftermiddagen og hjalp hende over et Par Timer. Endelig Klokken syv kørte Vognen frem, Effi gik ud og tog imod sin Mand i Forstuen. Innstetten var saa helt optagen af sig selv, at han ikke lagde Mærke til Effis Modtagelse, der var mere forlegen end egenlig hjærtelig. Lamperne brændte. Tetøjet stod paa Bordet. Innstetten saa sig om.

„Her sér ud aldeles som den Aften, Du første Gang kom hertil, ikke sandt Effi?“

Hun nikkede.

„Kun synes jeg, Hajfisken er i Aften noget roligere og selv Rolf viser en usædvanlig Tilbageholdenhed, den lægger ikke Hovedet paa min Skulder. Hvad er der i Vejen, gamle Dreng?“

Rolf strøg sig op ad sin Herre.

„Han er utilfreds enten med sig selv eller med andre. Naa, jeg vil antage, det er med mig, han er misfornøjet. Lad os nu komme ind til Téen.“

Og medens han talte traadte han ind, tog Plads og bad sin Kone sætte sig hos ham.

„Berlin var over Forventning smuk, men i al min Glæde længtes jeg bestandig efter Dig. Hvor godt Du ser ud. Lidt bleg, lidt forandret, men det klæder Dig.“

Effi rødmede.

„Og nu rødmer Du! Men det er sandt alligevel. Før lignede Du et smukt, forkælet Barn, nu er Du med ét bleven Kvinde.“

„Det glæder mig at høre Dig sige det, Geert. Men mener Du det nu ogsaa?“

„Ja, Du kan stole paa, jeg

taler i fuldt Alvor, men gæt nu, hvem jeg skal hilse Dig fra?“

„Nej, det er ikke saa let, Geert. Men forresten har vi Kvinder, siden jeg altsaa nu tør henregne mig til dem, vi har forresten ikke svært ved at gætte. Vi er ikke saa tunge som I!“

„Naa, men fra hvem er det da?“

„Naturligvis fra Fætter Briest. Han er jo den Eneste jeg kender i Berlin, Tanterne fraregnet, som Du sagtens ikke har opsøgt, og som er altfor misundelige paa mig til at sende mig en Hilsen. Har Du ikke lagt Mærke til, at gamle Tanter altid er misundelige?“

„Ja Effi — det er sandt! Og naar Du siger det, er Du igen min gamle Effi — hende, der saa ud som et Barn og som tiltalte mig i højeste Grad!“

„Men hvem holder Du mest af — den gamle eller den unge Effi?“

„Det er et meget vanskeligt Spørgsmaal, som jeg ikke indlader mig paa at besvare. Men der er Frederik med Teen. Hvor jeg dog har glædet mig til denne Time. Jeg sagde det endogsaa til din Fætter, da vi sad hos Dressel og drak din Skaal i Champagne . . . det maa have ringet for

dine Øren . . . véd Du, hvad din Fætter sagde?“

„Aa — han sagde vist noget Tosseri. Det er hans Fag!“

„Du er sort utaknemmelig imod ham — han sagde: „Min skønne Kusine leve!“ — Ved De, Innstetten, at jeg har den største Lyst til at udfordre Dem og skyde Dem? Thi Effi er en Engel — og hende har De taget fra mig! Og med disse Ord saa han saa alvorlig ud, at man virkelig gærne kunde tro, han mente, hvad han sagde!“

„Aa — jeg kender ham, naar han er i det Hjørne! Hvor mange Glas havde I drukket?“

„Det husker jeg ikke saa nøje, men jeg tror nu, det var hans ramme Alvor — maaske havde det været det bedste. Tror Du ikke, Du havde kunnet leve med ham?“

„Kunnet leve, Geert! Det er let. Men jeg er nærved at tro, jeg ikke havde kunnet!“

„Hvorfor ikke — han er baade dannet og elskværdig — og et meget elegant ungt Menneske.“

„Ja, det indrømmer jeg.“

„Naa . . .“

„Men han er pjanket — og det er en Egenskab, der aldrig tiltaler os, selv om vi selv halvvejs er Børn — og som saadan har Du vist altid be-

tragtet mig, trods de Fremskridt jeg virkelig har gjort. — Nej, Mænd maa være Mænd.“

„Det glæder mig at høre Dig udtale Dig saaledes — men saa maa jeg min Sandten ogsaa tage mig sammen. Og heldigvis tror jeg, at jeg fra min sidste Udflugt bringer ret talende Beviser paa, at jeg kan tage mig sammen! . . . Sig mig en Gang — hvordan tænker Du Dig et Ministerium?“

„Aa — det forestiller jeg mig paa to Maader. Enten er det kloge, fornemme Mænd, der styrer Land og Rige — eller ogsaa kan det være et Hus — et Slot — noget som Palazzo Strozzi eller Pitti. Du ser, min Rejse til Italien har ikke har været ganske spildt.“

„Og hvad vilde Du sige til at bo i et saadant Palazzo. Jeg mener i et saadant Ministerium?“

„For Himlens Skyld, Geert — de har da ikke fundet paa at gøre Dig til Minister? Gieshübler hentydede til noget saadant. Og Fyrsten er jo almægtig. Gud — han har naturligvis sat det igennem — og jeg skal være Ministerfrue — jeg, der lige er atten Aar.“

Innstetten lo.

„Nej, Effi, ikke endnu, Minister er det ikke, de har gjort mig til. Men

maaske viser jeg Anlæg dertil senere hen, man kan aldrig vide, hvad her kan ske.“

„Naa, saa Du er da ikke Minister.“

„Nej, og for at holde mig til den nøgterne Sandhed skal vi heller ikke bo i et Ministerium, men jeg skal hver Dag vise mig der, som nu paa Amtshuset, jeg skal tale med Ministeren, rejse med bam paa hans Inspektionsrejser. Og Du skal bo i Berlin som Departementschefens Frue, om et halvt Aar har Du rent glemt, at Du overhovedet har opholdt Dig i en Ravnekrog som vor gode Kessin; Du vil tænke paa Gieshübler og paa Plantagen som paa en fjærn Fortidstaage.“

Effi sad aldeles tavs og stille; kun hendes Øjne blev under Innstettens Tale bestandig større, om Munden saas en nervøs Dirren, og hele hendes fine Legeme skælvede. Pludselig gled hun ned ved Mandens Fødder, lagde de foldede Hænder paa hans Knæ, og i en Tone, som bad hun, hviskede hun:

„Gud være lovet!“

Innstetten blev ganske bleg. Hvad var dette? Noget, der for Uger siden var faret ham gennem Sjælen, kom nu igen og stod saa tydeligt at læse i hans Øjne, at Effi blev forfærdet.

En smuk Følelse, der havde drevet hende til en delvis Bekendelse, havde henrevet hende, og hun havde sagt mere, end hun turde. Hun maatte udslette det Indtryk, hendes Udbrud havde gjort paa Innstetten, det koste, hvad det vilde.

„Staa op Effi. Hvad er der i Vejen med Dig?“

Effi rejste sig hastigt. Men hun satte sig ikke i Sofaen hos Manden, hun trak en højrygget Stol hen og støttede sig paa den, som om hun havde Møje med at holde sig oprejst.

„Hvad er der i Vejen? Hvad fejler Dig?“ gentog Innstetten. „Jeg troede, Du havde tilbragt lykkelige Dage her, og nu raaber Du: Gud være lovet, som om al Ting her havde været Rædsel og Forfærdelse. Det er maaske mig, som indgyder Dig Rædsel? Eller hvad er det? Tal!“

„Hvor kan Du dog spørge Geert,“ sagde hun, mens hun med Anspændelse af alle sine Kræfter søgte at beherske sin Stemme: „Lykkelige Dage, ja, jeg har levet lykkelige Dage her, men de har ikke alle været det. Aldrig er jeg blevet denne Angst kvit, nej, aldrig. Det er ikke mer end fjorten Dage siden, jeg atter i Spejlet saa det uhyggelige, gulblege Ansigt bagved mig. Og disse Nætter, da Du var i Berlin, kom det igen,

det svævede og raslede oppe i Salen, Rolf gøede, Raswitha hørte det ogsaa, hun maatte sidde hos mig, lige til det blev lyst, før kunde Ingen af os lukke et Øje. Det er et Spøgelsehus, og det s k u l d e jeg tro, dette Spøgeri, Du er jo Pædagog. Ja, Geert, det er det, Du er. Men lad det nu være, som det er, sandt er det, at jeg nu i Aar og Dag har gaaet om her i Huset med en Følelse af Uhygge og Ængstelse; men naar jeg kommer herfra, bliver jeg vel endelig fri for dette Tryk."

Innstetten havde set paa hende hele Tiden, mens hun talte. Hvad mente hun med disse Ord: Du er Pædagog, og saa: jeg skulde jo tro paa Spøgeriet. Hvad v a r det, hvor kom det fra. Og han følte igen Mistanken røre sig og fæstne sig. Men han havde set nok af Livet til at vide, at alle Tegn k a n bedrage, og at Skinsygens hundrede Øjne ofte fører En mere paa Vildspor end tillidsfuld Blindhed. Det, hun sagde, lød meget troligt, og saa var det rimeligt nok, at hun udbrød: „Gud være lovet!"

Beslutsomt saa han alle Muligheder fast i Øjnene og blev atter Herre over sine pinlige Tanker. Han rakte Effi Haanden over Bordet og sagde:

„Tilgiv mig, men dette overrasker

mig virkelig. Selvfølgelig er det Hele min egen Skyld. Jeg har altid været for optaget af mine egne Sager. Mænd er jo en Gang Egoister. Men nu skal det blive anderledes. En god Egenskab har Berlin: Spøgelsehuse er der ingen af. Hvor skulde de komme fra? Og lad os nu komme over til Annie, ellers siger Raswitha, at jeg er en Ravnefader."

Effi var imidlertid bleven rolig, og Følelsen af en afvendt Fare gav hende atter Spændstighed og fast Holdning.

---

22. Kapitel.

Næste Morgen sad Ægtefolkene ved deres lidt forsinkede Frokost. Innstetten havde ganske forvundet sine Anfægtelser, og Effi levede saa helt i Følelsen af Befrielse, at hun ikke blot kunde vise et fornøjet Ansigt, men virkelig bevægede sig med en hidtil ukendt Ligevægt. Hun var ganske vist endnu i Kessin, men hvor meget laa ikke bagved hende?

„Min kære Effi," sagde Innstetten, „jeg har alvorlig tænkt over det, Du sagde om Huset her, og helt Uret har Du ikke. For Kaptejn Thomsen kunde det være meget passende, men slet ikke for en ung, forvænt Dame, her er jo gammeldags og ubekvemt.

I Berlin skal al Ting blive anderledes, og bedre, høje Vinduer, Tæpper paa Trappe og i Forstue, Malerier, Kejseren i fuld Kroningsdragt, eller noget Kirkeligt, den hellige Elisabeth; nej, lad os gøre Raswitha den Indrømmelse at vælge en Madonna."

Effi lo.

„Ja, lad os det. Men hvem finder os den Bolig? Jeg kan da ikke betro Fætter Briest et saadant Tillidshværv. Tanterne er ogsaa umulige, de finder al Ting for godt."

„Ja, hvad skal vi gøre, finde Lejlighed er Noget, man daarligt kan gøre for Andre. Du faar vist selv tage til Berlin."

„Naar mener Du, jeg skulde rejse?"

„Aa, i Midten af Marts."

„Det er altfor sent, Geert. Hvad tænker Du paa. Saa nær Flyttedeg er alle gode Lejligheder borte. Da venter saamæn ikke paa os."

„Du har igen Ret, kloge Kone. Men jeg kom først hjem i Gaar, og jeg kan da ikke sige: rejs i Morgen. Det vilde klæde net og passer mig ogsaa kun daarligt; jeg er kun altfor glad over igen at have Dig."

„Nej," sagde hun, mens hun for at skjule sin voksende Forlegenhed lidt støjende satte Kaffetøjet sammen, „nej, jeg mener heller ikke, det skal

være i Morgen eller i Overmorgen, men vi maa dog heller ikke vente for længe. Og saa saare jeg kan finde Noget, der passer os, kommer jeg lige straks hjem igen. Men en Betingelse sætter jeg, Raswitha og Annie skal med. Allerbedst var det, om Du ogsaa kunde følge os. Men det kan maaske ikke lade sig gøre, og desuden bliver Adskillelsen jo kun saa kort. Jeg véd for Resten godt, hvor jeg vil søge Lejlighed . . .“

„Hvor da?“

„Aa, det er nu min Hemmelighed, jeg vil virkelig ogsaa have Hemmeligheder. Det skal være en Overraskelse.“

I dette Øjeblik bragte Frederik Posten, der mest bestod af Forretningsbreve og Tjenesteskrivelser.

„Aa, der er ogsaa Brev til Dig,“ sagde Innstetten, „og hvis jeg ikke tager fejl, er det Mamas Haandskrift.“

„Ja, det er Mamas Haandskrift, men i Poststemplet staar tydeligt Berlin.“

„Du har Ret,“ lo Innstetten, „men deri er da intet mærkeligt. Mama er i Berlin og skriver til sin Datter derfra.“

„Vist saa, men det ængster mig alligevel, og jeg finder egenlig ingen videre Trøst i at mindes Hulda Niemeyers Ord: det er bedre at ængste

sig end at haabe. Hvad mener Du?“

„At denne Sætning især er upassende for en Præstedatter. Men læs nu det Brev. Her er en Papirkniv.“

Effi aabnede endelig Brevet og læste højt:

„Min egen Effi! Jeg har været i Berlin siden i Gaar i Anledning af en Konsultation hos Schweigger. Da han saa mig, gratulerede han mig, og jeg erfarede til min store Forbavselse af ham, at Iunstetten er bleven Departementschef, han havde Nyheden fra Wültersdorf, altsaa fra allerbedste Kilde. Det ærgrer mig en Smule at erfare sligt paa anden Haand. Men i min Glæde og Stolthed tilgiver jeg Eder alligevel. Jeg har jo altid vidst at I vilde gøre Karrière. Nu kommer det Dig til Gode, mit kære Barn! Naturligvis maa I have anden Bolig og anden Indretning, og hvis den kære, lille Effi tror, jeg paa nogen Maade kan være Dig til Nytte med Raad og Daad saa kom til Berlin hurtigst mulig. Jeg bliver her i Kur en halv Snes Dage, eller maaske endnu lidt længere, Sch. udtrykker sig lidt vagt desangaaende. Jeg har lejet nogle Værelser i Schadowergade, der er Værelser ledige ved Siden af mine. Hvad der feiler mine Øjne, skal jeg meddele Dig, naar vi sés, foreløbig

drejer alle mine Tanker sig om Eders Fremtid. Briest vil blive henrykt, han spiller jo altid den Ligegyldige over for den Slags Ting, men egenlig er de ham meget vigtigere end man tror. H[illegible] Innstetten, kys Annie, som Du maaske tager med.

Altid Din trofaste Moder
Louise v. B.

Effi lagde Brevet fra sig, uden at sige et Ord. Hvad hun vilde, det havde hun allerede fast besluttet, men hun havde ligesaa fast besluttet ikke selv at komme med noget Forslag, det skulde komme fra Manden, og saa vilde hun lade sig overtale.

Innstetten gik straks i Fælden.

„Naa, Effi! Du sidder der og siger ingen Ting!“

„Ak ja, Geert, alting kan jo sés fra to Sider. Naturligvis vilde jeg hellere end gærne sé Mama, ja maaske være sammen med hende et Par Dage. Men jeg synes, der er saa meget som vanskeliggør denne Rejse!“

„Hvad?“

„Mama er, som Du véd, en meget bestemt Karakter og kender kun én Vilje, sin egen. Overfor Papa har hun forstaaet at sætte alt igennem. Men jeg vilde gærne have en Lejlighed, der var efter min Smag

og en Husindretning, der passede mig.“

„Er det det Hele?“

„Naa, det er da allerede noget. Men der er forresten mere.“ Og hun tog sig sammen førend hun forsatte: „Der er ogsaa det, at jeg nødig forlader Dig, ligesom Du er kommet hjem!“

„Din Skælm, det siger Du bare, fordi Du kender min Svaghed! Men da vi Mænd nu som bekendt er indbildske, vil jeg tro Dig og oven i Købet spille en heltemodig fornægtende Rolle. Rejs saa snart Du mener, det er nødvendigt, og kan forsvare det for dit Hjærte.“

„Du skal ikke sige slige sære Ting. Thi hvad betyder det at „forsvare det for mit Hjærte?“ Jeg maatte da af bare Koketteri svare: „Saa kan jeg aldrig rejse eller noget lignende.“

Innstetten truede ad hende.

„Effi, Du er mig altfor spidsfindig! Jeg troede Du var et Barn, men sér nu, at jeg næppe kan hamle op med Dig! Med lad nu det falde thi, som din Papa altid plejer at sige: „det fører os for vidt!“ Sig meget hellere naar Du vil rejse.“

„I Dag er det jo Tirsdag. Lad os sætte Fredag Middag med Skibet. Saa er jeg i Berlin om Aftnen.“

„Godt. Og naar kommer Du saa hjem?“

„Lad os sige Mandag Aften. Det bliver tre Dage.“

„Nej, Effi, det er ikke muligt. Det er for tidligt. Paa tre Dage kan Du intet faa udrettet, og desuden slipper din Moder Dig heller ikke saa hurtigt.“

„Ja ja, saa kommer jeg hjem, naar jeg selv synes!“

„Godt.“

Og hermed vandrede Landraaden over paa sit Kontor.

* * *

„Dagene før Afrejsen gled hastigt afsted. Raswitha glædede sig som et Barn.

„Ak, ja, Deres Naade. „Kessin kan være meget rar, men Berlin bliver det aldrig . . . Der har vi ogsaa Sporvognen! Og naar det ringer tilhøjre og tilvenstre, er man færdig ved at blive tummelumsk i Hovedet, flere Gange har jeg troet, de skulde rulle lige over mig! Nej, saadant noget har man rigtignok ikke her. Her kan man staa i timevis i Vinduet uden at sé saa meget som en Kat gaa forbi. Her er kun Søen og Klitterne, Sand og Vand! der bruser og suser, ellers ingen Ting!“

„Ja, Raswitha, Du har aldeles Ret. Det suser og bruser og rigtigt Liv er det dog ikke. Derfor faar man alle Slags underlige Tanker. Du maa dog indrømme at det med Kruse, det var ikke rigtig som det skulde være!

„Aa, naadige Frue . . .“

„Naa, ja, det taler vi nu ikke mere om. Du indrømmer det dog ikke. Og tag nu ikke for lidt Tøj med, hører Du, Du kan gærne pakke alt dit og Annies Tøj ned.

„Naa, vi kommer vel nok tilbage her?“

„Ja, jeg! Det ønsker Herren. Men I to kan maaske blive hos Mama. Sørg nu bare for, at hun ikke forkæler Barnet altfor galt. Mod mig var hun stræng, men man kender jo nok Bedstemødre . . .“

„Og saa er Anniken jo saa sød, at man gærne kunde spise hende. Alle maa jo forkæle hende.“

Det var om Torsdagen, Dagen før Afrejsen. Innstetten var kørt paa Landet og ventedes først hjem mod Aften. Om Eftermiddagen gik Effi ind i Apoteket og bad om en Flaske Salvolatile.

„Man véd ikke, hvem man kommer til at rejse med“, sagde hun til den gamle Provisor, som hun altid

passiarede med og som naturligvis tilbad hende.

„Er Doktoren hjemme?“ spurgte hun saa, da hun havde stukket Flasken i Lommen.

„Ja han er, Deres Naade finder ham vist i Færd med at læse Bladene.“

„Jeg forstyrrer ham vel ikke?“

„Aa, nej — aldrig!“

Og Effi traadte ind til sin Ven, i en høj Stue med alle Slags Destillerapparater og store Møbler med numererede Skuffer til Recepter.

Gieshübler var baade henrykt og forlegen.

„Hvilken uventet Ære! Her mellem alle mine Kolber og Retorter! Tør jeg bede Baronessen tage Plads et Øjeblik.“

„Ja vist saa, kære Gieshübler, men ogsaa kun et Øjeblik. Jeg kommer for at sige Dem Farvel!

„Men Baronessen kommer jo da her hjem igen? Jeg troede, Rejsen kun skulde vare en tre, fire Dage . . .

„Jeg kommer her tilbage, kære Ven, Meningen er, at jeg senest om en Uge er hjemme. Men det kunde jo ske, at jeg ikke kom igen. Behøver jeg at sige Dem, med hvor mange Muligheder man maa regne her i Livet. Ja, De vil sige, at jeg endnu er saa ung . . . de Unge kan

jo gærne gaa bort. Meget andet kan ske. Derfor er det, jeg synes jeg maa tage ordenlig Afsked med Dem, sige Dem Farvel . . .“

„Men, min kære, naadige Frue!“

„Sige Dem Farvel, som var det for bestandig! Og saa vilde jeg takke Dem, kære, gode Gieshübler! Thi De har været min bedste Ven, naturligvis fordi De er den bedste her! Selv om jeg bliver hundrede Aar, vil jeg aldrig kunne glemme Dem. Jeg har jo en Gang imellem følt mig lidt alene, ogsaa undertiden lidt tung om Hjærtet, maaske mere end De aner, jeg har vist ikke altid baaret mig rigtig ad! Men naar jeg saa Dem, ja, lige fra første Øjeblik, jeg lærte Dem at kende, da syntes jeg altid jeg blev gladere og mere tilfreds med mig selv og mine Omgivelser.“

„Men, kære, lille Baronesse . . .“

„Derfor vilde jeg sige Dem tusind Tak! Og naar jeg tager herfra, vil jeg tænke paa Dem — med Vemod, tænke paa at skilles fra Dem. Farvel, Levvel, kære Ven, hils Deres Veninde Frøken Trepelli. I disse sidste Uger har jeg ofte tænkt paa hende og paa Fyrst Kotschukoff. Det er og bliver dog et sælsomt Forhold. Men jeg kan alligevel forstaa det . . Og lad mig høre fra Dem en Gang

imellem . . . . Eller, jeg skal selv skrive!“

Dermed gik Effi. Gieshübler fulgte hende ud paa Torvet, han var saa betagen, at han ikke tænkte over de underlige Ting, hun havde sagt.

* * *

Saa snart hun kom hjem, lod hun, Johanne sætte Lampen og Teen ind i Sovekamret.

„Jeg er saa forfrossen, at jeg ikke vil vente paa Herren,“ sagde hun.

Et Øjeblik efter sad hun i Hjørnesofaen med Skrivetøj og Mappe foran sig; Johanne satte Bakken fra sig og næppe var hun borte, før Effi lukkede Døren af, saa sig i Spejlet med et underligt prøvende Blik og satte sig ned. Hun skrev:

„I Morgen rejser jeg og dette er mit Farvel! Innstetten venter mig hjem om nogle Dage, men jeg kommer ikke tilbage til Kessin mere . . . De véd, hvorfor! Bedre var det, om jeg aldrig havde sét dette Sted. Jeg bønfalder Dem, ikke at tage dette som en Bebrejdelse, min er hele Skylden. De har en

Slags Undskyldning i Deres huslige Ulykke, mig kan intet undskylde! Men maaske kommer jeg over det alligevel. At jeg nu kaldes bort herfra er mig et Tegn paa, at jeg dog maaske kan faa Tilgivelse. Glem det Skete og glem mig.

Deres Effi.

Hun gennemlæste disse Linjer, det lød saa sælsomt, at hun sagde „De“, men det skulde saa være, han maatte forstaa at alle Broer var afkastede. Hun lagde Brevet i Konvolut, og gik med det til et lille Hus mellem Kirkegaarden og Skovbrynet. En tynd Røg steg op af den forfaldne Skorsten. Der afleverede hun Billetten.

Da hun kom hjem var Innstetten der, hun satte sig hen til ham og talte med ham om sit Besøg hos Gieshübler.

* * *

Skibet gik ved Tolvtiden. Allerede et Kvarter før var Effi om Bord med Innstetten, Annie og Raswitha.

Bagagen var større, end man

kunde vente til en saa kortvarig Udflugt.

Innstetten talte med Kaptejnen, Effi stod i Bagstavnen med Regnkaabe og lysegraa Rejsehat og mønstrede de smukke Huse langs Bolværket, herfra gled hendes Blik henover de Mennesker, der betragtede Skibets Afgang, nu lød Klokken; for sidste Gang kastede hun et Blik paa Kessinerne og opdagede pludselig Crampas i første Række. Hun fo'r sammen, men havde en Følelse, som om en tung Byrde væltedes fra hendes Hjærte. Han var synlig bevæget, hilste paa hende med alvorligt Ansigt, hun besvarede hans Afskedshilsen med et Smil og et Blik, der havde et bedende Udtryk. Saa vendte hun sig og gik hastigt ned i Kahytten, hvor hun blev hos Annie og Raswitha, indtil hendes Mand ovenfra raabte til hende, at hun meget hellere skulde komme op paa Dækket og se paa den smukke Egn gennem hvilken de nu sejlede. Der var kvalmt og hedt i Kahytten, saa Effi samtykkede straks.

Over Vandspejlet hang graa Skyer, nu og da gennembrudt af Solens Straaler. Effi kom til at tænke paa den Dag for knap fem Fjerdingaar siden, da hun havde kørt me! Innstetten langs denne

Bredning! Et kort Spand Tid, i hvilket Tilværelsen ofte havde været stille og ensom. Og dog, hvor meget var der ikke skét?

Klokken tre var man ved Stationen eller lige i dens Nærhed. Da de passerede „Fyrst Bismarck“ stod Golchowski som sædvanlig i Døren og forsømte ikke at ledsage Herskabet et Stykke paa Vej. Toget var endnu ikke anmældt, saa Effi og Innstetten spaserede lidt frem og tilbage foran Stationen. Deres Samtale drejede sig mest om Lejligheden i Berlin, de blev enige om, at den skulde ligge imellem den zoologiske Have og Thiergarten.

„Jeg vil kunne høre baade Bogfinker og Papegøjer!“ erklærede Innstetten, og Effi var af samme Mening.

Nu signaliseredes Toget, Stationsforvalteren var fuld af Forekommenhed og Effi fik en Kupé for sig selv.

Endnu et Haandtryk, en Viften med Lommetørklædet og saa satte Toget sig i Bevægelse.

23. Kapitel.

Paa Friedrichsgades Banegaard var Trængsel, men desuagtet fik Effi allerede i Kupéen Øje paa sin Moder og ved Siden af hende paa Fætter Briest. Gensynets Glæde var stor. Ventetiden i Bagagehallen stillede ikke Effis Taalmodighed paa altfor stor Prøve, og en halv Snes Minuter efter Ankomsten rullede Vognen ad Dorotheagade til Fru v. Briests „Pensionat“ i Schadowergade. Raswitha var henrykt over at Annie strakte Armene ud efter alle de mange Lys.

Nu var man der. Effi fik to Værelser, der ikke, som hun haabede laa umiddelbat ved Siden af Mamas, men dog var i samme Korridor, og da alt var bragt i Orden og Annie bragt til Ro i en lille smuk Seng, viste Effi sig igen i Fru v. Briests Dagligstue, et hyggeligt mindre Værelse, hvor en svag Ild brændte i Kaminen, thi Vejret var mildt, næsten varmt.

Paa det runde Bord, der oplystes af en Lampe med grøn Skærm var dækket til tre og paa et Sidebord stod Tetøjet.

„Du har det jo aldeles yndigt, Mama!“ sagde Effi mens hun satte

sig i Sofaen, hun stod dog straks efter op og gik hen til Sidebordet. „Maa jeg skænke Teen, som jeg plejede hjemme paa Hohen-Cremmen?“

„Gærne, min kære Effi. Men kun til Dogabort og til Dig selv. Jeg maa ikke drikke Te.“

„Naa, det er vel paa Grund af din Øjensygdom? Men sig mig nu, hvad er der egenlig i Vejen? I Vognen, der forresten klaprede og støjede, saa jeg knapt kunde høre Ørenlyd, taltes der kun om Innstetten og hans Ophøjelse, altfor meget synes jeg, nu vil jeg høre om dine Øjne, der er mig meget vigtigere end den stormægtige Karrière! Du er da Gud være lovet, aldeles uforandret, Du sér paa mig med de samme venlige Øjne som i gamle Dage!“

Og hermed fo'r hun hen til Moderen, hvis Hænder hun kyssede.

„Effi, Du er som en Stormvind! Ganske som i gamle Dage!“

„Ak nej, Mama! . . . Jeg er ikke den Gamle. Gid det var saa vel. Man forandrer sig, naar man bliver gift. Men, Mama lad mig nu høre om dine Øjne?“

Fru v. Briest meddelte nu Datteren, at Øjenlægen mente hendes Svimmelhed og Fllimren for Øjnene skyldtes en Blodoverfyldning i Hjærnen der skulde bekæmpes med stræng

Diæt, Øl, Kaffe og Te var forbudt, han mente, en fjorten Dages Tid at maatte have Fruen i Kur.

„Men Du kender vel nok Læger og deres Tidsangivelser. 14 Dage kan godt betyde 6 Uger og jeg er saamæn her endnu, naar Du og Innstetten drager ind i Eders nye Bolig. Naa, jeg nægter ikke, at denne Omstændighed egenlig er det bedste ved hele Sagen og allerede paa Forhaand trøster mig for den lange Kur. Nu maa vi finde Eder noget rigtigt smukt og bekvemt. Jeg har allerede tænkt mig Landgraf- eller Keithgade dér er elegant og tillige ikke altfor dyre Lejligheder at faa. For I maa indskrænke Jer. Innstettens Stilling er meget fin, men ikke særlig indbringende. Og Briest klager altid. Priserne falder og han fortæller mig hver Dag at vi maa gaa fra Hus og Gaard, dersom vi ikke snart faar Beskyttelsestold. Men Du kender jo hans Overdrivelser, Effi!“

Aftnen gik under livlig Samtale, henimod ti brød Fætteren op med Løfte om at komme igen næste Dag, og lidt efter trak Effi sig tilbage i sine egne Værelser.

* * *

Næste Dag var det overordenlig smukt Vejr, Moder og Datter brød tidligt op, gik først til Øjenlægen og derfra ud for at søge Lejlighed. Det traf sig saa heldigt, at man just i Keithgade fandt noget ganske udmærket, kun var Huset endnu ikke ganske færdigt, og Fru v. Briest frygtede for, at Lejligheden skulde være fugtig.

Effi syntes udmærket godt om hele Indretningen, men gav Moderen Ret, især da det jo mer end Alt var hende vigtigt at trække Tiden ud. Derpaa kørte Damerne hen i en Restavrant og spiste til Middag. Aftenen tilbragte de i Operaen. Lægen havde givet sin Patient Lov dertil, hvis hun vilde huske paa at bruge Ørene mer end Øjnene.

Dagen efter gik omtrent paa samme Maade. Effi og Moderen var henrykte over at være sammen og at kunne snakke og passiare; de gennemlevede en Tid, der mindede dem begge om de muntre og lykkelige Dage for to Aar siden, da Udstyret blev købt. Effi var munter og talende, kun Fætter Briest lod sig sjældnere se, han paastod, at Kusinen var farlig for hans Sindsro.

Saaledes hengled næsten fjorten Dage. Innstettens Breve fik et lille Anstrøg af Utaalmodighed, han kunde

endogsaa blive spydig mod Svigermama, saa at Effi begyndte at mærke det, denne stadige Opsætten maatte have en Ende; hun maatte bestemme sig for en af de mange Lejligheder, de havde beset. Men hvad saa?

Der var endnu tre Uger, til de skulde flytte fra Kessin, og nu trængte Innstetten paa, han var ked af at undvære Kone og Barn. Altsaa gaves der kun en Udvej, hun maatte spille Komedie, simulere Sygdom.

Dette var for Resten slet ikke hverken let eller behageligt, men det maatte ske, og saa var Effi Mand for at gennemføre sin Rolle til de mindste Enkeltheder.

„Mama, som Du ser, begynder Innstetten at undres over min Udebliven. Lad os give efter og leje endnu i Dag. Saa rejser jeg i Morgen. Ak, hvor det dog er svært at komme fra Dig, søde Mama.“

Fru v. Briest gav Datteren Ret.

„Men hvilken Lejlighed tager vi saa?“

„Den første naturligvis, den i Keithgade, som jeg straks syntes saa godt om. Den er ganske vist ikke aldeles tør endnu, men vi faar jo nu Sommer, og bliver Fugtigheden mig for slem, faar jeg lidt Gigt, saa kan jeg da tage en Tur til Hohen-Cremmen.“

„Barn, mal ikke Fanden paa Væggen. Gigt faar man undertiden og altid hurtigere, end man ønsker det. Det kommer, man véd aldrig hvorfra.“

Disse Moderens Ord kom Effi udmærket tilpas. Hun lejede samme Formiddag i Keithgade og skrev et Postkort, hvori hun mældte Innstetten sin Ankomst næste Dag. Kufferterne pakkedes og alle Tilberedelser blev trufne. Men næste Morgen lod Effi Moderen kalde ind til sig og sagde:

„Mama, jeg kan ikke rejse. Jeg har saa voldsomme Smærter i Ryggen, at jeg næppe kan gøre en Bevægelse, jeg tror virkelig, det er et Anfald af Gigt; det gør meget ondt, blot det ikke bliver til Gigtfeber.“

„Der ser Du selv. I Gaar talte Du saa letsindigt om Gigt, i Dag ligger Du og kan næppe røre Dig. Naar jeg ser Schweigger, skal jeg spørge ham, hvad her er at gøre.“

„Nej, ikke Schweigger. Han er Specialist, lad os først se Tiden an; maaske gaar det over. Jeg bliver liggende her ganske rolig, drikker lidt Te og Sodavand, saa kan vi maaske kurere mig med en god Transpiration.“

Fru v. Briest var imidlertid af en anden Mening, her var ingen Grund til at holde Diæt, det var gammeldags og kunde blot svække; Effi

skulde holde sig i Ro, men spise ordenligt.

Denne Anskuelse var meget trøstende for Effi, der afsendte et Telegram til Innstetten; hun talte om „kedsommelige Forhindringer“, der kun var „øjeblikkelige“, og sagde da til Raswitha, at hun maatte skaffe Bøger, det kunde ikke være vanskeligt, hun vilde nøjes med meget gamle.

„Ja vel, Deres Naade. Lejebiblioteket er lige her ved Siden af. Hvad skal jeg forlange?“

Effi gav hende en Seddel, og Raswitha kom meget rigtig med fem Bind af Walter Scott.

Uden videre Forandring gik den Dag, men hverken næste eller anden og tredje Dag bragte Bedring i Patientens Tilstand. Da sagde Mama:

„Dette gaar ikke. Naar sligt trækker ud paa den Maade, gaar det ikke over af sig selv; nu maa vi have fat i en Læge.“

Effi sukkede.

„Ja, vist saa, men hvem skal vi hente? Ingen ung Mand, det forlanger jeg paa det Bestemteste.“

„Jeg har heller ikke tænkt paa at faa en ung Læge fat, tværtimod vilde jeg foreslaa Dig en ældre Mand, der for en Snes Aar siden saa til mig i det Heckerske Pensionat; den

Gang var han op imod de halvhundrede og havde smukt, kruset, graat Haar. Han var Damelæge og uhyre elskværdig, netop den fine Tone, Damer af vor Kres synes bedst om.“

„Og hvad hedder din Professor?“

„Professor Rummschüttel.“

Effi lo hjærteligt.

„Rummschüttel! Det var et udmærket Navn til at kurere Hold med.“

„Aa, Effi, Du er virkelig undertiden en mærkelig Person. Store Smærter kan Du ikke have.“

„Nej, ikke lige i Øjeblikket, de kommer og de gaar.“

* * *

Næste Morgen viste Professor Rummschüttel sig. Fru v. Briest modtog ham, og da han saa Effi, udbrød han straks:

„Moderen op ad Dage.“

Mama mente, at han havde glemt, hvorledes hun saa ud for tyve Aar siden, men den galante Professor forsikrede, at ikke alle Ansigter prægede sig i Erindringen, han huskede kun altfor tydeligt sin smukke Patient fra det Heckerske Pensionat.

„Og nu, min naadige Fru Baro-

nesse, hvor er det, det er galt med Dem, og hvor skal der hjælpes?“

„Ak, Hr. Professor, jeg er virkelig i Forlegenhed med at forklare Dem, hvad der egenlig fejler mig. Det skifter hele Tiden Plads. I dette Øjeblik er det helt borte. Først mente jeg, det maatte være Gigtsmærter, men nu tror jeg snarere, det er Nevralgi, det jager og stikker i Ryggen, og naar det kommer over mig, kan jeg slet ikke holde mig oprejst. Min Papa led meget af Nevralgi, det er maaske fra ham, jeg har det.“

„Meget sandsynligt,“ bemærkede Rummschüttel, idet han følte hendes Puls og saa vist paa hende. „Meget sandsynligt, min Naadige.“

Men ved sig selv tilføjede han:

„Bænkefeber eller Skulkesyge, udmærket udført. En ægte Evadatter.“

Han lod sig imidlertid ikke mærke med Noget og sagde med Alvor og Værdighed:

„Ro og en egal Temperatur maa jeg bestemt forordne. En lille Mikstur, der ikke er slem, skal jeg ogsaa skrive op.“

Og med disse Ord stod han op, satte sig ned ved Bordet og skrev: Aqua Amygdalarum amararum, 50 gr. Syrupus florum Aurantii, 200 gr.

„Af dette tager min naadige Frue hver halve Time en Teskefuld. Det beroliger Nerverne. Og fremfor Alt, ingen Sindsbevægelse eller aandelig Anspændelse, ikke Besøg, ikke Lekture," her pegede han paa Bogen, som Raswitha havde hentet.

„Det er kun Walter Scott."

„Naa, ja, han er uskadelig. Bedst er dog Rejsebeskrivelser. Jeg ser herop i Morgen."

Effi havde spillet sin Rolle til Fuldkommenhed. Da hun igen var alene — Mama fulgte Professoren ud — fo'r Blodet hende til Hovedet, thi hun havde godt mærket, at hun af den gamle Læge havde faaet Svar paa Tiltale, at han meget vel forstod, hun „vilde" være syg, og at han var Verdensmand nok til ogsaa at respektere saadant.

Lidt efter viste Mama sig og hun sang den elskværdige gamle Herres Pris i høje Toner.

„Lad Raswitha straks gaa paa Apoteket, men Du skal for Resten kun tage Miksturen hver tredje Time, det sagde han til mig derude i Forstuen. Saadan har han altid været, forsigtig, men dog altid energisk, derfor hjalp Medicinen ogsaa som oftest."

* * *

Rummschüttel kom igen hver anden og senere hver tredje Dag, han saa, hvor forlegen hans Besøg gjorde den unge Frue. Dette indtog den gamle Herre, efter det tredje Besøg var han kommen til den Overbevisning, at her stak Noget under, og det var langt fra ham at føle sig stødt over sligt; ved det fjerde Besøg fandt han Effi siddende i en Gyngestol med en Bog i Haanden, den lille Annie stod ved Siden af hende.

„Aa, min kære Baronesse! Det glæder mig at se Dem vel opstanden. Jeg tilskrivrr ikke min Lægekunst Deres lykkelige Helbredelse, det gode Vejr, Foraarsluften, jager al Svaghed paa Flugt. Og hvordan har Deres Fru Mama det?“

„Hun er desværre gaaet ud, Hr. Professor; hun er i Keithgade, i vor ny Lejlighed. Jeg venter om nogle faa Dage min Mand, som jeg glæder mig til at forestille for Dem, saa snart vi er i Orden. Thi jeg haaber, Professoren ogsaa for Fremtiden vil tage Dem af mig.“

Han bukkede smilende.

„Den ny Bolig,“ vedblev hun, „er i et nyt opført Hus, hvilket foruroliger mig en Smule. Tror Professoren, at de ikke ganske tørre Mure . . .“

„Nej, Baronesse, lad De lægge ordenlig i Kakkelovnen tre Dage i

Træk og luk Vinduerne op, saa kan De paa mit An- og Tilsvar flytte ind. Jeg tror ikke Deres Nevralgi er af en ondartet Natur, dog glæder jeg mig over, at Deres Forsigtighed har givet mig Anledning til at forny et behageligt Bekendtskab og gøre et nyt, der ogsaa kun kan fornøje mig.“

Han bukkede igen, klappede Annie paa Hovedet og tog Afsked, idet han bad Effi hilse Mama. Han var knap ude af Døren, før Effi greb Pennen og skrev til sin Mand.

„Kære Innstetten! Nu gik Professor Rummschüttel efter at have „udskrevet“ mig! Jeg kunde altsaa godt rejse i Morgen, om det skulde være, men vi skriver i Dag den 24de, Du er her allerede den 28de, saa jeg antager, Du vil holde med mig, naar jeg mener, det er bedst, jeg opgiver at rejse til Kessin. Vore Sager er jo desuden allerede undervejs, saa vi maatte bo paa Hotel, hvilket daarligt passer mig da jeg er en Smule angreben og træt. At jeg personlig ikke tager Afsked med de „gode Kessinere“ har ikke Noget paa sig. Jeg har sagt Farvel til Gieshübler, Majorinden har vist mig en Mangel paa Imødekommen, der grænser nær til Uhøflighed; altsaa er der kun Dr.

Hannemann, Pastoren og Crampas tilbage. Dem kan Du bringe min venligste Hilsen. Til Godsejer-familierne sender jeg Kort med p. p. c.; og for Resten er Du jo formfuld nok til i de rette Udtryk at ordne den Slags Smaating. Til Grevinde Padden, hvis Venlighed paa Ballet jeg med Glæde erindrer, skriver jeg maaske selv og udtaler min Beklagelse over, at vort Bekendtskab saa hastigt blev afbrudt. Lad mig ved et Telegram vide, om Du synes, jeg kan bære mig anderledes ad.

Din Effi."

Effi bragte selv dette Brev paa Posthuset, som om hun derved kunde faa hurtigere Svar; næste Formiddag fik hun følgende Telegram fra Innstetten:

„Alt er i Orden! . . . I."

Hun glædede sig inderligt over at hendes List var lykkedes saa godt, og med let Hjærte kørte hun hen til den ny Lejlighed i Keithgade Nr. 1.

Der stod alle hendes Sager i broget Forvirring, men hun lod sig ikke forstyrre af dette Virvar, og da hun traadte ud paa Altanen, smilede hun stille glad til de grønne Træer i Thiergarten hinsides Kanalbroen, saa

foldede hun Hænderne, saa op mod den klare, blaa Himmel og hviskede:

„Her begynder jeg med Guds Hjælp et nyt Liv! Her skal det blive anderledes.“

---

24. Kapitel.

Tre Dage efter, temmelig silde, ved Nitiden, ankom Innstetten. Alle var paa Banegaarden, Effi, Mama, Fætteren; Modtagelsen var hjærtelig, især fra Effis Side, og man havde allerede talt om en Masse Ting, da Vognen omsider holdt ved den ny Bolig i Keithgaden.

„Aa, det er et udmærket Valg, Du har truffet,“ erklærede Innstetten, da han traadte ind i Forstuen, „her er ingen Hajfisk, ingen Krokodille — og forhaabenlig heller intet Spøgeri.“

„Nej Geert, med det er vi færdige. Nu kommer andre Tider, jeg er ikke mere bange, og skal desuden for Fremtiden gøre mig mere Umage for at være Dig tilpas.“

Dette hviskede hun til sin Mand, medens de steg op ad den tæppebelagte Trappe til anden Sal.

I Lejligheden manglede lidt hist og her, men al Ting gjorde dog et

hyggeligt Iudtryk, og Innstetten udtalte sin Tilfredshed dermed.

„Effi, Du er jo et Geni!“ sagde han, men den unge Kone vægrede sig ved at tage imod hans Ros, hun pegede paa Mama som den, der havde hele Fortjenesten.

Nu tog de Plads omkring det festligt dækkede Bord; Innstetten løftede sit Glas for at drikke paa en lykkelig Fremtid; klinkede med dem Alle og spurgte saa Effi, hvad hun egenlig havde fejlet.

„Ak, lad os nu ikke tale om den kedsommelige Sygdom, den var smærtelig og kom meget paatværs, fordi den forstyrrede vore Planer. Men nu er den jo overstaaet, og saa skal vi ikke mere berøre den. Rummschüttel var udmærket. Han skal for Resten ikke være noget Lys i videnskabelig Retning, men Mama paastaar, at det er en Fordel. Hun plejer jo altid at have Ret. Vor kære Doktor Hannemann var heller ingen Ørn, men han traf bestandig Hovedet paa Sømmet. Og hvad siger Gieshübler og de Andre i Kessin?“

„Ja, hvem er der Andre end Gieshübler? Crampas sender Fru Baronessen sin ærbødige Hilsen . . .“

„Megen Tak!“

„Ogsaa fra Pastoren skal jeg hilse; vore Godsejere var temmelig

kølige imod mig, de lod til at ville gøre mig ansvarlig for din Fraværelse. Vor kære Sidonie var endogsaa ligefrem spydig, kun den rare, gamle Grevinde Padden, som jeg i Forgaars besøgte, glædede sig oprigtig over din Hilsen og den Kærlighedserklæring, Du sendte hende. Hun sagde, Du var en yndig Kone, som jeg skulde passe godt paa. Og da jeg svarede hende, at Du allerede mente, jeg var mere Pædagog end Ægtemand, sagde hun halvhøjt og næsten afvisende: „Hun er et hvidt, lille Lam, hvidt som Sne". Og saa brød hun af."

Fætter Briest lo. „Hører Du, skønne Kusine, Du er et snehvidt Bælam."

Han vilde vedblive i den drillende Tone, men holdt inde, da han saa Effi skifte Farve.

I Samtalens Løb meddelte Innstetten sin Kone, at Johanne var den eneste af deres Kessinerfolk, der havde samtykket i at følge med til Berlin. Hun vilde indtræffe om en tre, fire Dage med Resten af Sagerne; Innstetten var glad over at faa hende med sig, hun havde altid været den flinkeste af Pigerne og passede godt i en Storstadshusholdning. Christel og Frederik var for gamle, og om at tage Kruse med kunde der aldeles ikke være Tale.

„Hvad skulde vi med Kusk her, Hest og Vogn tillader vor Stilling os ikke at holde. Vi har ikke en Gang Plads til Madam Kruses sorte Høne — vel Effi?“

Effi rystede paa Hovedet, og da der kom en lille Pavse i Samtalen, stod Mama op — Klokken var snart elleve — hun havde lang Vej hjem; forresten skulde hun nok selv finde en Droske, hvilket Fætter Briest selvfølgelig paa det bestemteste erklærede for en Umulighed — det tog han paa sig!

Snart efter skiltes man, efter at have sat hinanden Stævne næste Formiddag.

Effi var temmelig tidlig oppe; Luften var næsten sommervarm, saa hun lod Kaffebordet rykke hen ved det aabne Altanvindu, og da Innstetten nu ogsaa viste sig, traadte de sammen ud paa Balkonen, og hun sagde:

„Du vilde høre baade Bogfinker og Papegøjer, jeg véd ikke, om de vil synge for Dig paa én Gang, men umuligt er det i al Fald ikke .... Der ligger Thiergarten eller idetmindste den lille Park.“

Innstetten var henrykt og saa taknemmelig, som om Effi personlig havde anskaffet baade Hus og Bolig. De satte sig tilbords.

Raswitha bragte Barnet og forlangte, at Faderen skulde kunde se en stor Forandring, hvilket han pligtskyldigst saa. Saa passiarede man videre, om Kessinerne og om de Visitter, der skulde aflægges i Berlin, tilsidst om en Rejse, man vilde gøre til Sommer.

I Huset gik alting imidlertid rigtig godt — kun saa Effi med oprigtig Beklagelse sin Moder drage til Hohen-Cremmen efter en Kur, der ganske rigtig havde varet i 6 Uger. Heldigvis kom Johanne netop et Par Dage, før Mama rejste; ganske vist foretrak Effi den jævne Raswitha for den fejende Johanne, men Stuepigen var meget behændig og dygtig, saa at hun lettede sin Frue Husførelsen paa mange Maader.

Johanne var selv glad over igen at komme i Orden og overtage sine Pligter som „indvendig Jomfru“, mens Raswitha, der i det sidste Aar havde opholdt sig noget i Køkkenet, nok turde paatage sig Christels Plads som Kokkepige. Annies Opvartning og Pasning faldt tilbage paa Effi — Raswitha smilede ad denne Ordning, hun kendte nok unge Fruer!

Innstetten levede nu ganske for sit Kontor og sit Hjem. Han følte sig lykkeligere end i Kessin, fordi det ikke undgik hans Opmærksomhed, at

Effi var gladere og mindre nedtrykt her i Berlin.

Ganske vist havde hun ikke glemt Fortiden, men den ængstede hende ikke som forhen, og selv om hun en Gang imellem dvælede ved disse Ting, saa gav det kun hendes Væsen og Holdning en vis vemodig Ynde, der var højst tiltalende. Det var, som bad hun om Tilgivelse for Et eller Andet; selv vilde hun have været glad ved helt ud at skrifte. Men det turde hun sagtens ikke.

Selskabslivet i Hovedstaden var vel ikke helt afsluttet, da Innstettens flyttede til Berlin, men det gik dog paa Hældningen, saa de kom ikke til ret at tage Del deri dette Aar. I den sidste Halvdel af Maj var al Selskabelighed ophørt, og Effi var glad ved at møde sin Mand i Thiergarten, naar han kom hjem fra sit Ministerium. Undertiden spaserede de ogsaa gennem Charlottenborg Slotshave ned til det ensomme ved Spree liggende „Belvedere“.

„Der skal det nok ogsaa have spøget,“ sagde hun.

„Nej, det var kun Syner, ikke Spøgelser.“

„Det er Et og det Samme.“

„Ja, undertiden,“ erklærede Innstetten. „Men egenlig er der dog en Forskel. „Syner“ er næsten altid

lavede; i det Mindste var det nok Tilfældet med disse. Spøgeri kommer derimod af sig selv.“

„Altsaa tror Du virkelig paa Spøgelser, Geert?“

„Ja vist gør jeg saa. Der er saadant Noget til. Men det, vi havde i Kessin — det tror jeg ikke ret paa. Har Johanne maaske allerede vist Dig den Kineser?“

„Hvilken Kineser?“

„Vor egen Kineser, naturligvis! Hun har taget ham bort fra Stolen deroppe og lagt ham i sin Portemonnæ. Jeg saa den selv for lidt siden, da hun vekslede mig en Mark. Og hun indrømmede lidt flov, at det var vor egen Kiniser.“

„Ak, Geert, hvorfor skal Du nu fortælle mig sligt. Nu har vi igen saadant noget ækelt noget i Huset.“

„Du kan jo sige, hun skal brænde ham.“

„Det gider jeg virkelig ikke — og desuden hjælper det heller ikke. Men jeg kunde jo bede Raswitha...“

„Om hvad — aa, jeg forstaar Dig, jeg aner, hvad Du har for. Hun skal sagtens købe et Helgenbillede og putte det i sin Portemonnæ. Ikke?“

Effi nikkede.

„Naa, ja, Du kan gøre, hvad Du vil! Men Du skal ikke tale om det!“

Effi vilde alligevel hellere lade den Sag falde, og under fornøjelig Passiar om Sommerudflugten kom de hjem ad den brede Friedrich-Wilhelmsgade.

* * *

Innstetten mente at faa Ferie ved Slutningen af Juli — og saa at gøre en Tur i de bayerske Bjærge, hvor man i Oberammergau i den Tid gav Passionsskuespil.

Desværre lod det sig ikke gøre, da Gehejmeraad Willersdorf pludselig blev syg og maatte bede Innstetten varetage hans Forretninger.

Altsaa var der ikke Tale om Rejse før Midten af Avgust, og da var det for silde at tage til Oberammergau, saa man besluttede sig til et Ophold paa Rügen. Derfra til Bergen og Rugard, hvorfra man, som Wüllersdorf sagde, kunde overse hele Øen, og endelig til Sassnitz.

Thi man maa til Sassnitz, naar man tager til Rügen; Binz kunde man ogsaa besøge, men der var saa fuldt af Smaasten og Muslingeskaller, at man ikke kunde bade.

Effi gav sit Samtykke til hele Planen — fremfor alt passede det

hende for en Maanedstid at opløse Husstanden.

Raswitha sendtes med Annie til Hohen-Cremmen, og Johanne tog til sin yngre Halvbroder, der ejede en Mølle ved Pasewalk.

Altsaa brød man op og var samme Aften i Sassnitz, „Hotel Fahrenheit“, hvor Innstetten haabede, „Priserne var efter Réaumur“.

I bedste Lune gjorde de begge en Aftenspaseretur paa Klipperne og saa ud over den skønne maanebeskinnede Bugt.

Effi var henrykt.

„Ak, Geert, dette er jo Capri, det er Sorrent! Ja, her bliver vi. Men naturligvis ikke i Hotellet, Kellnerne er mig altfor fornemme; jeg tør ikke forlange en Flaske Sodavand af dem!“

„Ja, de ligner Diplomater allesammen! Men vi kan da vel nok finde en Privatbolig!“

„Det mener jeg ogsaa. Og vi kan jo straks i Morgen se os om efter den“.

Morgenen var ligesaa smilende skøn som den foregaaende Aften, og man spiste Frokost i det Frie.

Saa fik Innstetten nogle Breve, der fordrede hurtig Besvarelse, derfor besluttede Effi at benytte de ledige

Formiddagstimer til at finde Værelser.

Hun vandrede ad en Sti over en grøn Eng, forbi en Gruppe Huse og Havremarker, og drejede omsider ind i en Hulvej, som førte lige ud til Havet

Her laa et Gæstgiveri under dejlige, højtvoksede Bøgetræer; det var mindre fint end „Fahrenheit“, og i den tidlige Formiddagstime var Bænke og Borde endnu ubesatte.

Effi tog Plads paa en Udsigtsbænk og havde næppe faaet smagt paa den Sherry, hun havde bestilt, forinden Værten traadte hen til hende og halvvejs af Nysgærrighed, halvvejs af Forekommenhed gav sig i Snak med hende.

„Ja, vi synes udmærket godt om Egnen her,“ sagde hun, „her er en dejlig Udsigt over Bugten, men vi har endnu ikke fundet en Bolig.“

„Ja, naadige Frue, det bliver ingen let Sag ...“

„Men saa langt hen paa Sommeren?“

„Ikke destomindre bliver det vanskeligt. Her i Sassnitz kan jeg forsikre Dem, at der ikke er et Værelse ledigt, men maaske længere henne ad Stranden, der hvor næste Landsby begynder — De kan se Tagene her-

fra blinke i Solen — der var det maaske ikke umuligt.“

„Hvad hedder den Landsby?“

„Crampas.“

Effi troede, hun havde hørt fejl.

„Crampas,“ gentog hun med Møje. „Det har jeg aldrig hørt som Stednavn . . . Ellers ingen Ting her i Nærheden?“

„Nej, Frue. Ikke her omkring. Men højere op Nord paa kommer De ogsaa til Gæstgiverier og Landsbyer, i Nærheden af Stubbenkammer, der finder Fruen ganske vist Plads.“

Effi var glad over, at hun havde talt alene med Værten, og da hun havde gentaget Mandens Beretning for Instetten — dog uden at nævne det skæbnesvangre Navn — sagde han:

„Naa ja — naar intet findes her i Nærheden, er det bedst, vi tager en Vogn — det lader ogsaa ret forvemt for Hotellets Skyld — og søger efter Noget ad Stubbenkammer til. Noget idyllisk med Lysthuse og Gedeblad og Klematis finder vi saamæn nok; vi kan jo ogsaa blive her i Hotellet, hvis vor Tur viser sig at være forgæves. Her er vel sagtens ligesaa godt som andetsteds.“

Effi gav ham Ret, og ved Middagstid naaede de allerede det ved

Stubbenkammer beliggende Gæstgiveri og bestilte der lidt Smørrebrød.

„Men først om en halv Timestid, vi vil gaa en Tur og se Herthasøen. Man kan vel finde en Fører?“

Dette blev der svaret ja til, og en midaldrende Mand kom straks hen til de Rejsende.

Han saa vigtig og højtidelig ud, som om han havde været Præst ved det gamle Herthatempel.

Den af høje Træer omvoksede Sø laa ganske nær ved; Siv susede omkring den, og paa den stille, sorte Flade svømmede talrige Aakander.

„Dette ser virkelig ret uhyggeligt ud,“ mumlede Effi. „Det minder om Afgudsdyrkelse.“

„Ja, naadige Frue, her ligger jo ogsaa Stenene.“

„Hvilke Stene?“

„Offerstenene.“

Og mens han holdt en Tale om Gudinden, traadte de alle hen til en lodret Kalkvæg, mod hvilken stod flere glatslebne Stene, alle med en Hulning i Midten og nogle med nedefter løbende Fordybninger.

„Hvad skal de betyde?“ spurgte Effi og pegede paa dem.

„De er der, for at det bedre kunde løbe af.“

„Lad os komme bort,“ mumlede Effi og greb sin Mands Arm, hvor-

paa de vandrede tilbage til Gæstgiveriet.

Der fandt de deres Frokost serveret paa et meget smukt Sted i fri Luft med fri Udsigt over Havet. Effi maatte indrømme, at Omgivelserne var skønne, men da hun vendte Hovedet mod Syd, skimtede hun igen de blinkende Tage i den Landsby, hvis Navn brændte hende paa Læberne.

Innstetten, der jo ikke kunde vide, hvad hun tænkte, mærkede dog, at der var noget, som trykkede hende, og dræbte al Glæde hos hende.

„Det gør mig ondt, at Du ikke lader til at befinde Dig vel her. Du kan nok ikke glemme Herthasøen og de fæle Stene.“

Hun nikkede.

„Det er rigtig, det, Du der siger, og jeg maa indrømme, at jeg aldrig har set noget, der har sat mig i en saa sørgmodig Stemning. Vi vil rent opgive at søge Bolig — jeg kan ikke blive her.“

„Og i Gaar var det Golfen og det dejlige Sorrent.“

„Ja, i Gaar.“

„Men i Dag? I Dag er der ikke Spor af Sorrent.“

„Nej, eller der er en Lighed, men det forekommer mig at ligne et Sorrent, der skal gaa under.“

„Ja, ja da, Effi,“ sagde han og

rakte hende Haanden. „Du skal ikke pines med Rügen, det opgiver vi og taler ikke mere herom; men hvor skal vi da tage hen?“

„Jeg synes, vi kunde blive her endnu en Dag og vente paa det Dampskib, der i Morgen anløber Sassnitz paa Vejen fra Stettin til Kjøbenhavn. Der skal være saa muntert, og jeg kan ikke sige Dig, hvor jeg trænger til noget fornøjeligt. Her er det mig, som kunde jeg aldrig le, og Du véd selv, hvor gærne jeg vil le og more mig.“

Innstetten viste sig meget deltagende og gav hende i Grunden Ret. Her var trist, skønt Naturen var vidunderlig smuk.

Saa ventede de da paa „Titania“, der den tredje Dag ganske rigtig kom til Kjøbenhavn, hvor de tog ind paa Hotel d'Angleterre.

To Timer senere besaa de Thorvaldsens Musæum, og Effi sagde:

„Tak, kære Geert, her er rart, det var godt, vi tog hertil.“

Snart efter gik de tilbords og gjorde ved Table d'hôte Bekendtskab med en jysk Godejerfamilie, hvis meget smukke Datter, Thora Penz, straks vandt baade Innstettens og Effis Hjærter. Effi kunde ikke se sig mæt paa hendes store, blaa Øjne og ejlige hørblonde Haar, og da man

stod fra Bordet, var man saa gode Venner, at Familien Penz, der desværre allerede samme Dag maatte forlade Byen, indstændigt anmodede det unge Ægtepar om meget snart at besøge dem paa deres Herregaard Aggershus, der laa tæt ved Limfjorden, en Indbydelse som Innstetten med Glæde lovede at efterkomme.

Aftenen var lige saa behagelig som Dagen, den tilbragtes i Tivoli, hvor Effi var henrykt over den henrivende Kolumbine, som paa den yndefuldeste Maade udførte sin Rolle i en italiensk Pantomime; silde om Aftenen kom de hjem til Hotellet, og inden Effi gik til Ro, erklærede hun:

„Ser Du, Geert, nu føler jeg, at jeg snart helt vil komme mig. Om den yndige Thora vil jeg nu slet ikke tale, men naar jeg tænker paa, hvor megen Glæde jeg har haft i Dag af Thorvaldsen og Kolumbine —“

„Som Du egenlig foretrækker for Thorvaldsen . . .“

„Naa, ja, naar jeg skal være ganske ærlig! Jeg har nu mere Smag for den lettere Kunstart. Vort gode Kessin var ikke sundt for mig. Alt irriterede mig der, og ligedan gik det med Rügen. Jeg vil gærne blive endnu et Par Dage her i Kjøbenhavn, naturligvis med en Ud-

flugt til Frederiksborg og Helsingør, og saa rejser vi til Jylland, jeg glæder mig til at se Thora igen, og dersom jeg var en Mand, forelskede jeg mig i hende.“

Innstetten lo.

„Du véd endnu ikke, hvad der kan falde mig ind.“

„Det havde jeg vist rigtig godt af. Saa maatte jeg anstrænge mig for at generobre Dig — Du skulde da se, at jeg ikke endnu er ganske uden en vis Magt.“

„Det behøver Du ikke at forsikre mig, min søde Effi.“

* * *

Saaledes forløb altsaa Rejsen. I Jylland tilbragte de tre Dage paa Aggershus hos Penzes og vendte tilbage til Hjemmet over Hamborg, som de syntes udmærket godt om. Forresten tog de ikke direkte til Berlin, men standsede i Hohen-Cremmen, hvor de vilde udhvile sig efter Rejsens Besværligheder. Innstetten kunde kun blive der et Par Dage, saa udløb hans Pesmission, men Effi blev endnu en Ugestid og erklærede, at hun den tredje Oktober — sin Bryllupsdag — vilde komme hjem i Keithgade.

Annie var bleven stor og stærk i Landluften, og hun kunde gaa alene,

da Effi kom hjem til Hohen-Cremmen, hvoraf Raswitha var meget stolt. Briest spillede den ømme Bedstefader — advarede mod Forkælelse, men endnu mere mod Strænghed, og var den gamle.

Egenlig gjaldt alle hans Venligheder Effi, om hvem hans Tanker stedse drejede sig, og om hvem han talte, saa saare han blev alene med sin Kone.

„Hvordan finder Du nu Effi?“

„Jeg finder hende sød og kær som altid. Vi kan ikke noksom takke Gud for en saa elskværdig Datter, og hvor hun er rørende, glad og taknemmelig over den Kærlighed, der vises hende i hendes gamle Hjem!“

„Ja,“ sagde Briest, „hun har mer af denne gode Egenskab, end jeg egenlig synes om. Man faar en Fornemmelse af, at hun kun her føler sig rigtig hjemme. Hun har jo dog Mand og Barn — Manden er en sand Juvel og Barnet en Engel, mens hun bærer sig ad, som om Hohen-Cremmen var Hovedsagen for hende, og som om vi stod hende nærmere end baade Mand og Barn. Hun er en altfor god Datter, og det ængster mig en Smule. Desuden er det ikke rigtig med Innstetten! Hvordan har de det egenlig sammen?“

„Ja — Briest, hvad mener Du?“

„Naa — jeg mener det, jeg siger, — og Du forstaar mig saamæn godt. Er hun lykkelig — eller er der noget i Vejen? I Begyndelsen havde jeg den Fornemmelse, at hun nærede mere Agtelse end Kærlighed til ham. Og i mine Øjne er det uheldigt. Kærlighed holder mere ud end Agtelse, og Konen ærgrer det undertiden, naar de hele Tiden skal højagte — saa keder de sig — og omsider ler de ad Vedkommende.“

„Taler Du saaledes af egen Erfaring, kære Briest?“

„Det vil jeg ikke sige. Dertil har jeg aldrig staaet værdigt nok i dit Omdømme. Men lad os blive ved Sagen, Lucie. Sig mig, hvad Du mener?“

„Ja, Briest, Du kommer evindelig tilbage til dette! Jeg er vis paa, vi har debatteret det Æmne over tyve Gange! Du skal saa forskrækkeligt tilbunds i Alting og kommer med saa naive Spørgsmaal, som om Du troede, jeg var alvidende. Tror Du, det er let at se klart i slige Sager? eller at jeg forstaar alting, naar Effi har betroet sig til mig? om man ellers kan kalde hendes Udtalelser saaledes. Det væsenlige kommer aldrig for en Dag alligevel. Hun tager sig nok i Agt for at betro mig sine Hemmeligheder. Desuden — ja —

Gud véd, hvem hun ligner i det Stykke — desuden er hun en snu, lille Person, og hun er saa meget farligere, netop fordi hun er saa indtagende.“

„Naa — Du finder hende ualmindelig indtagende — god er hun da ogsaa?“

„Ja — god ogsaa. Hun har et kærligt Hjærte. Hvorledes det ellers staar sig med hende, kan jeg ikke sige — jeg har en Anelse om, hun trøster sig med, at Vorherre er en rar Mand, som ikke vil tage altfor strængt paa hende.“

„Saa det mener Du?“

„Ja! Forøvrigt synes jeg, at meget er bleven bedre. Hun er den samme som før, hvad Karakteren angaar, men siden de er flyttede til Berlin, er hendes Forhold til Innstetten blevet noget hjærteligere — de lever mere for hinanden end i Kessin. Hun har antydet noget saadant for mig, og hvad der er mig vigtigere — jeg har selv set det.“

„Naa — men hvad sagde hun da?“

„Hun sagde: Mama — nu gaar det bedre, Innstetten har jo alle Dage været en fortræffelig Mand, men jeg havde lidt Besvær med at vænne mig til ham — der var noget fremmed ved ham — især naar han var kærlig

mod mig — ja — der var Tider, hvor hans Tilnærmelser var mig pinlig!“

„Naa — det kender vi, det kender vi?“

„Hvad skal nu det sige, Briest? Mener Du, at jeg har været bange for Dig — eller Du for mig? Jeg finder begge Formodninger grænsende til Latterlighed!“

„Men Du vilde tale om Effi, bedste Lucie.“

„Naa — hun tilstod mig altsaa, at denne Følelse var forsvunden. Kessin har vist ikke passet hende ret; dette uhyggelige Hus og disse Mennesker, der enten var for stive eller for simple, har vel sagtens trykket hende — men i Berlin føler hun sig mere paa sin Plads. Hun siger, at han er et udmærket Menneske, og at hun nu er „over Bakken“ — det var netop hendes Ord, og de var mig lidt paafaldende.“

„Hvorfor det? . . . Maaske passer det ikke rigtigt — men . . .“

„Men der stikker noget under. Og det har hun villet lade mig ane!“

„Tror Du det?“

„Ja, Briest — Du har alle Dage troet, Effi var en ren Engel. Men deri tager Du fejl. Hun er let at rive med! Og naar Vinden er god,

gaar alting af sig selv. Men Kamp og Modstand er derimod ikke hendes Sag!“

Her kom Raswitha med Barnet og gav Samtalen en anden Retning.

* * *

Denne Samtale førtes samme Dag, som Svigersønnen havde forladt Hohen-Cremmen — han havde tilladt Effi at blive en Ugestid længere, da han vidste, hun satte Pris paa at opholde sig hos Forældrene og nyde deres overbærende Ømhed og den sorgløse Tilværelse i det gamle Hjem. Effi vilde tilbage til Berlin og tilbringe sin Bryllupsdag sammen med sin Mand. Nu var det Aftnen før hendes Afrejse, og under Paaskud af at pakke sit Tøj sammen havde hun tidligere end ellers sagt Godnat og var gaaet op paa sit Værelse. Egenlig trængte hun til lidt Ensomhed, thi hvor gærne hun ellers passiarede, var der dog Timer, hvor hun trængte til at samle sig.

Hendes Værelser vendte ud til Haven, i et mindre sov Annie og Raswitha med Døren staaende paa Klem, i det større gik hun nu selv op og ned; Vinduerne stod aabne, Maanen kastede et klart Lys over

Græspletten med Solskiven og Heliotropbedet. Længere henne stod de store Rabarberplanter, hvis Blade nu var gule, og hun maatte uvilkaarlig tænke paa den Dag — det var kun lidt over to Aar siden — da hun her havde leget Skjul med Hulda og Tvillingerne — hun betragtede den lille Stentrappe med Bænken, paa hvilken hun hin Dag krøb op — og et Par Timer efter var hun bleven forlovet!

Hun gik hen til Døren og lyttede: Annie og Raswitha laa begge i den sødeste Søvn.

Og pludselig — som hun stod der og betragtede Barnet, traadte alle Slags Billeder fra Kessinerdagene frem for hendes Erindring: hun saa Huset med den spidse Gavl og Verandaen med Udsigt over Plantagen, hun selv sad i Gyngestolen — saa traadte Crampas hen til hende og rakte hende Haanden til Goddag, Raswitha kom med Barnet, som hun tog og løftede op, idet hun kyssede det.

„Det var den første Dag — da begyndte det!“

Og under disse Tanker forlod hun Barnets Værelse og satte sig ved det aabne Vindue, stirrende ud i den stille Nat.

„Jeg kan ikke blive helt fri for

det," mumlede hun. „Og det allerværste — hvad der gør mig ganske forstyrret . . ."

I dette Øjeblik slog Taarnuret, Effi talte Slagene.

„Ti! . . . i Morgen ved denne Tid er jeg i Berlin. Vi taler om vor Bryllupsdag, og han siger mig venlige og kærlige Ord! Og jeg maa sidde og høre paa det med denne Brøde hvilende paa min Sjæl!"

Hun støttede Hovedet paa Haanden, saa bedrøvet hen for sig og tav.

„Ja — jeg har Syndeskyld paa min Sjæl! Der hviler den! Men tynger d e n paa mig? Nej, det, der trykker mig, er noget ganske andet: Det er Angst, Dødsens Angst — den evige Skræk for, at det en Gang dog skal komme for en Dag! Og foruden Angsten er der ogsaa Skammen. Men den rette Anger kender jeg ikke. Jeg skammer mig kun over denne evindelige Lyven og Hyklen; det var jo min Stolthed, at jeg ikke kunde lyve — og ikke behøvede det heller — og nu maa jeg stadig gaa om som en Løgnerske. Rummschüttel mærkede det og trak paa Skuldren — hvad mon han egenlig har tænkt om mig? Hvis alle Kvinder er som jeg, da er det rædsomt, og dersom de i k k e er saaledes, staar det kun daarligt til

med mig — der maa være noget galt ved mig, jeg mangler den rette Følelse for, hvad Ret er. Niemeyer plejede at sige mig, at det kom an paa at have den „rette Følelse“, naar den manglede, var man altid i stor Fare, og det, der kaldtes „Djævlen“, kunde let faa Magten. Er det saaledes med mig, da være Gud mig naadig!

Og hun lagde Hovedet paa Armene og græd bitterligt.

Da hun igen stod op, var hun roligere og saa atter ud over den maanelyse Have. Alting var saa stille og fredeligt — hun hørte en sagte Lyd, som om det regnede paa Platanernes høstgule Blade.

Nu lød Vægterens Stemme, og da han tav, fornam hun det sig nærmende Jærnbanetogs Raslen — det fo'r afsted en halv Milsvej fra Hohen-Cremmen. Larmen døde efterhaanden hen — og atter laa Omgivelserne i den dybe Stilhed, kun den svage Lyd hørtes igen mellem Grene og Kviste. Men det var kun Nattevindens Susen.

25de Kapitel.

Den næste Aften var Effi igen i Berlin, og Innstetten tog mod hende

paa Banegaarden, fulgt af Rolf, der løb ved Siden af Vognen, medens de kørte gennem Thiergarten.

„Jeg tænkte allerede, at Du ikke vilde holde Ord.“

„Men Geert, jeg holder jo altid mit Ord, det er da det første af alt.“

„Sig ikke det. Altid at holde Ord er meget. Og undertiden kan man det ikke. Tænk dig om. Jeg ventede Dig i Kessin, dengang Du var herinde for at leje Lejlighed, og den, som ikke kom, det var Effi.“

„Ja, det var noget andet.“

Hun vilde ikke sige „jeg var syg“, og Innstetten hørte desuden ikke efter. Han havde Hovedet fuldt af andre Ting, der drejede sig om hans Embede og hans selskabelige Stilling.

„Egenlig begynder vort Berlinerliv først nu. Da vi flyttede ind i April, var Sæsonen omtrent forbi, vi kunde jo næppe faa gjort vore Visitter, og Wüllersdorf, den eneste, der stod os nær, er jo desværre Ungkarl. Fra Juni slumrer alt ind, og de nedrullede Gardiner mælder En allerede i lang Afstand „Alle bortrejste“. Ja, hvad var der da tilbage? Af og til at passiare med Fætter Briest, af og til at spise hos Heller; det er ikke noget rigtigt Berlinerliv. Men nu skal det blive anderledes. Jeg har

skrevet Navnene op paa alle de „Raader“, der endnu er mobile nok til at føre Hus. Og vi vil o g s a a føre Hus, og naar Vintren kommer, da skal det hedde i hele Ministeriet: „Ja, den elskværdigste Værinde, vi nu har, det er dog Baronesse Innstetten.“

„Aa, Geert, jeg kender Dig jo ikke igen, Du taler som en Kurmager.“

„Det er vor Bryllupsdag, og allerede af den Grund maa Du holde mig noget til gode.“

* * *

Innstetten var alvorligt betænkt paa efter det stille Liv, han havde ført som Landraad, baade for sin og endnu mere for Effis Skyld at lade følge et mere selskabeligt Liv; det lod sig dog i Begyndelsen kun gøre i ringe Grad, den rette Aarstid var endnu ikke kommen, og det bedste ved det ny Liv var netop det samme, som i det sidste halve Aar, et Liv i Hjemmet. Wüllersdorf kom ofte, Fætter Briest ogsaa, og naar de var der, sendtes der Bud efter Gizickis, et ungt Ægtepar, der boede ovenover dem. Gizicki var Assessor i Landretten, hans kloge, opvakte Hustru en

Frøken v. Schmettau. Undertiden blev der musiceret, en kort Tid forsøgte man endog at spille Whist, men det blev atter opgivet, fordi man fandt, at det var gemytligere at passiare. Gizickis havde til for kort Tid siden levet i en lille schlesisk By, og Wüllersdorf havde endog, rigtignok for en Del Aar siden, været i de fleste smaa Huller i Posen, som han ypperligt forstod at gøre Nar ad. Ingen morede sig mere derover end Effi, hvilket havde til Følge, at der fortaltes en Hoben Ravnekrogshistorier. Ogsaa Kessin med Gieshübler og Frøken Trepelli, Overførster Ring og Sidonie Grasenabb kom da paa Tapetet, og ingen kunde skumle bedre end Innstetten, naar han var i godt Humør.

„Ja, vort kære Kessin! Det maa jeg tilstaa var rig paa mærkelige Figurer; først og fremmest Crampas, Major Crampas, helt Skønhed og halvt Barbarossa, som min Kone, jeg ved ikke, om jeg skal sige ubegribeligvis eller begribeligvis, havde sat i stærk Svingning . . .“

„Skal vi sige begribeligvis,“ indskød Wüllersdorf, „thi jeg antager, at han var Formand for Fornøjelseskomitéen og spillede Komedie, Elsker eller Bonvivant; maaske var han endogsaa Tenor.“

Innstetten bekræftede det ene som det andet, og Effi søgte leende at gaa ind derpaa, men det lykkedes hende kun med Anstrængelse, og naar Gæsterne var gaaede, og Innstetten havde trukket sig tilbage til sit Værelse, følte hun sig altid paany pint af de gamle Forestillinger, og det var hende, som om en Skygge fulgte hende.

Disse Bekymringer blev ved, men de kom dog sjældnere og blev svagere, hvilket ikke var saa underligt efter den Maade, hvorpaa hendes Liv formede sig. Den Kærlighed, ikke blot Innstetten, men ogsaa fjærnere Staaende viste hende, og ikke mindst det næsten ømme Venskab, med hvilket Ministerens Hustru, en endnu ung Kone, kom hende i Møde — alt det bidrog til at formindske Sorgerne og Ængstelserne fra de forbigangne Dage, og da endnu et Aar var gaaet, og Kejserinden i Anledning af en ny Indsamling havde valgt „Fru Gehejmeraadinden“ til at indtræde i Æresdamernes Kres, og da den gamle Kejser Wilhelm paa et Hofbal havde henvendt nogle naadige og bevaagne Ord til den unge Frue, „om hvem han allerede havde hørt Tale,“ glemte hun det efterhaanden. Det var noget, der engang havde været, men nu var langt, langt borte,

ligesom paa en anden Klode, og alt løste sig op som et Taagebillede og blev til en Drøm.

Familien paa Hohen-Cremmen kom nu og da paa Besøg og glædede sig over Børnenes Lykke. Annie voksede til — „smuk som Bedstemoder“, sagde den gamle Briest — og naar der kom en Sky paa den klare Himmel, var lille Annie Skyld deri.

Navnet Innstetten — der fandtes ikke engang en Navnefætter — var i Færd med at dø ud. Briest, der betragtede andre Familiers Vedvaren fra et overlegent Standpunkt, fordi han egenlig kun troede paa Briesterne, spøgte undertiden dermed og sagde: „Ja, Innstetten, naar det bliver ved at gaa saaledes, gifter Annie sig vel i sin Tid med en Bankier — forhaabenlig en Kristen, hvis der da endnu findes saadanne — og af Hensyn til den gamle Friherreslægt v. Innstetten, vil Hans Majestæt lade Annies' Haute-finance-Børn leve videre under Navnet „von der Innstetten“ i Adelskalenderen, eller, hvad der er mindre vigtigt, i den pøjssiske Historie“ — Udtalelser, der af Innstetten blev optagne med lidt Forlegenhed, af Fru v. Briest med et Skuldertræk, men af Effi med Munterhed. Thi saa adelsstolt, som hun var, var hun det dog kun for sit eget Vedkommende, og en elegant,

verdensklog og frem for alt meget rig Bankier til Svigersøn vilde slet ikke være mod hendes Ønske.

Ja, Effi tog Arvefølgespørgsmaalet let, saaledes som unge, smukke Koner gør det; men da der var gaaet lang, lang Tid — de havde allerede været syv Aar i deres ny Stilling — blev den gamle Rummschüttel, der som Gynækolog ikke var uden Anseelse, dog tilsidst spurgt tilraads af Fru v. Briest. Han foroidnede en Baderejse til Schwalbach. Men da Effi ogsaa siden sidste Vinter havde lidt af katarrhalske Symptomer, og da hendes Bryst et Par Gange endogsaa var blevet undersøgt, hed det tilsidst: „Altsaa først Schwalbach, lad os sige i tre Uger, og derefter Ems lige saa længe. Men ved Emserkuren kan Gehejmeraaden jo ogsaa godt være med. Det vil altsaa sige Skilsmisse i alt i tre Uger. Mere kan jeg ikke gøre for Dem, kære Innstetten."

Det gik man ogsaa ind paa, og efter en senere Bestemmelse skulde Effi gøre Rejsen sammen med en Gehejmeraadinde Zwicker, som Briest sagde „til Beskyttelse for denne", hvori han ikke helt havde Uret, da Fru Zwicker, trods sine fyrretyve Aar, trængte betydelig mere til Beskyttelse end Effi.

Innstetten, der atter havde meget

at bestille, beklagede, at han, for slet ikke at tale om Schwalbach, sandsynligvis ogsaa maatte give Afkald paa at komme til Ems.

Afrejsen blev bestemt til St. Hansdag, og Raswitha hjalp sin Frue med at pakke ind.

Effi havde bevaret sin gamle Kærlighed til hende; Raswitha var jo den eneste, med hvem hun kunde frit og aabent tale om alt det Forbigangne, om Kessin og Crampas, om Kineseren og Kaptajn Thomsens Niece.

„Hør, sig mig Raswitha, Du er jo egenlig katolsk, gaar Du aldrig til Skrifte?“

„Nej.“

„Hvorfor ikke?“

„Jeg gik der tidligere, men Sandheden har jeg aldrig sagt.“

„Det er meget urigtigt, da kan det jo ikke nytte.“

„Aa, saaledes gjorde de Alle. Og der var dem, som blot fniste.“

„Har Du da aldrig følt, at det er en Lykke, naar man har Noget, der trykker En, at kunne tale ud derom?“

„Nej. Bange var jeg ganske vist, da Fader fo'r løs paa mig med den glødende Jærnstang, meget bange, men heller ikke mere.“

„Heller ikke for Gud?“

„Nej, ikke rigtig. Naar man har været saa bange for sin Fader, som jeg har været, frygter man ikke saa meget for Gud. Jeg har blot al Tid tænkt, at den kære Gud var god og nok vilde hjælpe mig stakkels Orm.“

Effi smilede, brød af og fandt det ogsaa naturligt, at den stakkels Raswitha talte, som hun gjorde, men sagde dog:

„Naar jeg kommer hjem igen, Raswitha, maa vi dog en Gang tale alvorligt derom. Det var dog egenlig en stor Synd.“

„Det med Barnet, og at det sultede ihjel? Ja, det var det. Men det var jo ikke mig, det var de Andre . . . Og saa er det jo ogsaa saa længe siden.“

---

26. Kapitel.

Effi havde allerede været borte paa femte Uge og skrev lykkelige, næsten overstrømmende Breve, navnlig siden hun var kommen til Ems, hvor man dog var mellem Mennesker, det vil sige Mænd, som kun undtagelsesvis viste sig i Schwalbach. Gehejmeraadinde Zwicker havde rigtignok opkastet Spørgsmaalet, om dette Tillæg var kurmæssigt, og paa

det bestemteste udtalt sig derimod, alt selvfølgelig med et Udtryk, der saa temmelig vidnede om det modsatte.

Fru Zwicker var noget fri, sandsynligvis endogsaa med en Fortid, men højst underholdende, og man kunde lære overordenlig meget af hende; aldrig havde Effi, trods sine femogtyve Aar, følt sig saa meget som Barn som efter dette Bekendtskab.

Desuden var hun saa belæst, ogsaa i fremmed Literatur, og da Effi f. Eks. nylig havde talt om Nana og spurgt, „om den da virkelig var saa skrækkelig“, havde Fru Zwicker svaret:

„Ja, kære Baronesse, hvad er skrækkeligt? Der er mange Andre, der er meget værre end den.“

„Hun lod til,“ saaledes sluttede Effi sit Brev, „ogsaa at ville gøre mig bekendt med disse „Andre“, men det har jeg afværget, fordi jeg véd, at Du afleder vor Tids Usædelighed fra denne og lignende Bøger, og vel med Rette; men let var det mig ikke. Dertil kommer desuden, at Ems ligger i en Kedel; vi lider her meget af Varme.“

Innstetten havde læst dette Brev med blandede Følelser, noget oplivet deraf, men ogsaa lidt mismodig.

Fru Zwicker var ikke nogen Omgang for Effi, der nu engang havde Tilbøjelighed til at drage til venstre; han opgav dog at skrive noget herom, først fordi han ikke vilde forstemme hende, men endnu mere, fordi han sagde sig selv, at det dog ikke vilde nytte noget. Desuden imødesaa han sin Hustrus Hjemkomst med Længsel og var ked af sit dobbelt anstrængende Arbejde paa en Tid, da enhver Ministerialraad var borte eller vilde bort.

Ja, Innstetten længtes efter Afbrydelse i sit Arbejde og i sin Ensomhed, og beslægtede Følelser nærede man ogsaa ude i Køkkenet, hvor Annie, naar Skoletiden var forbi, helst tilbragte sin Tid, hvad der for saa vidt var ganske naturlig, da Raswitha og Johanne ikke blot i lige høj Grad elskede den lille Frøken, men ogsaa nu som før stod paa den bedste Fod med hinanden.

Begge Pigernes Venskab var et Yndlingstema mellem Husets forskellige Venner, og Assessor Gizicki sagde i den Anledning til Wüllersdorff:

„Jeg ser heri kun en ny Bekræftelse af det gamle, vise Ord: „Lad mig have fede Folk om mig“. Cæsar var Menneskender og vidste, at Ting som Behagelighed og Om-

gængelighed egenlig kun beror paa et Embonpoint.“

Og om et saadant kunde man virkelig tale for de to Pigers Vedkommende; kun med den Forskel, at dette uundgaaeligt fremmede Ord for Raswithas Vedkommende var en besmykkende, men for Johannes simpelthen en træffende Betegnelse; man kunde nemlig ikke kalde hende egenlig korpulent, hun var fyldig, og saa al Tid med en ejendommelig Sejrsmine, der klædte hende godt, med de blaa Øjne lige ud over Normalbusten. Førende sig med Anstand og Holdning levede hun i bevidst Følelse af at tjene i et godt Hus og havde desuden Bevidstheden om at være Raswitha, der stadig var halv bondsk, saa overlegen, at hun af og til smilede ad dennes momentant foretrukne Stilling.

Denne Forkærlighed — naa, det var nu en af Fruens smaa, elskværdige Særheder, som man gærne kunde unde den gode, gamle Raswitha med hendes bestandige Historie „om Faderen med den glødende Jærnstang“. „Naar man holder sig for bedre, kan saadant noget ikke hænde.“ Alt det tænkte hun, men hun sagde det ikke.

Det var derfor et venskabeligt Samliv.

Men hvad der ganske særdeles

bidrog til Fred og Samstemning, var den Omstændighed, at man, efter en stille Overenskomst, havde delt Behandlingen af Annie og næsten ogsaa hendes Opdragelse imellem sig. Raswitha havde det politiske Departement, Fortællingen af Æventyr og Historier, Johanne Anstandsdepartementet, en Deling, der havde slaaet saa faste Rødder, at der næsten aldrig opstod Kompetencekonflikter; hertil hjalp ogsaa Annies Karakter, thi hun havde en afgjort Tilbøjelighed til at betone den fornemme Frøken, en Rolle, i hvilken hun ikke kunde have nogen bedre Lærerinde end Johanne.

For at sige det endnu en Gang: Begge Piger stod lige højt i Annies Øjne.

Men i disse Dage, hvor man traf Forberedelser til Effis Hjemkomst, var Raswitha atter kommen et Skridt forud for Rivalinden, fordi den festlige Modtagelse var tilfalden hende som noget selvfølgeligt.

Den faldt i to Dele: Guirlander og Kranse og Fremsigelse af et Digt.

Kransene og Guirlanderne havde ikke voldt videre Vanskeligheder, men med Digtet var det værre, og dette Spørgsmaal var maaske slet ikke blevet løst, hvis ikke Raswitha havde

haft Mod til at standse Assessoren paa Trappen en Dag, da han kom hjem fra Landretten, og dristig havde bedt ham om et „Vers“. Den godmodige Gizicke havde straks sagt ja, og allerede samme Eftermiddag bragte hans Kokkepige det ønskede Digt. Om Aftenen blev det lært udenad, kritisk gennemgaaet og befundet godt.

* * *

Det var om Onsdagen, Digtet var kommet; næste Morgen — et Brev fra Effi meddelte, at hun først kom i Slutningen af næste Uge — gik Innstetten i Ministeriet. Da Annie kom hjem fra Skolen, traf hun Raswitha udenfor Huset.

„Lad os se,“ sagde Annie, „hvem der først kommer op ad Trappen.“

Raswitha vilde ikke vide noget af dette Væddeløb, men Annie styrtede foran op og faldt, da hun var kommen til Døren, saa uheldigt, at hun slog Panden mod Skrabejærnet og kom til at bløde stærkt.

Raswitha, der med Besvær var kommen bagefter, ringede nu paa Klokken, og da Johanne havde baaret Barnet ind, lagde de Raad op om, hvad de skulde gøre.

„Vi sender Bud efter Doktoren . . . vi sender Bud efter Herren . . .

Portnerens Lene maa jo ogsaa være kommen hjem fra Skolen.“

Men det blev altsammen forkastet, fordi det vilde vare for længe, man maatte straks gøre noget, og saa lagde man Barnet paa Sofaen og begyndte at bade det med koldt Vand.

Alt gik godt, saa man begyndte at blive roligere.

„Nu maa vi forbinde hende,“ sagde tilsidst Raswitha, „det lange Bind, som Fruen brugte sidste Vinter, da hun havde forvredet Foden paa Isen, maa jo endnu findes . . .“

„Ja naturligvis,“ sagde Johanne, „men hvor er det? Det er sandt, nu falder det mig ind, det ligger i Sybordet. Det er lukket, men Laasen er Spilleværk; hent et Stemmejærn, Raswitha, saa bryder vi det op.“

Laaget gav hurtigt efter, og nu rodede de om i alle Rummene uden dog at finde det sammenrullede Bind.

„Jeg véd dog bestemt, at jeg har set det,“ sagde Raswitha, og medens hun halvt ærgerlig stadig søgte videre, fløj alt, hvad hun fik i Hænderne, ud over den brede Vindueskarm: Sytøj, Naalepude, Garnruller, smaa visne Violbuketter, Visitkort, Billetter, tilsidst en lille Konvolut med Breve, der laa dybest nede, ombunden med

en rød Silketraad. Men Bindet fandt man ikke.

I dette Øjeblik kom Innstetten.

„Gud," sagde Raswitha og stillede sig forskrækket ved Siden af Barnet. „Det er ikke noget, Annie er blot falden mod Skrabejærnet . . . . Gud, hvad vil Fruen sige, det er da en Lykke, at hun ikke er her."

Innstetten havde imidlertid taget Kompressen af og saa, at det var en dyb Rift, men ikke farlig.

„Det er ikke slemt, men vi maa dog se at faa fat paa Rummschüttel. Lene kan jo gaa efter ham, hun maa have Tid nu. Men hvad i al Verden er det, I har gjort med Sybordet?"

Nu fortalte Raswitha, hvorledes hun havde søgt efter Bindet, men nu vilde hun opgive det og hellere finde et nyt Stykke Lærred, hvad Innstetten fandt meget fornuftigt, og da begge Pigerne var gaaede, satte han sig ved Siden af Annie.

„Du er altid saa vild, det har Du fra din Moder, altid som en Hvirvelvind; men det fører ikke til noget, i det højeste til saadan noget." Og han pegede paa Saaret og gav hende et Kys.

„Men Du har ikke grædt, det er tappert gjort, og derfor vil jeg tilgive Dig din Vildhed . . . Jeg tænker, at

Doktoren kan være her om en halv Time, gør nu alt, hvad han siger, og naar han har forbundet Dig, riv og ryk saa ikke i Forbindingen, saa heler det snart, og naar Mama saa kommer, er alt atter i Orden eller i hvert Fald næsten. Men en Lykke er det dog, at det endnu varer til Slutningen af næste Uge, jeg har lige faaet Brev fra hende derom, hun sender Dig en Hilsen og glæder sig til at se Dig igen.“

„Du kunde egenlig gærne læse Brevet for mig, Papa.“

„Det vil jeg gærne.“

Men før det blev til noget, kom Johanne for at sige, at Maden var anrettet.

Annie rejste sig trods sit Saar, og Fader og Datter satte sig tilbords.

27de Kapitel.

Innstetten og Annie sad en Stund tavse ligeoverfor hinanden; endelig gjorde han hende nogle Spørgsmaal angaaende Skolen, vilde vide, hvem af Lærerinderne hun holdt mest af.

Annie svarede, men uden Liv, hun mærkede nok, at Faderen var adspredt.

Imidlertid blev Stemningen lidt muntrere, da Johanne efter anden Ret hviskede til den lille Pige, at der endnu var noget; Raswitha havde nemlig lavet en Omelet med Æbler for at trøste sin Yndling en Smule over Ulykkestilfældet.

Lidt efter ringede det, og Rummschüttel viste sig.

Ganske tilfældig var hans Vej falden forbi, han vidste ikke, at man havde haft Bud efter ham. Han var forresten meget tilfreds med Barnets Forbinding.

„Lad hente en Smule Blyvand, og saa kan Annie blive hjemme i Morgen — holde sig i Ro et Par Dage.“

Han spurgte saa til Baronessen og til Emserkurens Virkning, lovede at komme igen i Morgen for at se til Barnet.

* * *

Da man var staaet fra Bordet, gik man atter ind i Dagligstuen, hvor Raswitha med saa megen Iver havde søgt efter Bindet, og der blev Annie lagt paa Sofaen igen. Johanne satte sig hos hende, mens Innstetten gav sig til at lægge de spredte Sager ned i sin Kones Sybord.

Nu og da spurgte han Johanne til Raads med Anbringelsen.

„Hvor laa disse Breve, Johanne?“

„Helt nede i Bunden — i dette Rum.“

Og mens han spurgte og fik Svar, faldt hans Blik paa Pakken, der mere var en Samling smaa Sedler eller Billetter end egenlig Breve. Med Tommelfinger og Pegefinger bladede han dem igennem som et Spil Kort, og hans Øje standsede nu og da ved enkelte Ord og Sætninger — om nogen Gennemlæsning var der ikke Tale, men det forekom ham, at han havde set den Haandskrift før. Skulde han se efter Underskriften?

„Johanne, kom herind med Kaffen, Annie kan ogsaa faa en Kop, Doktoren har ikke forbudt det, og altsaa er det tilladt.“

Mens han gav denne Ordre, løste han den røde Silketraad op, Johanne var nu ude af Stuen, og han gennemsaa hastigt Pakkens Indhold. Kun en to, tre Breve bar Udskrift „Fru Baronesse Innstetten“. Nu kendte han Major Crampas' Haand. Han anede ikke, at der havde været en Brevveksling mel'em hans Kone og Majoren — alting begyndte at dreje rundt i hans Hoved. Han stak Pak-

ken i Lommen og gik ind i sit eget Værelse.

Lidt efter bragte Johanne Kaffen og bankede paa Døren. Herren svarede, men derved blev det, han kom ikke ind i Dagligstuen.

Først et Kvarterstid senere hørte hun, at han gik op og ned ad Gulvet inde hos sig selv.

„Hvad mod der nu fejler Papa," sagde Annie, „Doktoren sagde jo, at der ikke var noget i Vejen med mig."

* * *

Omsider viste Instetten sig og sagde;

„Johanne maa blive hos Annie og passe paa, hun ligger stille. Jeg skal ud, kommer først hjem om en Time eller maaske to."

Barnet saa opmærksomt paa Faderen, idet han gik.

„Johanne, var Papa ikke underlig?"

„Jo, Annie, han maa vist have haft en stor Ærgrelse, han var ganske bleg, saaledes har jeg aldrig set Herren."

Tiden gik, Solen var borte, og kun et rødt Genskin laa over Tagene, da Innstetten kom hjem.

Han gav Annie Haanden, spurgte, hvorledes det gik, og bad Johanne

sætte Lampen ind i hans Stue. I dens grønne Skærm var i halv gennemsigtige Ovaler en Del Portræter af Effi, tagne i Kessin, den Gang hun spillede Komedie. Langsomt drejede han Skærmen rundt, saa længe paa hvert Billede. Derpaa lukkede han Altandøren op, det var lummert, og tog endelig atter fat paa den lille Pakke med de skæbnesvangre Breve; det saa ud, som om han havde gjort et Udvalg, thi to, tre laa ovenpaa, og dem læste han nu med dæmpet Stemme.

„Vær i Eftermiddag i Klitterne bag Møllen. Vi kan rolig tales ved hos den Gamle. Huset er saa afsides. Du skal ikke ængste Dig for alt muligt. Vi har o g-s a a vore Rettigheder. Og naar Du rigtig fatter det, vil Du vist faa Bugt med din Frygt. Livet var ikke værd at leve, hvis alt det skulde gælde, som tilfældigvis har faaet Hævd paa at være det gældende! Alt det Bedste ligger hinsides slige Krav! Lær at glædes ved det Bedste!

Bort! skriver Du, Flugt! Umuligt! Jeg kan ikke lade min Kone i Stikken, især naar jeg ingen Formue kan efterlade hende! Det gaar ikke an, og vi maa

tage det let — ellers er vi elendige og fortabte! Det er Skæbnen! Det skulde saa være. Og vilde Du ønske, at vi aldrig havde sét hinanden?“

Saa tog han det tredje Brev:

„. . . Vær endnu en Gang paa det gamle Sted. Hvor skal jeg kunne udholde Livet her uden Dig! I dette ensomme Hul! Jeg er fortvivlet, og kun deri har Du Ret: Det er Frelsen, og vi maa velsigne den Skæbne, der tvinger os til at skilles!“

Innstetten havde næppe lagt Brevet bort, før det ringede, straks efter mældte Johanne: Gehejmeraad Wüllersdorf!

Wüllersdorf traadte ind og saa straks, at her maatte være noget alvorligt paa Færde.

„Undskyld Wüllersdorf,“ bad Innstetten, „at jeg har bedt Dem se herop endnu i Aften. Jeg holder ikke af at forstyrre Nogens Aftenfred, især naar det er en udaset Embedsmand, jeg forstyrrer! Men jeg var nødt dertil. Sæt Dem — her er en Cigar!

Wüllersdorf tog Plads. Atter gav Innstetten sig til at gaa op og

ned, han pintes af en fortærende Uro — saa standsede han, tog selv en Cigar, satte sig overfor Wüllersdorf og anstrængte sig for at være rolig.

„Jeg har bedet Dem komme for at anmode Dem om at gøre mig to Tjenester: For det Første maa De overbringe en Udfordring — dernæst være min Sekundant, begge Dele er ubehagelige Sager — det vidste jeg tilfulde. — Hvad svarer De mig?“

„De véd Innstetten, at De kan disponere over mig. Men førend De sætter mig ind i Sagen, maa De tilgive mig, at jeg spørger Dem: Er dette uundgaaeligt? Vi er dog begge udover den Alder, synes jeg, da man duellerer og er Sekundant. Misforstaa mig ikke, dette er intet Afslag, hvor kan jeg nægte Dem noget Sligt! Men sig mig nu, hvad det er?“

„Det handler om min Kones Elsker — der var — eller omtrent var min Ven.“

Wüllersdorf saa paa Innstetten.

„Instetten — det kan ikke være muligt!“

„Det er mer end muligt — det er vist. — Læs selv!“

Wüllersdorf læste.

„Er disse Breve skrevne til Deres Hustru?“

„Ja, jeg har fundet dem i hendes Sybord.“

„Og af hvem er de skrevne?“

„Af Major Crampas.“

„Altsaa er dette foregaaet, da De endnu var i Kessin?“

Innstetten nikkede.

„Det er over seks Aar siden?“

„Ja!“

Wüllersdorf tav. Lidt efter sagde Innstetten:

„Det ser jo næsten ud, som De, Wüllersdorf, tog Hensyn til disse seks-syv Aar? Der gives jo en Teori, men jeg véd ikke, om man kan gøre den gældende i dette Tilfælde.“

„Det véd jeg heller ikke — og jeg tilstaar, at Spørgsmaalet drejer sig herom — for mig.“

Innstetten saa paa ham med store Øjne.

„Er dette Deres Alvor?“

„Mit fulde Alvor. Dette er ingen Sag, der egner sig for Aandrigheder eller Sofisteri.“

„Jeg vil gærne høre, hvad Deres Mening egenlig er. Sig mig aldeles uden Omsvøb hvad De tænker.“

„Innstetten, Deres Stilling er frygtelig, og det er forbi med Deres Livslykke. Men dersom De skyder Vedkommende ned, bliver De end mere ulykkelig, fordi De til den Smærte, De lider, vil føle Lidelse ved at gøre Andre Ondt. Alt drejer sig om dette ene: Kan det ikke undgaas? Føler

De Dem saa fornærmet, saaret, oprørt, at han eller De m a a forsvinde? Er det saaledes?“

„Det véd jeg ikke.“

„Det maa De se at gøre Dem klart!“

Innstetten var faret op fra sin Stol, gaaet hen til Vinduet, hvor han nu i den yderste Ophidselse stod og trommede paa Ruden. Saa vendte han sig rask om, gik hen til Wüllersdorf og sagde:

„Nej, saaledes er det i k k e!“

„Hvordan staar det sig med Dem. Prøv at forklare mig Deres Sindstilstand!“

„Jeg føler mig grænseløs ulykkelig, krænket, skammelig ført bag Lyset, men alligevel føler jeg intet Had, ja egenlig heller ingen Hævntørst. Og spørger jeg mig hvorfor, da maa jeg sige, at dette skyldes Aarenes Indflydelse. Man taler saa ofte om, at der gives Brøde, som ikke kan afsones, men for Gud er dette visselig ikke sandt, og jeg tror nu, at det ogsaa er falsk overfor Mennesker. Aldrig kunde jeg tro at Tiden, Tiden alene, kunde virke saa mægtig. Og dertil kommer, at jeg elsker min Hustru, ja, det lyder maaske underligt, jeg elsker hende endnu, og skønt jeg synes, at det skete er forfærdeligt, er jeg dog saa paavirket af hendes Elsk-

værdighed, den muntre Fortryllelse, der er hendes Særpræg, at jeg mig selv tiltrods ikke føler Tilgivelse som en Umulighed.“

Wüllersdorf nikkede.

„Jeg forstaar Dem saa vel Innstetten, vilde vist selv tænke ganske paa samme Maade. Men naar saa er, naar De siger mig: Jeg elsker denne Kvinde saa højt, at jeg kan tilgive hende Alt, naar desuden det skete ligger saa langt tilbage, saa fjærnt som var det foregaaet paa en anden Klode — ja — Innstetten, naar Sagen stiller sig saaledes, saa spørger jeg Dem, hvad skal den Duel til?“

„Fordi det maa være saa alligevel. Jeg har tænkt frem og tilbage over det Hele. Man er jo ikke et isoleret Individ, man er en Del af et Hele, og maa stedse tage Hensyn til dette Hele, af hvilket vi til Slut er afhængige. Kunde man leve med og for sig selv, var Livet maaske muligt, jeg kunde da maaske have min Byrde, med min Lykke var det forbi, men mangen En maa jo leve uden den „sande Lykke“, hvorfor skulde det da være umulig for mig? Man behøver ikke at være lykkelig, man kan ikke gøre Fordring paa Lykke, og den, der har røvet Ens Livsglæde, maa man ikke nødvendigvis jage en Kugle gennem Hovedet. Man kan ogsaa

lade ham løbe, naar man selv vil leve udenfor Verden. Men i Samlivet med Andre har noget dannet sig, noget, der en Gang er til, og efter hvis Love man maa rette sig, støde an mod dem — det gaar ikke an. Samfundet foragter En, og man ender med selv at gøre det samme, saa at man tilsidst ikke kan holde det ud og tager sig af. Dage. Tilgiv at jeg staar her og holder dette Foredrag for Dem, det indeholder jo kun, hvad De tusinde Gange har sagt Dem selv. Men hvad er Nyt under Solen? Altsaa endnu en Gang, ikke af Had eller Vrede, ikke af Hævn, fordi man har frarevet mig min Livslykke, maa jeg udgyde Blod. Men det despotiske Samfund spørger ikke om Ynde og ikke om Kærlighed eller Hævdstid. Jeg har intet Valg. Det maa ske."

„Det véd jeg dog ikke, Innstetten . . ."

„De skal selv afgøre det, Wüllersdorf. Nu er Klokken ti. For seks Timer siden, den Indrømmelse gør jeg Dem, havde jeg endnu Spillet i min Haand, kunde vælge, da var der endnu en Udvej aaben. Men nu er Broen kastet af. Om De saa vil, er jeg selv Skyld i det, jeg skulde vel have behersket mig, vaaget over mig selv, skjult det altsammen i mit Hjærtes Lønkammer, og udkæmpet

Striden alene med mig selv. Men det kom mig saa uventet, var mig for stærkt, og nu kan jeg næppe en Gang bebrejde mig selv, at jeg ikke bedre har holdt mine Nerver i Orden. Jeg gik til Dem, skrev de Linjer, De véd, og hermed opgav jeg Spillet. Fra den Stund var der En, der halvvejs kendte min Ulykke, eller hvad der vejer mere, den Plet min Ære har faaet, og efter de allerførste Ord, vi her vekslede, kendte De det Hele. Og fordi der her er en Medvider, kan jeg ikke mere trække mig tilbage.“

„Ja, Innstetten, det véd jeg dog ikke,“ gentog Wüllersdorf.

„Jeg griber nødig til forslidte Fraser, men jeg maa dog sige Dem, Innstetten, Deres Hemmelighed ligger begravet i mit Bryst.“

„Det siger man altid. Men Wüllersdorf, sligt kan gemmes ikke glemmes. Og selv om De overfor Alle er Tavsheden selv, saa véd De det dog, og Dem kan jeg ikke undgaa, det frelser mig ikke, at De nu siger mig: Jeg kan fuldtud følge Dem. Fra dette Øjeblik er og bliver jeg Genstand for Deres Deltagelse, noget i og for sig ubehageligt, og hvert Ord De i Fremtiden udveksler med min Kone, vil blive kontrolleret af Dem. Enten De vil eller ej, vil jeg hvert Øjeblik føle mig forlegen

overfor Dem, ikke vide, hvor jeg skal se hen. Kommer man til at tale om en eller anden Fornærmelse, vil jeg tro, De smiler, jeg vil tro, De tænker: „den gode Innstetten, han har en sær Trang til kemisk at undersøge den Slags Spørgsmaal, han finder dog aldrig det rigtige Kvantum Kvælstof, han er aldrig bleven hængende, han glider glat over alting. Har jeg Ret eller Uret, Wüllersdorf?“

Wüllersdorf var staaet op.

„Jeg finder det rent ud frygtelig, at De h a r Ret. Jeg skal ikke mere pine Dem med mit Spørgsmaal, om det absolut maa ske. Verden lader sig ikke reformere, og Tingene føjer sig ikke, som vi vil, men som de Andre vil. Den Snak om Guds Afgørelse er noget Vaas, vor Æresdyrkelse er tværtimod den rene Afgudstjeneste, men vi maa underkaste os, saalænge vi ikke har faaet Afgudsbilledet styrtet i Støv.“

Innstetten nikkede.

De blev endnu siddende et Kvarterstid, og man fastslog, at Wüllersdorf skulde rejse endnu samme Aften med et Tog, der gik ved Tolvtiden.

Saa skiltes Vennerne med et Haandtryk og et kort:

„Saa ses vi i Kessin.“

28de Kapitel.

Næste Aften rejste Innstetten efter Aftale med samme Tog, og Klokken lidt over fem var han ved Stationen, hvor Vejen bøjede tilvenstre ad Kessin til. Som sædvanlig i Badesæsonen gik det lille Dampskib straks efter Togets Ankomst. Innstetten hørte allerede Klokken ringe første Gang, mens han gik over Perronen ned til Broen, som kun laa tre Minuters Gang fra Stationen. Han hilste paa Kaptejnen, hvis forlegne Mine tilkendegav, at Sagen allerede var kendt i Kessin. Saa tog han Plads agterude.

Straks efter lettede man, Vejret var dejligt, lys Morgensol, kun faa Passagerer om Bord. Innstetten tænkte paa den Dag, Effi og han kom hjem fra deres Bryllupsrejse og kørte langs Floden i den graa Novemberdæmring, da var alting mørkt udenom ham, men i hans Hjærte var der lys, forhaabningsfuld Vaarstemning. Mange, mange Gange senere hen var han kørt samme Vej, og den Fred, der hvilede over de vide Marker, Kvæget, der græssede paa Engene, Arbejdsfolkene ved deres Gærning, Agrenes Frugtbarhed, havde altid virket velgørende paa hans Sind, men nu var alting forvandlet, han var nær-

ved at glæde sig over hver en lille Sky, som kunde formørke den Himmel, hvis Klarhed stod i saa skærende Modsætning til de Tanker, der brusede i hans Sind.

De gled ned ad Floden, naaede den prægtige Bredning, og snart fik de Kessins Kirketaarn i Sigte, derefter Bolværket og den lange Række høje, smukke Huse langs Kajen. Wüllersdorf stod der for at tage imod sin Ven. Begge hilste og gik saa uden at sige et Ord sammen ind i Hoppensachs Hotel, hvor de tog Plads under et Telttag.

„Jeg tog herind i Gaar Morges," sagde Wüllersdorf, der ikke lige straks vilde gaa løs paa Sagen. „Naar man tænker paa, at dette er en lille By, er Hotellet i alle Maader upaaklageligt. Jeg tvivler ikke om, at min Ven, Kellneren, taler sine tre Sprog, efter hans Skilning og hans ulastelige udskaarne Vest kunde man godt regne paa fire . . . Jean, vær saa god at bringe os Kaffe og Kognak."

Innstetten forstod godt, hvorfor Wüllersdorf slog ind paa denne Tone som han gik ind paa, skønt hans Hjærte bankede i Ængstelse og Uro. Han tog et Ur op og saa paa det.

„Vi har Tiden for os," sagde Wüllersdorf. „Halvanden Time i det mindste. Vognen er bestilt til $8^1/_4$,

vi har kun et lille Kvartersvej at køre."

„Hvor er det?"

„Crampas foreslog først et Sted i Plantagen bagved Kirkegaarden, men sagde et Øjeblik efter: „Nej — ikke der". Saa blev vi enige om at vælge Klitterne, lige ved Stranden der, hvor den første Klit har et Indsnit med Udsigt over Havet."

Innstetten smilede bittert.

„Det lader til, at Crampas har udsøgt sig et smukt Sted. Det ligner ham aldeles. Hvordan opførte han sig?"

„Udmærket godt."

„Var han overmodig, flot?"

„Hverken det ene eller det andet. Jeg tilstaar Dem det frit og aabent, Innstetten, at han rystede mig lige ind til Sjælen. Da jeg nævnede Deres Navn, blev han dødbleg og kæmpede for at bevare Ligevægten, mens hans Læber dirrede, saa at han maatte bide i sit Overskæg. Men det varede kun et Øjeblik, saa var han aldeles rolig, og fra den Tid har han kun vist en Slags vemodig Fatning. Jeg er overbevist om, at han tror, han ikke vil komme levende herfra — vil det heller ikke. Dersom jeg ikke tager fejl af ham, er han et letlevende Menneske, der dog kun sætter liden Pris paa Tilværelsen. Han tager alting med,

skønt han ikke bryder sig meget om det, han faar.“

„Hvem er hans Sekundant?“

„Det var hans eneste Bekymring. Han nævnede to, tre Godsejere herfra Egnen, men opgav dem igen, mente, de var for gamle og for religiøse; han vilde telegrafere til Treptow efter sin Ven Buddenbraak. Denne kom, en pragtfuld Person, smuk og elegant, men tillige et rent Barn. Han kunde ikke komme i Ro, var yderst ophidset og forfærdet. Men da haa havde hørt Sagens Sammenhæng, sagde han som jeg: „De har Ret, det kan ikke undgaas.“

Kaffen kom. De tog en Cigar, og Wüllersdorf anstrængte sig for at lede Samtalen hen paa ligegyldige Æmner.

„Det undrer mig, at ingen af Kessinerne kommer for at hilse paa Dem. Jeg véd dog, at De var særdeles afholdt. Og nu Deres Ven Gieshübler . . .“

Atter spillede et Smil om Innstettens Læber:

„Der miskender De mine gode Kessinere, det er nogle Filistre alle tilhobe, men de forstaar dog at té sig ved højtidelige Lejligheder. Naturligvis véd de alle, min kære, gamle Gieshübler deri beregnet, hvad her er paa Færde, og derfor varer de sig vel for at mistænkes for Nysgærrighed.“

I dette Øjeblik saas en opslaaet Kaleschevogn langsomt at nærme sig.

„Er det mit Køretøj?“

„Sandsynligvis“.

Og straks efter holdt Vognen ganske rigtigt foran Hotellet Wüllersdorf og Innstetten rejste sig op, Wüllersdorf sagde til Kusken:

„Kør til Molen?“

Molen laa i den modsatte Retning af det fastsatte Mødested, og Wüllersdorf gav med Vilje denne fejlagtige Anvisning for ikke at blive forstyrret. Imidlertid maatte man dog gennem Plantagen og forbi Innstettens gamle Bolig. Huset laa stille og forladt; i Stueetagen var Øde og Tomhed, hvordan maatte der da være ovenpaa! Og den Følelse af Uhygge, som Innstetten saa ofte havde maattet bekæmpe hos Effi, greb ham nu selv med saadan Magt, at han følte sig lettet, da de var forbi.

„Der boede vi,“ sagde han til Wüllersdorf.

„Der sér underligt ud, øde og uhyggeligt!“

„Det har De vist Ret i. I Byen gjaldt det for et Spøgelsehus, og som det der ligger, sér det ud til allehaande.“

„Hvad var der da i Vejen?“

„Aa, en dum Historie med en gammel Skibskaptejns Niece og en

Kineser! — Nu har man faaet ganske andre Ting til at spøge sig i Hovedet!“

„Men De glemmer jo, at det Hele muligvis kan gaa af uden Blodsudgydelse.“

„Det skal det ikke. Og før, da De talte om Crampas, var De selv af en anden Mening!“

Snart efter var Plantagen passeret. Kusken vilde dreje tilhøjre ad Molen.

„Kør hellere tilvenstre! Vi tager Molen paa Tilbagevejen. En tre Hundrede Skridt fra Skovbrynet lod man Vognen holde, og begge gik nu gennem det dybe Sand ad en Kørevej, der gennemskar de tre Rækker Klitter. Overalt stod store Buske Marehalm og Evighedsblomster, hist og her en blodrød Marknellik. Innstetten plukkede en af dem, stak den i Knaphullet og sagde:

„Bagefter kommer Evighedsblomsterne!“

Saaledes gik de fem Minuter. Da de havde naaet en temmelig dyb Sænkning mellem de to Rækker Klitbakker, fik de Øje paa Crampas og Buddenbraak tilligemed den gode Doktor Hannemann, der holdt Hatten i Haanden, saa at hans hvide Haar flagrede i Vinden.

Buddenbraak gik Modstanderne i Møde. Man hilste paa hverandre,

og efter en kort Samtale bestemtes det, at man skulde gaa frem paa givet Tegn og skyde paa ti Skridts Afstand.

Derefter vendte Buddenbraak tilbage til sin Plads, alt gik hurtig og præcis til, Skudene faldt, og Crampas styrtede til Jorden.

Innstetten traadte et Par Skridt tilbage og vendte Ansigtet bort, mens Wüllersdorf og Buddenbraak traadte nærmere, afventende Hannemanns Udtalelse. Tillige gav Crampas ved en Haandbevægelse Tegn til, at han ønskede at sige noget. Wüllersdorf bøjede sig ned til ham, og nikkede samtykkende til de næsten uhørlige Ord, der kom over den Saaredes Læber. Saa gik han rask hen til Innstetten.

„Crampas ønsker at tale med Dem, De maa føje ham, han har kun et Par Minuter igen, Innstetten.“

Innstetten gik nu hen til Majoren, der laa stille, støttet mod den knælende Hannemanns Arm.

„Vil De . . .?“ det var hans sidste Ord.

Et smærtefuldt, men næsten venligt Blik lyste ud af hans bristende Øje — og saa var alt forbi.

29. Kapitel.

Om Aftenen samme Dag kom Innstetten hjem til Berlin. Han kørte lige med Vognen til Stationen uden at komme gennem Kessin, idet han overlod til Sekundanterne at mælde det forefaldne.

Undervejs var han alene i Kupéen, og hans Tanker drejede sig naturligvis om denne Begivenhed, det var de samme Tanker, han havde udtalt til Wüllersdorf, men nu var al Tvivl angaaende hans egen gode Ret forsvunden:

„Naar Brøde overhovedet eksisterer, da er den ikke bunden til Tid og Sted. Brøde forlanger Afsoning, og deri er der Mening. Men Hævdsret og Tilgivelse er noget halvt svageligt, i alle Tilfælde højst prosaisk.“

Og her rettede han sin høje Skikkelse, idet han gentog for sig selv, at hvad der var sket, maatte ske, thi det var Ret. Men i samme Øjeblik, hvor dette var ham klart, skete der med ét Omslag i hans Stemning.

„Naturligvis udsletter Tiden al Brøde af denne Art. Nu er jeg 45 Aar gammel, havde jeg fundet disse Breve 25 Aar senere, havde jeg været 70, og da vilde Wüllersdorf have sagt: Innstetten, vær dog ingen Nar. Det samme havde Buddenbraak sagt,

jeg selv sagtens ogsaa. Dette staar mig aldeles klart. Driver man noget paa Spidsen, bliver man latterlig. Dette er hævet over al Tvivl. Men hvor er Grænsen? Ti Aar fordrer endnu Duel, og da forsvarer man sin Ære, elleve Aar eller halvtolvte Aar er maaske Narrestreger. Grænsen — hvor er Grænsen? Hvor er den? Var den i dette Tilfælde overskreden? Naar jeg mindes hans sidste Blik, resigneret og dog med Antydning af et Smil, saa sagde det mig aldeles tydeligt: Innstetten, Principprytteri! Dette kunde De have sparet mig — og Dem selv. Og maaske havde han Ret. Der lyder mig noget sligt for Ørene. Ja, havde jeg glødet af Had eller Hævntørst . . . Hævn er ikke smuk, men noget menneskeligt, og som saadant har den Ret til at være mellem Mennesker. Men som Sagen staar, er det Hele en grufuld Komedie, som jeg nu maa spille videre Livet igennem. For dens Skyld maa jeg sende Effi bort og ødelægge hende — mig selv ogsaa . . . Jeg skulde have brændt de Breve og ikke ladet Verden vide noget. Og naar hun da, intet anende, var kommen hjem, skulde jeg have sagt hende: Der er din Plads. Vi kunde have levet hver for sig uden offenlig Skilsmisse. Der gives jo i Verden saa mange Skinægteskaber . . .

Min Lykke var og blev ødelagt, men saa havde jeg dog ikke haft hans sidste spørgende Blik som en stum Anklage for stedse graveret i min Erindring . . .“

Kort før ti holdt Innstetten foran sin Bolig. Han steg op ad Trappen og ringede paa Klokken. Johanne lukkede op.

„Hvordan har Annie det?“

„Godt, hun er endnu ikke falden i Søvn, saa hvis Herren . . .“

„Nej, nej, det gør hende kun aarvaagen. Jeg vil heller se hende i Morgen. Bring mig en Kop Te. Hvem har været her i min Fraværelse?“

„Kun Doktoren.“

Og saa var Innstetten igen alene. Han gav sig som sædvanlig til at gaa op og ned ad Gulvet.

„De véd allerede det Hele, Raswitha er dum, men Johanne er en klog Person. Og hvad de ikke véd, det slutter de sig til. Det er mærkeligt, saa nøjagtigt den Slags Folk kan gætte sig til alting.“

Johanne kom med Teen. Innstetten drak den, han var dødtræt, gik i Seng og sov øjeblikkelig ind.

* * *

Han stod tidlig op næste Morgen, sagde Goddag til Annie, roste

hende, fordi hun havde været artig, og gik saa i Ministeriet for at mælde sin Chef det forefaldne. Ministeren var meget naadig:

„Ja, Innstetten, held den, der i alle Livets Tilskikkelser kan klare sig paa en ærefuld Maade — det forstaar De.“

Han fandt, at Innstetten havde gjort sin Pligt, og overlod ham at handle videre efter eget Skøn.

Først sent hen paa Eftermiddagen kom Innstetten hjem, hvor han fandt et Par Linjer fra Wüllersdorf:

„Atter hjemme. Har oplevet en Verden af Begivenheder. Smærtelig rørende. Gieshübler er den elskværdigste Pukkelryg, jeg nogensinde har truffet. Om Dem talte han ikke meget, men om Deres Hustru. Han kunde ikke blive rolig og brast tilsidst i voldsom Graad. Ak, hvor Livet er sælsomt og ufatteligt. Det var godt, om Verden ejede flere Mænd som Gieshübler. Men der er flere af den anden Slags, desværre . . . Og saa Optrinet i Majorens Hjem . . . forfærdeligt, rystende . . . Jeg kan ikke taale at tænke derpaa. Man skal passe paa sig selv. — Vi ses i Morgen.

Deres W.

Innstetten var meget bevæget ved Læsningen af Vennens Brev. Han skrev selv flere Breve, ringede paa Johanne:

„Vær saa god at lægge disse Breve i Postkassen.

Johanne vilde gaa, men han kaldte hende tilbage.

„Og endnu ét, Johanne, Fruen kommer ikke mere hjem. De faar nok at vide af Andre hvorfor. Men Annie maa Intet høre herom — idetmindste ikke foreløbig Det stakkels Barn! De maa efterhaanden meddele hende, at hun aldrig mere faar sin Moder at se. Jeg kan ikke, men lad mig se, De gør det paa en fornuftig Maade. Og pas paa, at Raswitha ikke fordærver os Alt.“

Johanne stod et Øjeblik som forstenet. Saa gik hun hen og kyssede sin Herres Haand.

Da hun kom ud i Køkkenet, var hun saa opfyldt af Stolthed, at hun næsten følte sig glad i sin Overlegenhed. Herren havde ikke alene betroet sig til hende, men endog sagt: „Lad Raswitha ikke fordærve os alting.“ Og midt i hendes oprigtige Deltagelse for Fruen kunde hun næppe tænke paa Ulykken af bare Glæde over, at Herren havde behandlet hende næsten som sin Lige. Og netop i dette Øjeblik kom det

hende saa meget mere tilpas, som Raswitha havde været inde i Sagen førend hun.

Portneren havde nemlig den foregaaende Dag kaldt hende ind og vist hende en Avis med en Beretning om Duellen.

„Her, Raswitha, er noget for Dem, De kan bringe mig Bladet ned, naar De har læst det. Hvem skulde dog nogensinde have anet sligt.“

Raswitha, der ellers ikke var nysgærrig af sig, var hurtig løben op ad Bagtrappen og havde netop læst om Ulykken, da Johanne kom til.

Stuepigen lagde Brevene fra sig, læste Adresserne, hun vidste forresten til hvem, de var stilede, og sagde med stor Ro :

„Et er til Hohen-Cremmen.“

„Ja, det kan jeg tænke,“ lød Raswithas Svar.

Johanne var meget forbavset over denne Bemærkning.

„Herren plejer da ikke at skrive til Hohen-Cremmen.“

„Nej — men nu! . . . Se her, den Avis gav Portneren mig nu.“

Johanne tog Bladet og læste med dæmpet Stemme følgende :

„Kort før Redaktionens Lukning erfarer vi fra vel Underrettede, at der i Gaar i Badestedet Kessin har fundet en Duel Sted mellem Ministerialraad

I. (Keithgade) og Major Crampas. Majoren faldt. Der siges, at Duellens Aarsag var hans Forhold til Baronesse I., en smuk og ganske ung Dame.“

„Hvor de Blade dog er uforskammede,“ sagde Johanne ærgerlig over, at Raswitha vidste alting.

„Ja,“ sagde Raswitha, „det skal alle Folk nu læse og kaste Snavs paa min stakkels, kære Frue. Og den stakkels Major! Nu er han død og borte.“

„Men Raswitha, hvad er det, Du siger? Det er da bedre, han er død, end om det var Herren. Vil Du ønske, han skulde dø?“

„Nej, det vil jeg slet ikke ønske. Jeg ønsker ikke Nogens Død. Jeg hader den Skyden — kan ikke taale den Knalden. Men tænk dog, Johanne, hvor længe det er siden. Husk, hvor de Breve saa gamle og forgemte ud, de var jo ganske gule. Vi har været her i over seks Aar, en Evighed, og hvor er det muligt, at saadanne gamle Historier kan . . .?“

„Aa, Raswitha, Du taler, som Du har Forstand til. Naar Alt kommer til Alt, er det din Skyld, det Hele. Det kommer altsammen af de Breve. Hvorfor tog Du og brækkede Fruens Sybord op, det er noget, man

aldrig maa gøre. Man maa aldrig bryde Folks aflaasede Gemmer op.“

„Nej hør, Johanne, det er for stygt af Dig at tale saaledes. Skal jeg nu have Skylden, naar det netop var Dig, der kom styrtende som en Gal ud i Køkkenet og raabte, at Sybordet maatte lukkes op, fordi Bindet laa der? Saa var det, jeg fandt Brækjærnet, og nu skal det Hele væltes over paa mig! Nej . . . saa siger jeg sandelig . . .“

„Naa, naa Raswitha, det var heller ikke Meningen . . . men jeg kan ikke taale, Du siger „den stakkels Major!“ Den Major! Han var et stort Asen! Den, der har saadan en ækel, stor, rød Knebelsbart og altid gaar og drejer paa den, han duer ikke og gør Ulykker, hvor han kommer hen. Og den, der altid har tjent hos Herskaber, men det har Du ikke, Raswitha, det er Sagen, den véd ogsaa, hvad der passer sig, og hvad Herskaber kalder Ære, og naar noget saadant hænder, gaar det altid saaledes til, saa bliver det til en Udfordring, og man skyder hinanden ned.“

„Aa, det véd jeg overmaade godt! Jeg er ikke saa dum, som Du vil gøre mig. Men naar det er saa frygtelig længe siden . . .“

„Ja, Raswitha, kom mig ikke hele Tiden med det evige „saa længe

siden“. Du vrøvler jo selv altid om din Fader og hans gloende Jærnstang, saa at jeg aldrig tager en Bolt ud af Ilden uden at tænke paa den Historie, hvordan han vilde slaa Dig ihjel for dit Barn, der nu har været død og borte i alle disse Aar. Jo, Raswitha, Du taler altid om det, og nu manglede det bare, at Du fortalte Annike dette; hun maa ikke faa det at vide, før hun bliver konfirmeret! . . . . Men, naar jeg tænker paa, at din Fader, der bare var Grovsmed, kunde blive saa rasende paa Dig, saa undrer og ærgrer det mig, at Du mener, vores Herre rolig skulde lade saadant ské i sit Hus uden at røre en Finger! — bare fordi det er „saa længe siden!“ Det er slet ikke længe siden. Seks Aar kan da aldrig blive en Evighed! Og Fruen, hun kommer aldrig mere igen, det har Herren selv sagt mig! — Fruen bliver først seks og tyve nu i Avgust — saa kom ikke med dit Vaas om „længe siden“. Selv om hun var ti Aar ældre, hjalp det ikke, for i seks og tredive Aars Alderen maa man netop passe saa nøje paa sig selv, og havde Herren Ingenting gjort, vilde alle de andre Herskaber have kimset ad ham — at Du véd det! Men saadant kender Du ikke, Raswitha!“

„Nej, det kender jeg ikke, og det

bryder jeg mig heller ikke om at kende, men én Ting véd jeg, og det er, at Du er forelsket op over Ørene i Herren.“

Johanne brast i en krampagtig Latter.

Ja, le Du bare! Det er længe siden, jeg har sét det. Og en Lykke er det, at Herren ikke har Øje for Sligt . . . . Aa, aa, min arme, søde, stakkels Frue!“

Johanne vilde gærne have Fred, derfor sagde hun:

„Naa, naa, Raswitha, lad nu være at tage paa Vej! Du har jo dine Anfald, men det har alle Folk fra Landet.“

„Det kan gærne være!“

„Nu gaar jeg med de Breve og sér efter, om Portneren har andre Blade. Jeg synes, Du sagde, han havde sendt Lene ud efter dem. Og der maa sagtens staa mere, for dette er jo lige saa meget som Ingenting!“

30te Kapitel.

Effi og Gehejmeraadinde Zwicker havde nu opholdt sig i Ems i tre Uger og beboede en Stueetage i en

yndig, lille Villa. I en fælles Dagligstue mellem Damernes Soveværelste stod et Palissanderflygel, paa hvilket Effi nu og da spillede en Sonate, hvorimod Gehejmeraadinden, der var meget umusikalsk, kun trommede en Vals og indskrænkede sig til at sværme for Tannhäuser.

Det var en yndig Morgen, i den lille Have kvidrede Fuglene — begge Damerne havde spist deres første Frokost paa en Balkon med Udsigt til Haven — og nu sad de saa ivrigt beskæftigede med hver sit Haandarbejde, at de kun i Ny og Næ udvekslede et Par Bemærkninger.

„Jeg fatter ikke," sagde Effi omsider, „at det nu er fire Dage siden, jeg har hørt et Ord fra min Mand, der ellers plejer at skrive hver Dag. Mon Annie skulde være syg — eller han selv?"

Fru Zwicker smilede.

„Aa, kære Veninde, Du faar saamæn snart at vide, at han er i bedste Velgaaende!"

Effi følte sig en Smule ubehagelig berørt af Tonen i disse Ord og vilde svare, da Stuepigen traadte ud af Salonen for at tage Frokosttøjet bort.

„Afra," spurgte Effi, „Klokken maa jo være ni, mon Postbudet dog ikke snart kommer?"

„Nej endnu ikke!“

„Hvor kan det dog være?“

„Det er naturligvis Postbudets Skyld, han er en rigtig Bondeklods, se bare, hvor hans Haar sidder! Han har ingen Anelse om, hvad en Skilning vil sige!“

„Afra. De er vist lidt stædig. Tænk dog paa, at den stakkels Fyr maa traske om i den Hede fra Morgen til Aften.“

„Ganske vist, naadige Frue! Men der er dog Folk, som alligevel sér flotte ud, det er Noget, man er født med!“

Og med disse Ord greb hun Bakken og gik rask ud ad Køkkenet til.

„Det er en smuk Pige,“ bemærkede Gehejmeraadinden, „saa fiks óg flink, ja hun har næsten Anstand i alle sine Bevægelser. Véd De, kære Baronesse, at denne Afra — et vidunderligt Navn — man siger, der har været en Helgeninde af det Navn, hvem jeg ellers ikke tror, vor Afra har taget til Forbillede . . . .“

„Bedste Gehejmeraadinde, fordyb Dem ikke i Svinkeærinder, De glemmer, hvad De egenlig vilde sige mig.“

„Nej, ikke denne Gang, eller i alt Fald skal jeg snart være tilbage paa rette Vej. Jeg vilde kun sige,

at denne Afra virkelig minder mig om en statelig Person, som jeg har sét i Deres Hus . . .“

„Ja, deri har De Ret. Der er virkelig Lighed. Kun er vor Stuepige ikke saa lidt kønnere, især er hendes Haar meget smukkere og større. Jeg tror aldrig, jeg har sét saa smukt og fyldigt blond Haar som vor Johannes!“

Fruen smilede atter en Smule spodsk.

„Man hører virkelig sjælden en ung Frue tale med saadan Begejstring om sin Stuepiges hørblonde Haarfylde! Jeg finder Dem formelig rørende, Baronesse! Thi egenlig er man jo bestandig i Forlegenhed med Valget af sine Tjenestepiger. Kønne skal de jo være, fordi Gæsterne, især Herrerne, ikke kan lide at se lange Hejrer med grumset Hud og tjavset Haar i Dørene, og det er ofte et Held, at Forstuerne i Almindelighed er saa daarligt oplyste. Men naar man tager altfor meget Hensyn til det saakaldte „første Indtryk“, naar man forærer en saadan smuk Pige altfor mange broderede Smækforklæder, saa har man aldrig mere en rolig Time, og man maa uvilkaarlig spørge sig selv, om man ikks har for megen Tillid til sig selv.“

„Ja, bedste Gehejmeraadinde, i

dette Stykke kan jeg ikke give Dem Ret. Det, der kaldes gode Sæder, er og bliver dog en Magt . . .“

„Saa, mener De det?“

„Og jeg kan især ikke tænke mig at De, kære Veninde, skulde være saa beskeden, at De lod Dem forurolige af saadanne Bekymringer. De har — ja undskyld — De har just det, Mænd kalder „Charme“, De er munter, fængslende, indtagende, og dersom De ikke finder mig paatrængende, kunde jeg fristes til at spørge, om Deres Udtalelser tyder hen paa egne smærtelige Erfaringer i den Retning?“

„Smærtelige?“ lo Fru Zwicket. „Ak, kære, lille Baronesse, det er er stort Ord, selv for dem, der har sét Mangt og Meget. Smærtelig er simpelthen altfor meget sagt. Desuden har man jo sine Vaaben og sine Hjælpemidler! Sligt maa man aldrig tage fra den tragiske Side.“

„Jeg kan alligevel ikke ret fore stille mig det, De der antyder. Jeg siger ikke hermed, at jeg ikke véd, hvad Synd er — for det véd jeg selvfølgelig — men der er dog en Forskel paa at synde og paa stadig at bevæge sig i alle Slags stygge Tanker og Forestillinger, saa at de ender med at blive Ens sædvanlige Atmosfære . . .

Og nu oven i Købet i mit eget Hus!“

„Derom taler jeg heller ikke, det har jeg slet ikke ment, endskønt jeg i denne Retning er lidt mistroisk, eller rettere sagt var mistroisk; thi det ligger jo ni Aar tilbage. Men der gives jo Omraader udenfor Ens Hjem. Har De hørt Tale om Land- og Skovture?“

„Ja, og jeg vilde ønske, Innstetten havde lidt mere Smag for slige Udflugter . . . .“

„Det skulde De virkelig betænke Dem paa at ønske. Zwicker var ikke til at holde hjemme. Overhovedet hader jeg alle disse Forlystelsessteder i vort kære Berlins Omegn. For jeg elsker Berlin trods Alt. Men med Sædeligheden staar det kun slet, naar man finder Drikkehaller og Sangerindeknejper, hvorhen man vender sig!“

Effi nikkede.

„Zwicker sagde selv i sine sidste Dage, at det vilde ende med en social Revolution — jeg mener en moralsk Revolution — han sagde flere Gange: Tro Du mig, Sophie, Saturn vil opsluge sine egne Børn, og hvilke Mangler han end har haft, den gode Gehejmeraad, saa var han dog et filosofisk Hoved og havde en medfødt Sans for historisk Udvikling . . .

Men jeg ser, kære Baronesse, at De, trods al Deres Artighed, kun hører efter med det ene Øre; naturligt nok, Postbudet har vist sig derovre, og straks flyver Hjærtet over og henter Elskovsordene ud af Brevet — — Naa, Bözelager, hvad bringer De?“

Den, til hvem disse sidste Ord henvendtes, var imidlertid traadt hen til Bordet og pakkede ud: flere Aviser, to Frisør-Reklamer og tilsidst et stort anbefalet Brev til Fru Baronesse von Innstetten, født von Briest.

Modtagerinden kvitterede, og Postbudet gik videre.

Fru Zwicker løb Frisør-Reklamerne igennem og lo ad Prisnedsættelserne paa Shampooing.

Effi hørte ikke efter, hun vendte og drejede det modtagne Brev mellem Fingrene og havde en, hende selv uforklarlig, Angst for at aabne det. Anbefalet og i tyk Konvolut med to store Segl paa. Hvad betød dog dette? Poststempel: „Hohen-Cremmen“ og Adressen med hendes Moders Haandskrift. Fra Innstetten ikke en Linje paa femte Dag.

Hun aabnede Brevet langsomt; en ny Overraskelse ventede hende. Brevpapiret var tæt beskrevet med hendes Moders Haand, og indeni laa Pengesedler i et Papir-Omslag, hvorpaa det indlagte Beløbs Størrelse var

skrevet med rødt Blyant med hendes Faders Haand. Hun lagde sig tilbage i Gyngestolen og begyndte at læse. Men hun kom ikke langt, Brevet faldt hende ud af Haanden, og Blodet veg fra hendes Kinder. Saa bukkede hun sig og tog Brevet op igen.

„Hvad er der dog i Vejen med Dem, min kære Veninde? Daarlige Efterretninger?“

Effi nikkede, men gav intet andet Svar, hun bad blot om et Glas Vand.

Da hun havde drukket det, sagde hun: „Det gaar straks over, kære Gehejmeraadinde, men jeg vil dog helst trække mig tilbage et Øjeblik ... Hvis De kunde sende Afra ind til mig!“

Hun rejste sig og gik ind i Salonen, hvor hun følte sig frem langs Flyglet. Famlende naaede hun sit Værelse, fik Døren op og kom hen til sin Seng ved Væggen, dér besvimede hun.

31te Kapitel.

Flere Minuter forløb. Da Effi var kommen til sig selv igen, satte hun sig hen ved Vinduet og saa' ud

paa den stille Gade. Naar der dog blot havde været Larm og Strid; men kun Solskinnet laa hen over Chausséen, brudt af de Skygger, som Gitret og Træerne kastede. Følelsen af at staa ene i Verden overvældede hende med hele sin Tyngde. For en Time siden endnu en lykkelig Hustru, Alles Yndling, og nu forskudt. Hun havde kun læst Begyndelsen af Brevet, men nok til at se sin Stilling klart for Øje. Hvorhen? Hun havde intet Svar derpaa, og dog var hun besjælet af den inderligste Længsel efter at komme ud af de Omgivelser, hvori hun her befandt sig, bort fra denne Gehejmeraadinde, for hvem det Hele blot var et „interessant Tilfælde“, og hvis Deltagelse, om hun havde nogen, i hvert Fald ikke kunde hamle op med hendes Nysgærrighed.

„Hvorhen?“

Paa Bordet foran hende laa Brevet; men hun havde ikke Mod til at læse videre. Endelig sagde hun:

„Hvad er jeg egenlig endnu bange for? Hvad kan der endnu siges, som jeg ikke allerede har sagt mig selv? Den, der har givet Anledning til alt dette, er død, vende tilbage til mit Hjem kan jeg ikke, om et Par Uger bliver Skilsmissen dekreteret, Barnet vil man lade Faderen

beholde. Naturligvis. Jeg er skyldig, og en Skyldig kan ikke opdrage sit Barn. Og hvormed skulde det ogsaa være? Selv kan jeg vel slaa mig igennem. Jeg vil sé, hvad Moder skriver om, hvorledes hun tænker sig mit Liv.“

Med disse Ord greb hun paany Brevet for at læse Slutningen.

„. . . . Og nu din Fremtid, min kære Effi, Du maa indrette Dig for Dig selv, og kan i saa Henseende, hvad de ydre Midler angaar, regne paa vor Understøttelse. Du vil bedst kunne bo i Berlin (i en stor By skjules Sligt bedst) og vil dér høre til de Mange, der har forskertset den friske Luft og den lyse Sol. Du vil komme til at leve ensomt, eller, hvis Du ikke vil det, være nødt til at stige ned fra den Sfære, hvori Du hidtil har levet. Din tidligere Kres vil være lukket for Dig. Og hvad der er det sørgeligste for os (og for Dig, saaledes som vi tror at kende Dig) — ogsaa dine Forældres Hjem kvil være lukket for Dig! vi kan i ke tilbyde Dig et stille Tilflugtssted i Hohen-Cremmen i vort Hus, thi det vilde være det samme som at lukke dette Hus af for hele Verden, og det vil vi absolut ikke. Ikke fordi vi hænger saa stærkt ved Verden,

eller fordi en Afskedtagen med det, som hedder „Selskabet“, staar for os som noget ubetinget uudholdeligt; nej, ikke derfor, men ligefrem fordi vi bekender Kulør og vilde udtale for hele Verden — jeg kan ikke skaane Dig for Ordet — vor Fordømmelse af din Færd, af vort eneste og af os saa højt elskede Barns Færd . . .“

Effi kunde ikke læse videre; hendes Øjne fyldtes med Taarer, og efter først forgæves at have stridt imod brød hun ud i en hæftig Hulken og Graad, hvori hendes Hjærte fik Lindring.

* * *

En halv Times Tid senere banbede det paa Døren, og paa Effi's kom ind viste Gehejmeraadinden sig.

„Maa jeg komme ind?“

„Ja vist, kære Gehejmeraadinde,“ sagde Effi, som nu laa paa Sofaen, let tildækket og med Hænderne foldede. „Jeg føler mig udmattet og har indrettet mig her saa godt som muligt. Vær saa god at tage en Stol.“

Gehejmeraadinden satte sig saaledes, at Bordet, hvorpaa der stod en Skaal med Blomster, stod mellem hende og Effi. Effi viste intet Spor

af Forlegenhed og forandrede Intet i sin Stilling, ikke engang de foldede Hænder.

Det var paa engang blevet hende fuldstændig ligegyldigt, hvad Fruen tænkte, kun bort vilde hun.

„De har faaet en sørgelig Efterretning, kære Frue . . .“

„Mere end sørgelig,“ sagde Effi. „I hvert Fald sørgelig nok til at gøre en brat Ende paa vort Samvær. Jeg maa rejse endnu i Dag.“

„Jeg vil ikke gærne være paatrængende, men er det noget med Annie?“

„Nej, ikke med Annie. Efterretningerne kom overhovedet ikke fra Berlin, det var Brev fra min Moder. Hun nærer Bekymringer for mig, og det er mig om at gøre at forjage disse eller i hvert Fald at være paa Stedet.“

„Det forstaar jeg kun altfor godt, saa meget jeg end maa beklage at skulle tilbringe disse sidste Emser-Dage uden Dem. Er der Noget, hvormed jeg kan hjælpe Dem?“

Før Effi kunde svare, traadte Afra ind og mældte, at man var i Færd med at samle sig til Frokost. Gæsterne var alle i stærk Bevægelse. Kejseren kom sandsynligvis paa et tre Ugers Besøg, ved Slutningen af

dette skulde der være store Manøvrer, og ogsaa Bonner-Husarerne kom.

Fru Zwicker overvejede straks, om det kunde lønne sig at blive saa længe, kom til et ubetinget bekræftende Resultat og gik saa ind for at undskylde Effis Udeblivelse ved Frokostbordet.

Da straks efter Afra vilde gaa, sagde Effi:

„Aa, Afra, naar De er færdig, kommer De nok et Kvarters Tid og hjælper mig med at pakke ind. Jeg rejser allerede i Dag med Syv-Toget.“

„Allerede i Dag? Ak Frue, det er dog Skade. Nu begynder jo først de smukke Dage,“

Effi smilede.

* * *

Fru Zwicker, der endnu haabede at faa en hel Del at høre, havde kun med Vanskelighed ladet sig bestemme til ikke at følge „Fru Baronessen“ til Stationen.

„Paa en Banegaard“ — havde Effi forsikret — „er man altid saa nervøs og tænker kun paa sin Plads og sin Bagage, netop de Personer, man har kær, tager man helst Afsked med i Forvejen.“

Fru Zwicker bekræftede dette, skønt hun meget vel følte det afvær-gende deri; hun havde tilstrækkelig Udspionerings-Erfaring til straks at vide, hvad der var ment, og hvad der ikke var det.

Afra fulgte Effi til Stationen og tog det bestemte Løfte af hende om, at Fru Baronessen vilde komme igen næste Sommer; den, der først én Gang havde været i Ems, kom altid igen. Ems var det skønneste af Alt, efter Bonn.

Fru Zwicker havde imidlertid sat sig til at skrive Brev ude paa Ve-randaen ved det samme Bord, ved hvilket hun næppe ti Timer i For-vejen havde spist Frokost sammen med Effi.

Hun glædede sig til dette Brev, som skulde komme en Berliner-Ven-inde, der for Tiden opholdt sig i Reichenhall, til Gode. Begges Sjæle havde forlængst fundet hinanden og kulminerede sammen i en stærk Skepsis overfor hele Mandkønnet; de fandt, at Mændene gennemgaaende stod langt tilbage i Forhold til, hvad der med Billighed kunde forlanges. „De, der af Generthed ikke véd, hvorhen de skal se, viser sig dog efter et kort Forstudium altid som de bedste, hvorimod de egenlige Don Juans altid bliver en Skuffelse. Hvad

skal det dog tilsidst blive til?“ Det var den Slags Visdomsord, der veksledes mellem de to Veninder.

Fru Zwicker var allerede paa andet Ark og fortsatte sit mere end taknemmelige Tema, der naturligvis hed Effi, paa følgende Maade:

„Alt i Alt var hun tiltalende, velopdragen, tilsyneladende aaben, uden nogensomhelst Adelsnykker (eller i alt Fald stor i den Kunst at skjule dem) og altid interesseret, naar man fortalte hende noget Interessant, hvoraf jeg selvfølgelig gjorde udstrakt Brug. Altsaa nok en Gang: yndig, ung Kone, 25 eller ikke stort mere. Og dog har jeg aldrig troet paa Freden og tror heller ikke i dette Øjeblik — eller rettere, nu maaske mindst af alt paa den. Historien med Brevet i Dag — der stikker en virkelig Historie under. Det er jeg saa godt som vis paa. Det vilde være første Gang, om jeg tog fejl heri. At hun med Forkærlighed talte om Berliner-Modepræsterne og fastslog hver Enkelts Fromhedsgrad, dette og saa det lejlighedsvise Gretchenblik, der hver Gang forsikrede ikke at kunne plumre saa meget som en Vanddraabe — alt dette har bestyrket mig i den Tro . . . men dér kommer netop vor Afra, om hvem

jeg vist har skrevet til Dig — en nydelig Person — og lægger et Blad til mig paa Bordet, som Værtinden har givet hende til mig, et Sted er indstreget med Blaat. Undskyld, at jeg først læser dette Sted . . .

E. S. Bladet var interessant nok og kom som kaldet. Jeg klipper det med Blaat indstregede Sted ud og vedlægger det. Du ser deraf, at jeg i k k e har taget fejl. Hvem kan dog den Crampas være? Det er utroligt — først selv skrive Billetter og Breve og dernæst opbevare den Andens! Hvortil har man da Ovne og Kaminer? Idetmindste saalænge dette Duel-Vanvid eksisterer, burde den Slags ikke ske; en kommende Generation kan maaske tillade sig denne Brevskrivnings-Passion (fordi den til den Tid ikke længere vil være farlig). Men saa vidt er vi endnu langt fra. For Resten har jeg den største Medlidenhed med den unge Baronesse og finder — forfængelig er man nu en Gang — min eneste Trøst i, at jeg ikke har taget fejl i denne Sag. Og det var dog ikke noget helt almindeligt Tilfælde. En ringere Diagnostiker havde dog maaske ladet sig føre bag Lyset.

Altid din Sophie."

32. Kapitel.

Tre Aar var forløbne, og Effi havde næsten ligesaa længe beboet en lille Lejlighed i Königgrätzergade mellem Askanisk Plads og den Halleske Port: to Værelser med Køkken og Pigekammer, det Hele saa hverdagsmæssigt og almindeligt som vel muligt.

Og dog var det en sjælden nydelig Lejlighed, der tiltrak Enhver, som saa den, mest maaske den gamle Rummschüttel, som forlængst havde tilgivet den stakkels, unge Kone ikke blot den nu snart gamle Rheumatisme- og Neuralgi-Komedie, men ogsaa alt, hvad der senere iøvrigt var sket, om det ellers i hans Øjne behøvede nogen Tilgivelse.

Thi Rummschüttel havde i sit Liv oplevet ganske anderledes Ting. Han var nu over de halvfjerds, men naar Effi, der i nogen Tid havde skrantet temmelig meget, skriftlig bad ham om at se op til sig, saa var han der straks den næste Formiddag og vilde ikke høre paa Undskyldning for, at de boede saa højt.

„Blot ingen Undskyldninger, kære Frue, thi for det første er det min Metier, og for det andet er jeg lykkelig og næsten stolt over endnu at

kunne gaa tre Etager op uden Vanskelighed. Hvis jeg ikke var bange for at være Dem til Besvær — thi jeg kommer dog i Virkeligheden som Læge og ikke som Naturven og Landskabsbeundrer — saa kom jeg sagtens endnu tiere, blot for at se Dem og sætte mig nogle Minuter her ved Deres Vindue. Jeg tror ikke, De sætter tilstrækkelig Pris paa Udsigten."

„Jo vist, jo vist," sagde Effi. Men Rummschüttel lod sig ikke forstyrre og fortsatte:

„Vær nu saa god at komme herhen, lille Frue, blot et Øjeblik eller tillad mig at føre Dem hen til Vinduet. Igen i Dag en henrivende Udsigt. Se dog blot de forskellige Jærnbanevolde, tre, nej fire, og se, hvordan det bestandig glider frem og tilbage paa dem . . . se, nu forsvinder det Tog der igen bag en Trægruppe. Virkelig fortryllende. Og se, hvor Solen lyser gennem den hvide Røg. Naar blot Mathæus-Kirkegaarden ikke laa umiddelbart der bagved, da vilde det være ideelt."

„Jeg holder meget af at se paa Kirkegaarde."

„Ja, det kan De sige. Men en af os! Hos os mælder ufravigelig det Spørgsmaal sig, kunde her ikke mulig have ligget nogle færre? For Resten,

kære Frue, er jeg tilfreds med Dem og beklager kun, at De Intet vil vide af Ems; Ems vilde med Deres katarrhalske Affektioner udrette Vidundere . . .„

Effi tav.

„Ems vilde gøre Vidundere — men da jeg ser, De ikke har videre Mod paa en Baderejse, saa drik De kun Emservandet her. Paa tre Minuter kan De være i Prins Albrechts Have, og selv om der hverken er Musik eller Toiletter — saa er Brønden jo dog det vigtigste.“

Eiff nikkede, og Rummschüttel vedblev:

„De skriver mig saa elskværdige Breve til, kære, lille Baronesse, men det er dog Ulejlighed for Dem, send De mig en anden Gang Raswitha.“

Effi takkede ham, og hermed skiltes de ad,

* * *

„Send mig en anden Gang Raswitha,“ havde Rummschüttel sagt. Ja, Raswitha var hos Effi, hun havde været hos hende, lige siden hun flyttede ind i Königsgrätzergade.

Effi havde efter Modtagelsen af Forældrenes Brev ikke straks lejet en egen Bolig, men prøvet at opholde sig i et Pensionat.

De to Damer, der forestod Etablissementet, var meget hensynsfulde dannede og havde forlængst vænnet sig af med at være nysgærrige. De havde set saa meget mærkeligt, at det vilde blive altfor omstændeligt at trænge ind i alle de Hemmeligheder, der rummedes i Huset.

Desuden hindrede det ogsaa Forretningsgangen.

Effi, der endnu havde i frisk Minde det Krydsforhør, Gehejmeraadinde Zwickers Øjne havde anstillet, følte sig behagelig berørt ved denne Tilbageholdenhed, men der gik knap 14 Dage, før Effis Finfølelse saa ofte havde følt sig saaret af Omgivelserne, at hun mærkede, at hun umulig kunde leve i den højst blandede Atmosfære; derfor saa hun sig nødsaget til at søge et andet Hjem, og hun fandt snart den lille Lejlighed i Königsgrätzergade.

I Efteraarskvartalet skulde hun flytte ind, havde allerede anskaffet sig de nødvendige Møbler og talte nu Dagene, der var tilbage i Pensionatet.

En af de allersidste Dage blev der banket sagte paa hendes Dør, mens hun laa og kastede sig paa en med storblomstret Uldstof betrukken Sofa. Det var Stuepigen, der traadte ind og sagde:

„Undskyld, men der var En, som ønskede at tale med Fruen.“

„Hvem er det.“

„En Dame.“

„Og har hun sagt sit Navn?“

„Ja. Raswitha.“

Og se, næppe havde Effi hørt dette Navn, før hun rystede Døsigheden af sig, sprang op og løb ud i Korridoren, hvor hun greb Raswitha i begge Hænder og trak hende ind i Værelset.

„Ah, hvor dette dog er en Glæde! Hvad bringer Dig her? Naturligvis noget Godt. Dit gode, gamle Ansigt kan ikke bringe noget Slemt. Hvor glad jeg er, jeg kunde gærne kysse Dig, havde aldrig troet, jeg igen kunde være saa lykkelig over Noget. Min kære, gamle Ven, hvordan gaar det Dig? Husker Du, da Kineseren spøgede? Det var lykkelige Dage. Den Gang forstod jeg det ikke, fordi jeg ikke havde prøvet noget i Livet, men siden har jeg lært at kende, hvad Sorg vil sige. Ak, Spøgeri er ikke det værste. Kom, min egen Raswitha, kom, sæt Dig her hos mig og fortæl mig . . . jeg er saa længselsfuld efter at vide, hvad Annie tager sig for?“

Raswitha var saa bevæget, at hun næppe kunde tale, men endelig samlede hun sig og svarede, at Herren nu var kommen hjem igen, hun havde

kun ventet herpaa, fordi Annie dog trængte til hende, naar Faderen var borte.

Johanne var baade flink og proper, men hun var en Smule for optagen af sig selv og af Gud ved hvad. Men nu, da Herren selv kan holde Øje med Barnet, nu vilde hun vide, hvordan det stod til med Fruen . . .

„Det var pænt af Dig, Raswitha."

„Jeg maatte se, om Fruen ikke manglede Et og Andet eller maaske trængte til mig, for saa bliver jeg straks og sørger for, at Fruen har det, som hun plejede."

Effi havde sat sig i Sofahjørnet med lukkede Øjne. Men med Et rettede hun sig og sagde:

„Ja, Raswitha, det, Du der siger, det er en god Idé. Thi Du skal vide, at jeg ikke bliver her i Pensionatet, om tre Dage flytter jeg ind i min egen Lejlighed. Og hvis Du da vilde komme og hjælpe mig, vilde det være dejligt for mig. Jeg bliver ganske let om Hjærtet ved at tænke herpaa. Men jeg maa dog spørge, om Du har betænkt Dig vel? Jeg taler ikke om Annie, Du hænger Dig ved hende, som om hun var dit eget Barn, for hende er der sørget, og Johanne holder ogsaa af hende. Men har Du tænkt over, at Alt her er forandret? Jeg er ikke mere den, jeg var før;

min Lejlighed er lille og indskrænket, og Portneren vil vist ikke tage Hensyn til Dig og mig. Det bliver en lille tarvelig Husholdning som vore Torsdagsmiddage, naar vi gjorde rent i Huset. Husker Du dem?“

Raswitha glædede sig over hvert Ord og saa allerede det Hele i Orden, da Effi vedblev:

„Har Du overlagt disse Ting, Thi Du er jo — jeg maa sige det, skønt Du har været i mit eget Hus — Du er jo temmelig forvænt, vi behøvede ikke at spare, men nu er det ganske anderledes, nu maa jeg passe paa hver en Skilling, thi jeg er fattig og har kun, hvad jeg faar. Mine Forældre er gode imod mig, de gør for mig, hvad de kan, men de er heller ikke rige. Hvad mener Du nu?“

„At jeg næste Lørdag kommer anstigende med min Kuffert, ikke om Aftenen, men straks om Morgenen, og saa skal det gaa løs med Indflytningen. For jeg kan tage anderledes fat end Fruen.“

„Sig ikke det, Raswitha, naar man skal, kan man ogsaa mange Ting.“

„Og saa skal Fruen aldrig bryde sig om nogen Ting, men bare huske, at til Raswitha er alting godt nok, naar jeg maa dele det med Fruen, allerhelst naar det er Sorg og Møje.

Jeg formelig glæder mig dertil. Saa skal Fruen se, hvad jeg dur til. For jeg har aldrig glemt den Dag, da jeg sad alene og forladt paa Kirkegaarden og bare ønskede, jeg laa i sorten Jord. Hvem kom saa, hvem var god mod mig? Ak, naar jeg tænker paa alt, hvad jeg har gennemgaaet, naar jeg tænker paa den Dag, Fader gik løs paa mig med den gloende Jærnstang . . .“

„Ja, Raswitha, det véd jeg . . .“

„Det var rædsomt. Men da jeg sad paa Kirkegaarden saa fattig og ensom, var det endnu værre . . . Og da kom min egen Frue . . . Og jeg vil ikke nogensinde glemme, hvor god Fruen var imod mig baade den Dag og bagefter . . .“

Her stod hun op og trak Effi hen til Vinduet.

„Se — ham maa Fruen da ogsaa se . . .“

Og paa den anden Side af Gaden sad Rolf med Øjnene fæstet paa Pensionatets Vinduer.

* * *

Faa Dage efter drog Effi ledsaget af Raswitha ind i sin egen Bolig, hvor hun fra Begyndelsen følte sig veltilfreds.

Omgang manglede hun natur-

ligvis, men i Pensionatet havde hun set saa mange Kedsommeligheder, at hun idetmindste i Førstningen var ret glad ved Ensomhed. Med Raswitha kunde hun ikke udbrede sig over æstetiske Æmner, ja næppe tale om, hvad der stod i Bladene, men hver Gang hun vilde passiare om rent menneskelige Sager, hver Gang hun begyndte en Samtale med disse Ord:

„Ak, Raswitha, jeg føler mig nedtrykt og beængstet," saa fandt den trofaste Sjæl altid Svar og meget ofte Raad.

Indtil Jul gik alting godt, men selve Helligaftenen forløb ret bedrøveligt, og med det ny Aar lagde der sig en uafhjælpelig Sørgmodighed over Effi.

Koldt var det ikke, kun graat og regnfuldt, og selv om Dagene kun var korte, saa var Aftenen saa meget desto længere. Hvad skulde hun tage sig for? Hun læste, strikkede, lagde Kabale, spillede Chopin, men Nocturnerne var just ikke skikkede til at bringe hende nogen Opmuntring, og naar Raswitha kom med Tebakken, plejede Effi at sige:

„Ryk Bordet herhen og gør mig Selskab."

Saa kom Raswitha, satte sig ned og skændte:

„Nu har Fruen naturligvis igen

spillet for meget — Fruen har røde Pletter paa Kinderne . . . Gehejmeraaden har dog forbudt det.“

„Ak, Raswitha, I har let ved at forbyde mig alt muligt. Hvormed skal jeg faa Tiden til at gaa? Jeg kan dog ikke sidde hele Dage og se ud ad Vinduet. Havde jeg kun saa meget at bestille, at jeg hverken vidste ud eller ind, saa vilde alting blive meget bedre. Der er jo Foreninger, hvor unge Piger lærer Husholdning, eller Syskoler og Børnehavegærning.“

„Ja, det har jeg hørt tale om, Anniken skulde en Gang i Børnehave.“

„Naa, der ser Du selv. Sligt gad jeg være med til. Men derpaa tør jeg ikke tænke, Damerne vil selvfølgelig ikke have mig med. Og det er det frygtelige, at man saaledes er udelukket fra alting, at man ikke en Gang maa være med til at gøre Godt. Ikke en Smule Syskole kan jeg være med til.“

„Aa, det var vist ikke noget for Fruen, de Børn kommer trampende med grisede Støvler, og naar det er fugtig i Vejret, er der saadan en Dunst og Lugt, at det ikke er til at udholde.“

Effi maatte smile.

„Du har vist Ret, Raswitha, men det er slemt, at Du har Ret, og jeg

ser deraf, at der endnu er meget i mig, som burde være anderledes, og at jeg endda har det for godt.“

Derom vilde Raswitha intet høre.

„Den, der er saa god som Fruen, skulde det kun gaa godt. Og saa skal Fruen heller ikke altid sidde der og spille sørgelige Ting, jeg kan ikke lade være at tænke, at det dog nok bliver godt altsammen paa en eller anden Maade.“

Og der kom en Forandring i Effis Tilværelse. Hun begyndte for at adspredc sig at tage Timer i Maling, og hendes Lærere, en from og klog, gammel Professor, behandlede hende, som om hun var hans Datter. Effi var lykkelig herover, og en ny Tidsregning begyndte for hende med hendes første Undervisningstimer. Hendes Tilværelse var en Smule mindre fattig, og Raswitha triumferede, fordi der dog var sket noget.

Og saaledes gik Aar og Dag. Men da hun nu atter var kommen i Berøring med Mennesker, saa opstod hos hende Ønsket om at se dem, der stod hendes Hjærte nærmest. Længsel efter Hohen-Cremmen greb hende undertiden som en sand Lidenskab, og endnu værre var det, naar hun tænkte paa Annie. Det var jo hendes Barn, og med Rette undrede det hende, at hun endnu aldrig havde set

et Glimt af den lille Pige. Men ogsaa dette skulde ske. Hun kom fra sin Time og steg tæt ved den zoologiske Have op i en Sporvogn, som kørte ned ad den lange Kurfyrstegade. Det var noget varmt, og Lufttrækket gennem de aabne Vinduer gjorde hende godt.

Hun sad tilbagelænet i et Hjørne, da Vognen sagtnede sin Fart, og tre smaa Skolepiger steg ind med Tornyster paa Ryggen og smaa, spidspuldede Hatte paa Hovedet. De to var blonde, den tredje mørk, det var Annie. Effi fo'r sammen, og Mødet med Barnet, som hun saa inderlig havde længtes efter, fyldte hende nu med Dødens Angst. Rask stod hun op, gik hen til Kusken og bad ham om Tilladelse til at stige ud.

„Det er forbudt," sagde han. Men da hun gav ham et Pengestykke og med det samme betragtede ham med et bedende Blik, føjede han hende, og hun sprang af.

I stor Bevægelse naaede hun hjem.

„Tænk Dig, Raswitha, jeg har set Annie."

Raswitha var misfornøjet med, at Moder og Datter ikke havde talt sammen og lod sig kun vanskelig overbevise om, at en Samtale i saa mange fremmede Menneskers Nær-

værelse ikke vel kunde finde Sted. Da maatte Effi fortælle, hvordan Barnet saa ud, og da hun med moderlig Stolthed havde aflagt sin Beretning, sagde Raswitha:

„Ja, hun ligner begge Forældre. Det Smukke eller det usædvanlige ved hende har hun efter sin Mama, men det alvorlige, det er aldeles Papa. Og naar jeg tænker paa hende, tror jeg nok, hun har mest af Herren.“

„Gud være lovet!“ udbrød Effi.

Dermed afbrød Effi den Samtale, og den blev ikke igen optaget. Men selv om Effi ikke talte med Raswitha om Annie, kunde hendes Hjærte dog ikke falde tilro efter dette Møde, og hun led under den Forestilling, at hun var flygtet for sit eget Barn. Det pinte hende, og hendes Længsel fik et sygeligt Anstrøg. Skrive til Innstetten og bede ham lade hende se deres Barn, dertil kunde hun ikke beslutte sig.

Hun vidste saa vel, at hun var brødefuld, ja hun plejede denne Følelse med en Slags Forkærlighed, men midt i sin Skyldbevidsthed følte hun dog en vis Uvilje mod Innstetten.

„Han har Ret,“ tænkte hun, „tusinde Gange Ret — men Uret alligevel. Det Skete laa saa langt fra det ny Liv, vi i saa mange Aar havde ført, han kunde have ladet

den Fortid være død og begravet, men istedetfor maatte stakkels Crampas dø.“

Nej, hun maatte finde en anden Udvej, og efter megen Tænken frem og tilbage tog hun omsider en Beslutning, klædte sig paa i en rolig, sort Dragt, gik hen til Ministerens Bolig og bad sig mælde hos Fruen, der straks tog imod hende. Med bankende Hjærte fulgte Effi med Tjeneren ind i Forværelset, hvor hun kun havde siddet et Par Minuter, da Døren til det næste Værelse aabnedes, og en høj, slank Dame traadte hende imøde med det venligste Ansigt.

„Min kære Baronesse, hvor det dog glæder mig at se Dem igen.“

Og idet hun sagde dette, greb hun Effis Haand og trak den unge Kone ned paa en Sofa ved sin Side.

Effi var bevæget ved hendes Hjærtensgodhed, her var ikke Spor af overlegen Beskyttermine, kun virkelig menneskelig Deltagelse.

„Hvormed kan jeg hjælpe Dem?“ vedblev Ministerfruen.

Effis Læber skælvede. Omsider blev hun Herre over sin Bevægelse og sagde:

„Hvad der i Dag fører mig herhen, er et Ønske, hvis Opfyldelse Deres Naades Forbøn maaske kan udvirke. Jeg har en tiaarig Datter,

som jeg nu i tre Aar ikke har set, og som jeg inderlig længes efter.“

Ministerfruen tog Effis Haand og saa' venligt paa hende.

„Naar jeg siger, at jeg ikke har sét mit Barn i tre Aar, da er det ikke ganske rigtig. For tre Dage siden mødte jeg hende i en Sporvogn.“

Og nu beskrev Effi sit Sammentræf med Annie.

„Jeg maatte flygte for mit eget Barn. Jeg véd vel, at som man reder, saa ligger man, og jeg vil ikke forandre Noget i min Tilværelse. Som den er, skér mig min Ret, men det er dog f o r haardt med mit Barn, og derfor ønsker jeg nu og da at se hende, ikke i Hemmelighed, men med alle Vedkommendes Vidende og Vilje.“

„Altsaa med Deres Mands Tilladelse! Jeg sér, at han gaar ud paa at holde Barnet borte fra Dem, en Handlemaade, jeg ikke vil tillade mig at dømme om. Tilgiv mig, Baronesse, at jeg gør denne Bemærkning. De forlanger kun, at der gøres Deres Moderkærlighed en Indrømmelse. Er det ikke Deres Mening?“

„Jo, netop,“ svarede Effi og nikkede.

„Og jeg skulde altsaa udvirke Dem Tilladelse til at se Deres Barn

i Deres Hjem for at prøve, om De kunde genvinde hendes Kærlighed.“

Atter nikkede Effi, at hun var enig med den Talende.

„Jeg skal gøre, hvad der staar i min Magt. Men det bliver ingen let Sag. Baron Innstetten er en Mand, der ikke handler i Følge Stemninger og Luner, men efter Grundsætninger. Det, der hos ham forekommer Dem at være Haardhed, ansér han for Ret!“

„Saa mener Deres Nuade maaske, jeg hellere burde opgive det Hele?“

„Jeg, nej dog ikke! Jeg vilde kun prøve at forklare eller maaske retfærdiggøre Deres Mands Fremgangsmaade, idet jeg tillige antydede, at vi vilde møde Vanskeligheder. Men vi overvinder dem maaske alligevel. Thi naar vi Kvinder kun tager fornuftig fat paa en Sag og ikke spænder Buen for højt, da kan vi sætte Mangt og Meget igennem. Desuden hører Baronen til mine specielle Venner, og han afslaar nødig en Bøn, jeg retter til ham. I Morgen Aften sér jeg ham her, vi har nogle faa Gæster, og i Overmorgen skal jeg med et Par Linjer underrette Dem om Sagernes Stilling. Jeg tror og haaber, vi skal sejre, og at De kan faa Lov at se Deres Barn. Det skal være en nydelig, lille Pige, hvilket jo ikke er underligt.“

33te Kapitel.

Næstfølgende Dag kom det lovede Brev, og Effi læste:

„Det glæder mig, kære Baronesse, at kunne meddele Dem en god Efterretning. Alt gik efter Ønske, men jeg tør ikke skjule for Dem, at Deres Mands Samtykke ikke stemmede med, hvad han anser for det rigtige. Dog lad os glæde os over det, vi har opnaaet. Deres Annie kommer til Dem efter Middag, og gid en god Stjærne maa lyse over Gensynet!“

Dette fik hun med anden Omdeling, og der var saaledes kun et Par Timer, til hun skulde se Annie. Fuld af Uro skred Effi op og ned ad Gulvet, gennem begge Værelser helt ud i Køkkenet, hvor hun talte om alt muligt med Raswitha, undtagen om Annie, fordi hun ikke vilde lade sig mærke med den Angst, der pinte hende, trods, eller maaske snarere paa Grund af Ministerfruens Billet. Nu var Klokken 1.

Det ringede sagte paa Døren.

Raswitha lukkede hende op, kyssede hende, men sagde ikke et Ord, mens hun førte hende hen til Dagligstuedøren:

„Gaa der ind, Annie,“ sagde hun

og frak sig saa igen tilbage til Køkkenet. Hun vilde ikke forstyrre Gensynet.

Effi stod i den anden Ende af Stuen med Ryggen mod Pillespejlet, da Barnet kom ind.

„Annie!“

Men Annie blev staaende, halv forlegen, halv mistroisk og lænede sig op mod den halvaabne Dør, saa ilede Effi hen til hende, løftede hende op og kyssede hende.

„Annie, mit søde Barn, hvor jeg er glad over at se Dig.“ Og saa tog hun den lille Pige ved Haanden for at drage hende ned paa Sofaen ved sin Side.

Annie stod lige ret op og ned, hun pillede ved et Hjørne af Bordtæppet, idet hun betragtede Moderen med et sky Blik.

„Véd Du Annie, at jeg forleden Dag mødte Dig.“

„Ja, det syntes jeg nok.“

„Og fortæl mig nu en hel Mængde. Hvor Du dog er vokset! Og der er Arret, Raswitha har fortalt mig det Hele. Du har altid været lidt vild, naar Du legede, det har Du efter mig. Og i Skolen? Hvordan gaar det Dig der? Du er vel Duks og har altid gode Karakterer? Jeg har hørt, at Frøken Wedelstädt er saa fornøjet med Dig. Jeg var ogsaa

ærgærrig, men jeg havde ikke en saa god Lærerinde. Mytologi var mit Yndlingsfag! Hvad holder Du mest af?“

„Det véd jeg ikke.“

„Aa vist véd Du saa! Man véd altid, i hvilket Fag man er flinkest. Hvori har Du de bedste Karakterer?“

„I Religion.“

„Der sér Du selv! Ja, det er meget smukt, deri var jeg ikke videre flink, men det var sagtens Undervisningens Skyld, vi havde kun én Kandidat.“

„Det havde vi ogsaa.“

„Og han er borte.“

Annie nikkede.

„Hvorfor?“

„Det véd jeg ikke. Nu har vi igen faaet Præsten.“

„Ham holder I vel meget af.“

„Ja.“

„Hvordan har Johanne det?“

„Johanne har fulgt mig herhen.“

„Og hvorfor har hun ikke fulgt Dig helt herop?“

„Hun sagde, hun vilde hellere blive dernede og vente paa mig ved Kirken.“

„Og der skal Du hente hende?“

„Ja.“

„Naa, saa bliver hun forhaabenlig

ikke utaalmodig, Der er en lille Have foran, og Kirken er smuk, overgroet med Vedbend.“

„Men jeg vil nødig lade hende vente altfor længe.“

„Du er en hensynsfuld lille Pige, og det burde jeg vel glæde mig over. Men enhver Ting har jo sin Plads. Lad os høre Noget om Rolf.“

„Rolf er rigtig artig. Papa synes bare, han bliver noget doven, han vil altid ligge i Solen.“

„Det tror jeg! Det kunde han ogsaa lide, da Du var en ganske lille Pige . . . men hør nu Annie, for i Dag sér vi vel kun hinanden et Øjeblik. Vil Du snart komme igen og besøge mig?“

„Ja, hvis jeg maa.“

„Saa kan vi spasere i Prins Albrechts Have.“

„Ja, hvis jeg maa.“

„Eller vi gaar til Konditoren og spiser Is, jeg holdt altid mest af Ananas eller Vanilleis?“

„Ja, hvis jeg maa.“

Og dette tredje „hvis jeg maa“ bragte Bægeret til at flyde over.

Effi rejste sig, og et Blik, i hvilket Harmen luede op, traf Barnet.

„Jeg tror, det er paa høje Tid, Johanne kunde let blive ked af at vente.“

Og saa ringede hun.

„Raswitha, følg Annie over til Kirken, der venter Johanne. Forhaabenlig er hun ikke bleven forkølet. Det vilde gøre mig ondt. Hils hende fra mig!“

Og hermed gik de.

Men knap var Døren lukket efter Raswitha og Barnet, før Effi rev sin Kjole op og brast ud i en krampagtig Latter; hun traadte hen til Vinduet og lukkede det op, thi hun var ved at kvæles. Saa støttede hun sin bankende Pande mod Vindespostens, idet hun mumlede hen for sig:

Naa, saaledes ser et Gensyn ud! . . . . Ak, Du Gud i Himlen, tilgiv mig, hvad jeg har gjort, jeg var kun et Barn . . . . nej, jeg var intet Barn, jeg var gammel nok til at vide, hvad jeg gjorde. Jeg vil ikke gøre min Brøde mindre . . . men dette er for meget! Thi dette med Barnet, det er ikke dit Værk, det er ikke en Straf, der kommer fra Dig, det er ham, kun ham! Jeg troede, han havde et ædelt Hjærte, følte mig saa lille ved Siden af ham, men nu véd jeg, at han er lille og smaalig. Og derfor er han ogsaa grusom! Det er ham, der har lært hende, hvad hun skulde sige, han er jo Pædagog, det sagde Crampas, og heri havde han Ret. „Ja, hvis jeg maa!„ Nej, det behøves slet ikke, jeg vil ikke vide af

Jer at sige, jeg hader Jer allesammen, ogsaa mit eget Barn. Hvad der er for meget, er for meget. Han vil frem i Verden, han er en Egoist, andet ikke . . . Ære, Ære og Ære, derfor skød han stakkels Crampas, som jeg ikke en Gang elskede, og som jeg havde glemt, fordi jeg ikke elskede ham. Det var Dumhed og Grusomhed og Blodtørstighed altsammen. Og min er Skylden! Nu sender han mig Barnet, fordi han ikke kan sige Nej til sin Ministers Frue, og førend hun gaar herhen, afretter han hende som en Papegøje! Jeg væmmes ved mig selv, men endnu mere ved Eders Dyd! Bort med Jer! Jeg maa jo leve, men evigt kan det da heller ikke vare."

Da Raswitha kom hjem, fandt hun Effi liggende besvimet paa Gulvet.

---

34. Kapitel.

Rummschüttel kom og fandt Effis Tilstand ret betænkelig. Det Hektiske, der i Aar og Dag havde foruroliget ham, traadte nu stærkere frem og, hvad der forværrede Sagerne: Nervesystemet syntes angrebet. Hans rolige og venlige Væsen, med en lille

spøgefuld Tilvirkning, virkede imidlertid velgørende paa den unge Kone, og hun var rolig, mens Rummschüttel var tilstede. Da han endelig fjærnede sig, fulgte Raswitha ham ud i Forstuen og sagde:

„Ak Gud, Hr. Gehejmeraad, jeg er saa bange, disse Anfald kan jo godt komme igen, og saa har jeg ikke en rolig Time. Men det var ogsaa for galt med det Barn. Den stakkels, kære Frue! Hun er dog saa ung og har allerede prøvet mer end de Fleste.

„Vær kun rolig, Raswitha Alt kan endnu blive godt. Men hun maa bort herfra. Vi skal nok finde paa Raad. Anden Luft, andre Omgivelser frem for Alt!“

To Dage senere kom følgende Brev til Hohen-Cremmen:

„Min naadige Frue!

Min gamle Venskabsforbindelse med Familien Briest og Belling, og ikke mindst den hjærtelige Hengivenhed, jeg nærer for Deres Fru Datter, vil, haaber jeg, forklare denne Skrivelses Fremkomst. Det kan ikke gaa længer. Dersom der ikke skér Et eller Andet, som river Deres Fru Datter ud af den Ensomhed og alle de smærtelige Minder, i hvilke hun lever, da vil hun

meget hurtigt sygne hen. Et Anlæg til Phthisis har hun længe haft, derfor anordnede jeg for Aar tilbage en Emserkur, nu er der til det gamle Onde stødt alvorlige Nervelidelser. Kort sagt, Luftforandring er paatrængende nødvendig. Men hvorhen? Selvfølgelig var det let at træffe et eller andet Valg mellem de schlesiske Badesteder, baade Salzburg og Reinerz er gode, men Hohen-Cremmen meget bedre end alt andet. Thi, min kære, naadige Frue, det er ikke Luften alene, der er nødvendig for Deres Fru Datters Helbredelse, hun dør, fordi hun kun har Raswitha om sig. Et Tyendes Trofasthed er god, men Forældres Kærlighed er bedre. Tilgiv en gammel Mand, at han blander sig i Sager, der kunde synes at ligge udenfor Lægens Omraade. Og dog „synes“ det kun saa, thi sluttelig er det her ikke alene Vennen, men ogsaa Lægen, der taler, der, tilgiv, stiller Dem denne Fordring . . . Jeg har sét saa Meget i Livet . . . og jeg forstaar, at her er Hjælp nødvendig! Idet jeg beder Dem bringe Deres Mand min bedste Hilsen, er jeg kære, naadige Frue Deres ærbødigst hengivne

Dr. Rummschüttel.“

Fru v. Briest læste Brevet højt for sin Mand, mens de sad paa den skyggefulde Havetrappe.

Briest tav, trommede kun med Fingrene paa Tebakken.

„Briest, kan Du ikke lade være med den Trommen. Sig hellere Noget!“

„Aa, Herregud, Luise, hvad skal jeg sige. At jeg trommer, er egenlig Svar nok. Du har jo i Aar og Dag vidst, hvad jeg mener om den Ting. Da Innstettens Brev kom, som et Lyn paa en klar Himmel, da var jeg af din Mening. Men det er nu snart en halv Evighed Siden, skal jeg gaa her og spille Storinkvisitor til min sidste Dag? Jeg vil sige Dig, at jeg er baade led og ked af den Rolle . . .“

„Gør mig ingen Bebrejdelser, kære Briest, jeg holder jo af hende lige saa meget som Du, maaske endnu mere, hun har jo sin Maade. Men man lever dog ikke i Verden alene for at være blød og svag og tage Hensyn til alle dem, der handler mod Guds og Menneskers Love, og som fordømmes, i det mindste foreløbig, med Rette!“

„Aa hvad . . . Et gaar frem for Alt!“

„Naturligvis, men hvad er dette Ene?“

„Forældres Kærlighed til deres Børn, og naar man oven i Købet kun har et eneste . . .“

„Saa er det forbi med Katekismus og Moral og med „Selskabets“ Fordringer . . .“

„Aa, hør Luise, Katekismen, den finder jeg mig i! Men kom endelig ikke med „Selskabet“.

„Da er det ingen let Sag at undvære det!“

„Det er meget sværere at undvære sit Barn! Desuden, kære Luise, kan Selskabet saa godt se gennem Fingre med Folk. For mig staar Sagen saaledes: Kommer Rathenowerne, er det godt, og kommer de ikke, kan de min S'æl blive borte! Jeg gaar ganske simpelt hen og telegraferer: Effi, kom straks! Hvad siger Du?“

Hun rejste sig og gav ham et Kys.

„Jeg siger, at Du har Ret. Men Du skal ikke skænde paa mig. Det er ikke nogen let Beslutning at fatte, og Meget vil fra nu af blive anderledes her.“

„Det skal jeg nok bære! Rapsen staar godt, og jeg kan jage Haren til Høst. Min Rødvin smager mig, og naar jeg bare faar min lille Pige hjem igen, er jeg vis paa, den vil

smage mig endnu bedre . . . saa, nu afsender jeg altsaa det Telegram ...“

* * *

I over et halvt Aar havde Effi nu været hos Forældrene, og hvad Rummschüttel havde haabet, lod til at gaa i Opfyldelse. Hendes Hoste stillede af, og det skarpe Træk om Næse og Mund, der gjorde et stort Skaar i hendes Skønhed, begyndte at forsvinde. Der var endogsaa Dage, hvor hun kunde le.

Kessin og alt, hvad derunder heuhørte, berørtes ikke ofte, kun om Grevinde Padden og om den kære Gieshübler talte hun, thi Briest kunde afdrig blive træt af at høre om Preciosaspanieren, der havde en Mirambo og beskyttede en Trepelli.

Effi levede op, og Mama kappedes med sin Mand om at vise Datteren den ømmeste og opmærksomste Kærlighed.

„En saa god Vinter har vi ikke haft i mange Aar,“ sagde Briest ofte, og da rejste Effi sig altid op for at kysse ham paa det tynde Haar.

Men hvor godt alting tilsyneladende var, saa gik Sygdommen dog sin Gang og tærede paa den unge Kones Livskraft. Naar hun iført sin blaa- og hvidstribede Bluse som i gamle Dage rask og elastisk ilede

sine Forældre imøde, saa de glad forbavsede paa hinanden, men der var dog et Anstrøg af Vemod i Blikket, thi de kunde ikke undgaa at se, at det var ikke her lys Ungdom, men en sælsom forklaret Glans, der straalede ud af Effis store Øjne.

Kun Effi selv mærkede intet, og hun levede helt i Lykkefølelsen af at være paa dette fredelige Sted mellem Mennesker, der altid havde elsket hende, selv mens hun var elendig og forstødt.

Besøg kom ogsaa nu og da; ikke alle stødte hende bort, men hendes kæreste Omgang var dog Skolen og Præstegaarden.

At Tvillingerne begge to var fløjne ud af Reden, det skadede ikke saa meget, thi med Jahnke selv var hun i den Anledning bleven end mere fortrolig.

„Ja, Jahnke, vi havde i Kessin et Dampskib, og — som jeg tror, jeg skrev til Dem — jeg var en Gang lige ved at komme til Wisby, tænk bare, Wisby. Det er komisk, hvor ofte jeg hele Livet igennem har været „lige ved“ noget.“

„Skade, Skade,“ svarede Jahnke.

Ja, de var gode Venner, men trods Passiarerne om Svensk-Pommern, Rügen og Skandinavien, var Skolelæreren dog kun en halvvejs

dannet Mand, saa at den ensomme unge Kone fandt endnu mere Trøst og Glæde ved at samtale med Niemeyer.

Saa længe hun kunde spasere i Parken, ledsagede den gamle Præst hende paa lange Ture, i Præstegaarden kom hun ikke op, da Fru Niemeyer med Alderen var bleven om muligt endnu ubehageligere end før.

Om Vinteren maatte hun til sin store Sorg undvære baade Spasereture og Passiar, men næppe viste der sig i April nogle grønne Kviste, næppe var Gangene i Parken tørre, saa vandrede hun atter ud med sin gamle Ven. En Gang hørte de i det Fjærne Gøgens Kukken og gav sig til at tælle. Hun støttede sig til Niemeyers Arm og sagde:

„Ja, hør Gøgen, jeg vil ikke spørge ham om mig selv. Hør, min kære Ven, hvad mener De egenlig om Livet?“

„Ak, lille Effi, med slige Doktorspørgsmaal skal Du ikke komme til mig. Hvad jeg mener om Livet? Undertiden kan det have megen Værdi — og til andre Tider næsten ingen.“

„Det var Ret. Dette Svar forstaar jeg — mere behøver jeg ikke at vide.“

Og inden hun havde talt ud,

sprang hun op paa den gamle Gynge saa let, som da hun var en halvvoksen Pige. Hun satte den i Bevægelse, og da hun fløj højt oppe i Luften, slap hun Tovet med den ene Haand, rev et rødt Silketørklæde af sin Hals og vinkede til Niemeyer, der var ved at tabe Næse og Mund af Forskrækkelse. Saa lod hun Gyngen gaa istaa og hang et Øjeblik efter atter ved Præstens Arm.

„Effi, Effi, Du er dog endnu det gamle, viltre Barn.“

„Nej — gid det var saa vel. Men det er aldeles forbi, jeg vilde kun prøve en Gang endnu, og det var dejligt. Luften var saa frisk, det var mig, som fløj jeg lige ind i Himlen. Tror De, jeg kommer derind? . . . Sig mig, min egen, gamle Ven, tror De det? De maa jo vide det. Vær sød, sig mig, hvad De tror?“

Niemeyer tog hendes Hoved mellem sine gamle Hænder, gav hende et Kys og sagde med Taarer i Øjnene:

„Ja, Effi, Du kommer i Himlen.“

35te Kapitel.

Effi var hele Dagen ude i Parken, fordi hun trængte til Luft. Dr. Wiesike var enig med hende deri,

men gav hende dog i den Retning for megen Frihed til at gøre, hvad hun vilde, saa at hun i de kolde Dage i Maj blev stærkt forkølet, hun fik Feber, hostede stærkt, og Doktoren, der ellers kom hver tredje Dag, kom nu daglig og var i Forlegenhed med, hvorledes han skulde tage Sagen, thi Sove- og Hostemidler, som Effi ønskede. turde han ikke give af Hensyn til Feberen.

„Doktor," sagde den gamle Briest „hvad bliver dette til? De kende,r hende jo fra lille, jeg synes ikke selv om det, hun magrer af, og de røde Pletter og de glansfulde Øjne, hvormed hun spørgende ser paa mig, hvad mener De? Hvad er det? Tror De, hun dør?"

Wiesike rystede langsomt paa Hovedet.

„Det vil jeg ikke sige, Hr. v. Briest, men at hun stadig har Feber, synes jeg ikke om, dog den faar vi vel ogsaa Bugt med, og saa maa hun til Schweiz eller Mentona. Ren Luft og venlige Indtryk, saa at hun glemmer det gamle . . ."

„Lethe, Lethe."

„Ja, Lethe," sagde Wiesike smilende. „Skade, at de gamle Grækere blot har efterladt os Ordet og ikke ogsaa Kilden selv . . ."

„Eller idetmindste dens Sammen-

sætning, nu bliver jo saa mange Vande efterlignede. Død og Plage, Wiesike, der var en Forretning at gøre, hvis vi her kunde anlægge et Sanatorium: Friesack Forglemmelseskilde. Naa, foreløbigt vil vi forsøge med Rivieraen, for Mentona ligger vel ved Rivieraen? Kornpriserne er rigtignok i Øjeblikket atter daarlige, men hvad der skal til, det skal til. Jeg skal tale med min Kone derom."

Det gjorde han ogsaa, og det fandt straks hendes Bifald, thi under Indtrykket af det tilbagetrukne Liv, havde hun i den sidste Tid faaet stærk Lyst til ogsaa en Gang at se Syden, men Effi vilde ikke vide noge herom.

„Hvor I er gode mod mig. Og eg vilde være egoistisk nok til at tage mod Ofret, hvis jeg lovede mig noget deraf, men jeg er overbevist om, at det kun vil skade mig."

„Det er noget, Du bilder Dig ind, Effi."

„Nej, jeg er bleven saa irritabel, alt piner mig, kun ikke her hos Eder. I forvænner mig og jævner alt ud for mig, men paa en Rejse gaar det ikke, der lader det Ubehagelige sig ikke skubbe til Side, det begynder med Konduktørerne og ender med Opvarterne. Naar jeg blot tænker paa de vigtige Ansigter, bliver jeg

ganske varm. Nej, lad mig blive her. Jeg vil ikke mere bort fra Hohen-Cremmen, her hører jeg hjemme, Heliotropkransen omkring Solskiven er mig kærere end Mentona.“

Saa lod man Planen falde, og hvor meget Wiesike end havde lovet sig af Italien, sagde han dog:

„Det maa vi respektere, thi det er ikke noget Lune. Den Slags Syge har en meget fin Følelse og véd med mærkværdig Sikkerhed, hvad der gør dem godt og hvad ikke. Hvad Fru Effi sagde om Konduktørerne og Opvarterne er jo egenlig ganske sandt, og der gives ikke nogen Luft, der er saa helbredende, at den kan veje op mod Hotelærgrelser — naar man da det Hele taget ærgrer sig over sligt. Altsaa lader vi hende blive her. Selv om det ikke er det bedste, er det sikkert ikke det værste.“

Det bekræftede sig ogsaa. Effi blev bedre, tog lidt til (den gamle Briest var fanatisk Tilbeder af at bruge Vægt) og mistede en god Del af sin Irritabilitet. Men samtidig voksede hendes Trang til frisk Luft stadig, og selv, naar det var Vesten-vind og Himlen mørk, tilbragte hun flere Timer ude.

Paa saadanne Dage gik hun ofte ud i Marken, ofte halve Mil, og satte sig, naar hun blev træt, paa et Gærde

og saa, hensunken i Drømme, paa Smørblomsterne og de røde Skræpper, som bevægedes af Vinden.

„Du gaar altid saa alene," sagde Fru v. Briest. „Mellem vore Folk er Du sikker nok, men der sniger sig ogsaa meget fremmed Pak om."

Det gjorde dog intet Indtryk paa Effi, som aldrig tænkte paa nogen Fare, og da hun var alene med Raswitha, sagde hun:

„Dig kan jeg ikke godt tage med, Du er for tyk og ikke mere sikker paa Benene."

„Naa, saa slemt er det dog ikke endnu. Jeg kunde jo dog endnu gifte mig."

„Naturligvis," sagde Effi leende, „det kan man altid. Men véd Du, hvad jeg kunde? Jeg kunde faa mig en Hund, der fulgte mig. Papas Jagthunde bryder jeg mig ikke om, Jagthunde er saa dumme, de rører sig først, naar Jægeren tager Bøssen ned fra Væggen. Jeg tænker nu ofte paa Rolf."

„Ja," sagde Raswitha, „en Hund som Rolf har de slet ikke her. Men dermed vil jeg ikke sige noget mod Stedet. Paa Hohen-Cremmen er der godt at være."

* * *

Det var en tre, fire Dage efter denne Samtale mellem Effi og Raswitha, at Innstetten kom en Time tidligere, end han plejede, ind i sit Arbejdsværelse. Den lyse Morgensol havde vækket ham, og da han mærkede, at han ikke atter vilde falde i Søvn, var han staaet op for at tage fat paa et Arbejde, som allerede i nogen Tid havde ventet paa at blive gjort færdig.

Klokken var et Kvarter over syv; han ringede. Johanne bragte Bakken med Morgenkaffen. Paa den laa ved Siden af Aviserne to Breve. Han læste Adresserne og saa, at det ene var fra Ministeren. Men det andet? Poststemplet lod sig ikke tydeligt læse, og „Højvelbaarne Hr. Baron v. Innstetten“, vidnede om en lykkelig Uvidenhed om de lovformelige Titulaturer. Hertil svarede den meget primitive Skrift. Men Adressen var paa den anden Side mærkværdig nøjagtig: W. Keithgade 1 c, 2den Sal.

Innstetten var Embedsmand nok til først at aabne Brevet fra Ministeren:

„Min kære Innstetten!

Det glæder mig at kunne meddele Dem, at Hans Majestæt har underskrevet Deres Udnævnelse, og jeg lykønsker Dem oprigtig dertil.“

Innstetten var næsten endnu mere

glad over Ministerens elskværdige Linjer end over Udnævnelsen. Thi hvad det angik stadig at krybe højere op ad Stigen, saa var han siden den Morgen i Kessin, hvor Crampas med et Blik, som han ikke kunde glemme, havde taget Afsked med ham, bleven noget kritisk overfor sligt.

Han maalte siden den Tid med en anden Maalestok, saa anderledes paa alt. Udmærkelse, hvad var det dog tilsidst?

Mere end en Gang havde han i de stadig mere og mere glædeløse Dage maattet tænke paa en halvt forglemt Anekdote om en Embedsmand, der efter længe at have ventet fik den røde Ørn og da rasende kastede den til Side med Udraabet: „Lig der, til Du bliver sort!“ Sandsynligvis var den senere bleven „sort“, men altfor sent og sikkert uden virkelig Tilfredsstillelse for Modtageren.

Alt, hvad der bringer Glæde, er bundet til Tid og Omstændigheder, og hvad der i Dag gør os lykkelige, er ofte i Morgen uden Værd.

Innstetten følte det inderst inde, og lige saa vist, som han satte Pris paa, idetmindste h a v d e sat Pris paa Æres- og Gunstbevisninger fra højeste Sted, lige saa vist stod det nu klart for ham, at der ikke kom meget ud

af det straalende Skin, og at det, man kalder Lykken, hvis den overhovedet eksisterede, var noget helt andet end dette Skin.

„Lykken beror paa to Ting; først derpaa, at man bliver der, hvor man hører hjemme — men hvilken Embedsmand kan sige det om sig selv; og dernæst og mest paa en behagelig Dagligdagstilværelse, altsaa derpaa, at man faar sovet godt ud, og at Ens ny Støvler ikke trykker En. Naar Dagens 720 Minuter gaar hen uden særlig Ærgrelse, kan man tale om en lykkelig Dag.“

I denne Stemning, med saadanne smærtelige Betragtninger var Innstetten atter i Dag staaet op.

Han tog nu det andet Brev. Da han havde læst det, fo'r han med Haanden henover Panden og følte med Smærte, at der gives en Lykke, at han havde ejet den, men at han ikke mere gjorde det og aldrig mere vilde komme til at eje den.

Johanne kom ind og mældte:

„Gehejmeraad Wüllersdorf.“

Han var allerede inde i Værelset:

„Gratulerer Innstetten.“

„Af Dem tror jeg det, de Andre vil ærgre sig. Iøvrigt . . .“

„Iøvrigt. De vil da vel ikke i dette Øjeblik begvnde at kritisere?“

„Naa. Hans Majestæts Naade

beskæmmer mig, og Ministerens velvillige Følelser for mig, som jeg skylder Alt, næsten endnu mere.“

„Men . . .“

„Men jeg har glemt at kunne glæde mig. Hvis jeg sagde en Anden end Dem det, vilde man anse det for en Talemaade, men De forstaar mig. Se Dem om her, hvor alt er øde og tomt. Naar jeg ser Johanne, en saakaldt Perle, bliver jeg angst og bange. Denne Sætten-sig-i Positur — og Innstetten efterlignede Johannes Holdning — denne halvt komiske Busteplastik, der optræder ligesom med en særlig Fordring, jeg véd ikke om paa Menneskeheden eller paa mig — det finder jeg altsammen saa trist og elendigt, at det vilde være til at tage sin Død over, hvis det ikke var saa latterligt.“

„Og i den Stemning, kære Innstetten, vil De være Direktør i Ministeriet?“

„Aa bah. Kan det være anderledes? Læs, disse Linjer har jeg lige faaet.“

Wüllersdorf tog det andet Brev med det ulæselige Poststempel, morede sig over Adressen og gik hen til Vinduet for bedre at kunne læse det.

„Naadige Herre!

De vil sikkert undre Dem over, at jeg skriver til Dem, men det er

angaaende Rolf. Lille Annie sagde i Fjor til os, at Rolf nu var saa doven, men det gør ikke noget her, han kan her være saa doven, som han vil, jo dovnere, jo bedre. Og Fruen vil saa gærne have den. Hun siger altid, naar vi gaar til Luch eller ind over Markerne: „Jeg er egenlig bange, Raswitha, fordi jeg er saa ene, men hvem skal følge med mig? Rolf, ja det gik an, han er heller ikke vred paa mig, det er Fordelen, at Dyrene ikke bryder sig om sligt.“ Saaledes siger Fruen, og mere vil jeg ikke sige og blot bede Herren at hilse min lille Annie. Og ogsaa Johanne. Fra Deres tro, hengivne

Raswitha Gellenhagen.“

„Ja,“ sagde Wüllersdorf, da han atter havde foldet Brevet sammen, „hun er os overlegen“.

„Det synes jeg ogsaa.“

„Og det er ogsaa Grunden til, at alt andet synes Dem saa tvivlsomt.“

„Netop. Det har længe gaaet mig rundt i Hovedet, og disse jævne Ord med deres tilsigtede eller maaske ubevidste Anklage, har fuldstændig gjort det af .. ed mig. I Aar og Dag har det allerede pint mig, og jeg vilde gærne ud af det Hele, jeg bryder mig ikke mere om Noget, jo mere

man udmærker mig, desto mere føler jeg, at alt dette Intet er. Mit Liv er forspildt, og saa har jeg i Stilhed udtænkt, at jeg ikke mere vilde have at gøre med Ærgærrighed og Forfængelighed og derfor kunde anvende mine pædagogiske Ævner, som sikkert er mit egenlige Fag, som en Slags højere Sædelighedsdirektør, der findes jo saadanne. Hvis det gik, maatte jeg altsaa blive en saadan skrækkelig berømt Mand, blive som f. Eks. Dr. Wickern i „Rauhes Haus“ i Hamborg, dette Mirakelmenneske, der tæmmede alle Forbrydere ved sit Blik og sin Fromhed . . .“

„Ja, dertil er ikke noget at sige, det vilde vel gaa.“

„Nej, heller ikke det gaar, ikke engang det. For mig er Alt lukket. Hvor skulde jeg kunde fange en Morders Sjæl? Dertil maa man selv være uangribelig. Og naar man ikke er det og selv ligesom har Noget, der klæber ved Fingerspidserne, da maa man i det mindste lige over for Næsten, som man vil omvende, spille den Bodfærdige og give den totalt Sønderknuste.“

Wüllersdorf nikkede bekræftende.

„Ja, der ser De selv. Men alt det kan jeg ikke mere, Manden i Bodsskjorten kan jeg ikke give, og Derwischen eller Fakiren, der under

Selvanklager danser sig ihjel, endnu mindre. Og derfor har jeg, da alt andet ikke gaar, udpønset mig det Bedste: bort herfra, bort til lutter kulsorte Fyre, der ikke kender noget til Kultur og Ære. De lykkelige Mennesker! Thi det er netop alt dette Krimskrams, der dog er Skyld i det Hele, af Lyst gør man ikke Sligt. Altsaa blot til Ære for Indbildninger . . . . Indbildninger . . . . Og saa falder den Ene sammen derved, og saa falder man selv sammen, blot endnu mere."

„Ak, Innstetten, det er Luner, Indfald. Tværs gennem Afrika, hvad skal det betyde? Det kan en Løjtnant gøre, der har Gæld, men en Mand som De! Vil De med en rød Fez præsidere ved et Gilde eller blande Blod med en af Kong Mtesas Svigersønner? Eller vil De med Stanleyhat og seks Huller i Pulden drive langs ad Kongo, til De atter kommer ud ved Kamerum eller der i Egnen? Umuligt!"

„Umuligt? Hvorfor? Og hvis det er umuligt, hvad da?"

„Simpelthen blive her og vise Resignation. Hvem lider ikke under et eller andet Tryk? Hvem siger ikke hver Dag: „Egenlig en meget tvivlsom Historie." De véd, jeg har ogsaa min Byrde at bære, ikke netop

den samme som Deres, men ikke meget lettere. Det er Daarskab at søge ud i Urskovene med den, den, der har Lyst dertil, lad ham gøre det, men det er ikke Noget for os. At blive staaende i Breschen og holde Stand, til man falder, det er det Bedste. Men først og fremmest at faa saa meget ud af Livet som muligt, at have Øje for naar Violerne dufter, Blomsterne springer ud, og de smaa Piger med de høje Snørestøvler sjipper, eller at køre til Potsdam og gaa i Fredskirken, hvor Kejser Frederik ligger, og hvor de netop begynder at bygge ham et Gravkapel. Og naar De staar der, tænk da paa h a n s Liv, og hvis De da ikke føler Dem rolig, da staar De sikkert ikke til at hjælpe."

„Godt, godt. Men Aaret er langt, og hver enkelt Dag . . . og saa desuden Aftnen."

„Med den bliver man hurtigst færdig. Dertil har vi „Sardanopel" eller „Coppelia„ med Mademoiselle del Era, og naar det er forbi, har vi Ølhallen, tre Sejdler giver altid Ro. Der findes endnu mange, mange andre, der har det ligesom vi, og En, hvem det var gaaet rent forkert, sagde engang til mig: „Tro De mig, Wüllersdorf, det gaar overhovedet slet ikke uden „Afstivere". Den, som

sagde det, var altsaa Bygmester og maatte altsaa vide det. Og han havde Ret. Der gaar ikke en Dag, som ikke minder mig om „Afstiverne“.“

Da Wüllersdorf saaledes havde faaet sig talt ud, tog han sin Hat og Stok. Men Innstetten, der ved sin Vens Ord kom til at tænke paa sine egne forudgaaede Betragtninger over den „lille Lykke“, nikkede halvt bekræftende og smilede.

„Hvor gaar De nu hen, Wüllersdorf? Det er endnu for tidligt at gaa i Ministeriet.“

„Det springer jeg helt over i Dag. Først en Times Spaseretur langs Kanalen til Charlottenburgerslusen og saa tilbage, derefter en lille Passiar hos Huth i Potsdamergade, forsigtige op ad den lille Trætrappe. Underneden er der en Blomsterhutik.“

„Og det morer Dem? Er det Dem nok?“

„Det vil jeg just ikke sige, men det hjælper lidt. Jeg træffer forskellige Stamgæster, der tager deres Morgensejdel, men hvis Navne jeg klogeligt fortier. En fortæller da om Hertugen af Ratibor, en anden om Fyrstbiskop Kopp og en tredje vel endog om Bismarck. Noget falder der altid af. De tre Fjerdedele slaar ikke til, men naar det blot er vittigt,

kritiserer man ikke og hører taknemmelig til.“

Og dermed gik han.

36te Kapitel.

Maj var smuk, Juni endnu smukkere, og da Effi først havde overvundet den øjeblikkelige smærtelige Følelse, som Rolfs Ankomst havde vakt hos hende, var hun meget glad over atter at have det trofaste Dyr om sig. Raswitha blev rost, og den gamle Briest udbredte sig over for sin Hustru i anerkendende Ord om Innstetten, han var en Kavaler, ikke smaalig og havde altid haft Hjærtet paa rette Sted. „Skade, at den dumme Historie kom imellem. Egenlig var det dog et Mønsterpar.“ Den eneste, der forholdt sig rolig ved Gensynet, var Rolf selv, enten fordi han manglede Organet for Tidsbestemmelse eller ansaa Adskillelsen for en Uorden, som nu simpelt hen var hævet; at den var bleven gammel, virkede vel ogsaa med dertil. Med sine Kærtegn var den sparsom, ligesom den havde været sparsom med sine Venskabsytringer ved Gensynet, men dens Troskab var om muligt

tagen til. Den veg aldrig fra sin Herskerindes Side. Jagthunden behandlede den med Velvilje, men dog som et lavere Væsen. Om Natten laa den paa Sivmaatten foran Elfis Dør, om Morgenen, naar den fik sin Morgenmad, ved siden af Solskiven, altid rolig, altid søvnig, og først naar Effi kom fra Morgenkaffen, gik gennem Forstuen og tog sin Straahat og sin Parasol, fik den sin Ungdom igen, og uden at bryde sig om, om dens Kræfter skulde sættes paa en stor eller en lille Prøve, fo'r den op og nedad Landsbygaden og blev først rolig, naar den kom ud paa Markerne. Effi, som satte mere Pris paa frisk Luft end Naturskønhed, brød sig ikke om de smaa Skovpartier, men holdt sig for det meste til den store med gamle Elmetræer og Popler beplantede Landevej, der førte til Jærnbanestationen en Milsvej derfra. Hun glædede sig over alt, indaandede lykkelig Duften fra Raps- og Kløvermarkerne, fulgte med Øjnene Lærkerne, naar de kvidrende steg til Vejrs, talte Brøndene og Trugene, hvoraf Kvæget drak. I det Fjærne lød en svag Klokkeklang. Da følte hun det, som om hun maatte lukke Øjnene og synke hen i stille Forglemmelse. I Nærheden af Stationen, tæt ved Chaussséen, laa en Tromle, den var hendes

daglige Hvilested, hvorfra hun kunde iagttage Livet paa Jærnbanevolden. Tog kom og gik. og hun saa da undertiden to Røgstriber, der et Øjeblik ligesom dækkede hinanden og derpaa atter skiltes til højre og til venstre, indtil de forsvandt bag Landsbyen og Skoven. Rolf sad da ved Siden af hende, delte Frokosten med hende, og naar den havde faaet den sidste Bid, fo'r den, som for at vise sin Taknemmelighed, som en Rasende op og ned ad en Agerfure og holdt kun inde, naar et Par i deres Rugen forstyrrede Agerhøns fløj op tæt ved Siden af den fra den nærmeste Agerfure.

* * *

„Hvor Sommeren er smuk i Aar! At jeg endnu kunde føle mig saa lykkelig, kære Mama, havde jeg ikke tænkt for et Aar siden!“ sagde Effi hver Dag, naar hun med Moderen spaserede omkring Dammen eller plukkede et Sommeræble og tappert bed i det. Thi hun havde de dejligste Tænder. Fru Briest klappede hende da paa Haanden og sagde: „Bliv først atter rigtig rask, Effi, da kommer Lykken nok, ikke den gamle, men en ny. Der gives, Gud være lovet, mange Slags Lykke. Og Du

skal se, vi finder nok noget til Dig.“

„I er saa gode, og egenlig har jeg dog helt forandret Eders Liv og gjort Eder til gamle Folk før Tiden “

„Aa, kære Effi, tal ikke derom. Da det indtraf, tænkte jeg ligesaa. Nu véd jeg, at Stilheden er bedre end Larmen og Lystigheden tidligere. Og naar det bliver ved at gaa fremad som nu, kan vi endnu komme til at rejse. Da Wiesike foreslog Menton, var Du syg og irritabel og havde, netop fordi Du var syg, ganske Ret i, hvad Du sagde om Konduktørerne og Opvarterne, men naar dine Nerver atter er blevne bedre, da gaar det, saa ærgrer man sig ikke mere, saa ler man ad Verdens Daarskaber. Og det blaa Hav, de hvide Sejl og Klipperne med de røde Kaktuser, jeg har endnu ikke sét det, men jeg tænker mig det saaledes, og jeg havde Lyst til at lære det at kende.“

Saaledes gik Sommeren, og Stjærneskudsnætterne var for længst forbi. Effi havde i disse Nætter siddet ved Vinduet til over Midnat og ikke kunnet se sig mæt derpaa.

„Jeg har altid været en svagt Troende, men stammer vi dog ikke maaske deroppefra og vender, naar det er forbi hernede, tilbage til vor him-

melske Hjemstavn, til Stjærnerne hist oppe eller endnu højere! Jeg véd det ikke, ønsker heller ikke at vide det, kun har jeg Længslen derefter."

Stakkels Effi, der havde for længe sét op til de himmelske Undre og tænkt over dem, og Enden blev, at Natteluften og Taagen, der steg op fra Dammen, atter kastede hende paa Sygelejet, og da Wiesike blev kaldet og havde sét hende, tog han Briest til Side og sagde:

„Det gaar ikke mer, De maa være forberedt paa, at det snart er forbi."

Han havde kun talt alt for sandt, nogle Dage senere, Klokken var næsten 10 om Aftnen, kom Raswitha ned og sagde til Fru v. Briest:

„Det er rent galt med Fruen ovenpaa, hun ligger og taler sagte hen for sig, og undertiden er det, som om hun beder, jeg ved ikke rigtig, men det er, som om det hvert Øjeblik kan være forbi."

„Vil hun tale med mig?"

„Det har hun ikke sagt, men jeg tror, at hun gærne vil det. De véd jo, hvordan hun er, hun vil ikke forstyrre Dem og gøre Dem ængstelig. Men det vilde dog vist være det Bedste."

„Det er godt, Raswitha, jeg kommer straks.“

Og endnu før Klokken slog, kom Fru v. Briest opad Trappen og ind til Effi. Vinduet stod aabent, og hun laa paa en Chaiselongue, der stod tæt ved det.

Fru v. Briest skød en lille, sort Ibenholtsstol hen til Chaiselonguen, tog Effis Haand og sagde:

„Hvordan gaar det, Effi? Raswitha sagde, at Du var saa feberhed.“

„Aa, Raswitha er altid saa ængstelig. Jeg kan se paa hende, at hun tror, jeg dør. Naa, det véd jeg ikke, men hun mener, at Enhver skal være lige saa ængstelig som hun selv.“

„Er Du saa rolig ved Døden, kære Effi?“

„Ganske rolig, Mama.“

„Skuffer Du Dig ikke? Alt hænger fast ved Livet, og Ungdommen allermest. Og Du er endnu saa ung, kære Effi.“

Effi tav et Øjeblik, saa sagde hun:

„Du véd, at jeg har ikke læst meget, og Instetten undrede sig ofte derover, han syntes ikke rigtigt derom.“

Det var første Gang, at hun havde nævnt Innstettens Navn, hvilket

gjorde et stærkt Indtryk paa Moderen og viste hende, at det led mod Enden.

„Jeg synes," sagde Fru v. Briest, „at Du vilde sige mig Noget."

„Ja, det vilde jeg, fordi Du talte om, at jeg endnu var saa ung. Ja, jeg er endnu ung, men det gør ikke noget. Det var endnu i de lykkelige Dage, da læste Innstetten for mig om Aftnen, han havde meget gode Bøger, og i en af dem hed det: Der var en Mand, som blev kaldt bort fra et muntert Lag, og da han den næste Dag spurgte, hvorledes der havde været bagefter, fik han til Svar: „Aa ganske godt, men egenlig er De ikke gaaet tabt af Noget." Ser Du, Mama, disse Ord har jeg indprentet mig, det har ikke meget at betyde, om man bliver kaldt noget tidligere bort fra Bordet."

Fru v. Briest tav, men Effi skød sig noget højere op og sagde: „Og da jeg nu er begyndt at tale om gamle Dage og om Innstetten, maa jeg endnu sige Dig noget, kære Mama."

„Du hidser Dig op, Effi."

„Nej, nej, at tale ud af mit Inderste hidser mig ikke op, det beroliger. Og nu vil jeg sige Dig, at jeg dør, forsonet med Gud og Mennesker, ogsaa med h a m."

„Bar Du da i dit Inderste saa stor Bitterhed mod ham? Tilgiv mig, kære Effi, at jeg nu atter siger det, men egenlig er det dog Dig, der voldte Eders Lidelse.“

Effi nikkede.

„Ja, Mama, og sørgeligt er det, at det er saaledes. Men den Gang, da det Skrækkelige indtraf, og tilsidst det med Annie, som Du jo kender, da har jeg dog, hvis jeg tør bruge det latterlige Ord, vendt Spydet om, og for Alvor levet mig ind i den Tanke, at han var den Skyldige, fordi han havde været kold og beregnende, tilsidst endogsaa grusom. Og da kom der Forbandelser mod ham over mine Læber.“

„Og det trykker Dig nu?“

„Ja. Og det er mig magtpaaliggende, at han faar at vide, hvorledes det her under min Sygdom, den Tid, der næsten har været min bedste, er blevet mig klart, at han har handlet rigtigt i Alt. I Affæren med den stakkels Crampas — ja, hvad andet skulde han have gjort? Og i det, hvormed han saarede mig dybest, at han opdrog mit eget Barn i en Slags Afsky for mig, ogsaa deri har han handlet rigtigt. Lad ham vide, at jeg er død med den Overbevisning. Det vil trøste ham, maaske forsone ham, thi der var meget godt

i ham, og der var saa meget ædelt i ham, som der kan være i En, der ikke ejer den rette Kærlighed.“

Fru v. Briest saa, at Effi var udmattet og syntes at sove eller at ville sove. Hun rejste sig sagte og gik. Men næppe var hun borte, før Effi rejste sig og satte sig ved det aabne Vindue for endnu en Gang at indaande den svale Natteluft. Stjærnerne blinkede, i Parken rørte sig ikke et Blad. Men jo længere hun lyttede, desto tydeligere hørte hun atter, at der faldt som en fin Rislen paa Platanerne. En Følelse af Befrielse greb hende.

„Hvile, Hvile.“

* * *

Det var en Maaned senere, September var snart forbi. Vejret var smukt, men Løvet i Parken var allerede begyndt at blive rødt og gult, og efter Jævndøgnstid, der havde bragt tre Stormdage med sig, laa Bladene strøede overalt. Paa Plænen var der sket en lille Forandring, Solskiven var borte, og paa det Sted, hvor den havde staaet, laa nu en hvid Marmorplade, paa hvilken der kun stod „Effi Briest“ og derunder et Kors. Det havde været Effis sidste Bøn:

„Jeg vilde gærne have mit gamle Navn paa min Gravsten, jeg har ikke gjort det andet Ære.“

Og det var blevet lovet hende.

I Gaar var Marmorpladen kommen og bleven lagt paa Graven; foran den sad Briest og hans Kone og saa paa den og paa Heliotroperne, som var blevne skaanede og dannede Ramme om Stenen. Rolf laa ved Siden af med Hovedet mellem Poterne.

Wilke, hvis Gamascher stadigt blev videre, bragte Morgenkaffen og Posten, og den gamle Briest sagde:

„Wilke, lad der blive spændt for den lille Vogn. Jeg og Fruen vil køre en Tur.“

Fru v. Briest havde imidlertid skænket Kaffen og saa paa Plænen og Blomsterbedet.

„Se, Briest, Rolf ligger atter foran Stenen. Det gaar ham endnu nærmere end os, han æder ikke en-gang mer.“

„Ja, Luise, det er, hvad jeg altid har sagt, det betyder ikke saa meget med os, som vi tror. Om Dyrene taler vi altid om Instinkt, det er dog tilsidst det bedste.“

„Tal ikke saaledes. Naar Du filosoferer . . . tag mig det ikke ilde op, Briest, men det forstaar Du Dig ikke paa, Du har din gode Forstand,

men saadanne Spørgsmaal kan Du ikke magte."

„Aa, nej, Du har Ret."

„Og hvis der overhovedet skal fremsættes Spørgsmaal, da gives der ganske andre, Briest, og jeg skal sige Dig, der er ikke gaaet nogen Dag, siden det stakkels Barn kom til at ligge der, paa hvilken jeg ikke har stillet mig saadanne Spørgsmaal . . ."

„Hvilke Spørgsmaal?"

„Om vi dog maaske ikke havde vor Del af Skylden?"

„Hvad mener Du, Luise?"

„Om vi ikke kunde have opdraget hende bedre. Netop vi. Thi Niemeyer er dog egenlig et Nul, som tvivler om Alt. Og dernæst Briest, saa ondt det end gør mig . . . dine stadige Tvetydigheder . . . og tilsidst, hvad jeg selv anklager mig for, thi jeg vil ikke gaa uden Skyld ud af Sagen, om hun dog ikke maaske var for ung."

Rolf, der vaagnede op ved disse Ord, rystede langsomt Hovedet frem og tilbage, og Briest sagde roligt:

„Ak, Luise, lad det fare ... det fører os altfor vidt."

Ende.

